

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÁT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

CONSILIUL
JUDEȚEAN
ARGEȘ

FACULTATEA DE GEOGRAFIE

Str. Clinicilor nr. 5-7

Cluj-Napoca, 400006

Tel: 0264-596116

Fax: 0264-597988

geogr@ubbcluj.ro

<https://geografie.ubbcluj.ro>

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARGEȘ

ETAPA a II-a

VOLUMUL II. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

Livrabil II.1. – ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE – IDENTIFICAREA ELEMENTELOR
CARE CONDIȚIONEAZĂ DEZVOLTAREA

TABEL DE RESPONSABILITĂȚI

LIVRABIL II.1. – ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

DENUMIRE PROIECT	Elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) Argeș	
ETAPA și FAZA PROIECT	ETAPA a 2-a – Partea I a PATJ. Analiza situației existente	
ACHIZITOR	CONSILIUL JUDEȚEAN ARGEȘ Piața Vasile Milea, nr. 1, municipiul Pitești, Jud. Argeș	
RESPONSABIL PROIECT DIN PARTEA ACHIZITORULUI	Arh. Andreea Cosmina TACHE Arhitect Șef al Județului Argeș	
ȘEF PROIECT COMPLEX	NUME	SEMNĂTURĂ
	Șef lucr. dr. geogr.-urb. Ciprian MOLDOVAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
CONSULTANT ȘTIINȚIFIC	Acad. prof. univ. dr. geogr.-urb. BENEDEK Jozsef Expert RUR, simbol B, C, F1, F2, F3, F5, G2, G9	
ELABORATOR LIVRABIL	NUME	SEMNĂTURĂ
	Lect. univ. dr. Ștefana-Alexandra-Diana VARVARI	
RESPONSABIL GIS	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb Titus-Cristian MAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
DATA	Mai 2025	

CUPRINS

CUPRINS.....	2
INTRODUCERE.....	8
1. STRUCTURA TERITORIULUI.....	10
1.1 Localizare geografică	10
1.2 Cadrul natural / mediul.....	11
1.3 Patrimoniul natural și construit, peisaje.....	53
1.4 Rețeaua de localități.....	80
1.5 Infrastructurile tehnice majore	92
1.6 Zonificarea teritoriului	122
2. STRUCTURA SOCIO_DEMOGRAFICĂ.....	131
2.1 Evoluția populației și potențialul demografic	131
2.2 Resursele umane	138
2.3 Infrastructura socială (educație, infrastructura medicală)	143
3. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE	151
3.1 Sector primar – Agricultură, silvicultură, piscicultură	153
3.2 Sectorul secundar – Industria, producția și distribuția energiei, construcții.....	159
3.3 Sectorul terțiar – Servicii economice.....	169
3.4 Sectorul cuaternar – cercetare, inovare.....	187
4. CONTEXTUL TERITORIAL INTERJUDEȚEAN, REGIONAL ȘI NAȚIONAL.....	190
4.1 Coridoare de transport	190
4.2 Structura policentrică, poli de creștere și de dezvoltare, poli de atracție externi/poli interni cu influențe extrajudețene	191
4.3 Zone metropolitane, periurbane, zone urbane funcționale, centre urbane	193
4.4 Rolul județului în regiunea de dezvoltare și relațiile cu regiunile de dezvoltare vecine..	195
ZONE CU POTENȚIAL NATURAL SAU CULTURAL.....	199
ANALIZA SWOT	0
SURSE BIBLIOGRAFICE	0

LISTĂ TABELE

Tabel 1.1 HABITATE PRIORITARE REGĂSITE ÎN ARIILE NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR DIN JUDEȚUL ARGEȘ.....	18
Tabel 1.2 ARIILE PROTEJATE DE INTERES LOCAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ	56

LISTĂ FIGURI

Fig. 1.1 POZIȚIA JUDEȚULUI ÎN CONTEXT REGIONAL, NAȚIONAL ȘI EUROPEAN	10
Fig. 1.2 UNITĂȚILE DE RELIEF ȘI TREPTLE ALTIMETRICE DIN JUDEȚUL ARGEȘ	12
Fig. 1.3 REGIONAREA BIOGEOGRAFICĂ ȘI ASOCIAȚIILE VEGETALE DIN JUDEȚUL ARGEȘ	14
Fig. 1.4 LEGENDA HĂRȚII BIOGEOGRAFICE – ASOCIAȚIILE VEGETALE.....	15
Fig. 1.5 REPARTIȚIA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DIN JUDEȚUL ARGEȘ.....	17
Fig. 1.6 REȚEAUA HIDROGRAFICĂ DE SUPRAFAȚĂ	20
Fig. 1.7 HARTA CORPURILOR DE APĂ SUBTERANĂ.....	22
Fig. 1.8 DENSITATEA REȚELEI HIDROGRAFICE DIN JUDEȚUL ARGEȘ	23
Fig. 1.9 EVOLUȚIA RESURSELOR DE APĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ (2000-2023) DATE LUNARE	24
Fig. 1.10 HARTA TIPURILOR DE SOL DIN JUDEȚUL ARGEȘ	25
Fig. 1.11 DISTRIBUȚIA PĂDURILOR ÎN JUDEȚUL ARGEȘ.....	26
Fig. 1.12 RESURSELE DE SUBSOL DIN JUDEȚUL ARGEȘ.....	27
Fig. 1.13 STAREA CHIMICĂ A CORPURILOR DE APĂ.....	31
Fig. 1.14. STAREA ECOLOGICĂ A CORPURILOR DE APĂ	31
Fig. 1.15 AGLOMERĂRI UMANE (>2000 L.E.) CU STAȚII DE EPURARE DIN JUDEȚUL ARGEȘ	32
Fig. 1.16 CALITATEA SOLULUI. SURSELE DE POLUARE ȘI IMPACT POTENȚIAL	35
Fig. 1.17 GESTIUNEA DEȘEURILOR: SISTEMUL DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR...	39
Fig. 1.18. RISCURI HIDROLOGICE: FRECVENȚA DE SECARE A RÂURILOR.....	46
Fig. 2.19. PROBABILITATEA DE PRODUCERE A ALUNECĂRIILOR DE TEREN ȘI COEFICIENTUL DE RISC CORESPUNZĂTOR (KM).....	48
Fig. 1.20 ARIILE NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ.....	54
Fig. 1.21 MONUMENTE ȘI ANSAMBLURI DE ARHITECTURĂ.....	61
Fig. 1.22 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A NUMĂRULUI DE MONUMENTE DE ARHEOLOGIE.....	62
Fig. 1.23 RUTE CULTURALE	64
Fig. 1.24 ZONE DE PEISAJ CULTURAL	67
Fig. 1.25 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A RESURSELOR ATRACTIVE ANTROPICE LA NIVELUL UAT ..	69

Fig. 1.25 GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL (CUMULAT) AL POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ	74
Fig. 1.27 CLASIFICAREA AȘEZĂRIILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ DUPĂ MĂRIMEA DEMOGRAFICĂ.	82
Fig. 1.28 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ, LA NIVEL DE UAT, A LOCUINȚELOR NOI (TERMINATE) DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN PERIOADA 2014-2023.....	90
Fig. 1.29 LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI SIMPLE DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE (2023).....	96
Fig. 1.30 LUNGIMEA TOTALĂ SIMPLĂ A CONDUCTELOR DE CANALIZARE (2023)	98
Fig. 1.31 INFRASTRUCTURA RUTIERĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ	104
Fig. 1.32 STAREA DE VIABILITATE ȘI PONDEREA ACESTEIA DIN LUNGIMEA FIECĂRUI DRUM NAȚIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ (2023)	105
Fig. 1.33 STRUCTURA REȚELEI FERROVIARE DIN JUDEȚUL ARGEȘ	108
Fig. 1.34 DESERVIREA LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ DE TRANSPORTUL PUBLIC RUTIER ȘI/SAU FERROVIAR	110
Fig. 1.35 REȚEAUA TRANSGAZ	112
Fig. 1.36 VITEZA MEDIE ANUALĂ A VÂNTULUI LA 50 M DEASUPRA SOLULUI (M/S) ȘI POTENȚIALUL SOLAR AL JUDEȚULUI ARGEȘ	117
Fig. 1.37 BILANȚUL TERITORIAL AL JUDEȚULUI ARGEȘ.....	123
Fig. 1.38 INDICELE POTA (PROCENTUL DE OCUPARE A TERITORIULUI ADMINISTRATIV)	126
Fig. 1.39 STADIUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI NAȚIONAL DE CADASTRU SISTEMATIC ÎN JUDEȚUL ARGEȘ, ÎN ANUL 2024.....	128
Fig. 2.1 EVOLUȚIA NUMERICĂ A POPULAȚIEI JUDEȚULUI ARGEȘ ÎNTRE ANII 1948 ȘI 2021	131
Fig. 2.2 INDICELE DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ A JUDEȚULUI ARGEȘ	133
Fig. 2.3 RATA SPORULUI MIGRATORIU LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023....	134
Fig. 2.4 RATA NATALITĂȚII LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023	136
Fig. 2.5 RATA MORTALITĂȚII LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023	137
Fig. 2.6 RESURSELE DE MUNCĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE SEXE, 2012-2022.....	138
Fig. 2.7 POPULAȚIA ACTIVĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE SEXE, 2012-2022	138
Fig. 2.8 RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2012-2022	139
Fig. 2.9 DINAMICA POPULAȚIEI OCUPATE (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ECONOMICE, 2012 VS 2022	140
Fig. 2.10 STRUCTURA OCUPĂRII ÎN JUDEȚUL ARGEȘ, PE ACTIVITĂȚI ECONOMICE ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ, 2021	141

Fig. 2.11 RATA ȘOMAJULUI DIN JUDEȚUL ARGEȘ	142
Fig. 2.12 RAPORTUL POPULAȚIE ȘCOLARĂ / SALA DE CLASĂ ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023	144
Fig. 2.13 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A NUMĂRULUI DE CADRE DIDACTICE ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023	146
Fig. 2.14 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR MEDICALE DE FAMILIE DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2022	148
Fig. 2.15 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A MEDICILOR (INDIFERENT DE SPECIALITATE) DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2022	149
Fig. 3.1 DINAMICA PIB/LOCUIITOR (PPS) LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, ÎN PERIOADA 2011-2021	151
Fig. 3.2 SUPRAFAȚA PĂDURII ȘI A VEGETAȚIEI FORESTIERE DIN JUDEȚUL ARGEȘ, 2023	158
Fig. 3.3 NUMĂR DE UNITĂȚI INDUSTRIALE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE CLASE DE MĂRIME, 2012-2022	161
Fig. 3.4 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE RAMURI, ÎN 2022	162
Fig. 3.5 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI, 2022	165
Fig. 3.6 NUMĂR DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE CLASE DE MĂRIME, 2012-2022	168
Fig. 3.7 EFECTIVUL DE SALARIAȚI DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ, 2012-2022	169
Fig. 2.8 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE CLASE DE MĂRIME, 2012-2022	170
Fig. 2.9 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL ARGEȘ, ÎN FUNCȚIE DE ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ, 2012-2022	171
Fig. 3.10 POPULAȚIA DIN JUDEȚUL ARGEȘ OCUPATĂ ÎN SERVICII, 2022 (MII PERSOANE)	172
Fig. 3.11 GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL (CUMULAT) AL POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ	177
Fig. 3.12 DISTRIBUȚIA ZONELOR CU RESURSE TURISTICE ȘI RELAȚIA CU INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ ȘI TEHNICĂ	178
Fig. 3.13 DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A NUMĂRULUI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL ARGEȘ LA NIVELUL UAT-URILOR, ÎN ANUL 2023	179

Fig. 3.14 DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A LOCURILOR DE CAZARE DIN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ LA NIVELUL UAT-URILOR, ÎN ANUL 2023	181
Fig. 4.1 DINAMICILE TERITORIALE DE LA NIVELUL REGIUNII DE DEZVOLTARE SUD-MUNTENIA	191
Fig. 4.2 ZONELE URBANE FUNCȚIONALE DIN JUDEȚUL ARGEȘ	194
Fig. 4.3 COMPONENTA GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ.....	198
Fig. 5.1 REPARTIȚIA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR ȘI NAȚIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ	199
Fig. 5.2 UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE CU CONCENTRARE FOARTE MARE A VALORILOR CULTURALE.....	205
Fig. 5.3 ZONE DE PEISAJ CULTURAL	208

ACRONIME UTILIZATE

AJOFM - Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANANP – Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
ANCPI – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANIF - Agenția Națională Pentru Îmbunătățiri Funciare
ANM – Administrația Națională de Meteorologie
ANRM - Agenția Națională a Resurselor Minerale
APM – Agenția pentru Protecția Mediului
CDI – Cercetare-Dezvoltare-Inovare
GAL - Grup de Acțiune Locală
HORECA - Hoteluri, Restaurante, Catering
INS – Institutul Național de Statistică
INHGA: Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor
ISU – Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență
ITC - Tehnologia informației și comunicațiilor
LMI – Lista Monumentelor Istorice
MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
ONG – Organizație neguvernamentală
PAAR – Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor
PATN – Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PIB – Produsul intern brut
PNDR – Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PUG: Plan Urbanistic General
PUZ – Plan Urbanistic Zonal
RAN – Repertoriul Arheologic Național
RGA - Recensământul General Agricol
RPL – Recensământul Populației și Locuințelor
SGA – Sistemul de Gospodărire a Apelor
TEN-T - Rețeaua transeuropeană de transport
UATB – Unitate Administrativ Teritorială
UATB – Unitate Administrativ Teritorială de Bază
VAB - Valoarea adăugată brută

INTRODUCERE

Analiza situației existente are ca scop identificarea elementelor care condiționează dezvoltarea, evidențierea problemelor, disfuncționalităților și tendințelor, identificarea zonelor cu potențial natural sau cultural, analizând următoarele domenii-țintă: structura teritoriului, infrastructura socială (educație, infrastructura medicală), structura activităților economice și contextul teritorial interjudețean, regional și național.

S-a realizat corelarea cu prevederile din Strategia de dezvoltare teritorială a României "România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni", Politica urbană a României – Strategia națională de dezvoltare integrată pentru orașe reziliente, verzi, incluzive și competitive 2022-2035, Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială a regiunii Sud-Muntenia 2021-2027, Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027, Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Argeș 2021-2027, Planurile de amenajare a teritoriului județean ale județelor limitrofe (Vâlcea, Sibiu, Brașov, Dâmbovița, Teleorman, Olt), Master Planul General de Transport al României.

Evaluarea calității mediului și analiza factorilor de mediu s-au efectuat pe baza datelor de ordin statistic disponibile de la instituțiile cu responsabilități în domeniu: Agenția pentru Protecția Mediului, Sistemul de Gospodărire a Apelor, Consiliul Județean, Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice, Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență, Direcția Silvică, Oficiul Județean de Cadastru și Publicitate Imobiliară ș.a. Datele disponibile au fost corelate selectiv atât prin evaluarea critică a studiilor existente, cât și prin analiza la zi a stării de funcționalitate a componentelor de mediu, pe baza cercetării realităților din teren și inventarierii diferențiate a formelor de impact de mediu.

Pentru analiza patrimoniului construit și peisajelor s-a ținut cont de Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) - Secțiunea a III-a Zone Protejate și strategiile de dezvoltare ale teritoriului studiat - Strategia de dezvoltare durabilă a Județului Argeș 2021-2027, precum și Strategia de dezvoltare teritorială integrată a teritoriului Argeș – Muscel, Legea 422/18 iulie 2001, privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Clasificarea UAT-urilor a luat în considerare suprafețele și populația unităților administrativ-teritoriale de bază (municipii, orașe și comune) exprimate în hectare și publicate de Institutul Național de Statistică pe platforma TEMPO-ONLINE. Pentru analiza rețelei de așezări

și a aspectelor socio-demografice s-au utilizat și informațiile oferite în cadrul Recensămintelor populației din 2011 și 2021.

Studiul privind infrastructurile tehnice majore este realizat în conformitate cu prevederile Legii 350/2001, art. 56 (Anexa 1) și Ordinului 233/26.02.2016, art. 20, 22 și 24 și este elaborat în coordonare cu planurile de amenajare a teritoriului ierarhic superioare și în conformitate cu actele normative în vigoare. Acesta a utilizat date furnizate de instituțiile de profil precum și extrase din strategii, planuri și studii de specialitate.

În realizarea analizei economice s-au utilizat datele statistice și rapoartele oficiale oferite de instituțiile relevante în domeniu, folosindu-se baze de date ale Eurostat, INS, registrul comerțului, listă firme, etc.: Informațiile furnizate de către diverse instituții și organisme județene și naționale: Consiliul Județean Argeș; Direcția Județeană de Statistică Argeș; Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica; Sucursala Hidrocentrale Curtea de Argeș; Direcția Silvică Argeș; Garda Forestieră Ploiești; Direcția pentru Agricultură Județeană Argeș; Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Argeș; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului; Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon; Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare – Filiala Teritorială de I.F. Argeș; Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură Argeș; Oficiul Național al Registrului Comerțului; Agenția Județeană pentru ocuparea forței de muncă Argeș; Inspectoratul Teritorial de Muncă Argeș; Autoritatea Rutieră Română – Agenția; Publitrans 2000; Compania Națională de Căi Ferate „CFR”; Comisia Națională de Strategie și Prognoză;

În elaborarea analizei privind zonificarea teritoriului și contextul teritorial au fost folosite cele mai recente surse bibliografice, oficiale și disponibile (precum date de la Institutul Național de Statistică, APIA, ANCPI etc.). De asemenea, studiul a fost corelat cu celelalte documente de la nivel teritorial superior, precum Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, cu celelalte strategii de dezvoltare județeană și cu strategiile de dezvoltare locală ale diferitelor unități administrativ-teritoriale din județ.

1. STRUCTURA TERITORIULUI

1.1 Localizare geografică

Județul Argeș este situat în partea central-sudică a României, în nord-vestul regiunii de dezvoltare Sud Muntenia, alături de alte șase județe: Dâmbovița, Prahova, Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman, având granițe cu Dâmbovița (la est) și Teleorman (la sud).

De asemenea, județul se învecinează și cu două județe din regiunea Sud-Vest Oltenia (Olt și Vâlcea), în partea de vest și sud-vest, respectiv două județe din regiunea Centru (Sibiu și Brașov), în partea de nord.

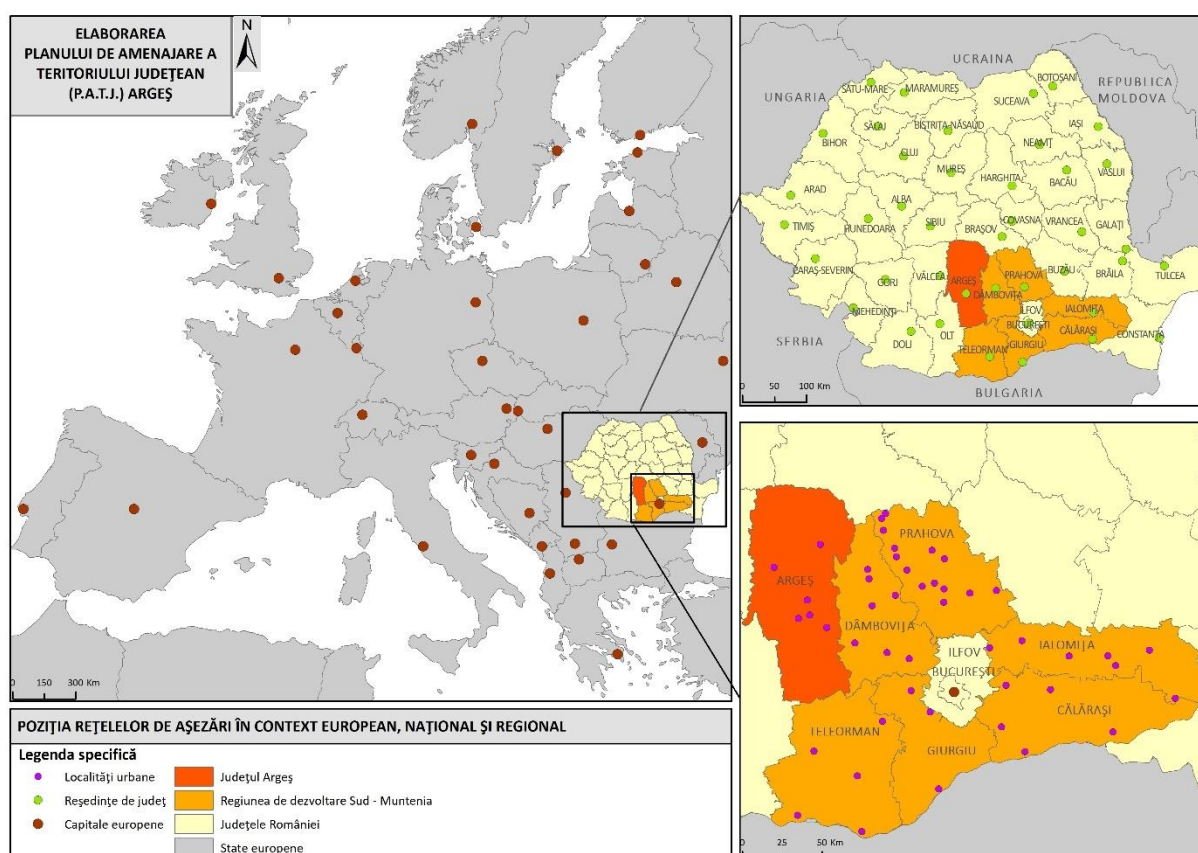

Fig. 1.1 POZIȚIA JUDEȚULUI ÎN CONTEXT REGIONAL, NAȚIONAL ȘI EUROPEAN

Poziționarea județului este la intersecția paralelei de 45° lat. nordică cu meridianul de 25° longitudine estică.

Suprafața totală a județului este de 6.826,31 kmp, reprezentând 2,9% din suprafața totală a României, ceea ce o plasează pe locul 10 la nivel național. Acest județ este cel mai extins din regiunea Sud Muntenia, acoperind 19,8% din suprafața acesteia.

1.2 Cadrul natural / mediul

Relief, climă, temperaturi, ploi, eolian, faună, flora, ape, sol-subsol

Din punct de vedere al **reliefului**, teritoriul județului Argeș este caracterizat de o diversitate ridicată, suprapunându-se peste subunități ale Carpaților Meridionali, Subcarpaților Getici, Podișului Getic și ale Câmpiei Române. Din punct de vedere morfologic se conturează trei zone de interferență morfologică (munți – subcarpați – podiș – câmpie), o zonă de interferență la contactul dintre regiunea biogeografică alpină și cea continentală, precum și interferența, mai difuză, între climatul montan, cel deluros și cel de câmpie.

Zona montană, poziționată în nordul județului, acoperă aproximativ 26% din suprafață și include următoarele subunități: Munții Făgăraș, Munții Piatra Craiului și Munții Leaota, între care se interpune Culoarul Bran-Rucăr.

Zona colinară include compartimentul subcarpatic, care acoperă 18% din suprafața județului, care conține și o serie de depresiuni care oferă condiții favorabile pentru activități agricole și dezvoltarea așezărilor (ex. Corbeni, Nucșoara, Câmpulung) și sectorul de podiș, cu 31%, caracterizat de dominația structurilor de tip piemontan (Piemontul Cotmeana, Gruiurile Argeșului și Piemontul Căndești, parte a Piemontului Getic).

Zona de câmpie este poziționată în partea sudică a județului și deține circa 25% din suprafața județului (Câmpia Piteștilor, Câmpia Găvanu-Burdea).

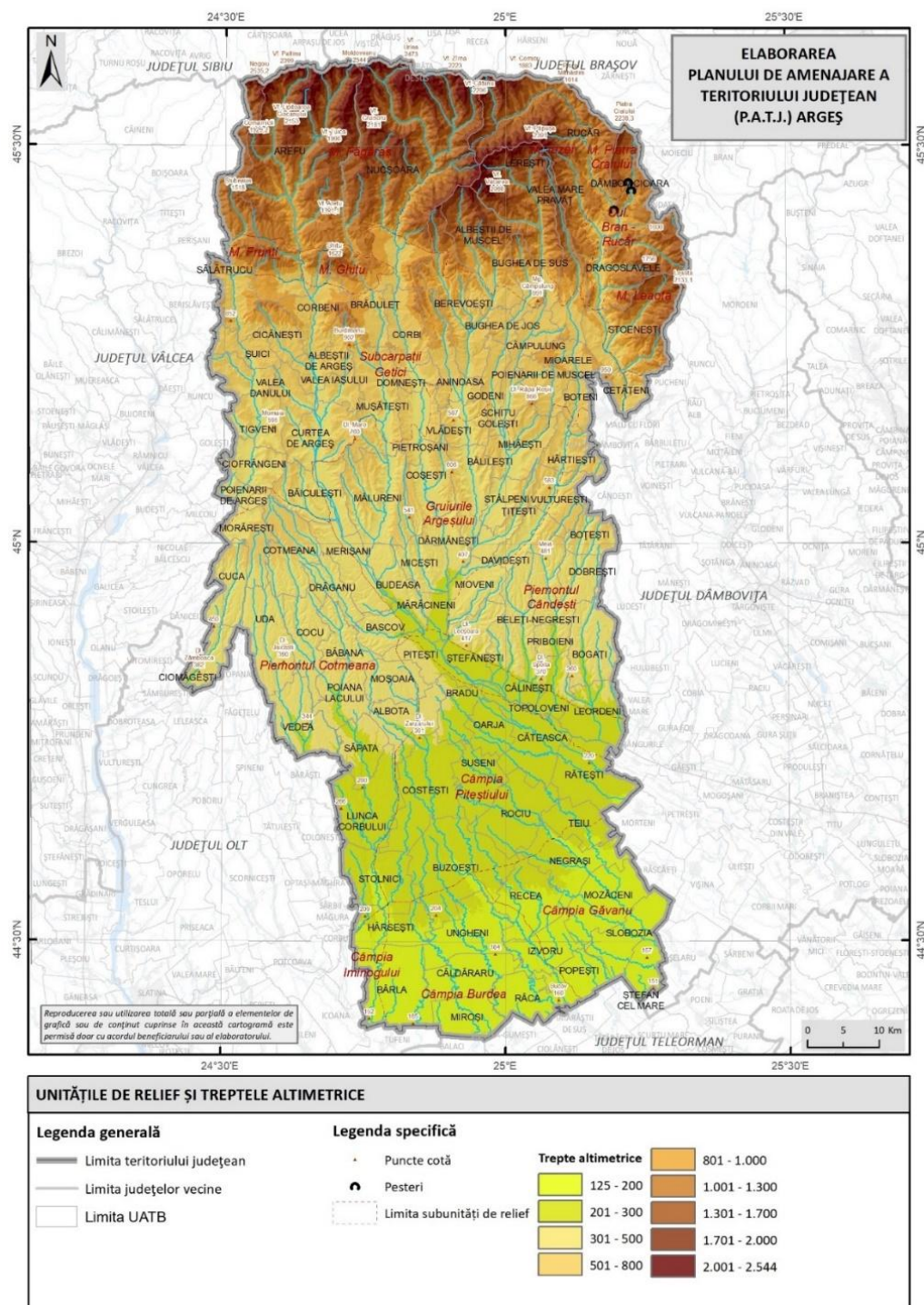

Fig. 1.2 UNITĂȚILE DE RELIEF ȘI TREPELE ALTIMETRICE DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Aceste unități de relief au o dispunere spațială regulată dinspre nord spre sud, determinând o descreștere altimetrică pe această direcție.

Județul Argeș este sub influența unei **clime** temperat-continentale, fiind afectată de diversitatea reliefului, putându-se observa diferențe notabile între zonele montane din nord și câmpiile joase din sud. Din punct de vedere al tipurilor climatice, județul Argeș include atât clima

montană, cât și clima continental-moderată de dealuri și câmpii. În zonele montane, cu altitudini mari, iernile sunt lungi și umede, iar verile sunt răcoroase. La altitudini mai mici, zonele de dealuri și câmpii au un climat continental moderat, cu ierni relativ blânde și veri calde. Excepția o constituie zona sudică a județului, unde climatul este mai temperat datorită expunerii favorabile la masele de aer cald din sud.

Temperatura medie anuală diferă semnificativ în funcție de altitudine. Astfel, în zonele de câmpie temperatura medie anuală se situează în jurul valorii de 10°C, în zonele de dealuri și depresiuni din nord, ea ajunge la 8°C, iar în regiunile montane poate să scadă până la -1°C. În județul Argeș se remarcă diferențe climatice importante, extremele de temperatură fiind distribuite pe o scară largă, de la căldura intensă a câmpiilor (41,9°C), la verile mai blânde și iernile severe din munți (-34°C).

Altitudinea și orientarea reliefului față de circulația aerului este reflectată și în repartizarea inegală a **precipitațiilor**. În sudul județului, zona de câmpie, precipitațiile anuale se situează între 600 și 700 de mm, iar în regiunile montane, acestea sunt considerabil mai mari, ajungând la 1200 mm. Și stratul de **zăpadă** și perioada în care acesta se menține, diferă considerabil în funcție de altitudine, înregistrând valori între 150-160 de zile pe an și o grosime considerabilă (80-100 cm) în munții înalți și 20-25 de zile pe an în zona de câmpie, unde zăpada e și mult mai subțire.

Direcția predominantă a **vânturilor** este din nord-vest și nord, cu viteze mai mari în zonele montane. Anticlonul Azoric aduce vreme stabilă și însorită în lunile de vară, mai ales între mai și iulie. De asemenea, ciclone mediteraneene transportă mase de aer calde și umede, determinând precipitații abundente în sezonul de toamnă și iarnă. Anticlonul Siberian, cu frecvență redusă, aduce mase de aer reci, determinând scăderi accentuate de temperatură iarnă.

Astfel, climatul județului Argeș este complex și variabil, influențat de altitudine, orientarea reliefului și tipurile de circulație a maselor de aer. Temperaturile, precipitațiile și vânturile diferă semnificativ între câmpii și munți, contribuind la o diversitate climatică distinctă în cadrul județului.

Conform Hărții Geobotanice a României (Institutul Geologic al României, 1975), pe teritoriul județului Argeș sunt prezente 10 **asociații vegetale** zonale, dispuse în concordanță cu tipul de ecosisteme și o asociație vegetală intrazonală, care reflectă variabilitatea condițiilor naturale și intervenția factorului antropic. Așa cum se observă pe legenda Hărții geobotanice, aceste asociații sunt numerotate și sunt prezentate în ordinea descendentă a succesiunii altitudinale:

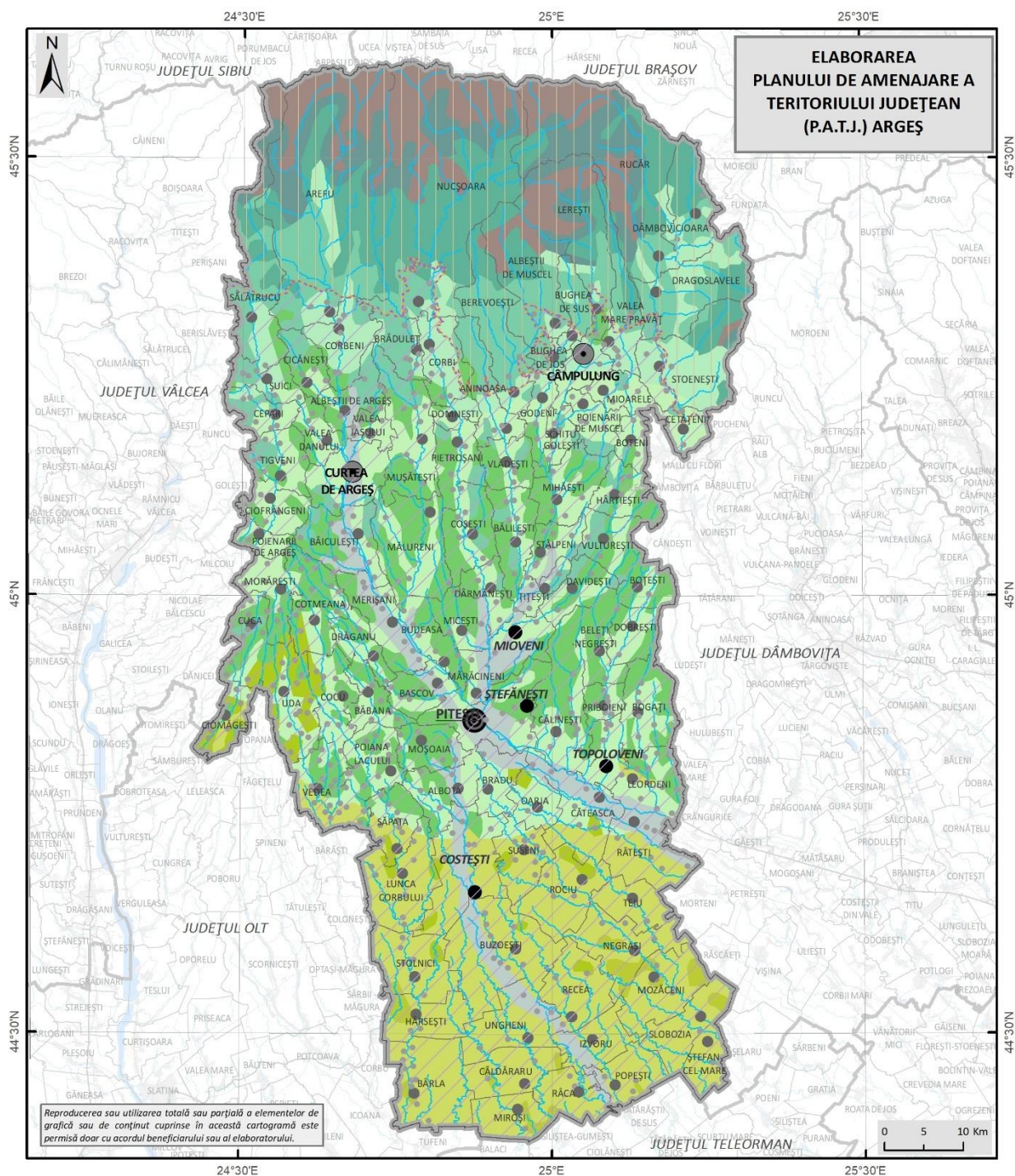

Fig. 1.3 REGIONAREA BIOGEOGRAFICĂ ȘI ASOCIAȚIILE VEGETALE DIN JUDEȚUL ARGEȘ

- A.V. 13 - Pajiști cu asociații din etajul alpin inferior: *Festuca supina*, *Nardus stricta*, *Festuca rubra* ssp. *fallax*, *Agrostis rupestris*, *Potentilla ternata*, *Geum montanum*, *Vaccinium vitis idaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Juniperus sibirica*, *Pinus montana* și din etajul montan superior: *Carex curvula*, *Juncus trifidus*, *Ranunculus crenatus*, *Salix herbacea*, *Primula minima*, *Loiseluria procumbens*, *Vaccinium uliginosum*, *Rhododendron kotschii*, *Elyna myosuroides*, *Silene acaulis*, *Festuca amethystina*, *Minuartia setacea*.
- A.V. 12 - Pajiști în locul pădurilor de *Fagus sylvatica*, *Picea excelsa* și a pădurilor de amestec, în care domină asociațiile de *Festuca rubra* ssp. *fallax*, *Nardus stricta*, *Festuca supina*, *Agrostis tenuis*, *Deschampsia flexuosa*, *Vaccinium myrtillus* și speciile: *Primula elatior*, *Orchis maculata*, *Gymnadenia conopsea*, *Alchemilla hybrida*, *Veratrum album*, *Geum rivale*, *Gentiana asclepiadea*, etc.
- A.V. 11 - Păduri de *Picea excelsa* cu sau fără *Abies alba*, *Fagus sylvatica* și asociații de *Polytrichum*, *Hypnum triquetrum*, *Dryopteris filix mas*, *Athyrium filix femina*, *Aspidium spinulosum*, *Oxalis acetosella*, *Soldanella montana*, *Dentaria glandulosa*, *Luzula sylvatica* cu: *Lycopodium anntinum*, *Lycopodium selago*, *Polygonatum verticillatum*, *Prenanthes purpurea*, *Listera cordata*, etc.
- A.V. 10 - Păduri de amestec *Fagus sylvatica*, *Picea excelsa* și *Abies alba* cu: *Campanula abietina*, *Ranunculus carpathicus*, *Soldanella montana*, *Symphitum cordatum*, *Paris quadrifolia*, etc.
- A.V. 9 - Păduri de *Fagus sylvatica* (*Fagia sylvaticae*) cu sau fără *Quercus sessiflora*, *Picea excelsa*, *Abies alba* și asociații de *Asperula odorata*, *Asarum europaeum*, *Galeobdolon luteum*, *Festuca drymeia*, *Salvia glutinosa*, *Symphitum cordatum* cu *Sanicula europaea*, *Hieracium sylvaticum*, *Majanthemum bifolium*, *Moehringia trinervia*, *Cardamine impatiens*, *Pirola secunda*, *Paris quadrifolia*, specii de mușchi și de ferigi.
- A.V. 8 - Pajiști și culturi în locul pădurilor de *Quercus sessiflora* în care domină asociații de *Agrostis tenuis*, *Festuca valesiaca* și local, de *Festuca rubra*, *Nardus stricta*, *Nardus stricta*, *Genista sagittalis*, *Vulpia myuros*, *Pteridium aquilinum*, etc.
- A. V. 7 - Păduri de *Quercus sessiflora* (*Quercia sessiliflorae*) cu sau fără *Fagus sylvatica*, *Q. cerris*, *Q. frainetto* și asociații de *Poa nemoralis*, *Galium verum*, *G. schlesii*, *Luzula luzuloides*, *Genista tinctoria*, *Carex montana*, *Dentaria bulbifera*, *Melica uniflora* cu *Campanula persicifolia*, *Chrysanthemum corymbosum*, *Veronica officinalis*, etc.
- A.V. 6 - Culturi și pajiști în locul pădurilor de *Quercus cerris*, de *Q. frainetto*, local și de *Q. robur*; în pajiști se întâlnesc asociații de *Festuca valesiaca*, de *Poa pratensis* ssp. *angustifolia*, de *Bothriocloa ischaemum* și local de *Agrostis tenuis*; în culturi apar speciile: *Caucalis daucoides*, *Ranunculus arvensis*, *Veronica hederifolia*, *Euphorbia virgata*, *Matricaria inodora*, etc.
- A.V. 5 - Păduri de *Quercus frainetto* (*Quercia frainetti*) cu *Quercus cerris*, local cu *Quercus sessiflora*, și asociații de *Carex praecox*, de *Poa pratensis* ssp. *angustifolia*, de *Festuca valesiaca*, de *Chrysopogon gryllus* cu: *Polygonatum latifolium*, *Helleborus odoratus*, *Dactylis glomerata*, *Crocus moesiacus*, etc.
- A.V. 4 - Păduri de *Quercus cerris* și *Quercus frainetto*, local cu *Q. sessiflora* și asociații de *Poa pratensis*, de *Festuca valesiaca*, de *Festuca hereophylla* și local cu speciile: *Sedum cepaea*, *Saxifraga bulbifera*, *Carex brizoides*, etc.
- A.Vi. 20 - Culturi și pajiști cu asociații din lunci în sectoarele de câmpie și deal: *Agrostis stolonifera*, *Festuca pratensis*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis* și din lunci în sectoare de deal și depresiuni subcarpatice: *Agrostis canina*, *Holcus lanatus*, *Arrhenatherum elatius*, etc.

Fig. 1.4 LEGENDA HĂRȚII BIOGEOGRAFICE – ASOCIAȚIILE VEGETALE

Diversitatea biotopurilor existente induce o mare diversitate și pentru **regnul animal**. Particularitățile biotopurilor și lanțurile trofice specifice urmăresc în general etajarea impusă de altitudine. Astfel, în etajul boreal ecosistemele specifice sunt cel al pajiștilor, al tufărișurilor subalpine și ecosistemele forestiere. Este specifică o diversitate mare de păsări insectivore, mamifere, reptile. Mamiferele prezintă o diversitate ridicată: șoarecii, veverița, capra neagră, pârșul, jderul, râsul, lupul, vulpea și ursul.

În etajul nemoral varietatea speciilor din regnul animal este de asemenea, ridicată. Sunt prezente păsările, reptilele și mamiferele.

Zona pădurilor de foioase este puternic modificată antropic, cu extensiune mare a culturilor agricole care au luat locul ecosistemului forestier astfel că habitatele naturale au extensiune mult redusă și alternează cu cele antropizate. Și în această zonă întâlnim mamifere

cum ar fi: popândăul, nevăstuica, dihorul, cățelul pământului, iepurele de câmp, șoarecii și hârciogul. Pajiștile sunt caracterizate de prezența unor specii de păsări precum potârnichea, pitpalacul, fâsa de câmp, ciocârlia de câmp, prigoria, pupăză, iar în tufărișurile din păduri este prezentă privighetoarea. Dintre păsările răpitoare se pot aminti șorecarul mare și șoimul rândunelelor. De asemenea, se remarcă prezența unor reptilieni cum ar fi șopârla de câmp și șarpele de casă.

Ihtiofauna este diferențiată în funcție de particularitățile fizico-chimice și dinamice ale mediului acvatic. În etajul montan sunt prezenți pești din familia salmonidelor, iar etajul deluros este caracterizat de prezența unor pești precum mihalțul – specie ocrotită, scobarul, cleanul, porcușorul și bibanul.

La nivelul județului Argeș, cea mai mare densitate de **arii naturale protejate** este dată de siturile Natura 2000, secondată de cele de interes național (monumente ale naturii și rezervații naturale, parc național).

La nivelul județului, suprafața cumulată a celor 34 de arii protejate de interes național însumează aproximativ 31876,93 ha. Regăsim un singur parc național, restul ariilor protejate circumscriindu-se în categoria rezervațiilor naturale, monumentelor naturii și rezervațiilor științifice.

În județul Argeș, au fost identificate 16 situri Natura 2000, regăsite predominant în nordul județului și, fragmentat, în zona centrală a acestuia. Pe teritoriul județului Argeș regăsim 8 arii speciale de conservare (SAC).

Patrimoniul natural valoros al județului este marcat și de existența ariilor naturale protejate de interes local. La nivelul județului Argeș există și 55 arii protejate de interes local, declarate prin Hotărâri ale Consiliului Județean și ale Consiliilor Locale.

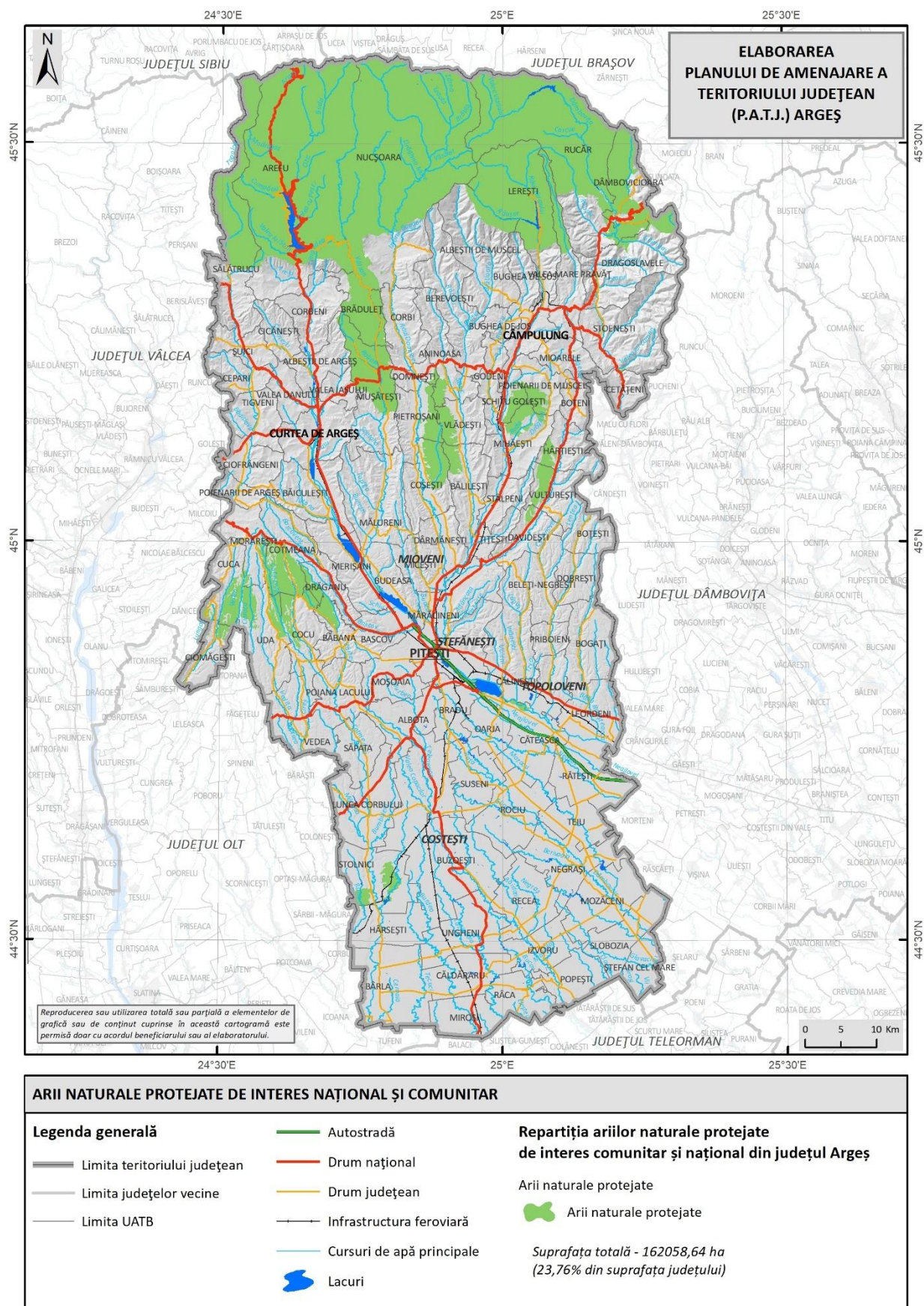

Fig. 1.5 REPARTIȚIA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, ANANP ST Argeș

Un număr de 8 **habitate** prioritare definesc ariile naturale protejate din județul Argeș, dominate de pajiști și păduri. Cea mai mare diversitate biologică din punct de vedere al ecosistemelor prezente se regăsește în ROSAC0122 Munții Făgăraș (n = 4 habitate prioritare) și ROSAC0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor (n=3 habitate prioritare). O parte din aceste habitate prioritare identificate se află într-o stare de conservare nefavorabilă-inadecvată din cauza unor practici antropice nepotrivite (vezi Tabelul 1.1.).

Tabel 1.1 HABITATE PRIORITARE REGĂSITE ÎN ARIILE NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Nr. crt.	Habitat prioritare	Arii naturale protejate de interes comunitar
1.	4070* Tufărișuri de <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron hirsutum</i>	ROSAC0122 Munții Făgăraș, ROSAC0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor
2.	40C0* Tufărișuri de foioase ponto-sarmatice	ROSAC0354 Platforma Cotmeana
3.	6230* Pajiști de <i>Nardus</i> bogate în specii, pe substraturi silicatică din zone montane (și submontane, în Europa continentală)	ROSAC0122 Munții Făgăraș, ROSAC0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor
4.	7220* Izvoare mineralizate incrustante cu formare de tuf calcaros (<i>Cratoneurion</i>)	ROSAC0122 Munții Făgăraș
5.	8160* Grohotișuri medio-europene carbonatice din etajele colinar și montan	ROSAC0102 Leaota
6.	91E0* Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	ROSCI0258 Văile Brătiei și Brătioarei, ROSCI0268 Valea Vâlsanului, ROSCI0316 Lunca Râului Doamnei, ROSAC0326 Muscelele Argeșului, ROSAC0354 Platforma Cotmeana, ROSAC0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor
7.	9180* Păduri de <i>Tilio-Acerion</i> pe versanți, grohotișuri și ravene	ROSAC0122 Munții Făgăraș
8.	91I0 * Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu <i>Quercus spp.</i>	ROSCI0316 Lunca Râului Doamnei

Sursa: ANANP – Decizii/note privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare

Ca urmare a identificării in situ a speciilor de floră și faună, 7 specii prioritare definesc rețeaua de situri Natura 2000 din județul Argeș: *Callimorpha quadripunctaria* (Fluturele-tigru, fluturele urs dungat), *Canis lupus*, *Osmoderma eremita* (Gândacul sihastru), *Ursus arctos*, *Osmoderma eremita Complex*, *Rosalia alpina* (Croitorul fagului) și *Campanula serrata*.

La nivelul ariilor naturale protejate ce dețin un plan de management, au fost identificate presiuni și amenințări actuale și viitoare asupra habitatelor și speciilor, care necesită o atenție sporită, unele dintre acestea având o intensitate mai ridicată. Cele mai frecvente presiuni/amenințări regăsite la nivelul ariilor protejate, cu impact asupra habitatelor și speciilor, sunt:

- densitatea ridicată a drumurilor, accesul motorizat (motoare de cross, ATV-uri), care accentuează eroziunea, degradarea pajiștilor și habitatelor acvatice și contribuie la creșterea

gradului de stres manifestat prin creșterea nivelului anumitor hormoni la carnivorele mari precum și la speciile țintă;

- abandonarea pășunatului, îndepărtarea tufărișurilor contribuie la evoluția tufărișurilor spre habitate de pădure;

- turismul necontrolat, generat de lipsa unei educații ecologice a publicului larg, vizibil prin înmulțirea deșeurilor, provenite de la aglomerările umane dar și de pe malurile cursurilor de apă, braconaj, pescuit, vânătoare, transport motorizat etc.;

- agricultura și silvicultura intensive prin utilizarea fertilizanților, contaminarea apei, aerului și solului cu diverse substanțe, defrișări, aprinderea de focuri pentru îngrășarea pajiștilor;

- activitățile de exploatare a potențialului hidroenergetic;

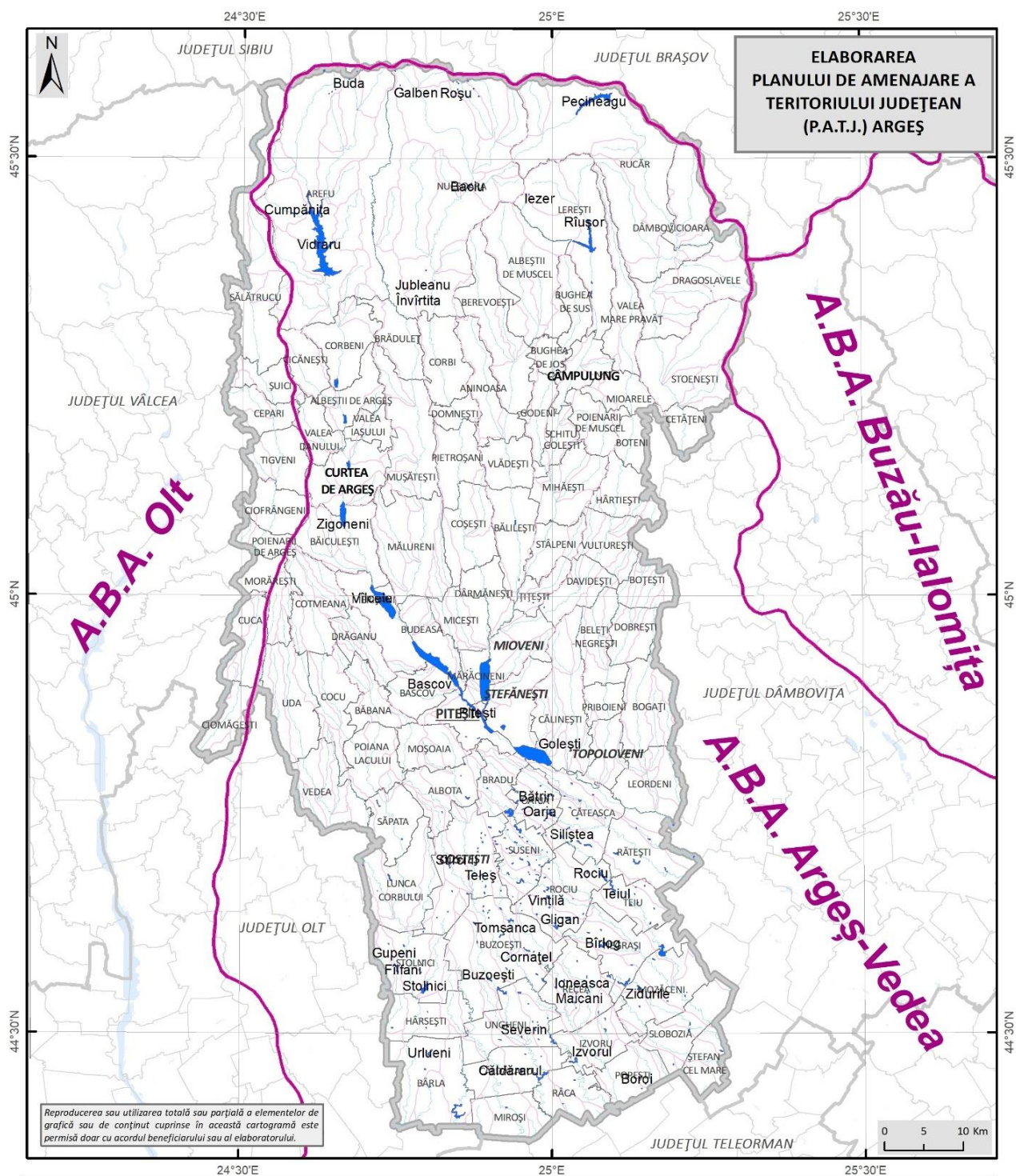
- exploatare intensă a unor habitate prin înmulțirea practicilor de colectare de produse nonforestiere derivate (ciuperci, fructe de pădure);

- succesiunile biocenotice pot conduce la pierderea definitivă a unor porțiuni din habitat care asigură arealul de hrănire pentru speciile de pradă etc.

Hidrologia județului Argeș reflectă o interacțiune complexă între resursele de apă de suprafață și subterane, modelată de factorii naturali și de influența activităților umane. Aceste resurse sunt esențiale pentru dezvoltarea economică durabilă a județului, susținând agricultura, industria și turismul, dar și asigurând un cadru natural adecvat pentru viața comunităților locale. *Analiza și gestionarea integrată a resurselor hidrografice din județul Argeș reprezintă o prioritate strategică în cadrul Planului de Amenajare Județean, fiind fundamentale pentru conservarea echilibrului ecologic și pentru satisfacerea necesităților de apă ale generațiilor prezente și viitoare.*

Râul Argeș, unul dintre cele mai importante cursuri de apă din România, și cel mai important al județului, are un bazin hidrografic complex care drenează o zonă extinsă, cuprinzând versantul sudic al Munților Făgăraș, o parte a zonei subcarpatice și o bună parte a Câmpiei Române. Rețeaua hidrografică a râului Argeș este alimentată de numeroși afluenți importanți, care traversează diverse forme de relief ceea ce contribuie la complexitatea hidrologică a acestui bazin.

Județul Argeș cum am specificat este drenat în mare parte de râul omonim 71 %, în sud acesta este completat de Râul Vedea care acoperă 22 % din suprafața totală a județului iar în nord vest, pe versanții Făgărașului avem și o mică parte din bazinul Oltului reprezentat în mare parte de Râul Topolog (7 % din suprafața județului).

Rețeaua hidrografică de suprafață

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

- Cursuri de apă
- Cumpene de apă bazinale
- Lacuri/Acumulări
- Limita ABA

Fig. 1.6 REȚEAUA HIDROGRAFICĂ DE SUPRAFAȚĂ

Județul Argeș găzduiește o serie de lacuri naturale, majoritatea de origine glaciară, situate la altitudini mari în Munții Făgăraș. Aceste lacuri, de dimensiuni relativ mici, sunt relice ale glaciațiunilor, fiind alimentate de topirea zăpezilor și de precipitațiile din zonele montane înalte. Lacurile naturale din Argeș contribuie semnificativ la biodiversitatea și frumusețea peisajului montan, fiind și o resursă importantă de apă pentru râurile aflate în aval. Pe lângă aceste grupări de lacuri de mare altitudine întâlnim o altă serie de lacuri din zona de dealuri și câmpie organizate pe albiile majore ale râurilor principale cu folosințe piscicole. Ca și un element mai aparte trebuie să amintim Lacul Învârtita – Nucșoara, un lac de origine carstică pe gips.

În arealul de studiu putem observa două mari tipuri de amenajări, amenajări piscicole în zona de deal și câmpie și amenajări hidrotehnice pe văile principale unde a existat o pantă suficientă. Analizând statistic lacurile din județul Argeș, observăm că numărul lacurilor naturale este aproape egal cu cel al lacurilor antropice (51% naturale și 49% antropice). Această proporție se explică prin prezența unui număr mare de lacuri glaciare în zona montană, alături de numeroase acumulări piscicole în zona de câmpie. Totuși, din perspectiva suprafeței totale, lacurile antropice domină, reprezentând peste 90% din suprafața totală a lacurilor din județ

Amenajarea hidroelectrică de la Vidraru, cu centrala principală Cetățuia, este elementul central al acestui sistem, fiind una dintre cele mai impresionante realizări în domeniul hidroenergetic din România. Acest complex include barajul principal de la Vidraru, amplasat în Defileul Argeșului, mai multe baraje auxiliare pe afluenții Argeșului și chiar un baraj pe râul Topolog, afluent al Oltului. Acumulările astfel create susțin atât producția de energie electrică, cât și necesitățile de apă potabilă, industrială și pentru irigații, în special pentru București și zona de câmpie din bazinul Argeșului.

Pe lângă Vidraru, în județul Argeș există și alte acumulări semnificative, precum Zigoneni, Vâlcele, Budeasa, Golești, Mihăilești și Râușor, fiecare având un rol important în asigurarea resurselor de apă și în producția energetică.

Pe teritoriul județului Argeș au fost identificate șapte corpuri de apă subterană: ROAG01 Munții Piatra Craiului, ROAG08 Pitești, ROAG09 Luncile râurilor Vedea Teleorman și Călmățui, ROAG05 Lunca și terasele râului Argeș, ROOT08 Lunca și terasele Oltului, ROAG12 Estul Depresiunii Valahe și ROOT13 Vestul Depresiunii Valahe, primele trei având o productivitate moderată, iar restul una însemnată.

Zona montană din bazinul Argeşului, unde râul îşi are cursul superior, se caracterizează printr-o densitate ridicată a reţelei hidrografice, de peste 4 km de cursuri de apă pe km². Aici, numeroase izvoare şi râuri mici converg rapid către colectoriile principali, alimentând râul Argeş şi afluenţii săi cu un debit constant şi rece. În regiunile de câmpie, densitatea hidrografică scade treptat la aproximativ 0,4-0,5 km/km², pe măsură ce relieful devine mai plat, iar sursele de alimentare sunt mai limitate.

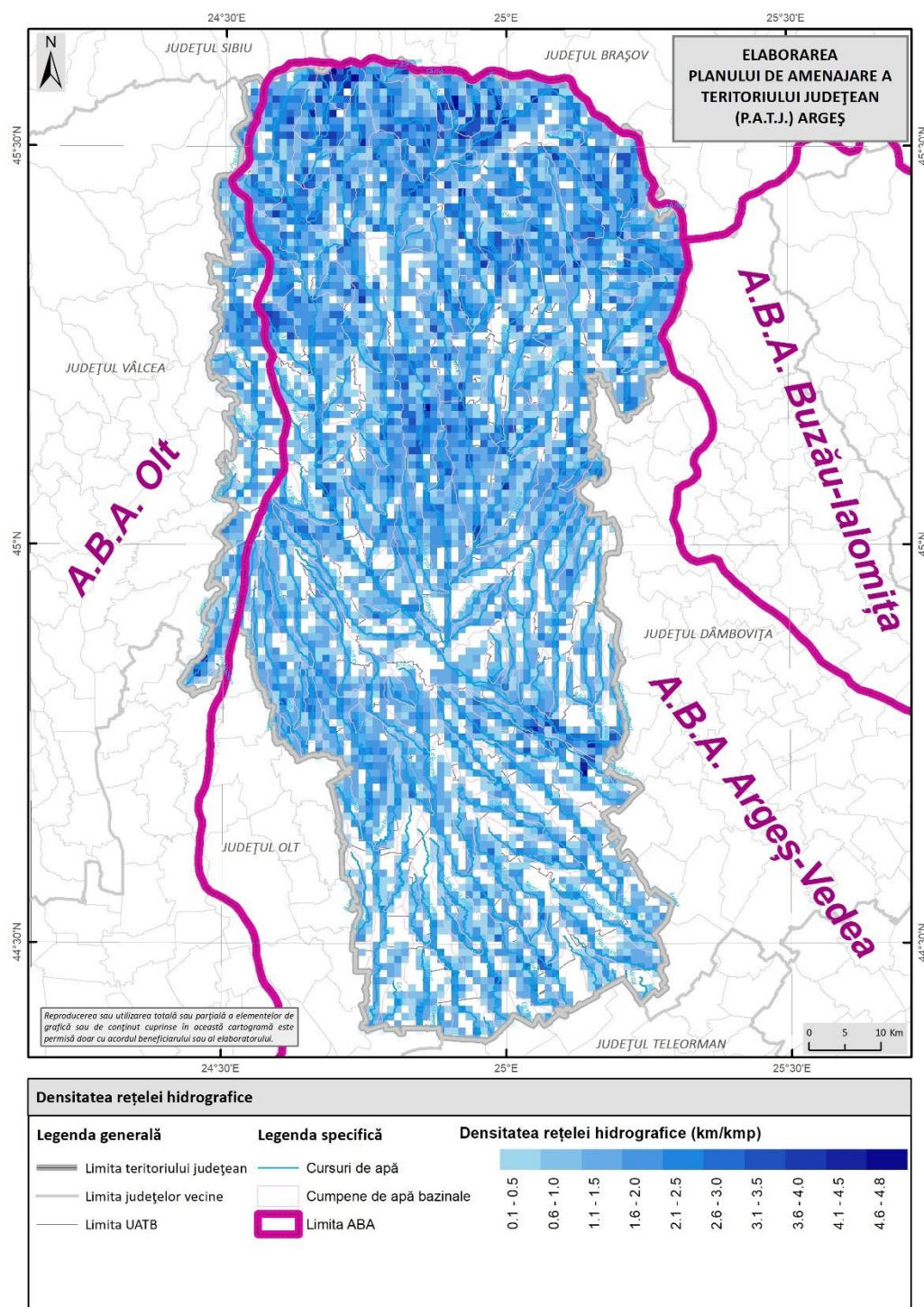

Fig. 1.8 DENSITATEA REȚELEI HIDROGRAFICE DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Pe baza analizei simulărilor evoluției debitelor, s-au observat tendințe de reducere a debitului mediu multianual pentru mai multe râuri din România, cu scăderi notabile de -9,5% pentru Olt, -24,6% pentru Vedea și -8,6% pentru Argeș. Studiile comparative între perioada viitoare (2021-2050) și perioada de referință (1971-2000) au arătat că bazinele hidrografice cu cele mai mari deficite de debite sunt cele ale râurilor Vedea, Jiu, Siret, Olt și Argeș, aspecte care subliniază riscul potențial de reducere a resurselor de apă în aceste zone.

Urmărind schimbările resurselor de apă pentru arealul de studiu modelate pe baza precipitațiilor lunare istorice, nu putem concluda un trend bine definit al evoluției, sunt perioade cu valori net deficitare ale resurselor dar găsim și intervale când valorile sunt pe pozitiv.

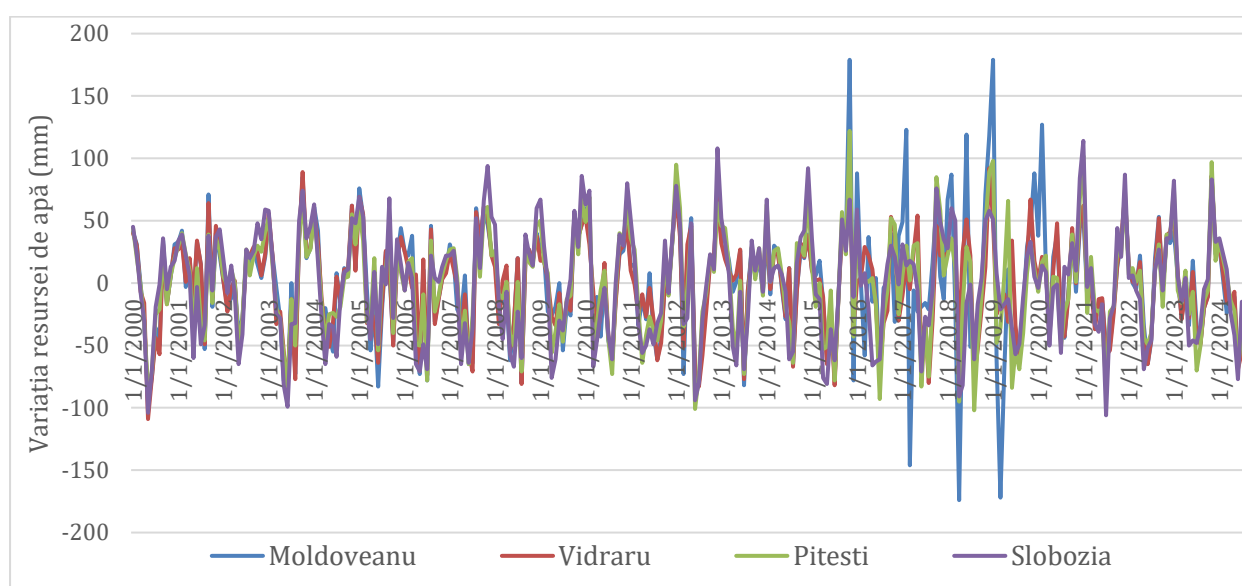

Fig. 1.9 EVOLUȚIA RESURSELOR DE APĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ (2000-2023) DATE LUNARE

Sursa: NASA's Global Land Data Assimilation System (GLDAS-2.1)

Pe teritoriul județului Argeș sunt prezente 9 clase de **sol**: cernisoluri (prezente în zona subcarpatică și asociate substratului calcaros cu precădere în zona montană), luvisoluri (preludiosolurile au o fertilitate medie, fiind pretabile pentru culturi de cereale, plante tehnice, iar acolo unde pantele sunt mai mari, sunt pretabile pentru viticultură și pomicultură și luviosolurile care sunt caracterizate de o fertilitate mijlocie spre mică, pretabile pentru culturile de nutreț sau cereale), cambisoluri (au un conținut redus de humus care nu le conferă calități de pretabilitate pentru cultura plantelor, fiind mai pretabile pentru pajiști și plante de nutreț), umbrisoluri, spodisoluri (cu fertilitate redusă, fiind întâlnite de regulă ca suport pentru dezvoltarea pădurilor de conifere), vertisoluri (cea mai mare extensiune o are în zona de podiș), protisoluri (cele mai mari suprafețe se regăsesc în zona subcarpatică și de podiș), hidrisoluri (cel mai bine sunt reprezentate în culoarul Argeșului), și antrisoluri (localizate în compartimentul

nordic din Piemontul Cotmeana și Câmpia Piteștiului). În concordanță cu particularitățile factorilor edafici, învelișul de soluri din județul Argeș prezintă o serie de particularități transpuse în tipul acestora și distribuția lor spațială. Cele mai mari suprafețe sunt ocupate de luvisoluri (37,7%), și cambisoluri (26,8%) Semnificative ca extensiune sunt și aluviosolurile (cca. 9%) și spodosolurile (cca. 12%).

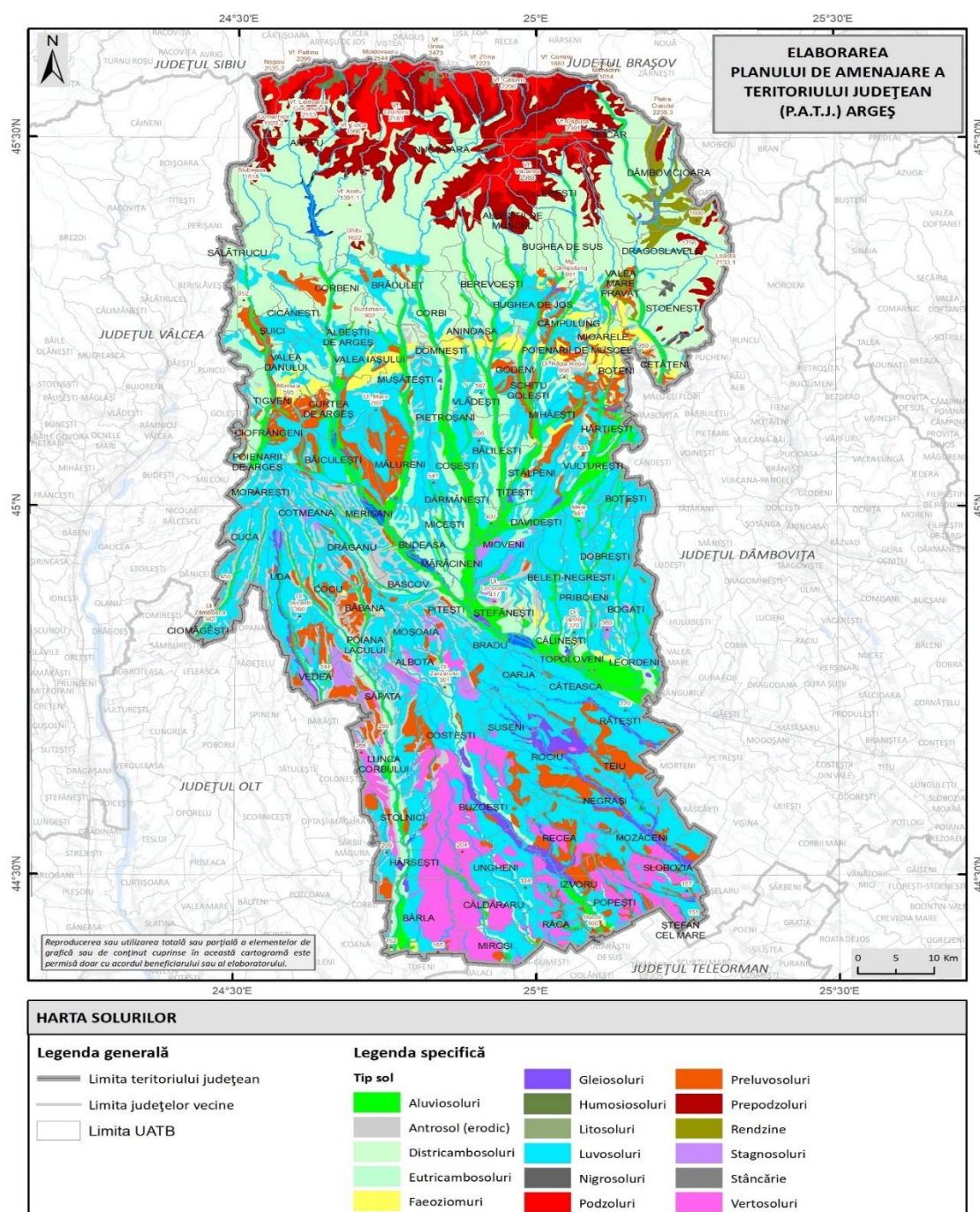

Fig. 1.10 HARTA TIPURILOR DE SOL DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Larga extensiune a reliefului montan și deluros pe teritoriul județului Argeș, particularitățile climatice și pedologice din cadrul acestor forme de relief, creează condițiile de

favorabilitate pentru o bună dezvoltare a **fondului forestier**, astfel încât această categorie funciară totalizează o suprafață de 294.726,36 ha ceea ce reprezintă o pondere de 43,2% din suprafața administrativă a județului (ANCP, 2024).

La nivel de UAT, distribuția suprafețelor de păduri are o variație mare, în primul rând datorită condițiilor ecologice locale. Cele mai mari suprafețe cu păduri sunt în UAT-urile Nucșoara (30922,2 ha), Arefu (28534 ha), Rucăr (18616 ha) și Sălătrucu (10610 ha).

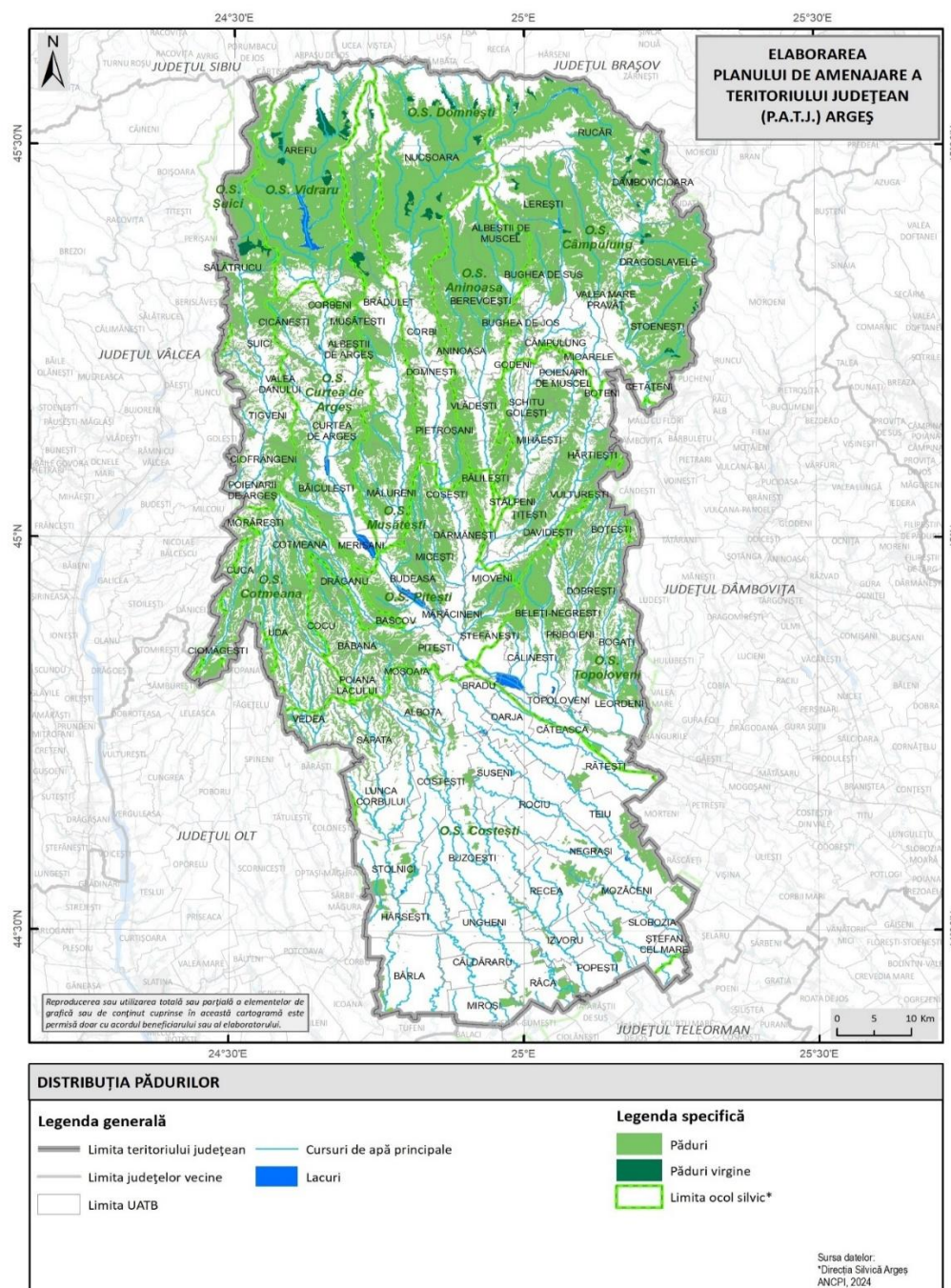

Fig. 1.11 DISTRIBUȚIA PĂDURILOR ÎN JUDEȚUL ARGEȘ

Distribuția pe specii a pădurilor din proprietatea publică a statului de pe teritoriul județului Argeș este net în favoarea celor de foioase (71%), în timp ce rășinoasele dețin doar 29%

din suprafață, la nivel de ocol silvic, cea mai mare suprafață de păduri de foioase este în O.S. Cotmeana (10232 ha), iar cea mai mare suprafață cu păduri de rășinoase este în O.S. Domnești (10567 ha).

În concordanță cu caracteristicile petrografice, structurale și paleo-evolutive ale substratului, pe teritoriul județului Argeș sunt prezente o serie de resurse de **subsol**. În funcție particularitățile lor, resursele pot fi grupate în următoarele categorii: roci utile și minereuri nemetalifere (argilă, calcar, siderofile, gips) și resurse energetice de subsol (hidrocarburi, cărbuni inferiori).

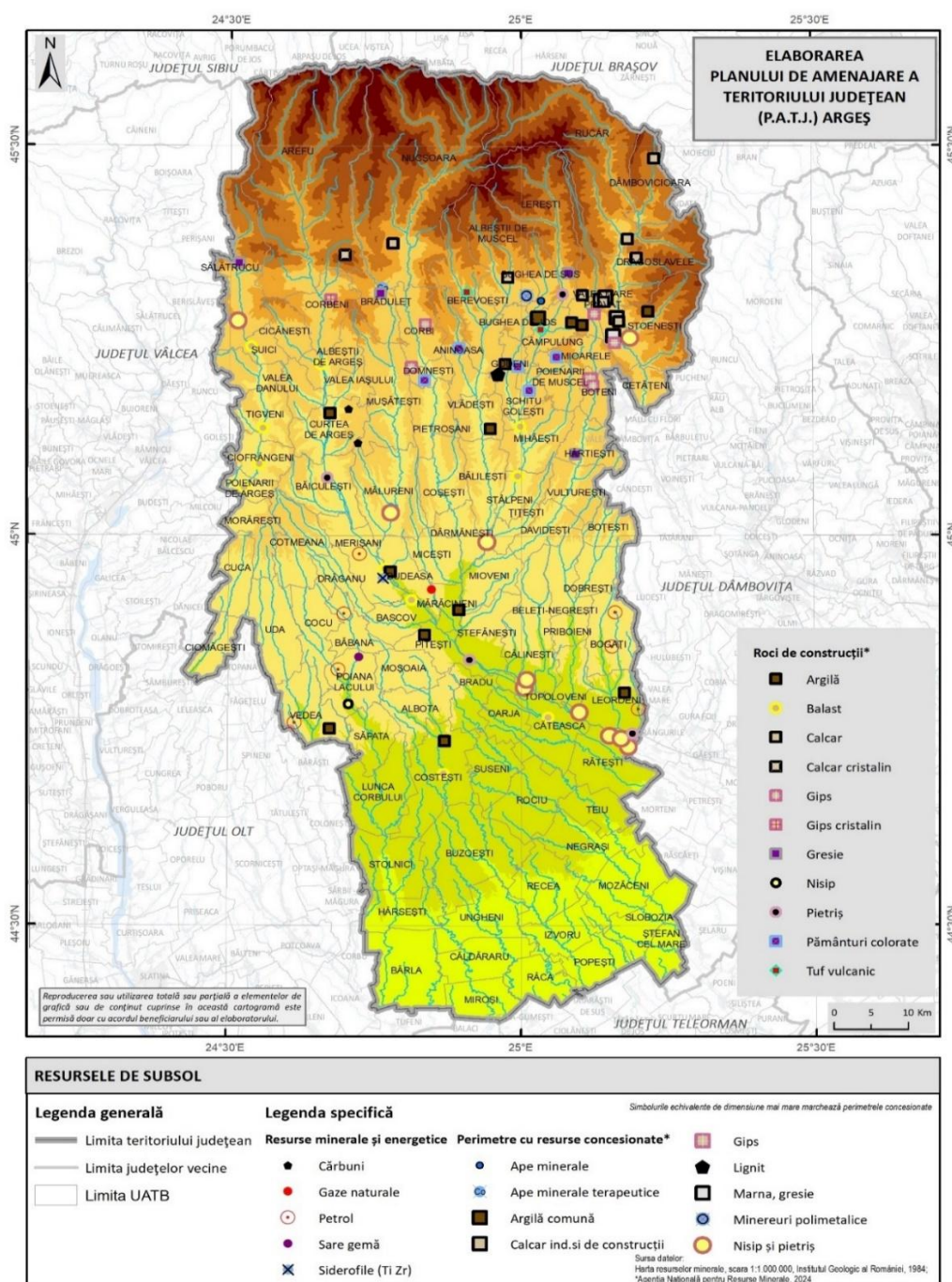

Fig. 1.12 RESURSELE DE SUBSOL DIN JUDEȚUL ARGEȘ

*Cele mai afectate zone din punct de vedere a **calității aerului** din județ sunt cele asociate cu activitățile industriale de extragere, transport și valorificare energetică a hidrocarburilor. Pe tot parcursul acestui proces tehnologic au fost și încă sunt emise cantități importante de poluanți.*

Din perspectiva poluării complexe specific urbane și în prezent aglomerațiile urbane Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș sunt cele mai expuse la fenomene de poluare, situație determinată de specificul activităților actuale (concentrat urbane: cu emisii de poluanți provenite din arderile de combustibili din procesele tehnologice, de la centralele termice pentru producerea energiei termice și a apei calde menajere, activități industriale diverse și din traficul rutier) dar și de poluarea remanentă provocată de activitățile industriale neconforme din trecut.

În celelalte concentrări urbane mai mici și în localitățile rurale din județ, principalele surse de emisii poluante sunt reprezentate de traficul auto sau unitățile de producere a energiei termice de mică capacitate (majoritatea locuințelor utilizând surse individuale de încălzire).

Pe lângă poluatorii industriali amplasați în centrele urbane importante, la nivel de județ se manifestă și surse liniare de poluare în lungul culoarele trasate de arterele rutiere cu intensități mari de trafic. De asemenea, surse importante de emisii poluante sunt reprezentate și de șantierele de lucrări pentru infrastructură, precum și de instalațiile termice pentru încălzirea rezidențială și cele utilizate de agenții economici, care sunt amplasate de regulă în zonele aglomerărilor urbane și în apropierea nodurilor rutiere importante.

Calitatea aerului din județ este monitorizată de Agenția pentru Protecția Mediului, atât prin intermediul analizelor efectuate cu ajutorul aparaturii din dotarea laboratorului de analize fizico-chimice, cât și prin intermediul stațiilor automate de monitorizare a calității aerului (1 de trafic, 4 de fond urban/suburban și 2 de tip industrial), amplasate în cele 7 puncte reprezentative din județ: Pitești - stațiile AG-1 și AG-2; Budeasa - stația AG-3; Călinești - stația AG-4; Oarja – stația AG-5; Câmpulung – stația AG-6 și Curtea de Argeș – stația AG-7. Principalii parametri monitorizați sunt: NO, NO₂, NO_x, SO₂, CO, O₃, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, Cd, Ni, As, BTEX.

Analiza valorilor disponibile înregistrate de aceste stații de monitorizare a calității aerului în perioada 2017-2024, evidențiază unele tendințe și depășiri ale valorilor-limită. Astfel, valorile limită sunt depășite episodic la indicatorii legați de pulberile sedimentabile și ozon, mai ales la stațiile AG-1, AG-2 și AG-3 (max. 30 depășiri/an). Tendința principală este de scădere a numărului de depășiri din 2017 până în 2024, pe fondul implementării măsurilor din PMCA.

Emisiile atmosferice principale (SO₂ și NO_x) rezultă din procesele de ardere a combustibililor (în domeniile industrial, domestic sau trafic). În ultimii 10 ani, odată cu închiderea activității marilor agenți industriali, evoluția indicatorului SO₂ înregistrată la stațiile automate de

monitorizare din județ a pus în evidență tendința de îmbunătățire a aerului la acest indicator și nu s-au înregistrat depășiri ale VL orară, zilnică și anuală la acest indicator.

Emisiile secundare (de tipul O₃ sau pulberi PM₁₀) se formează în atmosferă pe baza emisiilor primare de substanțe precursori, astfel încât concentrația lor depinde în mare măsură de condițiile meteorologice la formare și transformare. La indicatorul PM₁₀ sursele de emisie sunt concentrate în principal în arealele cu activități antropice. Tendința de îmbunătățire a calității aerului la acest indicator este evidentă, deși încă s-au mai înregistrat depășiri ale VL zilnice, dar nu mai mult de 10-20 de ori, cum este permis conform definiției valorii limită zilnică pentru indicatorul PM₁₀ în Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Traficul rutier reprezintă, alături de activitățile industriale, o sursă importantă de poluare a aerului, în special în localitățile urbane (cum ar fi Pitești, Curtea de Argeș etc.) unde numărul foarte ridicat de autovehicule emit cantități mari de poluanți (SO₂, NO_x, CO, COV etc.).

În ultimii 3 ani de referință, indicii generali de calitatea aerului înregistrați pentru fiecare stație automată de monitorizare a calității aerului, s-au încadrat în domeniul de la: 1-bun și 3-moderat, diferențiați în funcție de nivelul de concentrațiilor în care s-au încadrat parametrii măsurați.

În comparație cu situația din anii anteriori, calitatea aerului în județ s-a îmbunătățit semnificativ, urmare a închiderii marilor poluatori, dar și a investițiilor în infrastructura de transport, în amenajarea și reabilitarea zonelor verzi, precum și a îmbunătățirii modului de realizare a salubrității stradale.

La nivelul județului emisiile de substanțe poluante evacuate în atmosferă în ultimii 10 ani au o tendință descendentă, datorată în cea mai mare măsură reducerii activităților economice, dar și adoptării unor politici de mediu cum ar fi:

- folosirea în mai mare măsură a surselor de energie regenerabile (eoliană, solară, hidro, geotermală, biomasă);
- utilizarea autovehiculelor prevăzute cu sisteme de propulsie electrică;
- utilizarea unor instalații și echipamente cu eficiență energetică ridicată;
- înlocuirea instalațiilor cu efect poluant important asupra mediului cu altele mai puțin poluante (consumuri reduse, randamente de proces mai mari);
- utilizarea de instalații de reținere, captare, stocare a substanțelor poluante (de exemplu, captarea și stocarea carbonului la instalațiile mari de ardere, filtre electrostatice, arzătoare cu NO_x redus, etc.);
- realizarea unor programe de reîmpădurire și de creare de spații verzi.

Conform datelor furnizate de APM Argeș, la nivelul județului Argeș, rezultatele monitorizării trimestriale a zgomotului în perioada 2017-2023 reflectă depășirea episodică și la limită a nivelului de zgomot admisibil în unele zone rezidențiale, dar și scăderea generalizată a nivelelor de zgomot în intervalul 2020-2023 în raport cu perioada 2017-2019. Monitorizarea posibilelor situații de poluare fonică (trafic+industrial) este efectuată în arealele care pot genera astfel de fenomene sau pot expune populația la efectele poluării fonice: parcuri, parări, piețe, zone rezidențiale, școli, zone industriale.

Conform datelor obținute din hărțile strategice de zgomot pentru traficul rutier pe drumurile principale se evidențiază depășiri ale nivelului de zgomot admis (valori de prag) pentru indicatorul L_{noapte} pe aproape toate drumurile principale considerate (cu excepția DN65B) care străbat Municipiul Pitești: DN65, DN67B, DN7 și DN73.

Se constată că măsurile (de intervenții asupra infrastructurii rutiere – reabilitare artere stradale și optimizare intersecții; și cele de dezvoltare a transportului public și a mijloacelor alternative de transport) și proiectele cu efect asupra reducerii poluării fonice implementate în perioada 2016-2021 au avut un impact mai mare decât cel prognozat pentru toate intervalele de zgomot situate peste limitele admisibile.

Monitorizarea **calității apei** în județul Argeș este realizată de Administrația Națională „Apele Române” prin rețelele teritoriale ABA Argeș-Vedea și Olt, cu ajutorul unei rețele de puncte de observare bine distribuite.

Din analiza corpurilor de apă la nivel județean reiese că în județ 97,7% dintre corpurile de apă se regăsesc în clasa bună și doar 2,3 % nu atinge starea bună din punct de vedere al stării chimice. Dacă analizăm lungimea totală a corpurilor reies valori asemănătoare, 96,4 % clasa bună și doar 3,6 % nu atinge starea bună. În cazul lacurilor toate se încadrează în clasa bună.

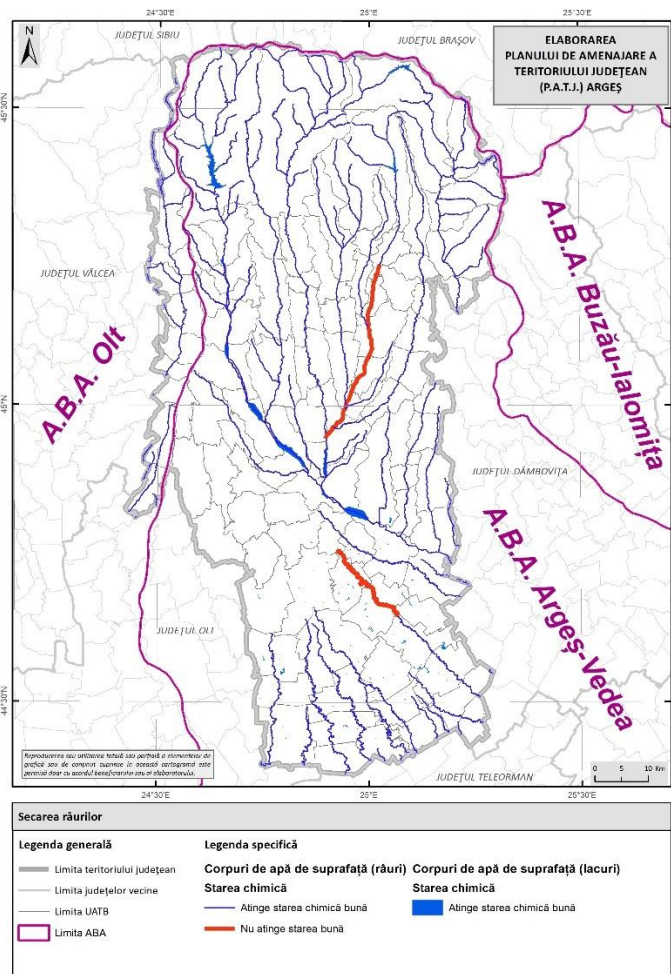

Fig. 1.13 STAREA CHIMICĂ A CORPURILOR DE APĂ

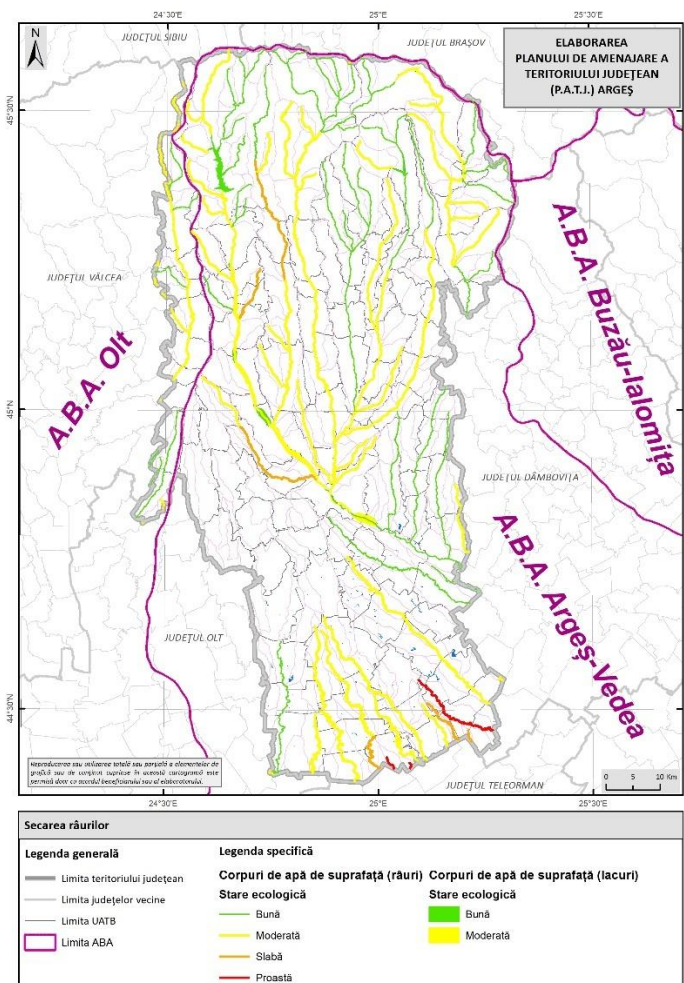

Fig. 1.14. STAREA ECOLOGICĂ A CORPURILOR DE APĂ

În cazul analizei componente ecologice valorile sunt mult mai îngrijorătoare. Din analiza corpurilor de apă la nivel județean reiese că în județ 31,8 % dintre corpurile de apă se regăsesc în clasa bună și 60,2 % în cea moderată, 5,7% reprezintă clasa slabă și 2,3% cea proastă din punct de vedere al stării ecologice. Dacă analizăm lungimea totală și numărul corpurilor de apă reies valori asemănătoare, 37,8 % clasa bună, 55,6 % moderată, 5% clasa slabă și doar 1,6 % clasa proastă. În cazul lacurilor doar 3 din 7 se încadrează în clasa bună, celelalte 4 se încadrează doar în clasa de calitate moderată ecologic.

La nivelul județului Argeș evaluarea anuală a stării ecologice/potențialului ecologic al corpurilor de apă de suprafață monitorizate în perioada 2010 – 2023 ne arată următoarele: dacă la începutul monitorizării aveam din 41 de corpuri de apă - 32 în grupa bună și 9 în grupa moderată, în 2023, din 42 de corpuri de apă, avem 16 bune, 20 moderate, 5 slabe și una proastă.

La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea, poluarea difuză reprezintă un fenomen îngrijorător, accentuat de faptul că la sfârșitul anului 2020 doar 66,37% din populația echivalentă din aglomerările mari (>2.000 locuitori echivalenți) era conectată la sisteme centralizate de canalizare. Din cele 273 de aglomerări de acest tip identificate în 2020, doar 68 dispuneau de sisteme de canalizare. Poluarea difuză este cauzată, în mare măsură, de cele 205 aglomerări mari fără sisteme de colectare a apelor uzate, precum și de 30 de aglomerări mici (<2.000 locuitori echivalenți) fără astfel de sisteme, acestea reprezentând presiuni semnificative asupra corpurilor de apă care nu îndeplinesc obiectivele de mediu.

La nivelul județului Argeș analiza arată că din cele 73 de aglomerări identificate mai bine de 72 % nu dispun de sisteme de colectare a apelor, totodată modul de epurare a apelor uzate arată și acesta valori îngrijorătoare, peste 53 % dintre aglomerări neavând nici un fel de stație de epurare.

În intervalul 2016-2020, s-a observat o îmbunătățire a dotării aglomerărilor urbane cu sisteme de canalizare și stații de epurare, fapt ce a contribuit la diminuarea efectelor poluării difuze de la sursele urbane.

Un factor important de poluare difuză în județ este și gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere. Deficiențele în colectarea și eliminarea nămolului provenit de la stațiile de epurare contribuie la poluarea resurselor de apă.

În județul Argeș, presiunile hidromorfologice potențial semnificative includ lacuri de acumulare, cum ar fi barajul Vidraru și alte acumulări de pe râul Argeș și afluenții săi, care modifică regimul natural al cursurilor de apă

Analizând cazurile de poluare accidentală la nivelul bazinului hidrografic Argeș-Vedea, se poate observa că majoritatea accidentelor de acest tip au avut ca sursă activitatea industrială a OMV-Petrom. În decursul anilor, din această componentă industrială au rezultat accidente poluante care au afectat mai multe râuri din zonă, inclusiv Cotmeana, Cotmenița, Vedița, Teleorman și Glâmbocel. Aceste incidente au avut un impact semnificativ asupra calității apelor, determinând o poluare temporară și afectând ecosistemele locale.

Pe lângă sursele industriale, accidentele de poluare din acest bazin hidrografic sunt asociate și cu zonele urbane, în special orașul Mioveni și municipiul Pitești. În aceste locații, scurgerile accidentale de ape uzate în rețeaua naturală au avut ca efect contaminarea cursurilor de apă, cum ar fi râurile Argeș, Bascov, Cârcinov și Râul Doamnei. Astfel de deversări accidentale au adus un aport de poluanți în apele de suprafață, contribuind la deteriorarea calității apei și prezentând riscuri pentru flora și fauna acvatică din regiune.

Calitatea apelor subterane din județul Argeș prezintă semne clare de îmbunătățire, rezultatele recente indicând o evoluție pozitivă semnificativă în gestionarea și protecția acestor resurse vitale. Conform datelor actualizate din cel de-al III-lea Plan de Management Bazinal, toate corpurile de apă subterană de pe teritoriul ABA Argeș-Vedea au fost evaluate ca fiind fără risc cantitativ, ceea ce înseamnă că nu există probleme legate de cantitatea de apă disponibilă în rezervoarele subterane din această regiune.

În ceea ce privește calitatea chimică, deși majoritatea corpurilor de apă subterană din județul Argeș prezintă o stare bună, unele provocări persistă. De exemplu, corpul de apă subterană ROAG08 – Pitești se confrunta încă în anul 2020 cu un risc de neatingere a stării chimice bune din cauza depășirii valorilor standard pentru indicatorul NO₃, adică nivelul de nitrați. Această situație se explică prin faptul că cea mai mare parte a terenurilor din acest corp de apă sunt utilizate pentru culturi agricole, unde fertilizantii contribuie la concentrația de nitrați.

În prezent, multe ferme din zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați nu au capacități de stocare adecvate pentru gunoiul de grajd, ceea ce le împiedică să respecte complet normele de protecție a apelor. Pentru monitorizarea poluării din agricultură, a fost creat un sistem de supraveghere și control ce urmărește reducerea poluanților agricoli din apele de suprafață și cele subterane.

Totodată, o altă sursă de poluare semnificativă este reprezentată de aglomerările umane din aceste zone care nu dispun de sisteme adecvate de colectare și tratare a apelor uzate, în lipsa unor rețele eficiente de canalizare și epurare, apele reziduale ajung în sol și, ulterior, în apele subterane, afectând calitatea acestora.

Analizele efectuate după 2020 au arătat o îmbunătățire semnificativă a stării chimice a corpurilor de apă subterană din județul Argeș, astfel că, în prezent, niciun corp de apă subteran nu mai este clasificat ca având o stare chimică slabă. În concluzie, situația calității apelor subterane în județul Argeș se îndreaptă într-o direcție pozitivă, cu un trend evident de ameliorare a stării chimice a acestor corpuri de apă.

Calitatea solurilor în județul Argeș este afectată în principal prin fenomenele de degradare naturală și fenomenele de poluare produse de diferitele activități antropice prezente sau din trecut (industriale, agricole, menajere etc.).

Principalele sectoare economice cu impact semnificativ asupra calității solului (și care au determinat existența siturilor contaminate sau potențial contaminate), provin din: industria petrolieră, industria minieră și metalurgică, depozite vechi de pesticide, precum și alte activități la scară mare (prelucrarea metalelor, depozitele de deșeuri menajere neconforme, situri militare,

industria de prelucrare a lemnului, centralele electrice pe cărbune, activități de transport, activități de service).

În inventarul inițial, din anul 2015, al siturilor contaminate și potențial contaminate, la nivelul județului Argeș figurau 111 situri (printre județele cu numărul cel mai mare de astfel de situri). În prezent, suprafața totală a siturilor contaminate, la nivel de județ, este de 275,84 hectare. Sunt monitorizate în total 193 de situri, repartizate preponderent în partea centrală și sudică a județului și care sunt legate de arealele de extracție, transport, prelucrare și depozitare a petrolului, de arealele cu alte activități industriale complexe sau de activitățile zootehnice intensive.

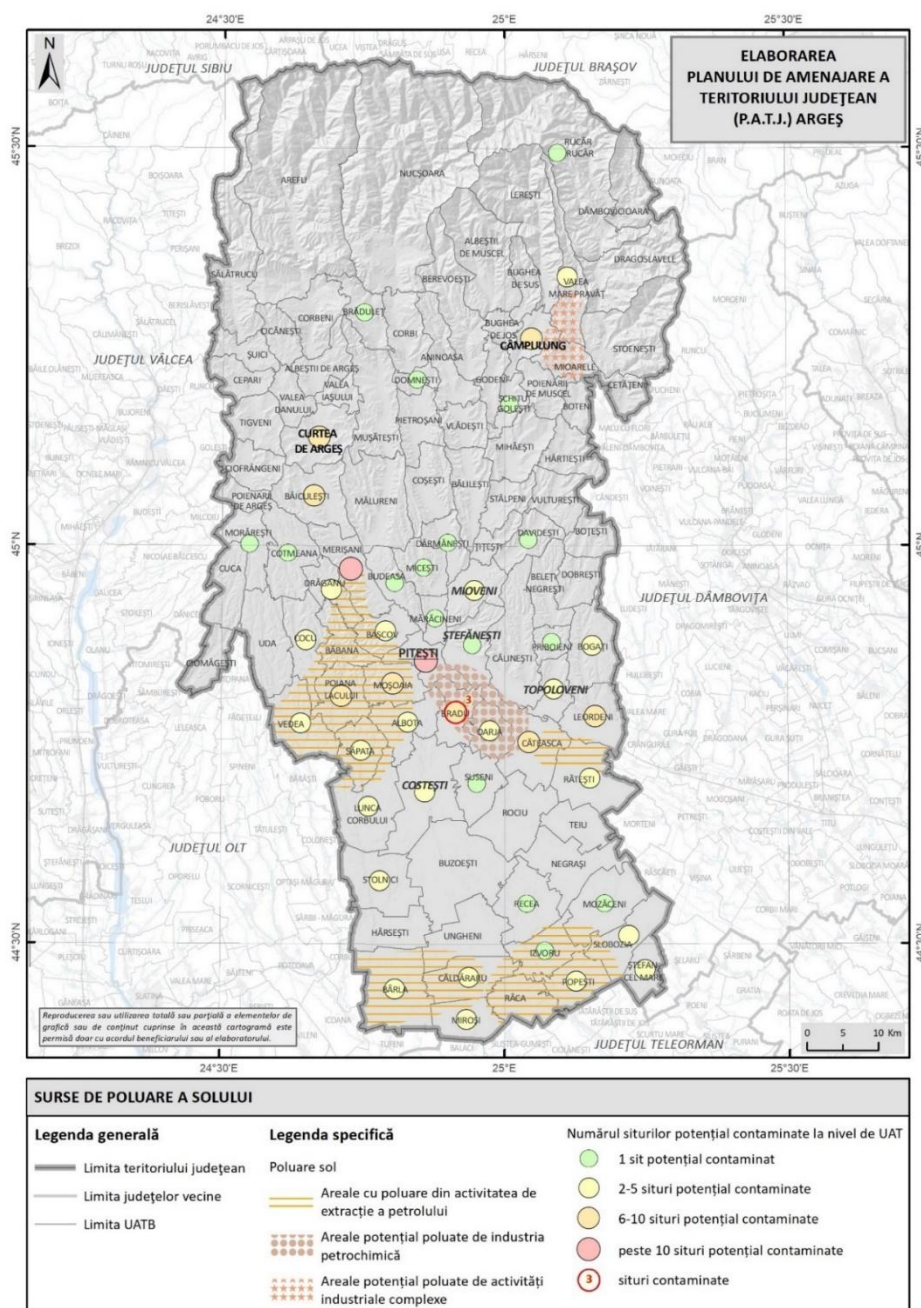

Fig. 1.16 CALITATEA SOLULUI. SURSELE DE POLUARE ȘI IMPACT POTENȚIAL
Sursa: APM Argeș

Conform analizelor OSPA Argeș, din totalul terenurilor agricole existente în județul Argeș, majoritatea suprafețelor asociate diferitelor moduri de utilizare agricolă a terenurilor sunt încadrate în clasa a III-a de calitate - mijlocie (56%) și în clasa a IV-a de calitate - slabă (30%). Caracterul nefavorabil este subliniat de faptul că în clasele I și a II-a de calitate, conform evaluărilor făcute de către Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Argeș se încadrează doar 3% din suprafețele aferente diferitelor moduri de utilizare agricolă a terenurilor.

La nivelul județului Argeș, apar următoarele zone afectate de procese naturale: terenuri cu soluri afectate de exces temporar de umiditate – stagnogleizate (40,5%), terenuri cu soluri afectate de eroziune prin apă slab excesivă (26,6%), terenuri cu soluri gleizate (10%), alunecări de teren (3,3%), terenuri inundabile frecvent (2,5%).

Conform GNM CJ Argeș, în 2024, au fost înregistrate și investigate următoarele incidente și poluări accidentale, cu efecte asupra solului, apelor de suprafață și aerului:

- deversări de produse petroliere (țiței/apă sărată) datorate fisurării accidentale a unor conducte prin care se transportă produse petroliere în localitățile Leordeni, Cocu, Poiana Lacului, Moșoaia și Oarja (sol, apă);
- incendii la un operator economic care stoca deșeuri nepericuloase în Pitești și Ștefănești și un operator economic care prelucrează mase plastice în Mărăcineni (aer);
- accidente rutiere (răsturnare cisternă) în Drăganu și Cotmeana – deversare produse petroliere (sol).

O analiză a ultimilor 8 ani, ne arată că principalele incidente/poluări accidentale se referă la: deversări de produse petroliere (țiței/apă sărată) datorate fisurării accidentale a unor conducte prin care se transportă produse petroliere, accidente rutiere (răsturnare cisternă), diferite tipuri de incendii (la bazinele de stocare deșeuri periculoase, la instalație de tratare/depozitare deșeuri periculoase/nepericuloase, la colector de deșeuri nepericuloase, de vegetație, la diferiți operatori economici, la centrală termică), deversare de ape neepurate sau epurate insuficient/levigat provenite de la depozite de deșeuri sau stații de epurare, deversare ulei uzat, primele două fiind cele mai frecvente.

În ceea ce privește administrarea **fondului forestier** județean se remarcă faptul că din totalul suprafeței forestiere existente la nivel județean, Direcția Silvică Argeș administrează o suprafață de 272.548,16 ha, lucru ce se realizează prin intermediul a 11 ocoale silvice: Câmpulung, Vidraru, Topoloveni, Șuici, Pitești, Mușătești, Domnești, Curtea de Argeș, Cotmeana, Costești, Aninoasa. Cea mai mare parte a suprafețelor forestiere sunt în proprietate privată (cca.

58% din suprafața administrată), în timp ce pădurile în proprietatea publică a statului reprezintă cca 42% din suprafața administrată.

Distribuția pe specii a pădurilor din proprietatea publică a statului de pe teritoriul județului Argeș este net în favoarea celor de foioase (71%), în timp ce rășinoasele dețin doar 29% din suprafață, la nivel de ocol silvic, cea mai mare suprafață de păduri de foioase este în O.S. Cotmeana (10232 ha), iar cea mai mare suprafață cu păduri de rășinoase este în O.S. Domnești (10567 ha). Astfel, în 2023, conform APM Argeș, pădurile de fag dețin 44% din suprafață, urmate de molid, cu 20%, stejar, cu 17% și brad, cu 5%, restul suprafeței fiind acoperită de diverse tari (10%), diverse moi (2%) și alte rășinoase (2%).

În ceea ce privește starea de sănătate a pădurilor, lemnul uscat (mort - căzut sau pe picior) a crescut în timp, deținând suprafețe mai mari în cazul pădurilor de munte, comparativ cu cele de deal sau de câmpie.

Din totalul efectiv al suprafețelor de pădure, 24% au fost infestate. Aceste suprafețe au fost afectate în principal de dăunători biotici, intensitatea infestării fiind mai puternică în cazul insectelor de scoarță.

Un deficit de vegetație forestieră se remarcă în sudul județului Argeș, unde pădurile acoperă doar 1,5% din suprafața județului. În 2023, suprafața totală de pădure parcursă cu tăieri a fost de 14.476 de hectare, din care majoritate au fost tăieri de conservare (aprox.87%). În perioada 2011-2023 au fost scoase din fondul forestier pentru alte utilizări cca 340 ha, anii în care s-au înregistrat valori mai mari fiind 2014 și 2021. Conform Gărzii forestiere Ploiești, în anul 2023 s-au recoltat peste 700 de mii mc de lemn, o valoare mai mică decât în perioada 2020-2022, dar mai mare decât în 2018/2019. De asemenea, în 2023, 16.75 ha de pădure au fost afectate de incendii, având ca principală cauză arderea nesupravegheată a resturilor vegetale.

Conform datelor furnizate de către Direcția Silvică Argeș, în perioada 2020 - 2024, în cadrul ocoalelor silvice din subordine au fost efectuate lucrări de împădurire pe o suprafață totalizând 390,84 ha. În ultimii cinci ani suprafața totală împădurită a crescut ajungând în 2024 la 92,17 ha. Cele mai mari suprafețe au fost împădurite în ocoalele silvice Aninoasa, Domnești și Mușătești.

Pădurile virgine sunt prezente cu precădere în spațiul montan, sub forma unor areale de mici dimensiuni a căror suprafață însumată de este de 4119,6 ha; sunt localizate pe teritoriul a 10 UATB-uri: Arefu, Nucșoara, Rucăr, Sălătrucu, Brăduleț, Stoenеști, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Albeștii de Muscel.

La nivelul ocoalelor silvice aflate în subordinea Direcției Silvice Argeș sunt realizate periodic lucrări de amenajare a bazinelor torențiale, realizarea de diguri și praguri de dirijare a apei; mai specifice sunt lucrările de împădurire care au ca scop principal menținerea relativ constantă a suprafețelor cu păduri, ca măsură de compensare a exploatării economice ori a distrugerilor datorită diverselor cauze (dăunători, incendii, doborâturi de vânt, etc.).

Cantitatea totală de **deșeuri municipale** generată și colectată de la populație și operatori economici (prin intermediul operatorilor de salubritate și al colectoarelor autorizate) a fost, în 2022, de 152916 tone. O analiză a ultimilor 4 ani ne arată că cantitatea de deșeuri generată a crescut. Din cantitatea totală de deșeuri municipale colectată de operatorii de salubritate, 90 % este reprezentată de deșeurile menajere și asimilabile. Se poate constata că au crescut cantitățile de deșeuri colectate aferente serviciilor municipale (deșeuri stradale, deșeuri din parcuri și grădini, deșeuri din piețe). În ce privește compoziția deșeurilor menajere, observăm că cele biodegradabile dețin peste jumătate, urmate de plastic și hârtie/carton (aprox. 15% fiecare), sticlă, lemn și metal.

Pentru anul 2022, gradul de acoperire al populației cu servicii de salubritate a fost de 100% la nivelul județului (atât pentru mediul urban, cât și pentru cel rural), procent atins din 2017. Cantitatea de deșeuri municipale colectate selectiv și a celor reciclate s-a dublat în 2022, comparativ cu anii 2015/2016, dar a scăzut în comparație cu anii 2020/2021.

În județul Argeș funcționează un singur depozit conform de deșeuri municipale, pus în funcțiune în august 2010, amplasat la S-V de Pitești. Acesta are o suprafață de 30,62 ha și o capacitate totală de 3.980.700 m³, cu capacitatea celulei 1 de 1.022.950 m³ (unde depozitarea s-a sistat, ajungând la capacitatea de umplere. Prin proiectul implementat de Consiliul Județean Argeș "Managementul Integrat al Deșeurilor Solide din județul Argeș - etapa a II-a", la sfârșitul anului 2016 au fost finalizate lucrările la cea de-a doua celulă a depozitului Albota, cu o capacitate de 1.100.000 m³. Toate depozitele neconforme au sistat activitatea de depozitare (au fost închise sau ecologizate). Cele patru depozite neconforme ce au fost închise pe amplasament au prevăzute sisteme de colectare și ardere a gazului de depozit.

În ce privește colectarea deșeurilor, aceasta se realizează adaptat pe medii de rezidență, pe 4/5 fracții; hârtie și carton; plastic și metal; reziduale; biodegradabile; și sticlă.

Sortarea deșeurilor reciclabile colectate separat se realizează atât în cadrul stației de sortare de la CMID Albota (cu două linii de sortare), în cadrul celor 3 stații de transfer Câmpulung, Curtea de Argeș și Costești (unde sortarea se realizează manual), cât și în stațiile private din

proximitate. Cele trei stații de transfer au fost construite pentru a optimiza costul transportului deșeurilor de la punctele unde sunt colectate către Depozitul Ecologic.

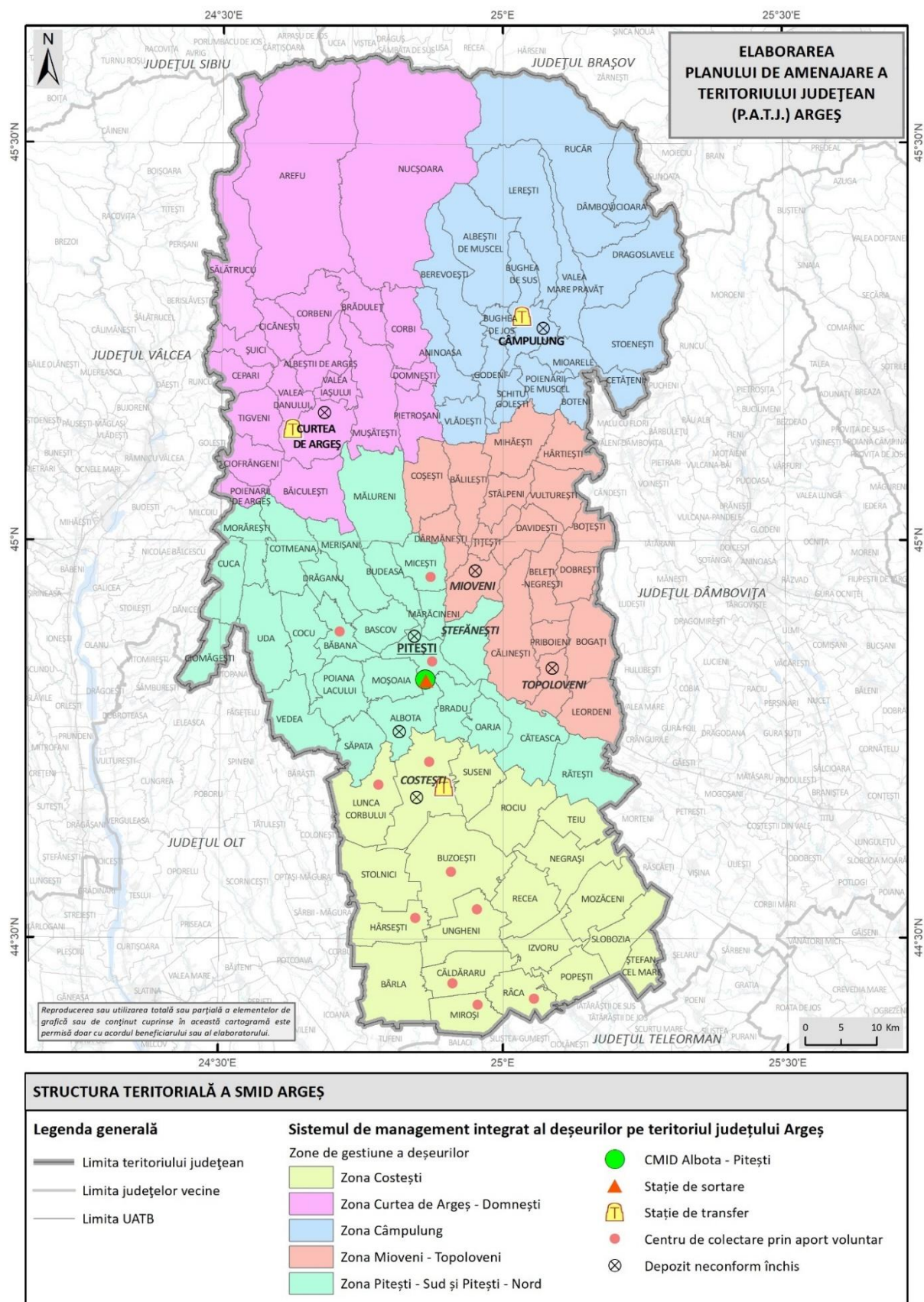

Fig. 1.17 GESTIUNEA DEȘEURILOR: SISTEMUL DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR
 Sursa: Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județul Argeș, 2021-2025; ADI Servsal Argeș 2024

Deșeurile industriale sunt colectate selectiv de către agenții economici care le produc. Cele de producție (fier, fontă, cupru, aluminiu, hârtie, carton, textile) sunt valorificate prin unități autorizate, altele sunt tratate, iar cele care nu se pot valorifica sunt eliminate prin incinerare sau la un depozit conform. În ceea ce privește cantitatea de deșeuri industriale nepericuloase și periculoase generate pe principalele activități economice, se remarcă faptul că cea mai mare parte (67% nepericuloase, 22% periculoase) provine din activitățile din industria prelucrătoare (fabricarea autovehiculelor de transport rutier, tăierea și rindeluirea lemnului și industria construcțiilor metalice și a produselor din metal), urmată de alte activități (75% periculoase) și comerțul cu ridicata și cu amănuntul cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete. Dacă în cazul activității de fabricare a autovehiculelor de transport rutier cantitatea de deșeuri generate a scăzut în perioada 2016-2022, în cazul activității de tăiere și rindeluire a lemnului, aceasta aproape s-a dublat. În mare parte, deșeurile periculoase provin din activitatea de construcții mașini, activitatea de transport (uleiuri de motor și slamuri din rezervoare, deșeuri cu conținut de țigări, baterii cu plumb).

În anul 2022, aproximativ 97% din deșeurile de producție au fost valorificate, iar aprox. 3% au fost eliminate, restul aflându-se pe stoc. Se remarcă astfel, că în perioada analizată, s-a valorificat un procent semnificativ de deșeuri industriale.

Se observă o tendință crescătoare a cantităților colectate de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) în județul Argeș. În județul Argeș, cei 21 operatori economici colectează și dezmembrează vehicule scoase din uz (VSU) dar nu le procesează, neexistând nicio instalație de tip shredder. Instalațiile de dezmembrare și reciclare au în general un nivel tehnic scăzut, tratarea VSU fiind de fapt o valorificare a componentelor reciclabile.

În județul Argeș există o stație de radioactivitate, localizată în Pitești, care monitorizează aerul – debitul dozei gamma, parametri meteo. Starea radioactivității mediului rezultă din măsurătorile beta globale pentru factorii de mediu: aerosoli atmosferici, depuneri uscate și precipitații atmosferice, ape de suprafață (râuri), sol și vegetație. Probe sunt colectate și analizate lunar prin spectrometrie gamma. Radioactivitatea factorilor de mediu din județ s-a înscris în limitele de variație ale fondului natural.

Analiza obiectivelor de protecția mediului stabilite la diferite nivele teritoriale

Principalele obiective de protecția mediului, la nivel național, sunt stabilite prin Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, prin care țara noastră și-a exprimat adeziunea la cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), dintre care unele fac

trimitere directă la problematica de protecție a mediului: ODD6 Apă curată și sanitație, ODD7 Energie curată și la prețuri accesibile, ODD11 Orașe și comunități durabile, ODD12 Consum și producție responsabile, ODD13 Acțiune în domeniul schimbărilor climatice, ODD15 Viața terestră. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu, fiind orientată către cetățean și bazându-se pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoilor fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

La nivel regional avem Planul de dezvoltare regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Muntenia, respectiv Programul Regional pentru Regiunea Sud-Muntenia 2021-2027. PDR este structurat pe 7 priorități cheie și obiective strategice specifice, respectiv măsuri, orientate spre nevoile specifice de dezvoltare ale regiunii. Dintre acestea, foarte multe vizează aspecte legate de protecția mediului, dar Prioritatea 4. Protecția mediului prin creșterea eficienței energetice și tranziția către o economie circulară este dedicată acestui aspect, cuprinzând 6 măsuri: MV 4.1. Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu, MV 4.2. Protejarea și conservarea mediului și a biodiversității regionale, MV4.3. Reducerea vulnerabilității la riscuri și adaptarea la schimbări climatice, MV4.4. Eficientizarea consumului de energie, MV4.5. Stimularea investițiilor în energia regenerabilă, MV4.6. Promovarea economiei circulare. În cadrul Priorității 1. Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale avem MV1.6. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural; în cadrul Priorității 2. Dezvoltare urbană durabilă avem MV2.1. Consolidarea capacității de planificare strategică integrată, spațială și urbană de inovare și preluare a tehnologiilor avansate în administrația publică, MV2.2. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, competitiv, ecologic și inteligent la nivelul zonei urbane funcționale, MV2.3. Regenerarea durabilă a centrelor urbane și securitatea spațiilor publice, MV2.4. Creșterea cooperării între mediul urban și rural; în cadrul Priorității 7. Dezvoltarea rurală și agricultura avem MV 7.2. Conservarea și îmbunătățirea mediului înconjurător a comunităților rurale și protejarea moștenirii culturale (patrimoniul material și imaterial).

Principalele documente programatice de nivel județean care trasează obiective specifice referitoare la protecția mediului sunt: Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Argeș 2021-2027, Planul de Menținere a Calității Aerului, Planul Județean de Gestiune a Deșeurilor.

În cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a județului Argeș 2021-2027, un capitol aparte este dedicat protecției mediului, respectiv capitolul „3.6. Mediul înconjurător și economia circulară în contextul schimbărilor climatice”, unde sunt analizate principalele componente după

cum urmează: 3.6.1. Calitatea factorilor de mediu (aer, apă, sol); 3.6.2. Managementul deșeurilor; 3.6.3. Zone de risc natural; 3.6.5. Surse regenerabile de energie; 3.6.6. Modalități de atenuare și adaptare la schimbările climatice. În cadrul strategiei au fost identificate 5 obiective specifice, dintre care cel dedicat protecției mediului este OS2. Protejarea mediului, îmbunătățirea eficienței energetice, punerea în valoare a patrimoniului cultural și a peisajului, care are 5 direcții de acțiune: 2.1. Îmbunătățirea condițiilor de mediu, 2.2. Îmbunătățirea procesului de gestionare a deșeurilor, 2.3. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, 2.4. Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și 2.5. Promovarea dezvoltării urbane durabile.

Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM), care a fost elaborat pentru perioada 2013-2019, cu prelungire până după 2020, în special pentru termenele limită pentru realizarea fiecărei acțiuni (tablou de bord). În cadrul lui au fost luate în considerare modificările apărute în starea mediului, în situația socio-economică a județului, în legislația de protecție a mediului, în tehnologiile de producție și de protecție a mediului și au fost ierarhizate principalele probleme de mediu și acțiunile aferente pentru îmbunătățirea calității mediului: Poluarea aerului datorită traficului rutier, Poluarea atmosferică generată de emisiile de poluanți produși de surse de staționare ale unor unități industriale, Poluarea aerului datorită emisiilor provenite de la CET-uri, Poluarea atmosferică generată de utilizarea combustibililor fosili la încălzirea locuințelor, Promovarea unor surse regenerabile de producere a energiei, Calitatea și cantitatea necorespunzătoare a apei potabile a orașelor și lipsa sistemelor centralizate, Absența rețelelor de canalizare în sistem divizor și folosirea sistemelor unitare, Existența pericolului de poluare a surselor de apă datorită inexistenței unei delimitări a zonelor de protecție sanitară, Deficiențe ale sistemului de monitorizare a calității apei potabile, Protejarea sănătății populației de efectele oricărui tip de contaminare a apei destinate consumului uman, Evacuarea de ape uzate, lipsa rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare, Afectarea ariilor naturale protejate, a habitatelor naturale, florei și faunei sălbatice datorită activităților antropice, Poluarea mediului datorită gestiunii necorespunzătoare a deșeurilor menajere din mediu urban, Ineficiența aplicării legislației în domeniul gestiunii deșeurilor și insuficiența cadrului organizatoric pentru stabilirea orientărilor în domeniul gestionării deșeurilor.

În cadrul Planului de Menținere a Calității Aerului în Județul Argeș 2020-2024 sunt propuse măsuri pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător, în condițiile unei dezvoltări durabile.

Între **riscurile naturale**, la nivelul județului Argeș au fost analizate următoarele tipuri de riscuri; climatice, hidrice, alunecări de teren, seisme și avalanșe. În identificarea condițiilor meteorologice care pot avea un impact negativ semnificativ asupra mediului și a societății s-au analizat extremele de temperatură și precipitații. Analizând extremele termice, se evidențiază o creștere constantă a temperaturilor pe întreg teritoriul județului Argeș. Studiul tendințelor indică o creștere semnificativă a valorilor maxime ale temperaturilor, distribuindu-se pe întreaga regiune, în timp ce temperaturile minime înregistrează o creștere mai accentuată în special în zonele montane. Temperaturile maxime cele mai ridicate sunt frecvent întâlnite în regiunile de câmpie, în timp ce temperaturile minime se concentrează în zona montană, reflectând influența altitudinii asupra regimului termic local.

Tendențele identificate sunt similare în cazul zilelor de vară (definite prin numărul anual de zile cu temperaturi maxime ce depășesc 25°C) și al zilelor de iarnă (reprezentând numărul anual de zile cu temperaturi maxime sub 0°C). Cele mai multe zile de vară se observă în zonele de câmpie și centrale ale județului, în timp ce cele mai multe zile de iarnă sunt caracteristice regiunilor montane. În ambele cazuri, analiza statistică a tendințelor subliniază un proces de încălzire continuă, evidențiat prin creșterea numărului de zile de vară în mare parte al județului și reducerea semnificativă a zilelor de iarnă.

Pentru valurile de frig (definite ca perioade cu minimum trei zile consecutive în care factorul de răcire extremă negativ este prezent), cele mai ridicate valori se regăsesc în zonele subcarpatice, dar tendința generală nu arată o schimbare semnificativă din punct de vedere statistic. În contrast, valurile de căldură, care se manifestă pe întreg teritoriul județului, arată o tendință de creștere generalizată, indicând o intensificare a fenomenelor de încălzire extremă la nivel local. Urmărind graficul de evoluție temporară observăm o creștere a frecvenței valurilor de căldură, în cel mai rău caz (maxima cu RCP 8,5) ajungând la peste 140 de zile pe an, zile care fac parte din valuri de căldură. Această evoluție subliniază necesitatea de a lua în considerare măsuri de adaptare pentru a gestiona riscurile climatice asociate fenomenelor de căldură extremă.

Pentru o evaluare mai detaliată a fenomenelor extreme, analiza a inclus și indicatori ai intensității precipitațiilor, precum numărul de zile extrem de umede și valoarea maximă a precipitațiilor într-o singură zi. Acestea arată o creștere semnificativă din punct de vedere statistic în anumite părți ale județului, cum ar fi Platforma Cotmeana, versantul sudic al Munților Făgăraș și o parte din centrul județului. Această intensificare a precipitațiilor corespunde cu

tendențele observate la nivel național, care sugerează o creștere a frecvenței și intensității fenomenelor extreme de precipitații.

La nivelul județului Argeș, analiza fenomenelor meteorologice din ultimele șase decenii reflectă o influență semnificativă a altitudinii asupra frecvenței acestora, o variabilitate anuală ridicată și tendințe generale de scădere în frecvența fenomenelor de iarnă și a celor asociate cu umiditate ridicată.

Riscurile hidrice în județul Argeș reprezintă o preocupare majoră, având în vedere complexitatea și interacțiunea fenomenelor naturale specifice acestei zone. Fenomene precum inundațiile și creșterea bruscă a debitelor râurilor sunt frecvente și pot fi declanșate de precipitații abundente, care sunt comune în regiune. Aceste evenimente nu doar că provoacă revărsarea râurilor, dar pot influența și stabilitatea versanților, conducând la alunecări de teren, în special în zonele cu relief accidentat din Argeș.

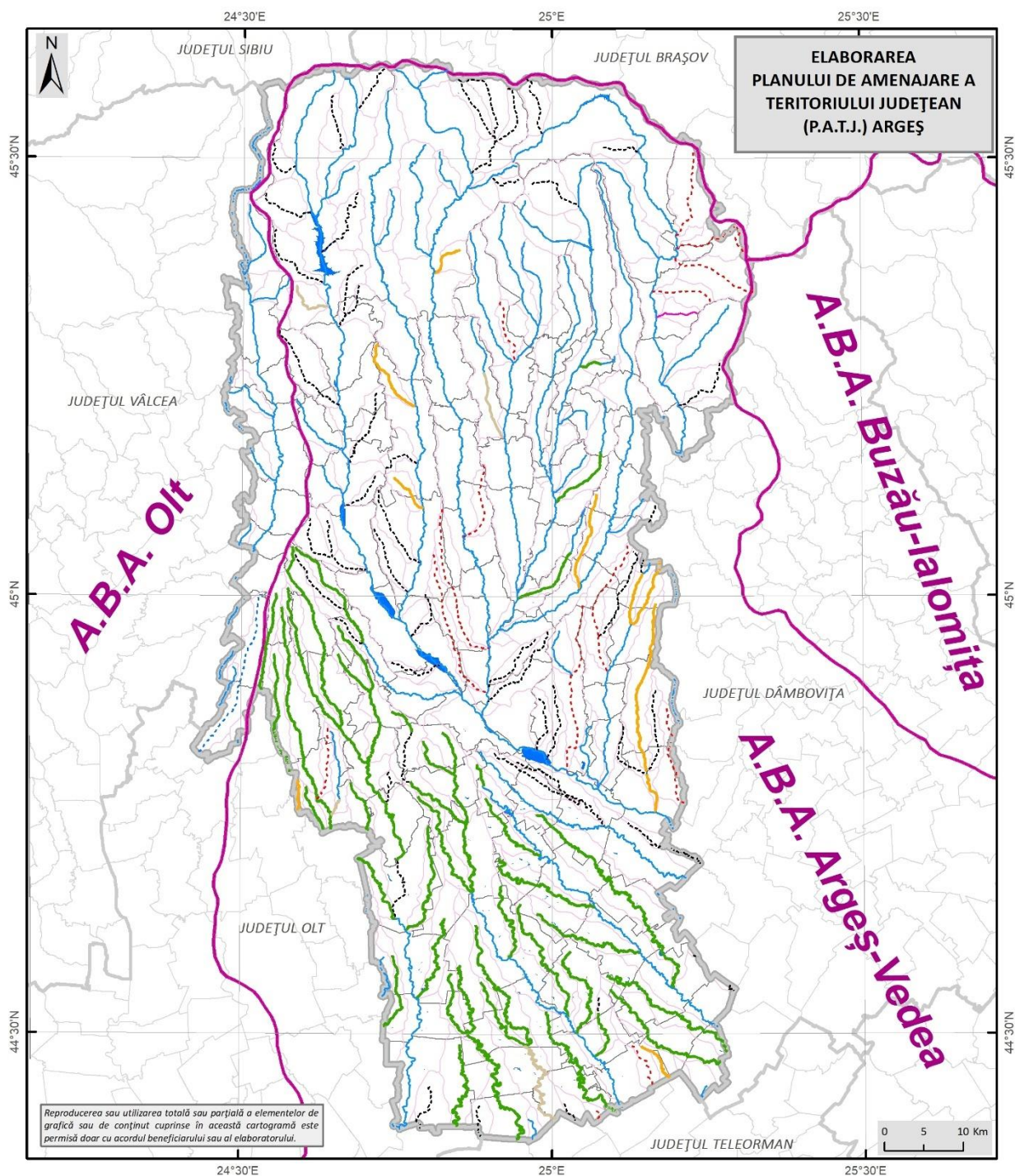
Riscurile de inundații sunt exacerbate în Argeș din cauza intensității crescânde a precipitațiilor și a structurii complexe a rețelei hidrografice. Istoricul inundațiilor arată un impact major al acestor fenomene, cu episoade importante în anii 2005, 2007, 2010, 2013 și 2014, când numeroase localități din județ au fost afectate grav. În 2005 și 2006, inundațiile au provocat distrugerii majore în peste 60 de localități, demonstrând vulnerabilitatea teritoriului la riscurile hidrologice și evidențiind nevoia implementării unor măsuri eficiente de protecție.

Identificarea zonelor expuse unui risc de inundații semnificativ și realizarea hărților de risc pentru scenariile de probabilitate de 0.1%, 1%, și 10% prin metode de modelare detaliate. Analizând aceste hărți, se observă că în județul Argeș zonele expuse la riscul de inundații include valea centrală a Argeșului și pe afluenții Bascov, Vâlsan, Raul Doamnei și afluenți, Cârcinov, Budișteanca, iar din bazinul Vedea pe valea Cotmenei. Din punct de vedere al unităților administrative, cele mai afectate la scenariu de probabilitate medie, exprimat în procent din suprafața totală, sunt localitățile Budeasa (10 %), Merișani (11 %), Stâlpeni (10 %), Mioveni (15 %), Bălilești (17 %), Pitești (22 %), Topoloveni (22,3 %), Leordeni (25 %) și Mărăcineni (29 %).

În județul Argeș, frecvența fenomenelor de iarnă pe cursurile de apă este mai ridicată în zona montană, în special pe râurile de dimensiuni mici, cu adâncimi și debite reduse. Aceste cursuri de apă sunt mult mai predispuse la formarea gheții, datorită vitezei lor mai mici de curgere și expunerii directe la temperaturi scăzute. Cu toate acestea, fenomenele de iarnă nu se limitează doar la râurile mici; ele pot apărea și pe sectoarele marilor râuri, în special pe acele tronsoane cu relief mai puțin accidentat și pante mici. Aici, energia redusă a apei favorizează formarea podurilor de gheață și a sloiurilor.

Secarea râurilor în județul Argeș poate fi explicată prin prezența numeroaselor cursuri de apă situate la altitudini mari, unde, pe perioada iernii, condițiile climatice specifice, cum ar fi lipsa aportului de apă din precipitații și scăderea semnificativă a temperaturilor, conduc la întreruperea fluxului de apă. În aceste condiții, multe dintre râurile din zonele montane sunt afectate de o secare temporară, cauzată de factori climatici și geografici specifici. În sezonul rece, acestea pot îngheța complet, blocând cursul de apă, iar în perioadele lipsite de precipitații, lipsa surselor de alimentare din topirea zăpezilor sau din ploi contribuie la reducerea semnificativă a debitelor. Această dinamică naturală este influențată de climatul montan, unde variațiile de temperatură și precipitații sunt frecvente și adesea extreme, afectând în mod direct resursele hidrologice disponibile.

În afara zonei montane, în regiunile deluroase și subcarpatice ale județului, se manifestă un alt tip de secare. Aici, nivelul apei freatice este situat la adâncimi mari, ceea ce face ca alimentarea râurilor din apele subterane să fie foarte limitată, mai ales în perioada de vară, când precipitațiile sunt reduse. În aceste zone, lipsa ploilor în sezonul cald reduce alimentarea naturală a râurilor, făcându-le să depindă aproape exclusiv de sursele pluviale. Acest fenomen conduce la o secare sezonieră pronunțată, mai ales în râurile mici și cursurile de apă superficiale, unde influența directă a precipitațiilor este esențială pentru menținerea unui debit constant.

Secarea râurilor

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB
- Limita ABA

Legenda specifică

Frecvența de secare a râurilor

- Curs permanent
- Cu secare în fiecare an
- Cu secare frecventă
- Cu secare rară
- Cu sece fără precizarea frecvenței
- Cu băltire, secare sau îngheț total
- Îngheț total
- Necunoscut sub aspectul secării

Fig. 1.18. RISCURI HIDROLOGICE: FRECVENȚA DE SECARE A RÂURILOR

Conform datelor regăsite în secțiunea V – Zone de risc natural (din PATN) unitățile administrativ teritoriale cu un potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren sunt în număr de opt: orașul Topoloveni, U.A.T. Boțești, Cotmeana, Davidești, Drăganu, Lunca Corbului, Țițești și Vedea încadrate în categoria ridicat.

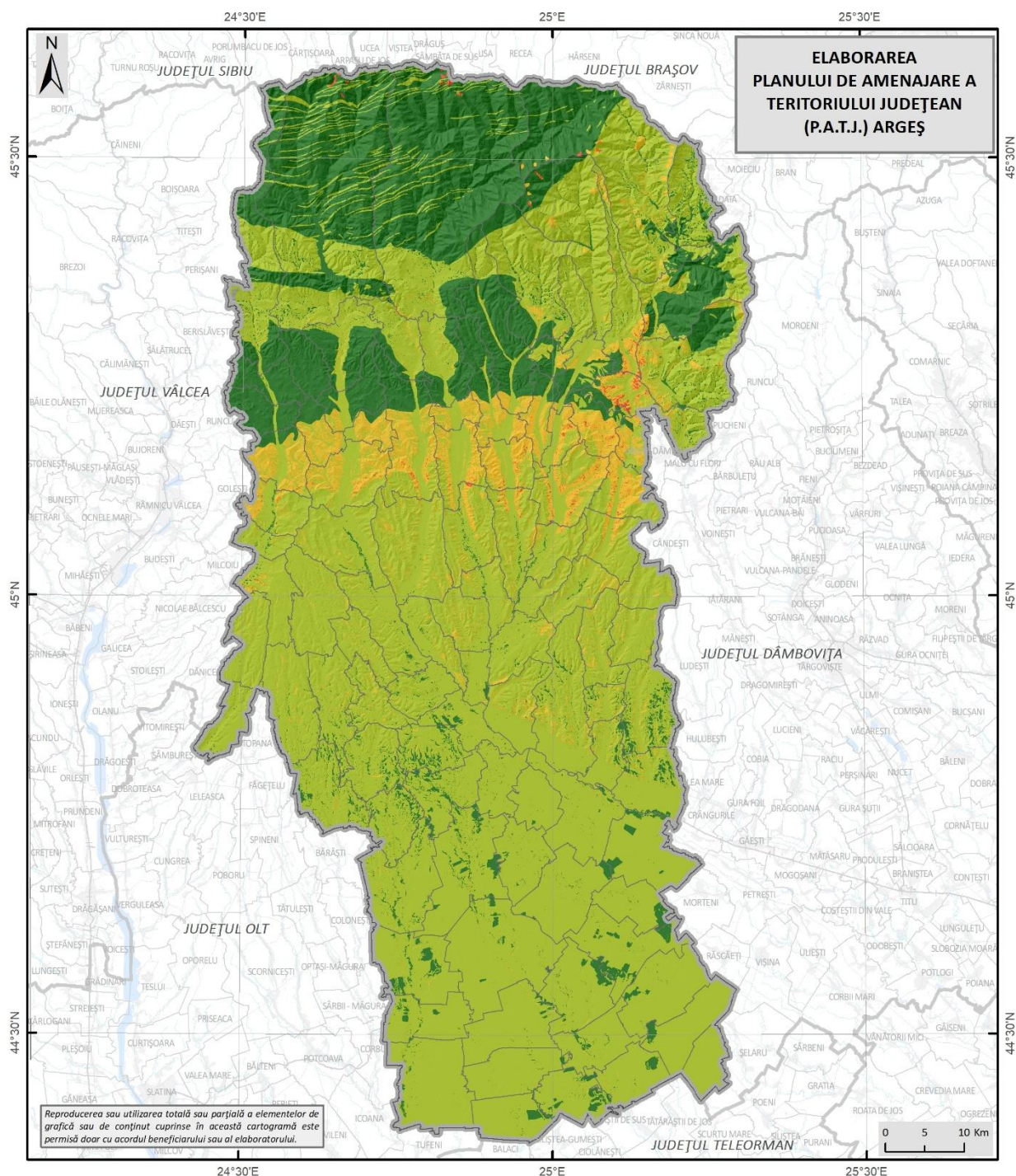
Se remarcă unități administrativ teritoriale precum UAT Godeni, Stoenеști, Valea Mare Pravăț ș.a. cu ponderi mai ridicate din totalul suprafețelor afectate de alunecări de teren de la nivel județean. Aceste alunecări ocupă suprafețe între 85,5763 hectare cum este cazul unității administrativ teritoriale Godeni, la 0,0404 hectare pentru UAT Lunca Corbului.

Astfel, suprafața afectată de procese de versant se ridică la 553,38 hectare din întreg teritoriul județean pagubele materiale și riscul indus populației prin pierderi materiale, îngreunarea circulației persoanelor, întreruperea alimentării cu apă și energie electrică a populației impune acordarea unei atenții sporite asupra posibilității de apariție a alunecărilor de teren și a reactivării celor existente.

Conform datelor furnizate de către Inspectoratul de Situații de Urgență al județului Argeș au fost afectate de alunecări de teren 66 de UAT-uri din județul studiat, 120 de case și 116 anexe au fost afectate. La acestea se adaugă 3,895 km de drumuri județene afectate, 15,74 de drumuri județene, 5,01 km de drumuri comunale și 0,691 km de drumuri locale și 18,197 km de străzi.

Conform Planului de Acoperire a Riscurilor la nivelul județului Argeș alunecările de teren s-au manifestat mai pronunțat începând cu anul 2005, atunci când din cauza precipitațiilor abundente s-au creat condițiile reactivării unor alunecări de teren sau activarea unor alunecări noi de teren pe suprafețe cu tendințe de alunecare.

În aceasta perioadă, au fost produse alunecări de teren de diverse tipuri și în diferite locații (teren agricol, fond forestier, căi de comunicații etc.), în localitățile Mioveni, Curtea de Argeș, Ștefănești, Cîmpulung Muscel, Aninoasa, Tigveni, Cepari, Morărești, Mălureni, Merișani, Domnești, Boteni, Ciomăgești, Poienarii de Argeș, Corbeni, Bascov, Albeștii de Muscel, Țițești, Corbi, Mușătești, Brăduleț, Băiculești, Nucșoara, Moșoaia, Valea Danului, Cotmeana, Buzoiești, Vedea, Poiana Lacului, Lunca Corbului, Albota, Stîlpeni, Dragoslavele, Stoenеști, Schitu Golești, Albeștii de Argeș, Hîrtiești, Mioarele, Arefu, Godeni, Berevoiești, Bogați, Bălilești, Ciofrîngeni, Cuca, Cocu, Budeasa, Pietroșani, Boțești, Băbana, Poienarii de Muscel, Vulturești, Șuici, Cetățeni, Coșești, Sălătrucu, Valea Iașului, Micești, Dîrmănești, Leordeni.

HARTA COEFICIENTULUI MEDIU DE HAZARD (Km) ȘI PROBABILITATEA DE APARIȚIE A ALUNECĂRILOR DE TEREN

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Coeficientul mediu de hazard

Km

- Probabilitate redusă (0 - 0,1)

— Probabilitate medie (0,10 - 0,3)

— Probabilitate medie (0,3 - 0,5)

— Probabilitate medie-mare (0,5 - 0,613)

Fig. 1.19. PROBABILITATEA DE PRODUCERE A ALUNECĂRILOR DE TEREN ȘI COEFICIENTUL DE RISC CORESPUNZĂTOR (KM)

La nivel județean cea mai mare parte din suprafață (4728,240 kmp), ce reprezintă 69,43 % din întreg teritoriul prezintă o probabilitate medie de apariție a alunecărilor de teren. Se remarcă în acest sens UAT-urile: Stoenеști, Albești de Muscel, Pietroșani, Miroși, Aninoasa, Rociu, Vulturești, Pitești, Neagrași, ale căror teritorii sunt caracterizate printr-o probabilitate medie-mare de apariție a alunecărilor de teren, pentru mai mult de 90% din teritoriul administrativ.

Clasa de probabilitate mare caracterizează doar 7,040 % din cadrul Județului Argeș. Se remarcă în acest sens UAT-urile Valea Iașului, Poienari de Muscel, Vlădești, Domnești, Boteni cu peste 30% din teritoriul administrativ încadrat în clasa de probabilitate medie-mare. Aceste unități administrativ teritoriale sunt încadrate în această clasă de risc ca urmare a caracteristicilor morfometrice ce țin de panta terenului, cantitatea mai ridicată de precipitații, densitatea ridicată rețelei hidrografice primare, factori cauzatori și declanșatori a alunecărilor de teren. Aceste zone sunt extrem de important de monitorizat deoarece impun un risc potențial ridicat în teritoriu. La acestea se adaugă 1585,79 kmp (23,289 % din teritoriul analizat) cu o probabilitate redusă de apariție a alunecărilor de teren.

În județul Argeș, cele mai frecvente seisme sunt cauzate de activitatea tectonică din zona seismică Vrancea, fenomen care influențează într-o mare măsură vulnerabilitatea seismică a regiunii. Această zonă reprezintă una dintre cele mai active surse seismice din Europa, iar natura complexă a interacțiunilor tectonice din Vrancea face din România un teritoriu expus riscului seismic ridicat, cu potențial pentru cutremure majore.

Teritoriul administrativ al județului Argeș se află în clasa intensitate seismică pe scara MSK (Medvedev-Sponheuer-Karnik), în zona de intensitate VI-IX. Astfel probabilitatea de apariție a alunecărilor de teren indusă de factorul seismic este încadrat în clasa medie-mare în jumătatea nordică a județului Argeș și mare și foarte mare în partea sudică a județului.

Conform PAAR, 2024, județul Argeș, parte integrantă a Carpaților Meridionali, este deosebit de vulnerabil la avalanșe, în special în regiunile sale montane.

Zonele cele mai afectate de avalanșe din județul Argeș includ trasee turistice celebre, cum ar fi Transfăgărășanul, creasta Valea Rea din masivul Făgăraș și masivul Piatra Craiului. Frecvența producerii avalanșelor în aceste regiuni este ridicată, cu o medie anuală de aproximativ 12 evenimente. În general, avalanșele afectează preponderent zone nelocuite, însă aceste spații sunt adesea accesibile turiștilor, ceea ce crește riscul de accidente și pune în pericol siguranța acestora. Din punct de vedere statistic, la nivel național, au fost stabilite praguri critice pentru acumularea zăpezii care semnalează riscul crescut de avalanșe: 40 cm pentru stratul de zăpadă

nou depus și 25 cm pentru un strat nou de zăpadă depus peste unul mai vechi. Aceste praguri sunt esențiale pentru monitorizarea și avertizarea timpurie, în special în zonele turistice aglomerate.

Avalanșele de zăpadă se produc în special în zonele înalte de munte în perioada ianuarie – februarie, rar în martie. Zonele de plecare a avalanșelor au o înclinare medie de 38,7° situându-se în intervalul 25-55°.

Avalanșele de zăpadă din masivul Făgăraș sunt încadrate în trei categorii: avalanșe de zăpadă uscată care apar mai rar pe pante mai mari de 25 grade, avalanșe de zăpadă umedă specifice primăvara odată cu topirea zăpezii și avalanșe în plăci ce apar datorită vântului atât la altitudini mai mari cât și pe versanți situați la altitudini mai mici.

Astfel, în sezonul de iarnă (noiembrie-martie) sunt frecvente avalanșele de zăpadă umedă cu acțiune directă și întârziată iar în intervalul aprilie-lunie datorită zăpezii umede sunt frecvente avalanșele de dezgheț. Panta versanților joacă un rol important din categoria factorilor favorizanți apariției avalanșelor alături de orientarea versanților, distribuția vegetației pe versanți, rugozitatea și caracteristicile morfometrice și morfografice.

În ceea ce privește **riscurile tehnologice**, au fost analizate accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, în activități de transport și depozitare produse periculoase și în activități nucleare sau radiologice. Dezvoltarea economică a județului a condus la apariția unor operatori economici care utilizează substanțe periculoase în procesul de producție, crescând astfel riscul producerii de accidente care pot afecta nu doar angajații companiilor respective, ci și populația din zonele învecinate. În 2024 au fost identificați 10 operatori economici cu risc major din perspectiva protecției civile, unde pot surveni accidente, avarii, explozii, incendii sau cu risc chimic.

Pe teritoriul județului există, de asemenea, riscuri asociate exploatărilor miniere închise (în comunele Aninoasa, Godeni, Boteni și Poienarii de Muscel) și construcțiilor hidrotehnice, precum acumulările Vidraru, Pecineagu și Râuşor.

Accidentele majore cu implicații pe amplasament sau în afara acestuia reprezintă un risc semnificativ în județ, datorită prezenței unor operatori economici care utilizează substanțe periculoase în procesul de producție.

În județul Argeș, sunt identificate următoarele grupuri de operatori economici cu risc de efect Domino: OMV Petrom S.A. – Puncte de Lucru Arpechim și S.C. Oltchim S.A. – Direcția Petrochimică Bradu și S.C. Conpet S.A. Ploiești – Divizia Sud, Sector Poiana Lacului – Stația

automatizată Poiana Lacului, S.C. Adient Automotive România S.R.L. Bradu – Sucursala Poiana Lacului și OMV Petrom S.A. – Asset III Muntenia Vest, Depozitul MTT Poiana Lacului.

Riscul de accidente pe timpul transportului substanțelor periculoase este crescut, în special pe rutele feroviare și rutiere.

Județul Argeș dispune de o rețea rutieră relativ bine dezvoltată, cele mai frecventate artere fiind autostrada A1 București - Pitești, DN 65 Pitești - Craiova, DN 73 Pitești - Câmpulung - Brașov, și DN 7 Pitești - Râmnicu Vâlcea. Aceste trasee sunt utilizate și pentru transportul materialelor periculoase, precum produse petroliere, clor lichid, recipiente cu gaze sub presiune, azotat de amoniu și substanțe explozive, generând riscuri tehnologice, în special în cazul accidentelor rutiere.

Deși rețeaua de transport feroviar din județ este utilizată într-o măsură mai mică, ruta feroviară care deservește S.C. OMV Petrom – Arpechim Pitești este frecvent folosită pentru transportul produselor petroliere inflamabile. Un alt traseu feroviar, Pitești - Mioveni, este utilizat pentru transportul substanțelor necesare producției la S.C. Automobile Dacia - Renault (lacuri, vopsele, diluanți), însă cu o frecvență mai redusă.

Rețelele magistrale de conducte care traversează județul Argeș sunt utilizate în principal pentru transportul țițeiului și al produselor petroliere. Accidentele care pot apărea pe aceste rețele au un impact mai mare asupra mediului înconjurător, iar efectele asupra populației sunt limitate, deoarece aceste conducte sunt amplasate în afara zonelor locuite. Riscurile majore includ incendii, explozii și eliberarea de poluanți lichizi și gazoși.

În județul Argeș, pe amplasamentul RATEN-ICN funcționează reactorul nuclear de cercetare TRIGA. Conform Raportului Final de Securitate TRIGA-SSR-14, au fost identificate și analizate o serie de Evenimente Externe Ori Naturale (EEON) care ar putea apărea pe durata de operare a reactorului. Printre potențialele riscuri identificate se numără: fenomene meteorologice extreme (vânturi puternice, descărcări electrice, temperaturi extreme, căderi masive de zăpadă); incendii de vegetație (incendii de pădure); evenimente seismice (cutremure).

La nivelul județului Argeș, au fost identificate următoarele surse de risc pentru producerea unei urgențe radiologice: accidente implicând surse de radiații sau materiale radioactive; alte locații, ca urmare a activităților teroriste, traficului ilicit sau depozitării materialelor re folosibile; notificarea unei urgențe transfrontaliere de către AIEA sau orice altă țară; detectarea unor niveluri anormale de radioactivitate pe teritoriul județului, care pot fi dăunătoare sănătății publice; reintrarea în atmosferă a sateliților cu generatoare nucleare sau cu alte surse de radiații.

Zonele vulnerabile la poluări accidentale ale apelor sunt cele aflate în proximitatea schelelor și parcurilor de extracție/exploatare petrolieră, precum și în apropierea căilor de comunicații rutiere pe care sunt transportate produse toxice sau periculoase pentru mediu și populație.

Factorii determinanți sau favorizanți ai prăbușirii unor construcții și instalații includ: furtuni puternice (tornade, viscole, grindină); vânturi puternice; depuneri de gheață (chiciură); supraîncărcare cu zăpadă; modificări nefavorabile ale structurii de rezistență; vibrații și șocuri dinamice frecvente; structuri de rezistență avariate și neconsolidate; elementele portante vulnerabile la înmuiere.

Prăbușirile pot afecta rețelele de telefonie și alimentare cu energie electrică din zonele rurale, unde firele sunt amplasate pe stâlpi din lemn și în zone expuse riscurilor meteorologice periculoase sau alunecărilor de teren. De asemenea, construcțiile abandonate și degradate prezintă un risc ridicat. În prezent, nu există structuri constructive sau instalații industriale care să prezinte riscul unui colaps iminent.

În contextul cutremurelor de mare intensitate, reducerea riscului seismic al construcțiilor existente este o prioritate națională. Principalele categorii de clădiri care necesită atenție sunt: clădirile de locuit înalte, din beton armat, realizate înainte de 1941; clădirile vitale pentru societate, a căror funcționalitate trebuie asigurată în cazul unui cutremur puternic; clădirile cu mai mult de P+3 etaje, construite înainte de 1978 și care au spații publice la parter sau la alte nivele ale clădirii.

Acțiunile de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență vizează optimizarea intervențiilor pentru controlul riscurilor și asigurarea continuității stării de normalitate în cadrul comunităților, fiind realizate de către Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Cpt. Puică Nicolae” al județului Argeș. În prezent, cuprinde: Sediul 2 și Sediul 3 ISU Argeș, Detașament de pompieri Pitești, Detașament de pompieri Bradu cu Punct de lucru Rociu, Detașament de pompieri Câmpulung cu Punct de lucru Aninoasa și Punct de lucru Rucăr, Detașament de pompieri Curtea de Argeș cu Punct de lucru Tigveni, Detașament de pompieri Mioveni cu Gardă de intervenție Topoloveni, Secția de pompieri Costești cu Punct de lucru Izvoru și Punct de lucru Stolnici și Pichet Vedea. În 2023, 13% din totalul autovehiculelor aveau peste 20 de ani vechime în exploatare, dor 52% având o vechime mai mică de 10 ani.

1.3 Patrimoniul natural și construit, peisaje

Patrimoniul natural

Pe teritoriul județului Argeș, cea mai mare densitate de **arii naturale protejată** este dată de siturile Natura 2000, secondată de cele de interes național (monumente ale naturii și rezervații naturale, parc național).

Din punct de vedere al ponderii suprafețelor ocupate cu arii naturale protejate la nivelul UATB-urilor din județul Argeș se individualizează câteva situații consemnate statistic:

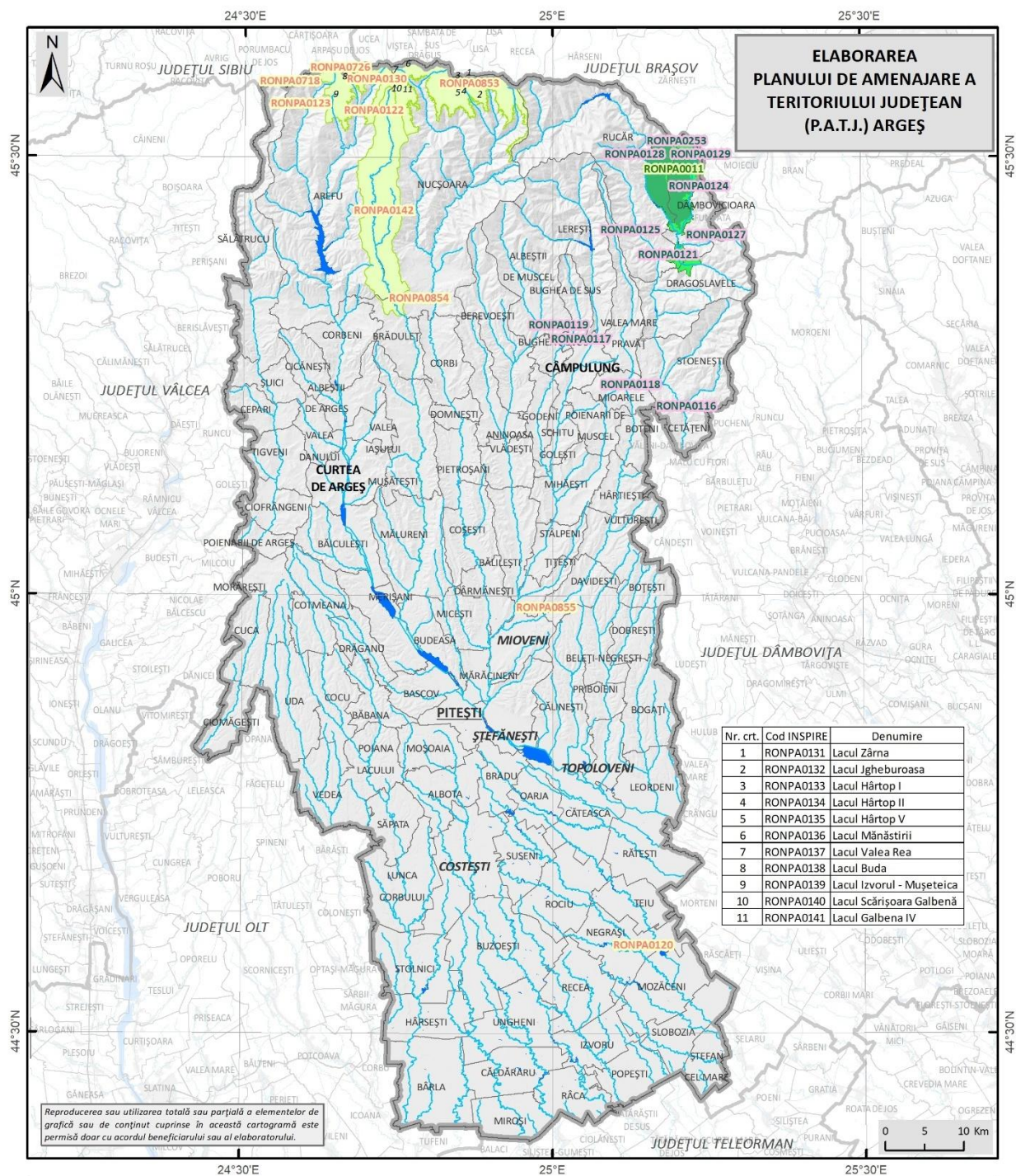
- 6 UATB-uri cu suprafețe ocupate cu arii naturale protejate în ponderi de peste 70%, regăsite în Arefu, Brăduleț, Dâmbovicioara, Lerești, Nucșoara și Rucăr, suprapuse Parcului Național Piatra Craiului și altor arii naturale protejate de interes național;
- 2 UATB-uri cu suprafețe ocupate cu arii naturale protejate în ponderi de peste 50%;
- 7 UATB-uri cu suprafețe ocupate cu arii naturale protejate în ponderi de peste 25%;
- 43 UATB-uri cu suprafețe ocupate cu arii naturale protejate în ponderi sub 25%.

Restul UATB-urilor nu au suprapuneri cu arii naturale protejate.

La nivelul județului, suprafața cumulată a celor 34 de **arii protejate de interes național** însumează aproximativ 31876,93 ha. Regăsim un singur parc național (Parcul Național Piatra Craiului), restul ariilor protejate circumscriindu-se în categoria rezervațiilor naturale (10), monumentelor naturii (11) și rezervațiilor științifice, monument al naturii și rezervație naturală (12).

Parcul Național Piatra Craiului adăpostește în cuprinsul lui specia *Dianthus callizonus*, plantă endemică de o deosebită valoare științifică. În perimetrul parcului, suprapus județului Argeș, se găsesc obiective geologice sau speologice care au valoare de monument al naturii: Avenul din Grind, peșterile Dâmbovicioara, Uluce, Stanciului, Dobreștilor, Peștera nr. 15. și Cheile Dâmbovița - Dâmbovicioara - Brusturet.

Rezervația științifică a fost propusă pentru includerea în viitoarea rețea a ariilor de importanță botanică (IPA), fiind semnalate peste 100 de specii de plante incluse în Lista Roșie a plantelor Superioare din România, precum și o serie de habitate protejate la nivel european, considerate foarte importante pentru conservare. Aici au fost identificate câteva specii rare de lepidoptere, ornitofauna fiind reprezentată prin specii caracteristice zonelor stâncoase, subalpine (108 specii, dintre care 50 sunt menționate ca specii strict protejate). Fauna de mamifere mici este bine reprezentată, fiind identificate 18 specii de lilieci. Parcul găzduiește și o populație bogată de carnivore mari: urs, lup, râs. Zona constituie și un refugiu important pentru populația de capră neagră (cca 120 de exemplare).

ARIILE NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB
- Cursuri de apă principale
- Lacuri

Arii naturale protejate de interes național

- RONPA0130 Parc național
- RONPA0130 Rezervație naturală
- RONPA0117 Monument al naturii și rezervație naturală
- Monument al naturii

Fig. 1.20 ARIILE NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ
Sursa: Bilanț teritorial ANANP ST Argeș; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

În județul Argeș au fost identificate 16 **situri Natura 2000**, dintre care: 5 situri de importanță comunitară (SCI), 8 arii speciale de conservare (SAC) și 3 arii de protecție specială avifaunistică (SPA). Acestea se regăsesc predominant în nordul județului și, fragmentat, în zona centrală a acestuia.

Situl Natura 2000 ROSCI102 Munții Leaota îndeplinește rolul de **coridor ecologic** de conectare a sitului Piatra Craiului cu situl Bucegi. Caracteristica principală a sitului o constituie cele 2 tipuri de habitat comunitar (tufărișuri alpine și pajiști alpine pe substrat silicos), unde sunt localizate 3 specii de mamifere, o specie de amfibieni și alte 14 specii de interes general.

Inventarul floristic al cormofitelor din teritoriul munților Leaota cuprinde 884 de taxoni, dintre care 810 specii, 48 de subspecii și 26 varietăți, repartizați în 359 de genuri și 93 de familii. Numărul de specii identificate în Munții Leaota reprezintă 23 % din totalul speciilor cunoscute în flora țării noastre. În lista roșie a plantelor vasculare din România sunt înscrise 84 de specii, care aparțin la diferite categorii sezologice (7 specii vulnerabile, 71 periclitare și 6 neamenințate).

Munții Făgăraș, se regăsesc 3 specii de amfibieni, 3 specii de pești și 14 specii de nevertebrate cuprinse în Anexa 2 din Directiva Habitate. Situl Munții Făgăraș, cuprinde 7 specii de plante comunitare.

Situl Valea Vâlsanului e reprezentat de "păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*. Aici regăsim o singură specie de mamifere și una de amfibieni alături de cele 7 de nevertebrate. În râul Vâlsan, afluent stâng al râului Argeș, a fost descoperit în august 1956 și descris pentru prima dată în știință, aspretele. Aspretele (*Romanichthys valsanicola*) este o fosilă vie și este cel mai rar pește din Europa, și - după unele estimări - chiar din lume, care la ora actuală supraviețuiește numai în România.

Situl Văile Bratiei și Brătioarei e caracterizează printr-un singur tip de habitat unde se găsesc: o specie de pește și una de amfibieni, alături de 7 subtipuri de habitat. Situl a fost desemnat în vederea protecției pădurilor de anin alb (*Alnus incana*) și anin negru (*Alnus glutinosa*). Pe lângă aninul alb (*Alnus incana*) apar exemplare bătrâne de dimensiuni mari de fag (*Fagus sylvatica*), frasin (*Fraxinus excelsior*) și paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*).

Importanța sitului Poiana cu narcise de la Negrași este dată de prezența speciei de narcise *Narcissus poeticus* L.ssp.*radiiflorus* (Salisb.) Baker.

Situl Natura 2000 (ROSPA 0062) Lacurile de acumulare de pe Argeș, reprezintă o arie naturală protejată al cărei scop este conservarea unor habitate și specii avifaunistice importante sub aspect faunistic și forestier, ținând cont de modificările suferite, apariția de noi habitate și numărul mare de specii de păsări de pasaj pe care le adăpostește. Situl este important în

perioada de migrație pentru 9 specii de păsări și pentru iernat pentru 15 specii. În perioada de migrație, situl găzduiește mai mult de 20000 de exemplare ceea ce face ca lista de specii de păsări, de interes comunitar să fie mai mare dar prezența acestora trebuie confirmată prin studii în teren. Spectrul floristic arată ca domină elementele eurasiatice (28,3%), europene (13,75%) și central-europene (11,3%). Au fost identificate 7 tipuri de habitate de importanță comunitară - Tufărișuri ponto-panonice de porumbar și salba moale, Pajiști danubiano-pontice de *Poa pratensis* și *Festuca pratensis*, Păduri sud – est carpatice de fag (*Fagus sylvatica* cu *Festuca drymeia*), Păduri dacice de fag și carpen cu *Carex pilosa*, Păduri geto- dacice de gorun cu *Dentaria bulbifera*, Păduri daco- getice de lunci colinare de arin negru (*Alnus glutinosa*) cu *Stellaria nemorum*, Păduri danubiene de salcie albă (*Salix alba* cu *Rubus caesius*).

Patrimoniul natural valoros al județului este marcat și de existența **ariilor naturale protejate de interes local**. La nivelul județului Argeș există și 55 arii protejate de interes local, declarate prin Hotărâri ale Consiliului Județean și ale Consiliilor Locale.

Tabel 1.2 ARIILE PROTEJATE DE INTERES LOCAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Nr. crt.	Denumire AP	Localizare	Suprafața (ha)
1.	Parc Mihăești	Com. Mihăești	65,00
2.	Valea Cheii-Valea Ghimbavului	Dâmbovicioara-Dragoslavele	6692,95
3.	Pădurea Iedu-Cernat	Com. Nucșoara	327,50
4.	Muntele Râiosu	Munții Făgăraș	92,00
5.	Valea Siliștei	Com. Aninoasa	2,20
6.	Slănic	Com. Aninoasa	6,10
7.	Braniște I	Com. Uda	7,40
8.	Braniște II	Com. Uda	5,60
9.	Menghea	Ocolul Silvic Aninoasa	28,30
10.	Malu	Com. Bârla	12,00
11.	Negomiru	Ocolul Silvic Aninoasa	20,00
12.	Priboia	Ocolul Silvic Aninoasa	2,40
13.	Vlădești	Com. Vlădești	15,70
14.	Bughea I	Com. Bughea de Jos	204,20
15.	Bughea II	Com. Bughea de Jos	33,70
16.	Moiceanu	Ocolul Silvic Câmpulung	13,50
17.	Gruicul	Mun. Câmpulung	19,50
18.	Vedea	Com. Vedea	34,80
19.	Cotmeana	Com. Cotmeana	21,20
20.	Bascovele I	Com. Cotmeana	35,40
21.	Bascovele II	Com. Cotmeana	21,90
22.	Pravăț	Com. Valea Mare Pravăț	78,50
23.	Valea Ursului	Com. Bascov	6,40
24.	Zoruleasa	Com. Mușătești	235,00
25.	Brădet	Com. Mușătești	607,00
26.	Colțul Vânător	Com. Mușătești	165,00
27.	Robaia	Com. Mușătești	160,00
28.	Ruginoasa	Com. Valea Iașului	1,60

Nr. crt.	Denumire AP	Localizare	Suprafața (ha)
29.	Cărpiniș	Ocolul Silvic Mușătești	1,60
30.	Arnuta	Ocolul Silvic Mușătești	2,40
31.	Trivale	Mun. Pitești	432,33
32.	Podișor	Ocolul Silvic Rucăr	1,08
33.	Nemțoaica	Ocolul Silvic Rucăr	88,60
34.	Richita	Com. Rucăr	40,60
35.	Brădet Rucăr	Com. Brăduleț	32,10
36.	Mateiaș	Mun. Câmpulung	9,20
37.	Băneasa	Ocolul Silvic Șuici	2,30
38.	Valea Satului	Ocolul Silvic Șuici	89,00
39.	Poienari	Ocolul Silvic Șuici	27,70
40.	Marginea	Ocolul Silvic Șuici	9,90
41.	Negoiu	Munții Făgăraș	1000,00
42.	Râncăciuv	Com. Călinești	40,00
43.	Ruginoasa	Com. Topoloveni	12,40
44.	Albutele	Com. Topoloveni	3,10
45.	Lăcșor	Ocolul Silvic Vidraru	27,90
46.	Moliviș	Com. Arefu	48,10
47.	Cerbul Mic	Ocolul Silvic Vidraru	23,70
48.	Bahna Rusului	Com. Nucșoara	12,80
49.	Papau	Munții Făgăraș	27,30
50.	Corbi	Com. Corbi	21,80
51.	Papau Domnești	Com. Domnești	49,00
53.	Corbi Mo	Com. Corbi	12,80
53.	Corbi La	Com. Corbi	100,40
54.	Rezervația naturală Făgăraș	Munții Făgăraș	37556,00
55.	Parcul Florica	Or. Ștefănești	2,5

Sursa: Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Argeș 2021-2027

Acestea acoperă o suprafață de 48,6 mii ha, cele mai mari fiind Rezervația Naturală Făgăraș (77% din suprafața acoperită de arii protejate de interes local), Valea Cheii – Valea Ghimbavului și Negoiu.

Județul Argeș dispune de resurse de **ape minerale și termale**, exploatate în zonele Brădet, Bughea de Sus și Bârla, însă în cantități relativ mici. Astfel, în Bughea de Sus (Albeștii de Muscel) există izvoare minerale carbogazoase, sulfuroase, calcice, hipotnomice, indicate pentru afecțiuni reumatismale degenerative, abarticulare, nevroze astenice, diabet, afecțiuni ale căilor urinare, afecțiuni ale bolilor tubului digestiv. În Pietroșani (Bădești) Există izvoare cu ape minerale, clorate, sodice, concentrare, sulfurate, hipotermale, hipotone, utile pentru afecțiuni reumatismale, afecțiuni neurologice periferice, afecțiuni reumatismale abarticulare, și afecțiuni posttraumatice.

Principalele responsabilități de administrare ale ariilor protejate le au Ministerul Mediului prin Agenții Naționale pentru Mediu și Arii Protejate (ANMNP), Serviciul Teritorial Argeș și Administrația Parcului Național Piatra Craiului. Din perspectiva asigurării unui management

adecvat al ariilor naturale protejate existente se impune existența unui plan de management și a unui regulament de funcționare al fiecărei arii naturale protejate. La nivelul județului Argeș, doar 10 arii protejate nu dețin niciun plan de management, iar altele necesită revizuire.

La nivelul ariilor naturale protejate ce dețin un plan de management, au fost identificate presiuni și amenințări actuale și viitoare asupra habitatelor și speciilor, care necesită o atenție sporită, unele dintre acestea având o intensitate mai ridicată. Cele mai frecvente presiuni/amenințări regăsite la nivelul ariilor protejate, cu impact asupra habitatelor și speciilor, sunt:

- densitatea ridicată a drumurilor, accesul motorizat (motoare de cross, ATV-uri), care accentuează eroziunea, degradarea pajiștilor și habitatelor acvatice;
- abandonarea pășunatului, îndepărtarea tufărișurilor contribuie la evoluția tufărișurilor spre habitate de pădure;
- turismul necontrolat, generat de lipsa unei educații ecologice a publicului larg;
- agricultura și silvicultura intensive prin utilizarea fertilizanților, contaminarea apei, aerului și solului cu diverse substanțe, defrișări, aprinderea de focuri pentru îngrășarea pajiștilor;
- activitățile de exploatare a potențialului hidroenergetic;
- exploatare intensă a unor habitate prin înmulțirea practicilor de colectare de produse nonforestiere derivate (ciuperci, fructe de pădure);
- succesiunile biocenotice pot conduce la pierderea definitivă a unor porțiuni din habitat care asigură arealul de hrănire pentru speciile de pradă etc.

Parcul Național Piatra Craiului a fost înființat în 1990, iar managementul acestei arii protejate este reglementat prin Planul de management al Parcului Național Piatra Craiului și sitului Natura 2000 ROSCI0194 Piatra Craiului. Planul de management revizuit a fost aprobat prin OM 296/21.02.2020. Obiectivele propuse prin plan sunt asigurarea stării de conservare favorabilă pentru toate tipurile de habitate și pentru speciile de interes conservativ din areal, promovarea turismului în concordanță cu obiectivele de conservare stipulate, creșterea gradului de conștientizare al populației față de valorile naturale ale parcului, asigurarea unui management integrat eficient și adaptabil (Plan de management PN Piatra Craiului). De asemenea, pentru reglementarea construcțiilor în interiorul parcului, în zona de dezvoltare durabilă, există un ghid de construire adaptat parcului, menit să valorifice sustenabil parcul și elementele de biodiversitate prezente

În vederea menținerii, stabilirii sau îmbunătățirii conectivității ecologice în peisaje influențate de om sunt create **coridoarele ecologice** care permit mișcarea și migrarea speciilor. La nivelul Parcului Național Piatra Craiului, RNP Romsilva-Administrația Parcului Național Piatra Craiului a demarat în intervalul 2018-2021, prin Programul Transnațional Dunărea, proiectul „Restaurarea și managementul coridoarelor ecologice montane ca infrastructură verde în bazinul Dunării” - ConnectGREEN. Scopul acestui proiect a constat în conservarea biodiversității, peisajului și a speciilor valoroase, inventarierea, monitorizarea și managementul coridoarelor ecologice.

Din punct de vedere a valorii ecologice pe care o dețin anumite păduri, instituirea unui regim de protecție strict pentru pădurile virgine și cvasivirgine este subliniată în Catalogul pădurilor virgine și cvasivirgine (ediția 2022). La nivelul județului Argeș au fost identificate 4138,84 ha cu suprafețe forestiere cu ecosisteme rare.

Conform Legii nr. 97/2023 privind protecția arborilor remarcabili, arborii ce au o circumferință minimă a trunchiului prevăzută legal, o vârstă de minimum 160 de ani sau care prezintă o valoare cultural-istorică pentru zonă și comunitate sunt considerați arbori remarcabili. Astfel, în Catalogul arborilor remarcabili asociați platformei omonime regăsim în cuprinsul județului Argeș un număr de 45 exemplare de arbori remarcabili, din speciile: fag, jugastru, arin negru, Paltin de munte, stejar, frasin comun, măr pădureț, tei, plop, plop negru, cele mai multe pe teritoriul UATB Sălătrucu, și Arefu.

Peisaje naturale

În diferențierea peisagistică din județul Argeș, rolul fundamental îl are substratul, care induce o serie de caracteristici specifice celorlalte subsisteme teritoriale; analiza teritorială a condus spre evidențierea a trei tipuri majore de peisaj: peisajul montan (PM) și peisajul colinar (PC) și peisajul de câmpie (Pc). În funcție de contextul teritorial local, în cadrul acestui nivel superior de integrare peisagistică, se pot manifesta nuanțări care din punct de vedere taxonomic sunt poziționate pe paliere inferioare concretizate sub forma geofaciesurilor și a geotopurilor. În funcție de poziția și suprafața lor, UAT-urile includ unul sau mai multe subtipuri ale peisajelor (ex. comuna Băiculești – 7 subtipuri). Tipurile de peisaj identificate sunt: Peisaj colinar al gruiurilor piemontane (acoperind o pătrime din suprafața județului), peisaj de câmpie piemontană (cu 22,7% din suprafața județului), peisaj montan forestier (cu 18,3% din suprafața județului), peisaj colinar subcarpatic și peisaj deluros al culoarelor de vale (cu 14,1%, respectiv 11,3% din suprafața județului), și cu o pondere mai mică (6,5%, respectiv 1,3%) sunt peisajul montan alpin și subalpin și peisajul montan agro-pastoral.

O particularitate derivată din dinamica peisajelor este aceea a constituirii unor stări de degradare ca urmare a intervenției antropice. Astfel, se remarcă existența unor UAT-uri în care ponderi importante din teritoriul administrativ sunt afectate de alunecări de teren sau de alte procese geomorfologice accelerate, unde se constituie geotopuri în rhexistazie (ex. Albeștii de Argeș, Ciofrângenii, Boțești, Bogați, Mărăcineni). Totodată, se conturează o categorie suplimentară de UAT-uri cu peisaje degradate, aflate în parastazie, adică într-o stare ireversibilă comparativ cu starea naturală anterioară ca urmare a intervenției radicale a componentei antropice; se includ aici geotopurile asociate exploatărilor miniere și în special a celor de suprafață/cariere: Valea Mare Pravăț, Stoenestii, etc.

Patrimoniul construit

În ceea ce privește **patrimoniul cultural**, s-au analizat monumentele istorice de interes național/internațional. Județul Argeș are înscrise un număr însemnat de obiective de tip monumente și ansambluri de arhitectură, încadrate în următoarele categorii: cetăți (2); ansambluri curți domnești ruinate (1); castele, conace, palate (1); ansambluri urbane (2); biserici de lemn (1); muzee etnografice în aer liber (1); biserici rupestre (2); *biserici și ansambluri mănăstirești* (11); monumente de arhitectură populară – locuințe sătești (1); și ansambluri tradiționale rurale (1). În județ se regăsesc 23 de UAT-uri (dintre care 3 urbane) cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, distribuite în următoarele zone etnografice (Valea Doamnei, Câmpia înaltă a Piteștilor, Zona Muscelului, Valea Topologului, Valea Argeșului și Valea Vâlsanului).

O analiză a distribuției la nivel de UAT al numărului de monumente incluse în Lista Monumentelor Istorice ne arată existența unor UAT-uri cu un număr foarte ridicat de monumente, peste 100 (Pitești, Câmpulung), precum și existența a 10 UAT-uri unde nu este înregistrat niciun monument (Cicănești, Boțești, Drăganu, Priboieni, Bradu, Oarja, Căteasca, Căldăraru, Mozăceni, Râca). Monumentele de arhitectură cu valoare de interes național/internațional sunt concentrate în 5 UAT-uri urbane (se remarcă Câmpulung, Ștefănești și Curtea de Argeș cu peste 30) și 7 UAT-uri rurale (din care două cu 13 monumente – Budeasa și Cotmeana și restul cu 8 monumente). În ceea ce privește concentrarea monumentelor de arhitectură reprezentative pentru patrimoniul cultural local se remarcă UAT-urile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș cu 84, 77, respectiv 31 de monumente. În mediul rural se evidențiază UAT Călinești cu 5 astfel de monumente.

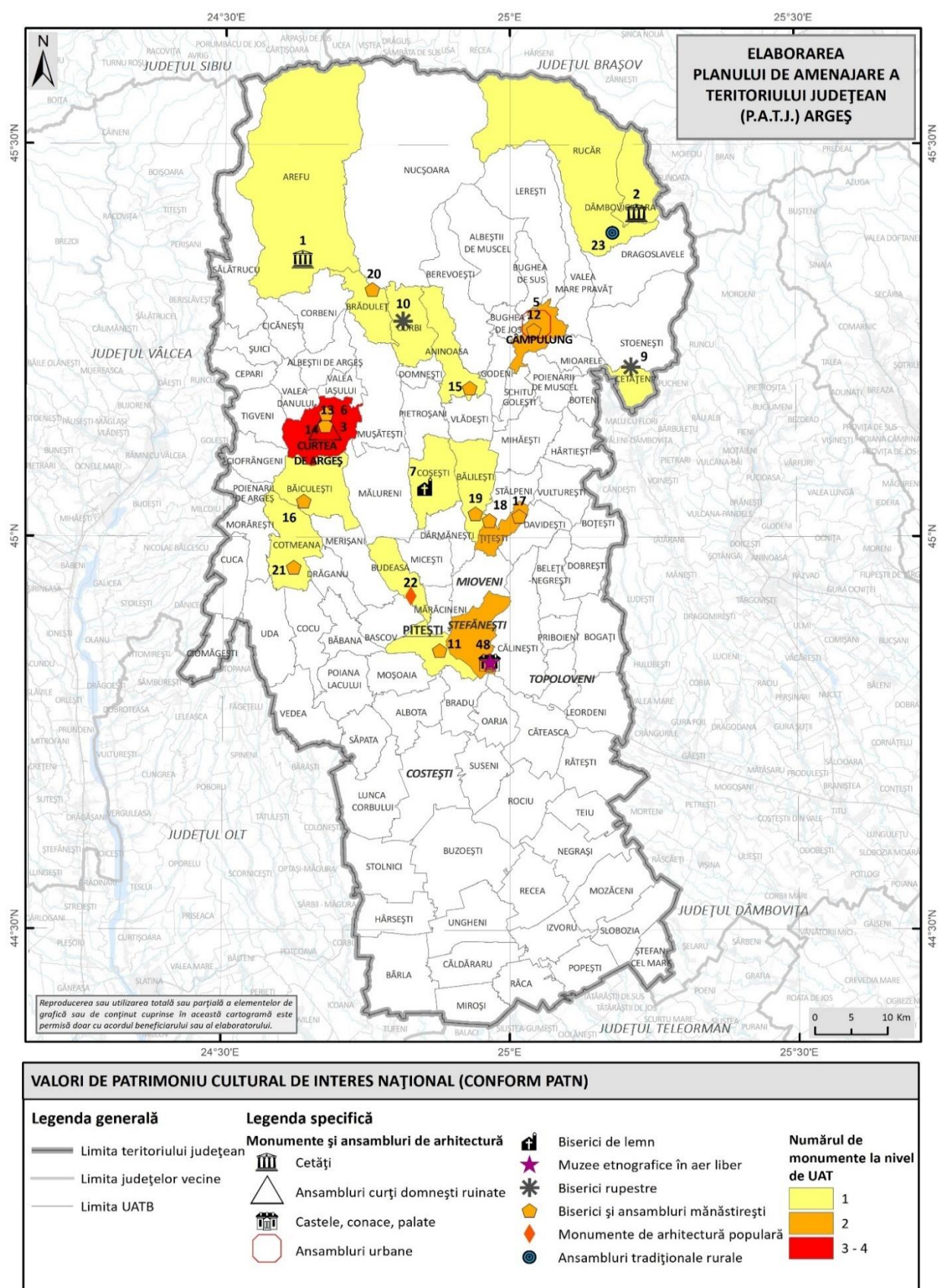

Fig. 1.21 MONUMENTE ȘI ANSAMBLURI DE ARHITECTURĂ
Sursa: PATN

Conform PATN, în județul Argeș sunt încadrate 4 obiective de tip monumente și situri arheologice, aparținând la 3 categorii: necropole și zone sacre – epoca fierului (2); castre și

așezări civile aferente, fortificații romane (1); și rezervații arheologice (1). În Lista Monumentelor Istorice a județului Argeș sunt incluse 42 de monumente arheologice (înregistrate cu codul AG-I-m-...), 32 de situri arheologice (înregistrate cu codul AG-I-s-...) și 6 ansambluri arheologice. Cele mai numeroase monumente arheologice sunt înscrise în două UAT-uri urbane (Câmpulung și Ștefănești) și 10 UAT-uri rurale (dintre care se remarcă Cetățeni, cu 8 monumente de arheologie, Călinești cu 7 și Bârla, Pietroșani și Săpata, fiecare cu câte 6).

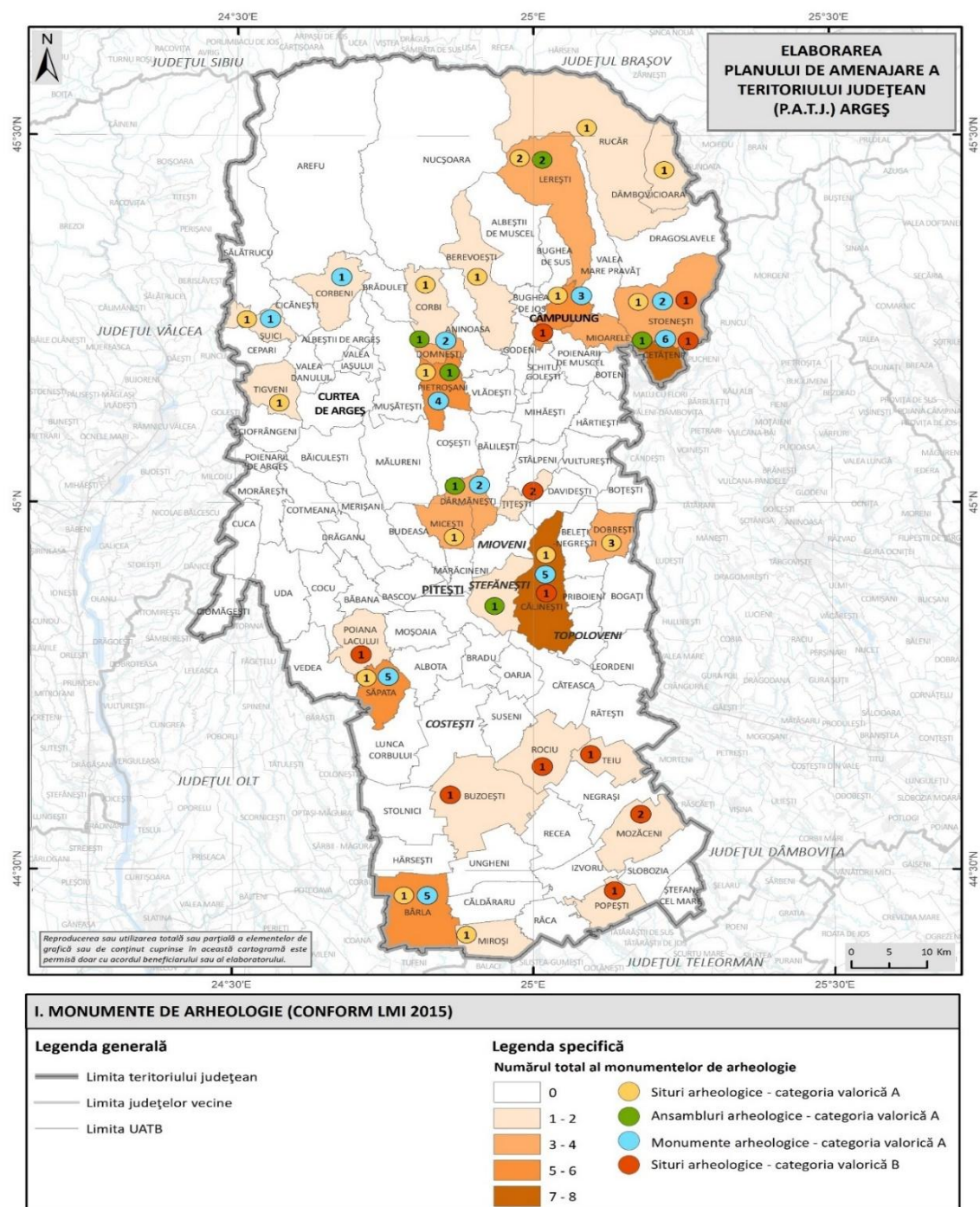

Fig. 1.22 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A NUMĂRULUI DE MONUMENTE DE ARHEOLOGIE
Sursa: LMI, 2015

În Lista Monumentelor Istorice sunt incluse 80 de obiective, dar Repertoriul Arheologic Național județul Argeș este format din 221 de obiective, cele mai multe fiind amplasate în comunele Dobrești (28), orașul Pitești (25) și comuna Țițești (24). Trei situri au o valoare culturală și patrimonială excepțională, făcând parte din ansamblul UNESCO Frontiers of the Roman Empire - Dacia: Castrul roman de la Albota, Castrul roman de la Câmpulung – Jidova și Comuna Bârla, situl arheologic de epocă romană de la Afrimești – La Cetate. Mai mult de jumătate din traseul Limesului Transalutani (circa 125 km) se află pe teritoriul județului Argeș, străbătându-l în diagonală, de la SV la NE. Din totalul de 15 castre de pe întregul Limes Transalutani, două treimi (10 castre) sunt situate în sectorul argeșean: Urluieni - 2 castre, Izbășești, Săpata de Jos - 2 castre, Albota, Purcăreni, Câmpulung „Jidova” - 2 castre și Rucăr - „Scărișoara”. La acestea se adaugă și situl de la Voinești, între Câmpulung și Rucăr. Situația actuală a acestor monumente de Epocă romană (sec. II-III d.Hr.) este una extrem de vitregă (amplasate pe terenuri agricole sau în păduri – proprietate privată, suprapuse de edificii contemporane ori chiar distruse de factori naturali cumulați cu intervenții antropice), în absența unui program coerent care să ducă la salvarea și punerea lor în valoare. Unica excepție este reprezentată de castrul de piatră de la Câmpulung - „Jidova”, singurul vizitabil și transformat în muzeu de sit, restul castrelor ne fiind nici măcar marcate.

Numărul de monumente de for public înscrise în LMI 2015 din județul Argeș este foarte redus (14), dintre care 5 în Pitești. În ce privește monumentele Memoriale-funerare, județul Argeș deține 158, deținând un număr mare de cruci de piatră, completate de troițe din zid și monumentele Marelui Război. Cel mai mare număr de monumente memoriale și funerare se regăsesc în Câmpulung – 33, Călinești și Rucăr – 8, Curtea de Argeș, Ștefănești, Dragoslavele și Dâmbovicioara – 7.

În prezent, din Rutele culturale ale Consiliului Europei, județul Argeș face parte din Ruta de pelerinaj Santiago de Compostella (județul fiind inclus datorită patrimoniului său ecleziastic) și prin municipiul Pitești inclus în Ruta cafenelelor istorice (Casa Satler Cafe).

Din rutele cultural - turistice dezvoltate pe plan național, județul face parte din:

- Ruta Culelor (Cula Sf. Mina-Orchidan - Ștefănești; Cula Racovița - Mioveni),
- Ruta bisericilor de lemn (din care fac parte 25 de UAT-uri),
- Ruta satelor cu arhitectură tradițională (Nucșoara)
- Ruta gastronomiei tradiționale românești (Aninoasa - Schitul Slănic, Valea Mare-Pravăț).

Rute culturale turistice locale sunt:

- Ruta “Valea Argeşului şi culoarul Rucăr-Bran”,
- Ruta “Valea Argeşului şi Transfăgărăşanul”
- Ruta “Triunghiul bisericilor rupestre”,
- Ruta “Bisericile de lemn din judeţul Argeş”, fiind parte din familia mai mare a itinerariului cultural cu biserici similare din întreaga ţară.

“Rutele de transhumanţă” din judeţul Argeş, recunoscute în patrimoniul cultural UNESCO, sunt cele din Muscel şi Nucşoara.

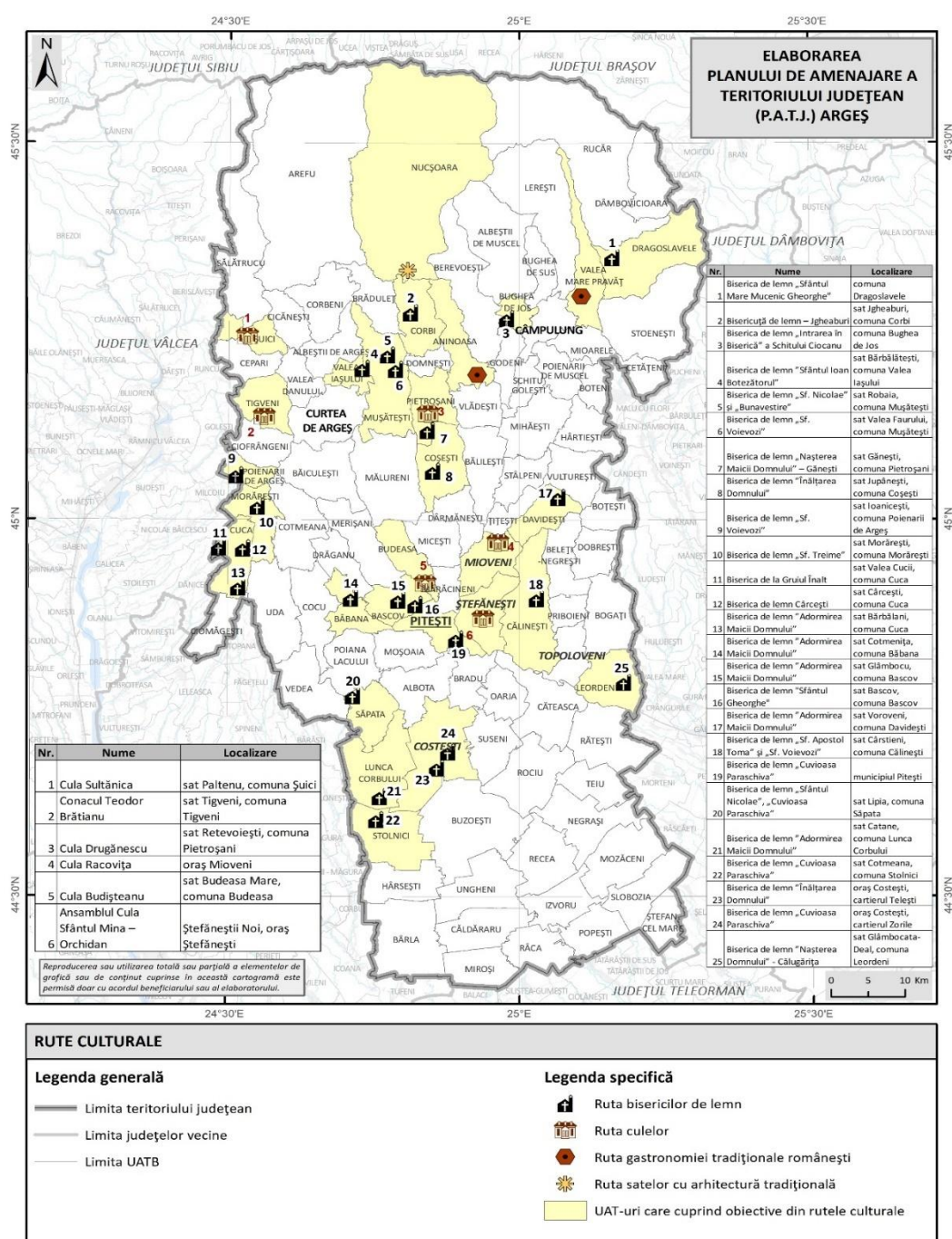

Fig. 1.23 RUTE CULTURALE

În cadrul LMI 2015, în județul Argeș sunt înscrise numai un număr de 6 case memoriale, una în stare de conservare foarte bună (Dumitru Noroce), două în stare bună (Dinu Lipatti, George Topârceanu), una în stare relativ bună (Vladimir Streinu) și două în stare precară (Liviu Rebreanu, Ion Mihalache). În total, lista caselor memoriale și a colecțiilor și muzeelor cuprinde un număr de 41.

Județul Argeș deține un număr de 1484 de obiecte înscrise în Inventarul patrimoniului cultural național mobil, dintre care 768 sunt înscrise la categoria tezaur și 716 obiecte înscrise la categoria fond, regăsindu-se în cadrul colecțiilor din muzeele județene.

În categoria Patrimoniu cultural imaterial, în cadrul Listei Reprezentative a Patrimoniului Cultural al Omenirii (UNESCO), România are înscrise mai multe tradiții, meșteșuguri, obiceiuri tradiționale, ce se mai regăsesc și în prezent - Județul Argeș fiind parte a unora dintre acestea prin locuitorii săi ce practică meșteșugurile și păstrează tradițiile: Ritualul călușului (2005/2008), Tehnici tradiționale de realizare a scoarței în România și Republica Moldova (2016), Arta cămășii cu altiță - element de identitate culturală în România și Republica Moldova (2022), Transhumanța, strămutarea sezonieră a turmelor (2023). De asemenea, la categoria Tezaure umane vii, județul Argeș are înscrise 3 meșteri populari - Viorica Olivotto (2022 – tehnica țesutului), Petre Măsală (2020 - vătaf de căluș, din com. Stolnici) și Constantin Vasile Vâlsan (2023 – sculptor în lemn, din com. Brăduleț, sat Galeș).

Potrivit datelor primite de la Direcția Județeană pentru Cultură Argeș, există 20 monumente care au o stare precară. Dintre acestea, Casa Echinescu a fost distrusă complet din cauza intemperiilor, 5 monumente sunt în stare precară, 2 monumente sunt în stare precară/precolaps, 2 monumente sunt în stare precară/colaps, iar 10 monumente sunt în stare de colaps. Majoritatea monumentelor sunt în proprietate privată, aspect care poate aduce dificultăți în procesul de restaurare. Referitor la starea acoperișurilor, cele mai multe monumente au probleme cu protecția împotriva intemperiilor, fapt care contribuie în timp la degradare. Alți factori care agravează starea fizică a monumentelor sunt: lipsa asigurării pazei, furtul de materiale, construcțiile parazitare din jurul imobilelor, precum și întârzierea lucrărilor de restaurare. De asemenea, Direcția Județeană pentru Cultură Argeș are o evidență a monumentelor cu localizare greșită, nelocalizabile pe teren sau distruse/disparute (Anexa 7).

Din diferite publicații care sesizau starea precară a unor monumente aflate pe teritoriul județului, se deduc și alte obiective a căror stare poate fi asimilată stării ce se încadrează în calificativul stare rea-precolaps/colaps, în general acestea fiind conace din zona rurală: Conacul Periețeanu (com. Davidești), Ansamblul Conacului Macca (com. Miroși), Conac Istrate Micescu

(com. Mărăcineni), Conac Brătulescu (com. Bughea de Jos), Conac Glâmbocata (com. Leordeni). Din localitățile urbane, trebuie menționat Palatul Hagi-Marcu-Nicolau (oraș Costești) aflat într-o stare de degradare evidentă. De asemenea, bisericile de lemn de pe teritoriul județului necesită o atenție particulară, datorită materialului perisabil din care sunt realizate, supus mai frecvent degradărilor fizice și biologice în decursul timpului, în vederea stabilirii stării lor generale de conservare și includerii în programe prioritare de conservare și restaurare sau datorită riscului natural și antropic, determinat de amplasarea în sate depopulate, în care natura invadează terenuri altădată îngrijite de către locuitori.

Peisaje culturale

Din punct de vedere al **peisajelor culturale**, cel mai ușor de identificat este peisajul clar definit, conceput și creat intenționat de om (grădini și parcuri construite din motive estetice, adesea asociate cu clădiri și ansambluri religioase sau de altă natură). În cazul județului Argeș, parcuri sau grădini create la sfârșitul sec. XIX, ilustrează acest concept: Parcul Conacului de la Golești (oraș Ștefănești), realizat de către Zinca Golescu, Parcul Conacului Brătianu de la Florica (oraș Ștefănești), ce poartă amprenta Elizei Brătianu, Grădina publică Merci din Câmpulung (1885-1890), Parcul Mănăstirii Argeșului cu palatul Episcopal (1886-1890) sau parcurile municipiului Pitești, în care Parcul Trivale (1900) reprezintă un spațiu emblematic al orașului.

O altă categorie este peisajul evoluat organic/peisajul vernacular evolutiv/peisaj de înaltă identitate al unui tipar social, economic, administrativ și religios asociat cu mediul înconjurător natural în care au rezultat componente cu valori de patrimoniu variate ca funcțiune, stil și formă, componente care și-au păstrat mai mult forma și funcțiunea inițială. Această tipologie de peisaj cultural este reprezentată la nivelul județului de satele din 3 zone etnografice majore: Valea Topologului, Valea Doamnei și Zona Muscelilor. Zona satelor de munte a județului se înscrie tot în această categorie de peisaj – Corbi - Nucșoara - Brădet - Corbeni – Arefu, fiind, parte a unui traseu transjudețean Vâlcea - Argeș – Dâmbovița denumit “Via Valahica”.

A treia categorie de peisaj cultural este peisajul cultural asociativ (astfel de peisaje fiind incluse pe Lista Patrimoniului Mondial în virtutea asocierilor religioase, artistice sau culturale cu elementul natural, mai degrabă decât dovezilor culturale materiale, care pot fi nesemnificative sau chiar absente). Acest tip de peisaj este prezent prin evenimente culturale permanente (ex. festivaluri, prin prezența și continuitatea funcționării târgurilor tradiționale în existența zonelor rurale, care acționează ca un catalizator pentru dezvoltarea altor activități cu valori culturale, artistice și economice (meșteșuguri/artizanat) - Mănăstirea Curtea de Argeș și sărbătoarea de

Sfânta Maria se pot înscrie în această categorie sau Muzeul viticulturii și pomiculturii din Golești (com. Ștefănești), cu ateliere pentru copii, festivaluri ale toamnei, sărbători de iarnă, etc.

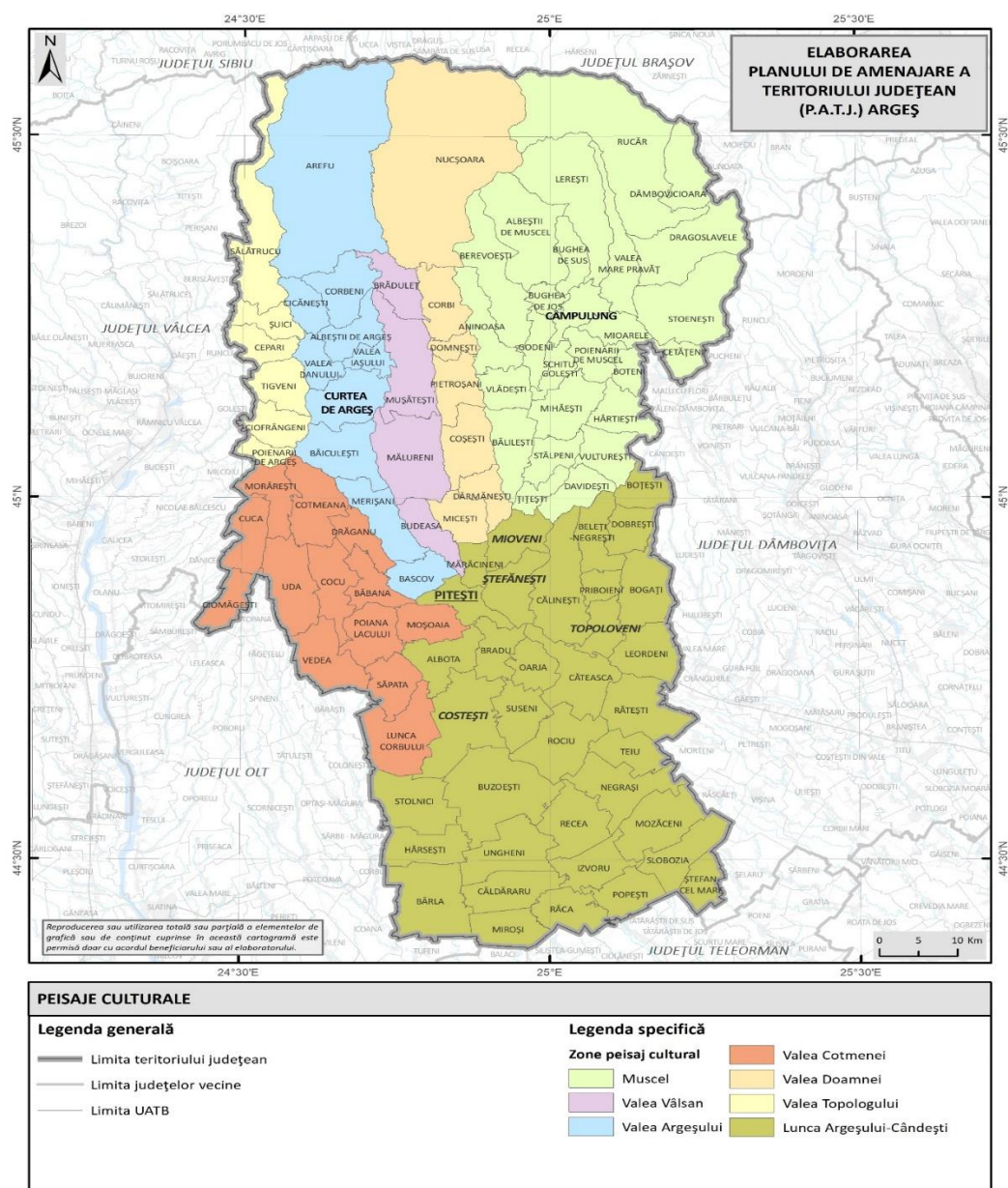

Fig. 1.24 ZONE DE PEISAJ CULTURAL

Evaluarea potențialului turistic la nivelul județului Argeș s-a realizat luându-se în considerare potențialul turistic natural, patrimoniul cultural și infrastructura (atât cea generală, cât și cea specifică). Din punct de vedere al resurselor turistice naturale, se poate spune că județul este atractiv prin cadrul natural (relief, geomorfologie, vegetație, faună, hidrologie și peisaje), prin ariile protejate, dar și prin factorii naturali terapeutici (ape minerale, lacuri, nămoluri, emanații naturale de gaze terapeutice, etc.). Pe teritoriul județului se găsesc: o stațiune de interes național, intrată în circuitul internațional (Dâmbovicioara), o stațiune de interes local (Albeștii de Muscel – Bughea de Sus), precum și localități cu potențial de factori naturali

terapeutici (Bădești – Pietroșani, Brădetu – Brăduleț, Câmpulung). Localitățile cele mai atractive din punct de vedere al cadrului natural sunt: *Dâmbovicioara* (unde găsim: Parcul Național Piatra Craiului, Peștera Dobreștilor, Peștera nr. 15, Peștera Dâmbovicioara PN-M, Peștera Uluce PN-M, Peștera Stanciului PN-M, Avenul din Grind, Zona carstică - Cheile Dâmbovița - Dâmbovicioara - Brusturet PN-M), *Dragoslavele*, *Nucșoara* (unde găsim; Rezervația Golul Alpin Valea Rea - Zârna, Rezervația Măgura-Nucșoara, Golul alpin Moldoveanu - Capra, Lacul Iezer – Munții Făgăraș, Lacul Buda, Lacurile Izvorul-Mușeteică, Valea Vâlsanului), *Rucăr* (unde găsim: Parcul Național Piatra Craiului, Zona carstică - Cheile Dâmbovița - Dâmbovicioara - Brusturet PN-M, Lacul Zârna, Lacul Jgheburoasa, Lacul Hârtop I, Lacul Hârtop II, Lacul Hârtop V, Lacul Mănăstirii, Lacul Valea Rea, Lacul Scărișoara Galbenă, Lacul Galbena IV), *Arefu* (cu Peștera de la Piscul Negru, Valea Vâlsanului, Golul alpin Moldoveanu - Capra), *Sălătrucu*, *Bascov* (cu lacul Bascov), *Corbeni*, *Cotmeana*, *Lerești*.

Din punct de vedere al resurselor turistice antropice, pe teritoriul județului găsim monumente istorice de arheologie, arhitectură, de for public, memoriale-funerare, muzee și colecții publice, manifestări tradiționale, meșteșuguri populare tradiționale, instituții de spectacole și concerte și manifestări culturale repetabile. Luând în considerare resursele turistice antropice, se remarcă următoarele UAT-uri: toate cele trei municipii Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș, orașele Ștefănești, Topoloveni și Mioveni, precum și comunele Arefu și Corbi.

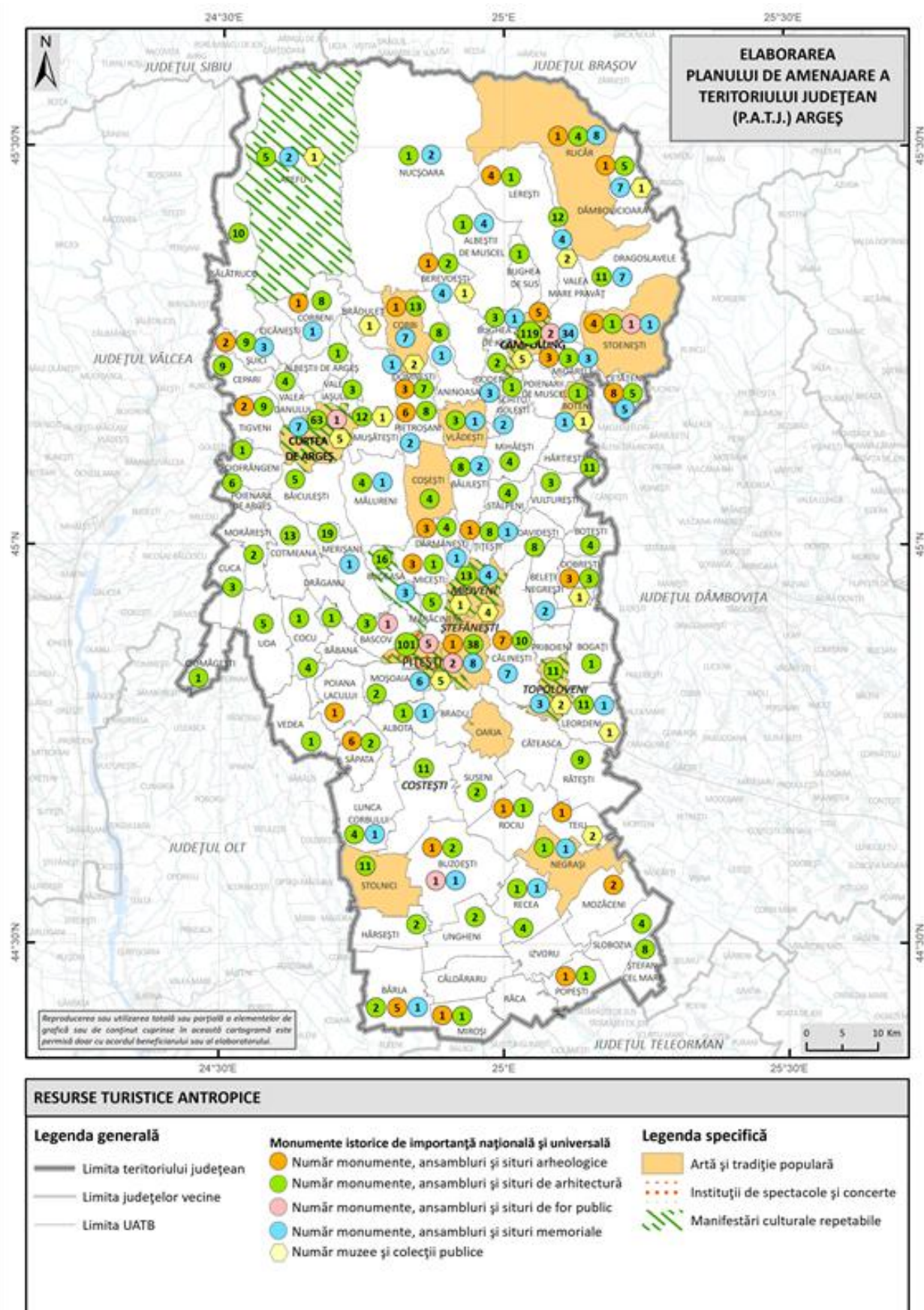

Fig. 1.25 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A RESURSELOR ATRACTIVE ANTROPICE LA NIVELUL UAT
Sursa: Institutul Național de Statistică, 2024

Elementele de patrimoniu (natural și antropic) cu valoare semnificativă pentru județul Argeș au fost prezentate în secțiunile anterioare.

În ceea ce privește infrastructura specifică, în județul Argeș găsim structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, instalații de tratament, săli de conferință și centre expoziționale, pârtii și instalații de transport pe cablu, precum și alte instalații și dotări de agrement-divertisment. Din acest punct de vedere, un punctaj foarte ridicat au înregistrat Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Dâmbovicioara, Arefu și Rucăr.

Din punct de vedere al infrastructurii tehnice s-au evaluat: accesibilitatea la infrastructura majoră de transport, infrastructura edilitară și cea de telecomunicații. La acest capitol, un punctaj foarte mare a fost obținut de UAT-urile urbane: Pitești, Câmpulung și Mioveni și UAT-urile rurale: Băscov, Bradu, Costești, Mărăcineni, Schitu Golești, Stâlpeni, Mihaești și Țițești.

Cu o pondere de 1,98 % din totalul structurilor de primire turistică din România, respectiv 26,89% din cele din Regiunea de Dezvoltare Sud Muntenia la nivelul anului 2023, baza de cazare din județul Argeș deține 372 de unități (valoare cu peste 25% mai mare comparativ cu anul 2017. Capacitatea de cazare, însă, a înregistrat o evoluție descendentă, numărul locurilor de cazare puse la dispoziția turiștilor scăzând de la 9.163 în 2017 la doar 8.596 locuri în 2023, valorile ponderale consemnate relevând un recul cu 6,09%, evoluții care reflectă eforturile de adaptare la cerințele și exigențele unei piețe turistice în continuă schimbare (unități mai mici, însă cu un grad de funcționalitate mai ridicată mai flexibile și mai adaptabile la semnalele transmise de cererea turistică).

În profil teritorial, distribuția bazei materiale turistice relevă o prezență scăzută la nivelul majorității UAT-urilor argeșene (33 UAT dispun de cel mult cinci unități de cazare), un număr de 7 UAT-uri încadrându-se în categoria celor cu dimensiune medie (respectiv între 6 și 15 structuri de primire), 5 UAT-uri fiind încadrate în categoria celor cu grad de dotare ridicat (între 16 și 55 structuri de primire). Poziția de top revine celor doar 2 UAT (Rucăr și Arefu) care dispun de 43 unități, respectiv 42 unități, care concentrează împreună 22,84% din numărul total al structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare existente la nivel județean.

De altfel, putem remarca faptul că dimensiunea bazei materiale existente la nivelul UAT-urilor confirmă superioritatea netă a UAT-urilor care dețin o concentrare ridicată a obiectivelor turistice aparținând cadrului natural (majoritatea fiind cele din spațiul montan, premontan/și de contact marginal grupate preponderent în UAT-urile localizate în partea nordică a județului), la care se adaugă, desigur, centrele urbane importante (Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung). Se

remarcă puternica polarizare a bazelor de cazare la nivelul județului, practic doar 14 UAT-uri (respectiv 13,72% totalul UAT-urilor din județ) concentrează 76,34% din totalul structurilor de cazare ale județului.

Majoritatea hotelurilor, mai exact 18 din totalul celor 28 (respectiv o pondere de 64,28% din totalul unităților hoteliere existente la nivel județean) sunt grupate în patru centre urbane (Pitești cu 12 hoteluri, respectiv Câmpulung, Curtea de Argeș și Mioveni cu câte 2 unități de tip hotelier fiecare), dintre UAT rurale cel mai bine poziționându-se Arefu cu 4 hoteluri, Bascov cu 3 și Bradu căreia îi revin 2 astfel de structuri, respectiv Moșoaia cu o singura unitate de cazare cu acest profil.

Alături de structurile de cazare hotelieră, oferta de cazare a județului Argeș aferentă anului 2023 mai include:

- 7 hosteluri (câte 1 unitate în Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Lunca Corbului, Moșoaia, Mușătești și Valea Mare Pravăț);
- 122 de structuri de tip apartamente și camere de închiriat (structură apărută doar în anul 2021 în oferta de cazare a județului), cele mai multe fiind regăsite în oferta de cazare a comunelor Dâmbovicioara (19 structuri), Arefu și Rucăr (fiecare cu 15) și Corbeni (13), respectiv a municipiilor Curtea de Argeș (12) și Câmpulung (7);
- 2 moteluri amplasate în UAT Bascov, respectiv Cotmeana;
- 7 vile turistice, câte 2 astfel de unități regăsindu-se pe raza municipiului Pitești, respectiv Rucăr și câte o unitate în Cicănești, Corbeni și Lerești;
- 14 cabane turistice, cel mai ridicat număr regăsindu-se pe raza UAT Arefu (6) și Rucăr (4), câte o unitate cu acest profil regăsindu-se în Berevoești, Dâmbovicioara, Dragoslavele și Lerești;
- 1 bungalou în municipiul Pitești;
- 2 campinguri localizate în Ciofrângeni, respectiv Dâmbovicioara;
- 2 popasuri turistice situate pe raza UAT Arefu și Corbeni;
- 11 căsuțe turistice (câte 2 astfel de structuri de cazare în Arefu și Bughea de Sus, respectiv câte 1 în Curtea de Argeș, Albeștii de Argeș, Bughea de Jos, Mușătești, Negrași, Rucăr și Valea Danului);
- 1 tabără de elevi și preșcolari (Pitești);
- 30 de pensiuni turistice care completează tabloul structurilor de primire cu funcțiuni de cazare regăsite în oferta județului Argeș (valoare în scădere față de cele 40 unități în 2017), marea majoritate a acestora, mai exact 12, fiind amplasate în municipiul Curtea de Argeș,

Câmpulung care deține 9 astfel de structuri și Pitești 5, pe raza orașelor Mioveni și Ștefănești regăsindu-se câte 2 astfel de structuri;

- 145 pensiuni agroturistice (care au înregistrat, la rândul lor, o scădere de la 162 structuri în 2017, respectiv cu -10,5%), cele mai multe astfel de structuri fiind amplasate în zona rural-montană sau de contact marginal, respectiv în zonele de culoar, unele chiar în UAT-uri situate în proximitatea principalelor municipii. Astfel, UAT Rucăr este posesoarea celor mai multe astfel de structuri (20), urmată de Corbeni (18), Arefu (15) și Dâmbovicioara (12), la o distanță considerabilă plasându-se Nucșoara, Corbi și Bascov (fiecare cu 6 pensiuni agroturistice), Albeștii de Argeș și Mărăcineni (câte 5 fiecare), Budeasa (4), respectiv Albota, Bradu, Brăduleț, Bughea de Jos, Călinești, Mioarele, Stoenеști și Valea Mare Pravăț (fiecare cu câte 3). Ierarhia este întregită de un contingent consistent de UAT-uri care dețin două sau o singură astfel de structură de cazare (Bălilești, Berevoești, Cicănești, Godeni, Lerești, respectiv Albeștii de Muscel, Băiculeți, Bârla, Bughea de Sus, Coșești, Dragoslavele, Lunca Corbului, Merișani, Mihăești, Negrași, Pietroșani, Sălătrucu, Valea Danului și Valea Iașului).

Începând cu anul 2022 capacitatea de cazare se poziționează pe un trend descendent (coborând la 10.038 locuri în anul 2022), iar în 2023 s-a consemnat un recul important al acestui indicator (8.596 locuri cazare disponibile, respectiv o scădere cu 16,59% față de anul 2022).

La nivelul anului 2023, locurile de cazare puse la dispoziția turiștilor sunt concentrate în proporție de 66,33% în mediul rural (5.702 locuri, dintre UAT-urile care grupează cel mai ridicat număr de locuri de cazare detașându-se Arefu (1.079 locuri), Rucăr (789 locuri) Dâmbovicioara (639 locuri) și Corbeni (483 locuri), cele patru UAT-uri concentrând nu mai puțin de 2.990 locuri, respectiv 34,78% din oferta locurilor de cazare existente în județul Argeș.

Pe de altă parte, o serie de UAT care dispun de un număr relativ important de locuri de cazare se datorează localizării lor în lungul unor căi de acces/tranzit importante și/sau în proximitatea municipiilor Pitești, Curtea de Argeș și Câmpulung, localizarea spațială favorabilă față de acestea le transformă în "ținte" ale unui segment important de persoane care apelează la unitățile de cazare localizate pe teritoriul lor, altele fiind situate în zona de contact marginal cu spațiul montan, și care, grație acestei amplasări, se constituie în puncte de plecare/porți de acces spre destinații solicitate din zona montană (unele localități posedă și resurse termominerale curative și/sau elemente valoroase de patrimoniu cultural material și imaterial): Ciofrângeni (96 locuri), Albeștii de Muscel (80 locuri), Călinești (78 locuri), Stoenеști (77 locuri), Lunca Corbului (72 locuri), Albota (69 locuri), Budeasa (68 locuri), Bughea de Jos (68 locuri), Dragoslavele (68 locuri), Corbi (64 locuri), Brăduleț (59 locuri), Bughea de Sus (54 locuri).

Remarcăm, pe de o parte, dispariția în ultimii ani a locurilor de cazare într-o serie de UAT: Topoloveni (din anul 2023), Cetățeni (din 2022), Cocu (din 2020), Dărmănești (din 2022), Drăganu (din 2022), Morărești (din 2019), Oarja (din 2023), Teiu (din 2023), iar pe de altă parte, apariția pe tabloul ofertei de profil a unor noi unități de cazare și, implicit, a unor noi locuri de cazare în câteva UAT-uri argeșene: Coșești (din 2021); Mușătești (din 2021), Mihăești (din 2019).

De menționat și apariția în tabloul tipurilor de structuri de cazare din județ a categoriilor Apartamente și camere de închiriat (începând cu anul 2021, cu evoluție rapidă în decursul următorilor doi ani, respectiv de la 1.235 locuri în 2021 la 1.702 locuri în 2023), respectiv a camping (care apare în statistici o 104 locuri începând cu anul 2021, ajungând în anul 2023 să ofere 124 locuri de cazare), dar și dispariția din ofertă, începând cu anul 2017, a categoriei hanuri și moteluri.

Dacă ne uităm la potențialul de dezvoltare turistică, următoarele UAT-uri se evidențiază ca având un potențial excepțional sau foarte ridicat: municipiul Pitești, municipiul Câmpulung, municipiul Curtea de Argeș, orașul Mioveni și comunele Dâmbovicioara, Rucăr, Bascov și Arefu. În cazul zonelor urbane se remarcă importanța pe care o au în nivelul de atractivitate al zonei, resursele antropice și infrastructura (atât cea specific turistică, cât și cea tehnică), în timp ce în cazul zonelor rurale, un rol important îl joacă resursele naturale, dar și infrastructura.

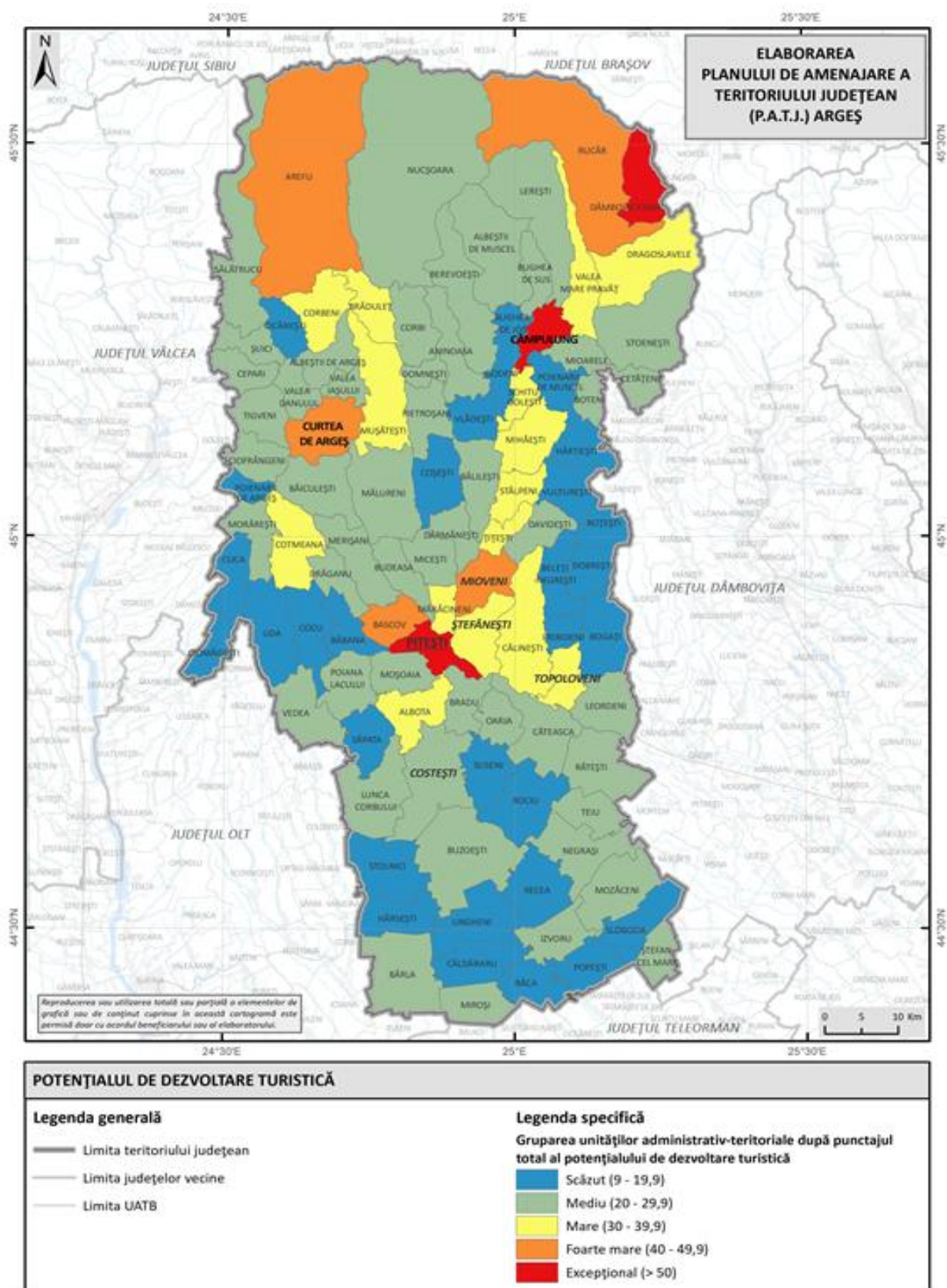

Fig. 1.26 GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL (CUMULAT) AL POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ
Sursa: Institutul Național de Statistică, 2024

Există și comune care au un potențial turistic ridicat datorită resurselor naturale, dar care sunt mai slab dezvoltate din punct de vedere al infrastructurii tehnice și a celei specifice turismului (Brăduleț, Bughea de Sus, Cetățeni, Mioarele, Mușătești, Negrași, Nucșoara, Pietroșani).

Practicanții turismului pietonal/de drumeție montană beneficiază de 33 **trasee turistice** de diferite lungimi și grade de dificultate, omologate de către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri și aflate în administrarea Consiliului Județean Argeș, distribuția lor spațială relevând concentrarea lor în Munții Făgăraș (17 trasee) și Masivul Piatra Craiului (16 trasee). Alături de acestea, spațiul montan al județului Argeș dispune și de alte 12 trasee pietonale / de drumeție care facilitează accesul spre cele mai importante puncte sau areale de interes turistic din zona montană (vezi subcap. Trasee și circuite turistice). Și amatorii de cicloturism dispun de 41 de trasee care permit nu doar posibilitatea practicării acestei activități, ci și accesul spre diferite areale și puncte de interes turistic.

Centrele și parcurile de distracții și aventură pun la dispoziția amatorilor de distracție și senzații tari în familie sau alături de prieteni o ofertă diversificată în cadrul Parcului de aventură "La Liane" din Bascov (amenajat pe o suprafață de 10.000 mp, dispune de 12 trasee de dificultăți diferite, adaptate tuturor vârstelor, trasee de cățărare, panou de escaladă) și Parcului de distracții "Alex&Emma's Land" situat în localitatea Pietroșani (oferă multiple facilități și activități agrementale și distractive).

Centrele SPA, wellness și centre natație/piscine/ștranduri pun la dispoziția turiștilor facilități și servicii de relaxare și agrement-divertisment diverse în mai multe locații din Pitești (centrul Vitality Sport & Wellness; Centrul Everest Spa & Beauty; Centrul Verity Sport & Wellness), Câmpulung (Centrul SPA Campulung) și Căpățâneni - com. Arefu (Complexul turistic Dracula / centrul Dracula SPA), Divert Land din localitatea Corbi și Ștrandul Mușătești.

Centrele de echitație/ecvestre completează oferta destinată agrementului prin facilitățile specifice puse la dispoziția celor interesați (în Pitești, Bascov, Câmpulung, Moșoia Nămăești (com. Valea Mare Pravăț) și Ștefănești).

Alături de cele deja menționate, **turismul de agrement-divertisment** dispune, în diferite localități din județul Argeș, de o serie de locații care dețin dotări și facilități diverse tipologic, ca extensiune și complexitate puse la dispoziția vizitatorilor și, implicit, ca adresabilitate (pliindu-se pe un spectru larg de necesități, exigențe și posibilități). Dintre acestea le reținem pe cele amplasate în municipiul Pitești (Parcul Natural Trivale, care integrează și Grădina Zoologică, Parcul Lunca Argeșului - oferă posibilități de a face plimbări cu bicicleta, rolele sau kartul; Parcul

Ștrand – dispune de locuri de joacă, alei, un lac și canale care permit plimbările cu barca sau cu hidrobicicleta, plimbări cu trenulețul, restaurant cu terasă exterioară, un teatru de vară, un stadion și alte terenuri de sport, pistă pentru rolleri și cicliști; EXPO Parc – cu o vegetație specifică tuturor anotimpurilor - cu înflorire alternativă, locuri de joacă pentru copii, locuri pentru șahiști, alei largi pentru pasionații de role și biciclete; Parcul 1907 – gradină publică amplasată în zona centrală a municipiului), Parcul Pardon din Câmpulung, Zona de picnic din Budeasa (care dispune de 15 foișoare de lemn cu câte un set de mobilier, 15 mese și bănci din lemn, 15 grătare de oțel, toalete, un spațiu special de joacă pentru copii), Parcul Făget (se întinde pe o suprafață de 4,5 ha, fiind special amenajat pentru organizarea de activități în aer liber, dispune de 13 grătare, 15 foișoare, mese și bănci, apă potabilă, toalete, supraveghere video, un spațiu special amenajat pentru copii, unde aceștia se pot juca în siguranță, instalație de tiroliană, iluminat public și spațiu de parcare), Centrul de Agrement din Nucșoara (deține terenuri pentru fotbal, handbal, badminton, mese de tenis de masa, club cu apăratură audio-vizuală, sală de mese cu 200 locuri pe serie), Baza de agrement Divert Land din Corbi (terasă, sală de fitness, biliard, tenis de masa, bowling, darts).

Pescuitul de agrement și/sau sportiv se constituie într-o metodă inedită, apreciată și solicitată de relaxare pentru un segment important al populației, care dispune de o ofertă specifică multiplă și diversificată, diseminată pe întreg teritoriul județean.

Sporturile extreme completează oferta pentru agrement turistic existentă la nivelul județului Argeș, gama acestora acoperind o diversitate ridicată de activități specifice în mai multe locații și areale din zona Munților Făgăraș, Masivului Piatra Craiului, dar și (chiar dacă în măsura mai mică), Masivului Iezer-Păpușa și Masivului Leaota: escaladă (Cheile Dâmbovicioarei), tiroliană (parcurile de aventură Alex&Emma's Land și LaLiane), skydiving și salt cu parașuta, zbor cu planorul, avionul (Aeroclubul Teritorial "Henri Coandă" Pitești), parapanta, mountainbiking/cicloturism (Arefu sporturi cu motor - ATV, motocros/enduro (Topoloveni, Câmpulung) etc.

Diversitatea și complexitatea resurselor atractive care configurează arhitectura de ansamblu a ofertei turistice a județului Argeș, sprijină și stimulează dezvoltarea afirmării celor trei **tipuri de turism**: turismul cultural, turismul recreativ și turismul curativ. Valențele atractive și distribuția spațială a elementelor de interes turistic, organizarea lor în teritoriu și gradul diferențiat de accesibilitate pot susține dezvoltarea unor variate forme de turism și facilitează și conturarea unor areale sau locații cu funcții turistice specializate sau complexe.

Turismul cultural-istoric – ocupă un loc important datorită existenței unui bogat și complex patrimoniu cultural cu tradiție istorică multimilenară care oferă posibilitatea conturării unei oferte turistice relativ diversificate și complementare (structural, fizionomic și funcțional).

Turismul cultural-religios este stimulat de existența unui bogat patrimoniu de factură religioasă, care include în sfera sa de interes deopotrivă bisericile de piatră sau din lemn, dar și o serie de edificii care întrunesc (grație arhitecturii și/sau al specificului manifestărilor religioase găzduite în cadrul acestora cu ocazia hramurilor, al slujbelor asociate sărbătorilor religioase) caracteristicile atractive necesare includerii lor în circuitele turistice funcționale și valorificării lor prin intermediul pelerinajelor religioase și/sau al vizitelor de factură culturală.

Turismul de drumeție/pietonal reprezintă forma de turism cea mai accesibilă populației aflată în căutarea relaxării, agrementului și refacerii fizico-psihiice, datorită faptului că nu reclamă edificarea unei infrastructuri specifice. Acesta este stimulat de valoarea peisagistică a unităților montane din nordul județului Argeș.

Ecoturismul și turismul sustenabil este forma de turism care se adresează preponderent ariilor naturale protejate, dar nu numai, reunind o serie de activități "verzi" (prietenoase cu mediul / eco-friendly), care au la bază ideea de protecție și conservare a acestuia, concomitent cu minimizarea efectelor negative induse de practicarea activităților turistice în exces.

Turismul de agrement-divertisment beneficiază de o gamă din ce în ce mai variată de opțiuni pentru petrecerea timpului liber, datorită creșterii și diversificării facilităților de recreere și divertisment în ultimii ani. Această diversificare permite reducerea dependenței de resursele naturale, oferind o alternativă mai puțin influențată de sezonalitatea condițiilor naturale.

Turismul de evenimente – este stimulat de o agendă diversificată manifestări desfășurate în diferite localități argeșene (22). Aceste evenimente acoperă o gamă variată de profiluri, de la festivaluri culturale și artistice (muzică, tradiții, istorie, teatru, film) și expoziții de flori (ex. lalele și narcise), până la târguri de tradiții și meșteșuguri, sărbători populare și zile ale orașelor. De asemenea, se organizează competiții sportive, inclusiv concursuri auto-moto, care aduc în județ atât participanți, cât și spectator-vizitatori.

Turism rural și agroturismul sunt forme de turism axate pe valorificarea autentică a resurselor și tradițiilor din mediul rural, integrând activități specifice comunităților locale (precum obiceiurile și meșteșugurile tradiționale, portul popular, folclorul, arhitectura rurală, instalații tradiționale, gastronomia locală). Turismul gastronomic (culinar) poate constitui o alternativă viabilă în cazul unor localități din zonele etno-folclorice ale județului, în fiecare dintre acestea putându-se identifica un specific gastronomic imprimat de diferitele culturi și de

activitățile agricole caracteristice zonei, importanța și valoarea gastronomiei fiind strâns legată de agricultura ecologică, chiar dacă încă nu este certificată în acest sens decât în mică măsură față de potențial.

Turismul pentru sporturi extreme beneficiază de condiții propice și o serie de facilități specifice într-o serie de locații și areale din zona Munților Făgăraș, Masivul Piatra Craiului, dar și (chiar dacă în măsură mai mică), în Masivul Iezer-Păpușa și Leaota în vederea practicării unei game diverse de activități recreative specifice. Turismul pentru sporturi de iarnă (turismul de agrement hibernal) relevă oportunități semnificative de dezvoltare și diversificare în zona montană (care acoperă aproximativ 25% din suprafața județului). Din păcate, aceste premise favorabile sunt foarte puțin valorificate, infrastructura și facilitățile dedicate sporturilor de iarnă fiind una foarte modest reprezentată, la nivelul județului existînd o singură pârtie de schi utilizabilă (însă nici aceasta nu este omologată oficial).

Turismul balnear este condiționat de prezența izvoarelor minerale cu proprietăți curative (valorificate în cadrul stațiunii de interes local Albeștii de Muscel - comuna Bughea de Sus), care permite tratamentul afecțiunilor reumatismale degenerative, a afecțiunilor reumatismale abarticulare, a nevrozelor astenice, diabet, ale căilor urinare, ale bolilor tubului digestiv, hepato-biliare). Acestea sunt prezente (chiar dacă valorificarea lor este una limitată) în cazul localității Bădești – comuna Pietroșani, sau, cel puțin până în prezent, rămase nevalorificate turistic (în cadrul mai multor localități care dețin factori naturali terapeutici, precum Brădet – comuna Brăduleț și Câmpulung), spectrul acestor resurse hidrice acoperind un divers spectru, atât din punct de vedere al compoziției (apele minerale sulfuroase, clorurate, unele iodurate, sodice, hipotone), cât și al afecțiunilor pentru care relevă veleități curative (afecțiuni reumatismale, neurologice periferice, reumatismale abarticulare, afecțiuni posttraumatice, boli hepato-biliare, boli endocrine, de surmenaj fizic și intelectual, astenii etc.)

Turismul climateric reprezintă o formă de turism curativ favorizată de existența unui bioclimat montan tonic-stimulant, recunoscut pentru proprietățile sale terapeutice. Acest bioclimat, caracterizat prin ionizare și oxigenare intensă, radiație solară puternică și umiditate relativ ridicată, se regăsește în arealul localităților care includ suprafețe extinse din regiunile montane și submontane, situate la altitudini de peste 700-800 de metri (din masivele Făgăraș, Piatra Craiului, Iezer-Păpușa și Leaota și proximitatea acestora), care oferă condiții ideale pentru practicarea climatoterapiei montane, datorită calităților lor curative remarcabile.

Turismul piscicol (sportiv sau de agrement) este condiționat de caracteristicile rețelei hidrografice și prezența fondului piscicol corespunzător. În județul Argeș, această formă de

turism are condiții favorabile de dezvoltare datorită unei rețele hidrografice relativ dense, care a rămas în mare parte nepoluată sau doar ușor afectată de poluare.

Turismul cinegetic (de vânătoare) beneficiază de un patrimoniu specific extrem de bogat și diversificat, care include specii precum iepuri, fazani, mistreți, rațe sălbatice, căprioare, cerbi, cocoși de munte, capre negre, urși, potârnicchi, rațe, prepelițe, porumbei, guguștuci etc.

Diversitatea faunei vânată, fie pentru agrement, fie pentru trofee, atinge cele mai ridicate valori în zonele forestiere ale masivelor montane și submontane ale județului, urmate de arealele colinare, caracterizate printr-un grad mai mare de împădurire și sunt mai puțin afectate de activitățile umane (exploatarea forestieră, agricultura sau extragerea resurselor minerale), creând astfel condiții ideale pentru practicarea turismului cinegetic.

Turismul profesional (științific, tehnic, de afaceri și congrese) reprezintă o formă de pseudoturism, în care angajații sau alte categorii de persoane accesează o destinație, fie în interiorul țării, fie în străinătate, din motive profesionale (interes de serviciu). Aceasta implică participarea la diverse reuniuni științifice (precum conferințe, congrese, simpozioane, team-building-uri, workshop-uri) sau întâlniri de afaceri (târguri și expoziții). Deși, în general, oferta pentru turism profesional a județului este relativ limitată și insuficient diversificată, cerințele specifice necesare pentru organizarea și desfășurarea unor astfel de reuniuni în condiții optime sunt satisfăcute, în diverse moduri, de facilitățile existente în diferite locații din centrele urbane importante ale județului (Pitești, Curtea de Argeș), dar și în alte câteva destinații care dispun de o infrastructură și facilități specifice (Arefu, Rucăr, Bascov, Mioveni), locații care caută să se alinieze la standardele și exigențele unei clientele tot mai rafinate și sofisticate, adaptându-se astfel nevoilor actuale ale pieței).

Principalele canale de **promovare** a ofertei turistice a județului Argeș sunt cele care utilizează mediul online. Cea mai complexă, completă, bine structurată și actualizată este platforma de promovare a destinației turistice (județului) Argeș, creată sub egida Consiliului Județean care integrează și grupează tematic un set complex de informații (documentate și prezentate detaliat) care acoperă, practic, întreaga gamă de categorii, subcategorii și elemente de interes turistic la nivelul zonelor, localităților și locațiilor în perimetrul cărora acestea sunt grupate/amplasate, precum și tipurile de activități specifice care pot fi practicate la nivelul zonelor și obiectivelor de interes turistic și activitățile posibil a fi accesate și/sau practicate.

Demersuri pentru promovarea obiectivelor turistice, locațiilor și arealelor care dețin resurse și obiective atractive din județul Argeș sunt inițiate de centrele de informare și promovare turistică (CNIPT Topoloveni, CNIPT Mioveni, CNIPT Pitești și CNIPT Ștefănești, Centrul

de Informare Turistica Dambovicioara), majoritatea agențiilor de turism (96 agenții turistice autorizate) și de diverse structuri de primire turistică.

Menționăm, de asemenea, o serie de direcții și departamente cu atribuții în dezvoltarea și promovarea turismului și a patrimoniului cultural care funcționează sub tutela autorităților naționale și județene (Ministerul Culturii și/sau Consiliul Județean Argeș, respectiv Direcția Județeană Pentru Cultură Argeș și Centrul Județean de Cultură și Arte Argeș).

Participarea la târgurile internaționale de turism, în cadrul unor manifestări expoziționale de anvergură de genul celor la care participă ministerul de profil în anul 2024 derulate în țară (București) și străinătate (Madrid, Paris, Milano, Chișinău, Berlin, Paris, Viena, Tel Aviv, Almaty, Frankfurt, Rimini, Londra, Barcelona, Varșovia, Shanghai) sau în anul 2025 (Viena, Stuttgart, Madrid, Paris, Tel Aviv, Chișinău, Berlin, Paris, Almaty, Frankfurt, Rimini Londra, Barcelona) pot oferi județului o platformă excelentă pentru prezentarea ofertei turistice a județului Argeș, pe ansamblu, dar și la nivelul diferitelor destinații și componentele sale specifice.

1.4 Rețeaua de localități

În județul Argeș sunt prezente 102 unități administrativ-teritoriale de bază, respectiv 3 municipii, 4 orașe și 95 de comune, care includ 585 de localități, rezultând o medie de 5,7 localități / UAT, puțin peste media națională de aproximativ 5 localități / UAT.

În funcție de suprafețele unităților administrativ teritoriale de bază, acestea au o medie de 6.692,5 ha la nivelul județului argeș, cea mai mică UAT fiind comuna Domnești, cu 1.984ha, iar cea mai mare comuna Nucșoara, cu 43.709 ha. Cele mai întinse suprafețe se regăsesc în comunele din aria carpatică, cele din aria montană înaltă, dar și unele din aria de câmpie. Suprafețe mici se înregistrează în cazul comunelor situate pe principalele văi din Podișul Getic, respectiv în depresiunile din Subcarpații Getici. Și unele centre urbane (Pitești, Câmpulung, Topoloveni, Mioveni și Ștefănești) și comunele periurbane au suprafețe sub media județeană. În ansamblu, se constată că în extremitățile de nord și de sud ale județului se localizează UAT-urile cu suprafețele cele mai extinse, iar în aria centrală a județului se situează UAT-urile cu suprafețele cele mai reduse.

Lunând în considerare numărul de sate aparținătoare, se remarcă municipiul Pitești și comunele Domnești, Izvoru, Bughea de Sus și Bughea de Jos, cu un singur sat, iar la polul opus comunele Vedea și Uda, cu 19, respectiv 16 sate aparținătoare. 27,4% din totalul de UAT-uri din județul Argeș au între 1 și 3 localități componente (în aria montană, subcarpatică și de câmpie), 35,3% au între 4 și 6 localități (predominant în zona carpatică și subcarpatică și de câmpie), 25,5%

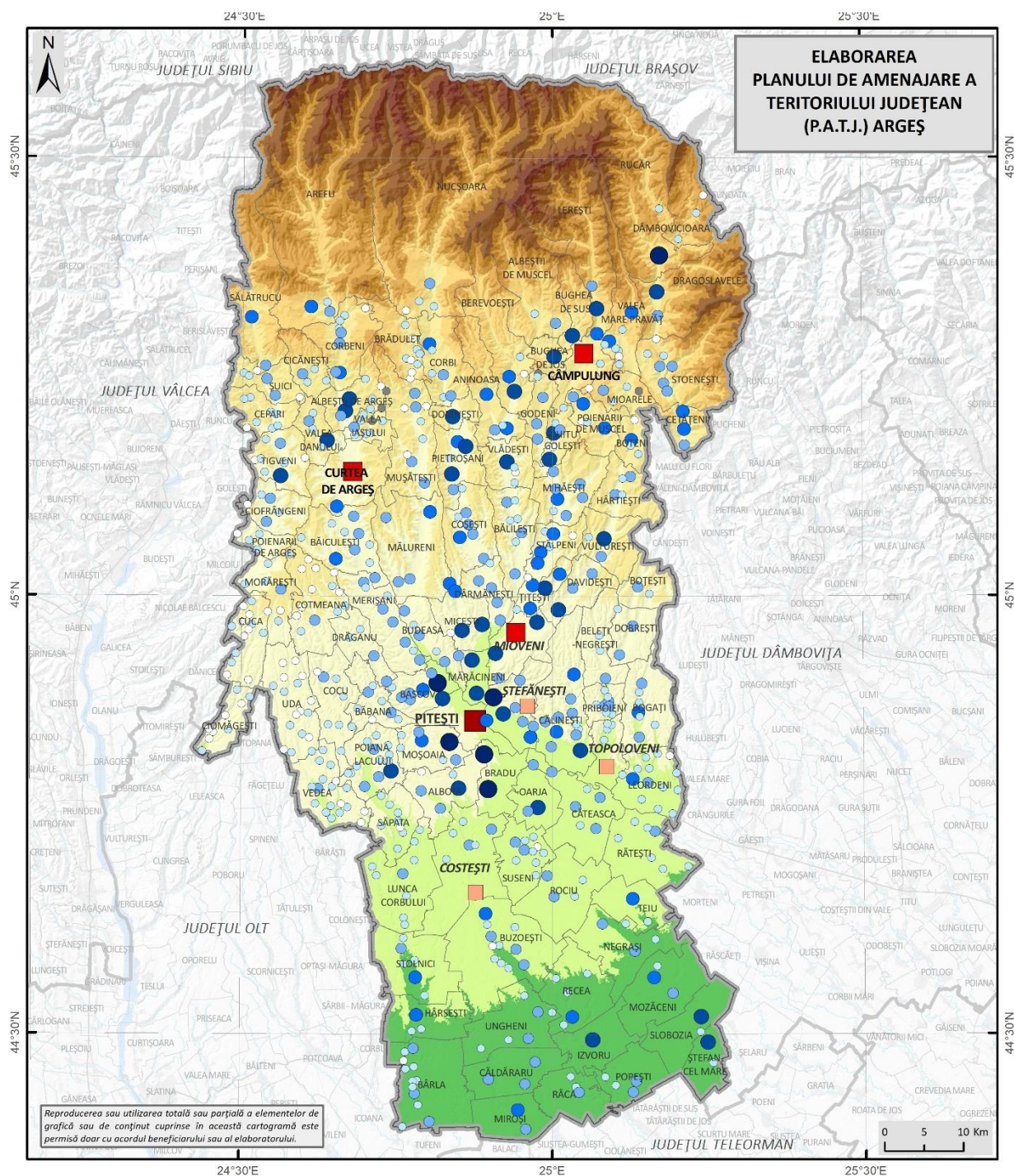
au între 7 și 9 localități (în podișul Getic și Subcarpați) și 11,8% au 10 sau mai multe localități componente în Piemontul Cotmena și Căndești).

În județul Argeș, există așezări de rangul 2, 3, 4 și 5. Astfel, avem trei așezări de rangul 2 (municipiile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș), patru așezări de rangul 3 (Costești, Mioveni, Ștefănești și Topoloveni), 95 de așezări de rangul 4 (satele reședință de comună) și 483 de așezări de rangul 5 (satele nereședință, aparținătoare comunelor, orașelor și municipiilor).

Din perspectiva mărimii demografice la nivel de UAT, în 2024, exista următoarea situație:

- un oraș mare – Pitești;
- 3 orașe mijlocii – Mioveni, Câmpulung, Curtea de Argeș;
- 3 orașe mici – Ștefănești, Costești, Topoloveni;
- 17 comune foarte mari;
- 27 comune mari;
- 42 de comune mijlocii;
- 9 comune mici și foarte mici.

Majoritatea satelor din județul Argeș, peste 60%, se încadrează în categoria satelor mici, foarte mici sau depopulate (sub 500 de locuitori). Remarcăm existența în județ a unui sat cu un singur locuitor (Dumbrava, comuna Bogați) și a 5 sate fără niciun locuitor (Bordeieni - comuna Godeni, Aluniș - comuna Mioarele, Bolovănești - comuna Mușătești, Bădila și Ruginoasa - ambele în comuna Valea Iașului. Satele mici au o pondere mai ridicată în jumătatea vestică a acestuia, respectiv în bazinele superioare ale Topologului, Râului Doamnei și afluenții subcarpatici ai Argeșului, precum și în Piemontul Cotmeana. Satele foarte mici sunt concentrate în Piemontul Cotmeana, iar cele depopulate sunt concentrate în Subcarpați. Depopularea acestor așezări este rezultatul unui cumul de factori: condițiile fizico-geografice dificile, infrastructura precară, standardele reduse de viață, lipsa oricăror oportunități sociale sau economice, care s-au materializat în migrarea populației spre alte regiuni, în special spre centrele urbane, încă din perioada comunistă. Dimensiunea demografică redusă a acestor așezări reprezintă un motiv serios de îngrijorare, deoarece acestea se află la limita inferioară a subzistenței, fiind, în majoritatea cazurilor, supuse unor fenomene de risc, precum îmbătrânirea demografică, declinul demografic asociat cu cel socio-economic, infrastructura precară, lipsa celor mai elementare dotări, care toate împreună contribuie la o evoluție (sau mai degrabă involuție) de tip spirală negativă, fără oportunități reale de dezvoltare în sistem pe termen scurt.

MĂRIMEA AȘEZĂRILOR

Legenda generală

— Limita teritoriului județean	501 - 750 m
— Limita județelor vecine	750 - 1.000 m
— Limita UATB	1.001 - 1.250 m
Trepte de relief (m)	1.251 - 1.500 m
	1.501 - 2.000 m
	< 200 m
	201 - 300 m
	301 - 500 m
	> 2.000 m

Legenda specifică

Clasificarea așezărilor după mărimea demografică (2021)

	Orașe mari (peste 100.000 de locuitori)		Sate mici (101-500 locuitori)
	Orașe mijlocii (20.000-100.000 locuitori)		Sate foarte mici (6-100 locuitori)
	Orașe mici (sub 20.000 locuitori)		Sate depopulate (0-5 locuitori)
	Sate foarte mari (peste 4.000 locuitori)		
	Sate mari (1.501-4.000 locuitori)		
	Sate mijlocii-mari (1.001-1.500 locuitori)		
	Sate mijlocii-mici (501-1.000 locuitori)		

Fig. 1.27 CLASIFICAREA AȘEZĂRILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ DUPĂ MĂRIMEA DEMOGRAFICĂ.

Sursă: RPL (2001)

Condițiile naturale favorabile, poziția și complementaritatea geografică dintre spațiul carpatic-subcarpatic cu cel de podiș și de câmpie, și culoarele largi de vale care au favorizat circulația au fost unii dintre factorii care au stat la baza unei vechi și continue locuiri pe teritoriul județului, așa cum atestă descoperirile arheologice. *Din antichitate avem urmele castrelor romane, iar în Evul mediu teritoriul județului, intens locuit, a fost spațiul unde s-au conturat primele formațiuni pre-satatale românești de la sud de Carpați.* Orașul Câmpulung exista încă din secolul al 13-lea, iar în secolul al 14-lea apar primele construcții domnești la Curtea de Argeș. Deja din secolul al 14-lea sunt atestate documentar și alte așezări din județ, inclusiv Pitești și satul Călinești. În secolul al 15-lea au fost atestate și alte localități, precum Topoloveni, Ștefănești, Micești, Țițești, Izvorani, Cârșteni, majoritatea localizate în Podișul Getic sau la contactul acestuia cu câmpia. Numărul acestora a crescut semnificativ în secolele 16-17, în special de-a lungul principalelor axe hidrografice (Argeș, Râul Doamnei, Râul Târgului, Topolog, Vâlsan, Argeșel, Dâmbovița). În secolele următoare, 18-19, rețeaua de localități s-a mărit treptat, și prin apariția de noi așezări ale oierilor transilvăneni. Această perioadă s-a caracterizat printr-o rapidă creștere demografică a așezărilor din câmpie, ca urmare a liberalizării comerțului și a extinderii culturilor cerealiere în urma păcii de la Adrianopole. Județele au funcționat inițial ca și grupări patriarhale de comunități obștești, constituite pentru apărarea intereselor locale și pentru rezolvarea problemelor comunitare.

După organizarea și centralizarea statelor feudale, ele au fost integrate rețelei instituționale oficializate și subordonate intereselor statalității. Cele două județe, Argeș (cu reședința inițială la Curtea de Argeș și apoi la Pitești) și Muscel (cu reședința la Câmpulung), au existat aproximativ în aceeași formă până în 1950, când județele au fost desființate și s-a trecut la o organizare pe regiuni și raioane. Județul Argeș (în forma sa tradițională) se întindea în perioada respectivă până la Olt, în vest, iar județul Muscel includea și câteva localități din partea de nord-vest a actualului județ Dâmbovița. Județele se împărțeau, până în secolul al 19-lea, în plaiuri și plăși. Acestea au suferit, de-a lungul timpului, numeroase modificări. În perioada interbelică, plaiurile au dispărut complet, iar numărul de plăși a fost redus. Prin Legea administrativă din 14 august 1938, județele Argeș și Muscel, împreună cu alte 6 județe din Muntenia și 2 din Transilvania (Brașov și Trei Scaune), au format Ținutul Argeș.

În 1950, autoritățile comuniste au luat decizia de a schimba din rădăcini organizarea administrativă din România, copiind modelul sovietic, cu o structură pe trei nivele: regiuni, raioane și comune. Marea majoritate a localităților din județele Argeș și Muscel, dar și unele din

alte județe vecine (Olt și Dâmbovița, mai ales), au format regiunea Argeș (temporar regiunea Pitești), care a existat într-o primă formă până în 1952.

Legea nr. 2 din 16 februarie 1968 a instituit județul Argeș în forma care există și în prezent. Tot din anul 1968, numărul de centre urbane din județ a crescut la cinci, prin promovarea la statutul de oraș al comunelor Costești și Topoloveni. De asemenea, orașul Pitești a primit statutul de municipiu. Comunele Bascov, Bradu, Colibași (azi sat aparținător orașului Mioveni), Mărăcineni și Ștefănești au devenit comune suburbane ale municipiului Pitești. În 1990 comuna Colibași a devenit oraș. După 1990 s-au mai produs doar modificări la nivel local. Astfel, orașele Câmpulung și Curtea de Argeș au devenit municipii, orașul Colibași și-a schimbat denumirea în cea actuală, Mioveni, comuna Ștefănești a devenit oraș și s-au înființat trei noi comune Râca, Vulturești și Bughea de Sus. În ultimii 20 de ani nu au mai existat modificări ale organizării administrativ-teritoriale în județul Argeș. Din 1998 s-au creat regiunile de dezvoltare, iar județul Argeș a fost inclus în Regiunea de Dezvoltare Sud – Muntenia.

În privința localităților rurale, evoluția acestora s-a făcut mult mai lent. Primele așezări rurale din județul Argeș au fost atestate încă din secolul al 14-lea (Călinești, 1388), iar numărul de așezări rurale atestate documentar a crescut semnificativ în secolele următoare. Unele sate au dispărut, altele au cunoscut fenomene de extindere și s-au unit cu alte așezări rurale înconjurătoare, formând uneori sate noi.

În județul Argeș se regăsesc toate cele trei tipuri structurale de sate: adunate (specifice regiunii de câmpie, unele depresiuni colinare sau subcarpatice), răsfirate (întâlnite foarte des în regiunile de deal și podiș), risipite (localizate cu precădere în aria montană și cea subcarpatică).

În județul Argeș, s-au identificat 14 UAT-uri care dețin așezări informale pe teritoriul lor administrativ, respectiv 2 municipii (Câmpulung și Curtea de Argeș), un oraș (Ștefănești) și 11 comune. Cu trei excepții, fiecare UAT deține o singură așezare informală; cele trei excepții sunt orașul Ștefănești, unde ar exista două așezări informale, municipiul Câmpulung, unde sunt identificate 4 străzi cu așezări informale, și comuna Merișani, unde există 7 așezări informale. Rezultă că în total, în județul Argeș, există 24 de așezări informale, din care 7 în mediul urban (29,2%) și 17 în mediul rural (70,8%), suprafața însumată a acestora ajungând la 400 ha. În total există 1.871 de unități de locuire, mai mult de jumătate fiind la Călinești (360), la Dragoslavele (350) și la Mălureni (329). Aceste așezări informale totalizează 6.732 de locuitori, din care cel puțin 5903 (87,7%) sunt de etnie romă. În privința localizării acestora, situațiile sunt dintre cele mai diverse: pe domeniul public sau privat, în intravilan sau extravilan, în zone cu risc de inundații sau alunecări de teren.

Obiectivul de a crea un sistem de aşezări policentric, coeziv, cu o dezvoltare echilibrată în teritoriu şi cu poli urbani bine definiţi şi interconectaţi între ei rămâne unul realizabil pe termen mediu şi lung. Pe de o parte, infrastructura conectivă este în plină dezvoltare:

- prin prelungirea autostrăzii A1 Bucureşti – Piteşti spre Curtea de Argeş şi mai departe spre Sibiu, ceea ce va aşeza judeţul Argeş pe principala cale rutieră care leagă capitala României de Transilvania şi Banat, precum şi de centrul şi vestul Europei;
- finalizarea drumului expres DEx 12 Piteşti – Slatina – Craiova va transforma municipiul Piteşti şi zona sa periurbană într-un nod conectiv de maximă importanţă la nivel naţional şi regional, care va oferi acces spre şi dinspre principalul centru urban al Olteniei;
- continuarea drumului expres spre Câmpulung şi Braşov ar putea, în viitor, să extindă avantajele competitive şi spre partea de est şi nord-est a judeţului.

Pe de altă parte, asistăm la un proces amplu de periurbanizare, care s-a şi accelerat în ultimii ani, şi care va tinde să se generalizeze şi să implice arii tot mai extinse, pe măsură ce infrastructura conectivă se va dezvolta, iar dotările şi facilităţile se vor înmulţi în mediul rural şi chiar a urbanului mic din apropierea municipiilor. Procesul de periurbanizare pare să fi implicat deocamdată, doar comunele şi oraşele din primul inel periurban al municipiului Piteşti, dar deja se resimt influenţ ale dezvoltării periurbane şi în comunele din al doilea nivel, care include şi oraşul Mioveni, urmând ca pe termen mediu şi lung această dezvoltare periurbană să se extindă până la 20-25 km de Piteşti. Practic, pe termen mediu şi lung se poate prognoza o dezvoltare policentrică, având în centru municipiul Piteşti cu zona sa de influenţă tot mai largă (incluzând şi oraşele Mioveni, Ştefăneşti, Costeşti şi Topoloveni) şi municipiile Curtea de Argeş şi Câmpulung în partea de nord-vest, respectiv cea de nord-est a judeţului.

În judeţul Argeş există 14 comune (Bârla, Căldăraru, Hârşeşti, Izvoru, Miroşi, Mozăceni, Negrăşi, Popeşti, Râca, Recea, Slobozia, Ştefan cel Mare, Teiu, Ungheni) din partea sudică a acestuia (aproximativ 845 km² şi peste 40 de mii de locuitori) unde se observă lipsa de oraşe pe o rază de 25-30 km şi care necesită acţiuni prioritare pentru dezvoltarea de localităţi cu rol de servire intercomunală (cf. Legii 351/2001). Aceste comune pot fi considerate defavorizate în raport cu restul judeţului, cunoscând o rată mai ridicată a emigraţiei, deci un declin demografic mai accentuat, cu o rată a natalităţii mai scăzută şi o rată a mortalităţii mai ridicată (îmbătrânire). Situaţia e cu atât mai gravă cu cât nicio comună nu se califică, nici măcar pe departe, pentru a deveni oraş şi nicio comună nu pare să fie capabilă să susţină un rol supracomunal. 24 de comune din judeţul Argeş, din zona de câmpie, Piemontul Cotmeana şi din Subcarpaţi, sunt menţionate printre cele care necesită acţiuni prioritare de sprijin şi revitalizare, cu scăderi de peste 30% din

populație, în perioada 1966-1998. O situație mai gravă (scădere de peste 50% din populație) se observă în comunele Arefu și Nucșoara, în regiunea de contact a munților Făgăraș cu Subcarpații.

Extinderea necontrolată (așa-numitul sprawl urban) nu și-a făcut simțită prezența în județul Argeș, decât într-o foarte mică măsură. Astfel, unele cartiere de case (și vile) au apărut punctual la periferia municipiilor, în special în cazul municipiului Pitești, înspre dealurile din jur (Trivale, Găvana), dar acest proces a fost unul considerabil mai puțin consumator de spațiu și mai puțin dezordonat comparativ cu ceea ce s-a întâmplat în cazul altor orașe mari din țară. Un anumit tip de extindere necontrolată a avut loc la periferia municipiilor Câmpulung și Curtea de Argeș, prin apariția și expansiunea așezărilor informale. *Suburbanizarea este un proces în plină desfășurare și în județul Argeș, dar nu la același nivel ca și în alte părți ale țării. Excesele suburbanizării pot determina efecte negative – o densitate tot mai ridicată a populației în mediul rural sau în urbanul mic, trafic intens (inclusiv ambuteiaje), poluare fonică și atmosferică, o presiune ridicată asupra dotărilor, facilităților și infrastructurii locale, transformarea progresivă a comunităților locale.*

Singurul litigiu cu privire la limitele administrativ-teritoriale în județul Argeș este cel dintre UAT Cetățeni și UAT Stoenești, două comune de pe valea Dâmboviței, din regiunea subcarpatică din nord-estul județului.

În județul Argeș există trei așezări de rangul 2, și anume municipiile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș, patru așezări de rangul 3, respectiv orașele Costești, Mioveni, Ștefănești și Topoloveni. Așezările de rangul 4 sunt cele 95 de sate reședință de comună, iar așezările de rangul 5 sunt cele 483 de așezări rurale nereședință, respectiv sate aparținătoare comunelor și orașelor și localități rurale componente ale municipiilor.

Municipiul Pitești îndeplinește toate criteriile cerute pentru așezările de rang 2 (municipii reședință de județ, cf. Legii 351/2001, respectiv Planul de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea a IV-a, Rețeaua de Localități). Din toate punctele de vedere, municipiul Pitești deține un nivel de dotare și echipare la un nivel cel puțin egal cu cerințele formulate de lege. În ceea ce privește celelalte municipii de rangul 2, și anume cele care nu sunt reședință de județ, Câmpulung și Curtea de Argeș, îndeplinesc aceste criterii, deși oarecum la limită din perspectivă demografică. Între dotările menționate de lege, singurele care în prezent nu mai există sunt cinematografele, care au dispărut din majoritatea așezărilor urbane mijlocii și mici. În rest, municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș corespund aproape în totalitate criteriilor menționate de lege pentru a fi incluse în această categorie de centre urbane. Toate cele patru așezări urbane de rangul 3 din județul Argeș (Mioveni, Costești, Topoloveni și Ștefănești) îndeplinesc criteriile

demografice, de influență, de acces și economice din lege. În afară de cinematografe, care au dispărut încă de la rangul anterior, dintre dotările care lipsesc anumitor orașe de rangul 3 din județul Argeș se numără: spitalul (nu există la Topoloveni), judecătoria (nu există la Mioveni), hotelul (nu apare deloc la Costești, respectiv este subdimensionat față de numărul de 50 de locuri de cazare cerut de lege la Topoloveni), creșa (nu există la Ștefănești și Costești), muzeul (nu există la Costești și Topoloveni), sala de expoziții, etc.

Majoritatea celor 95 de reședințe de comună din județul Argeș dețin dotările, instituțiile și serviciile enumerate în lege. Există însă și mici excepții. Comunele Albeștii de Muscel, Ciomăgești și Râca nu dețin cabinete medicale. Farmaciile și punctele farmaceutice lipsesc în unele comune din aria montană și Subcarpații Getici (Dâmbovicioara, Arefu, Sălătrucu, Bughea de Sus, Bughea de Jos, Cicănești, Șuici, Valea Danului, Godeni, Poienarii de Muscel, Mioarele), Podișul Getic (Poienarii de Argeș, Cotmeana, Drăganu, Băbana, Săpata, Albota, Hârtiești, Vulturești, Davidești, Boțești), și din Câmpia Găvanu-Burdea (Ungheni, Râca, Popești). Comuna Dobrești nu deține bibliotecă. Situația terenurilor de sport este una dintre cele mai diverse, dar nu toate comunele mai dispun de un teren de sport amenajat. În județul Argeș, în cazul satelor care nu sunt reședință de comună, principala problemă o reprezintă punctul sanitar, în unele cazuri inexistent.

În general, localitățile din județul Argeș se caracterizează printr-o accesibilitate bună, peste medie, având în vedere prezența autostrăzii, a unui drum expres, a mai multor drumuri europene și naționale, a unei rețele dense de drumuri județene și comunale, și a căilor ferate.

Accesibilitatea mai redusă este caracteristică acelor așezări din aria subcarpatică sau montană care sunt localizate la capete de drum în zone cu un relief accidentat, cu versanți abrupti, văi înguste, care nu permit o dezvoltare (lărgire sau extindere) a infrastructurii existente sau o continuare a acesteia peste culme. Mai mult, în perioada rece a anului (iarna), multe din aceste drumuri din zona montană sau subcarpatică devin greu practicabile sau chiar impracticabile în anumite cazuri excepționale, cu toate eforturile depuse de autorități, ceea ce generează un risc de izolare al unor așezări. În situații de acest gen se află localități din comunele Dâmbovicioara (Ciocanu), Rucăr (Sătic), Nucșoara (Slatina, Gruiu), Corbeni (Turburea), Sălătrucu, Cicănești (Mioarele), Șuici (Valea Calului), Valea Iașului (Ruginoasa), etc.

O accesibilitate mai redusă caracterizează și unele comune din partea centrală și vestică a Piemontului Cotmeana, precum Ciomăgești, Uda, Cocu, situate la o distanță mai mare față de principalele axe de transport. Aceeași situație se poate evidenția și în partea estică a județului, în cazul unor comune din Piemontul Căndești (Boțești, Dobrești, Beleți-Negrești). În partea de

sud a județului, în câmpie, comunele cu un grad mai scăzut de accesibilitate și conectivitate sunt cele din partea sud-estică, precum Ștefan cel Mare, Slobozia, Negrași, Popești, Râca, Mozăceni, Izvoru, Recea, Teiu, care nu sunt deservite decât de drumuri județene, fiind totodată situate la distanțe destul de mari de centrele urbane, așa cum s-a menționat și anterior.

Municipiul Pitești va reprezenta și în viitor principalul nod polarizator al județului, dezvoltarea sa socială și economică fiind esențială pentru întreaga regiune, prin efectele pe care le poate genera la nivelul întregii societăți argeșene. Teritorial, municipiul Pitești este într-o etapă de expansiune urbană, mai greu vizibilă la nivel administrativ, dar care este cât se poate evidentă prin accelerarea și extinderea procesului de suburbanizare la nivelul întregii zone metropolitane și chiar dincolo de aceasta. Practic, acest fenomen spontan, neplanificat, va conduce pe termen mediu și lung la o unificare a acestor localități cu municipiul reședință de județ, într-o aglomerație urbană de dimensiuni mari, și în care actualele comune și orașe periurbane vor funcționa ca niște cartiere. Fenomenul de suburbanizare se va extinde însă tot mai mult și spre inelele exterioare zonei metropolitane, ajungând să cuprindă, pe termen lung, și orașele Mioveni, Topoloveni sau Costești, situate la 15-25 km de municipiul Pitești. Municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș vor reprezenta principalele poli de creștere din nordul județului, și vor avea un rol important în menținerea unui echilibru în dezvoltarea policentrică a județului și realizarea coeziunii teritoriale. În afara zonelor aflate direct sub influența acestor centre urbane, este esențial ca unele comune să devină centre cu rol de deservire intercomunal în acele areale lipsite de orașe pe distanțe destul de mari. În baza datelor existente, din perspectivă demografică, socio-economică, și a localizării, comunele care s-ar preta cel mai bine pentru a avea un astfel de rol de deservire intercomunale sunt Rucăr, Domnești și Slobozia.

Deocamdată, nu este recomandabil ca vreuna din unitățile administrativ-teritoriale din județul Argeș să fie promovată într-o categorie superioară. Singurul oraș care îndeplinește într-o oarecare măsură criteriile pentru a putea fi promovat la statutul de municipiu ar fi orașul Mioveni. Acesta are o arie de influență destul de redusă, suprapusă în bună măsură cu zona de influență apropiată a municipiului Pitești. De altfel, distanța foarte mică față de municipiul Pitești este un impediment important, deoarece nu se justifică localizarea unor dotări importante, cu rol teritorial, specifice unui municipiu, în orașul Mioveni, din moment ce ele există deja în municipiul Pitești.

Singurele comune care depășesc pragul demografic de 10000 de locuitori prevăzut de Legea 351/2001 pentru a deveni orașe sunt Bascov, Călinești și Bradu, toate localizate în zona periurbană a municipiului Pitești. Aceste comune nu îndeplinesc majoritatea criteriilor prevăzute

de lege pentru a deveni orașe, și nici nu este neapărat de dorit acest lucru, în contextul unei potențiale dezvoltări armonioase și coezive a aglomerației urbane Pitești, din care acestea fac parte, și unde aceste funcții specific urbane ar trebui să fie distribuite echilibrat în teritoriu.

În județul Argeș, fondul de locuințe a crescut cu 20,1% în 2023 comparativ cu anul 1990. Numărul total de locuințe a crescut semnificativ în ultimii ani în județul Argeș, și continuă să crească într-un ritm susținut, în ciuda faptului că populația totală este în ușoară scădere. Explicația rezidă în faptul că o parte a populației a atins un anumit nivel de trai, și își dorește standarde de locuire peste cele pe care le deține în prezent. Dacă în 1990 marea majoritate a locuințelor terminate fuseseră realizate din fonduri publice, cele din 2009 erau toate (100%) finanțate din fonduri private (și aproape toate din fondurile populației).

Repartiția teritorială a locuințelor terminate în ultimii 10 ani (2014-2023) indică faptul că majoritatea acestora au fost construite în municipiul Pitești și zona sa periurbană, precum și în celelalte centre urbane. În perioada 2014-2023, un sfert din locuințele noi finalizate au fost în municipiul Pitești, iar valori semnificative s-au înregistrat și în primul inel periurban, cu precădere în comunele Moșoaia, Bradu și Bascov, și orașele Ștefănești și Mioveni. Astfel, regiunea cea mai dinamică din punct de vedere imobiliar este cea centrală, respectiv municipiul Pitești și zona sa periurbană, cu prelungire pe axa Argeșului spre nord și spre sud-est, precum și pe axa râului Teleorman spre sud.

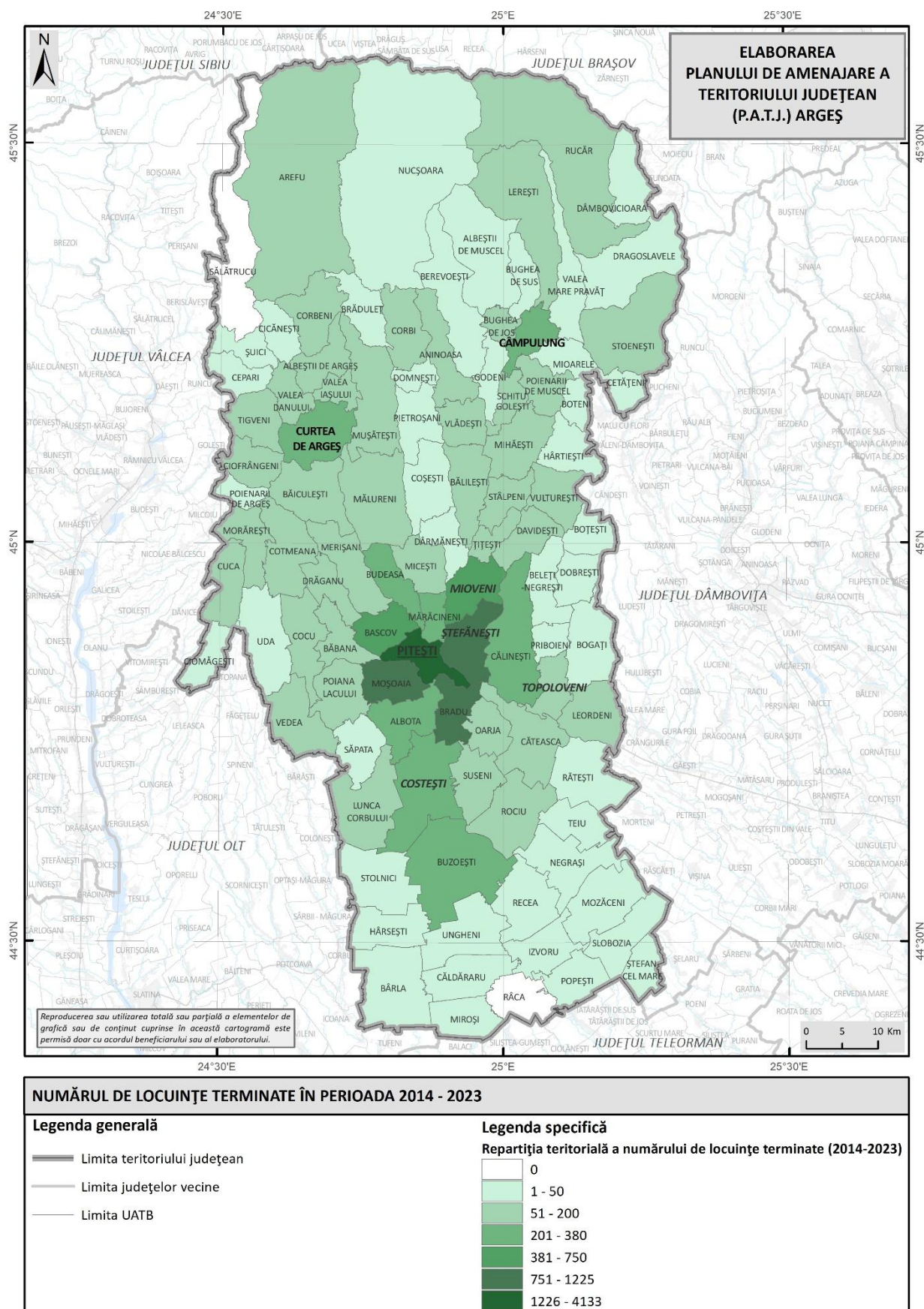

Fig. 1.28 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ, LA NIVEL DE UAT, A LOCUINȚELOR NOI (TERMINATE) DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN PERIOADA 2014-2023.
Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2024)

La nivelul județului Argeș, se observă o medie foarte scăzută, de 2,08 persoane / locuință. Cele mai ridicate valori se înregistrează în unele unități administrativ-teritoriale din Podișul Getic (maximul este înregistrat în Țițești (3,11 persoane / locuință), Subcarpați și izolat din câmpie. În municipiul Pitești se înregistrează de asemenea o valoare peste medie (2,26 persoane / locuință), la fel ca și în alte centre urbane (Ștefănești, Topoloveni), în vreme ce la Câmpulung și Costești sunt valori egale cu media (2,08 persoane / locuință). În general, valori inferioare pragului de 2 persoane / locuință se înregistrează în comune mai îndepărtate de axele principale de transport și de centrele urbane, care au suferit un declin demografic mai semnificativ și unde procesul de îmbătrânire demografică s-a agravat în ultimele decenii, generând, în unele cazuri, un număr tot mai mare de locuințe degradate, abandonate, nelocuite. Se evidențiază centrele urbane, în primul rând municipiul Pitești, care dispune de cea mai mare suprafață locuibilă, aproape un sfert din valoarea la nivel județean, urmat de celelalte municipii și orașe și o serie de comune mai mari, între care se evidențiază Moșoaia, Bradu, Bascov și Călinești, a căror suprafață locuibilă depășește cu puțin pe cea a unor orașe mici (Costești și Topoloveni). La polul opus, cele mai reduse suprafețe locuibile se înregistrează în comunele cele mai slab populate din județ în general în extremitățile județului.

Raportată la populație, rezultă o suprafață locuibilă medie de 23,25 m²/locuitor la sfârșitul anului 2023. În general, comunele cu un număr redus de persoane / locuință vor avea valorile cele mai mari ale suprafeței locuibile medii / locuitor. Aceste valori se datorează însă declinului accelerat al numărului de locuitori și faptului că multe dintre gospodăriile sunt de fapt nelocuite, și nu unui aparent surplus de spațiu locuibil care-i revine unui locuitor. Suprafețe mai mari pe locuitor se întâlnesc și în cazul comunelor și orașelor din zona periurbană a municipiului Pitești, unde s-au construit multe locuințe noi, cu suprafețe locuibile mari. În schimb, municipiul Pitești are în continuare o valoare sub medie (20,60 m²/locuitor), deoarece în acest municipiu în perioada socialistă s-au construit numeroase blocuri de locuințe colective, cu apartamente sau garsoniere având o suprafață mai redusă, și unde s-au "înghesuit" familii întregi, situație care persistă, în unele cazuri, până în prezent. Valorile minime ale suprafeței locuibile / locuitor se regăsesc în unele comune din Podișul Getic, în special în partea estică a acestuia, în unele comune din câmpie, dar și în destule comune din Subcarpați, inclusiv în municipiul Curtea de Argeș (19,73 m²/locuitor).

Situația este foarte diferită dacă se analizează suprafața locuibilă raportată la locuințe. O locuință din județul Argeș are, în medie, 48,40 m², destul de puțin comparativ cu alte județe ale țării. Cele mai generoase locuințe din perspectiva suprafeței locuibile se localizează în zona

periurbană a municipiului Pitești, unde s-au construit în ultimele decenii locuințe de tip casă / vilă, cu suprafețe locuibile mari, cu un maxim absolut în orașul Ștefănești (75,96 m²/locuință, în medie). O altă regiune cu locuințe cu suprafețe generoase, în medie, este cea carpatică și subcarpatică. Valori peste medie se înregistrează și în orașele Ștefănești, Mioveni și municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș, municipiul Pitești înregistrând o valoare puțin sub medie (46,66 m²/locuință).

În ansamblu, fondul de locuințe din județul Argeș este destul de învechit și, în anumite cazuri, degradat. Majoritatea locuințelor din județ, atât cele colective (blocurile de apartamente), cât și cele individuale (casele), datează din perioada comunistă și au așadar cel puțin 35 de ani vechime. În ultimele trei decenii, s-au construit relativ puține locuințe noi în județ, care să corespundă unor standarde moderne, actuale, și care să răspundă nevoilor de spațiu și confort ale populației, acestea fiind predominant localizate în municipiul Pitești și zona periurbană a acestuia. Mortalitatea ridicată din anumite arii (îndeosebi cele rurale din extremitatea sudică și nordică a județului) determină o creștere alarmantă a caselor nelocuite, și care, uneori, rămân ani de zile abandonate și într-o stare tot mai avansată de degradare. Multe din aceste case ajung într-un stadiu de pre-colaps sau chiar colaps.

1.5 Infrastructurile tehnice majore

Județul beneficiază de o bogată rețea hidrografică, cuprinzând bazinele hidro ale Argeșului și afluenților săi (Vâlsan, Râul Doamnei, Râul Târgului, Brătia, Argeșelul), Oltului (cu afluentul său Topolog) și Vedei, precum și lacurile naturale și artificiale. Rețeaua hidrografică care asigură drenajul întregului teritoriu al județului Argeș, orientată în general de la Nord la Sud, are o densitate ce variază între 0,5 - 1 km/km², valorile mari înregistrându-se în zona montană. Albiile minore ale râurilor sunt, în general, bine conturate și nu se înregistrează inundații deosebite.

Hidrografia județului Argeș se completează cu lacurile naturale sau formate în urma amenajărilor hidrotehnice. În zona montană sunt cantonate cca 20 lacuri glaciare, toate la altitudini de peste 1.900 m. Micul lac glaciare al Mioarelor este cel mai înalt din Carpații românești (2.282 m). Alături de aceste lacuri, se menționează cele formate în urma amenajărilor hidrotehnice și anume: Vidraru, Oești, Cerbureni, Curtea de Argeș, Zigoneni, Vîlcelele, Budeasa, Bascov și Pitești. Cel mai important este Lacul Vidraru cu un volum de 470 mil. m³ și o suprafață de 825 ha. În Subcarpații Getici, la Nucșoara, există Lacul Învârtita, format pe gips, singurul de acest fel cunoscut în țară. În zona montană se găsesc lacuri de origine glaciare. Către sud, dealurile sunt străbătute de ape curgătoare, formând terasele largi, simetrice ale Piemonturilor

Cotmenei, Argeşului şi Căndeştiului. Treapta sudică de relief aparţine câmpiei şi este fragmentată de râurile Argeş, Dâmbovnic, Cotmeana, Teleorman în lunci largi şi fertile.

Apa de suprafaţă reprezintă circa 66% din totalul resurselor teoretice din acest spaţiu hidrografic (3.593 milioane m³/an). Având în vedere gradul ridicat de amenajare al bazinului Argeş, acesta dispune şi de cele mai mari resurse utilizabile, respectiv aproximativ 1.672 milioane m³/an. În ceea ce priveşte râurile naturale, analiza efectuată indică faptul că la nivelul spaţiului hidrografic Argeş-Vedea, 102 corpuri (92,7%) sunt în stare chimică bună, iar restul de 8 corpuri (7,3%) nu ating starea chimică bună. Majoritatea cursurilor de apă monitorizate din punct de vedere fizico-chimic în spaţiul hidrografic Argeş-Vedea sunt încadrate în clasele II şi III de calitate (peste 74%), iar 8,16% se încadrează în clasa a V-a de calitate în conformitate cu legislaţia în vigoare.

În anul 2018 s-au înregistrat 6 poluări accidentale la nivelul judeţului Argeş. Intervenţiile au fost operative, finalizate cu ecologizarea zonelor afectate. Din punct de vedere al situaţiilor de urgenţă generate de poluări accidentale la nivelul judeţului Argeş, se constată că în anul 2018 majoritatea poluărilor accidentale produse pe cursurile de apă au avut loc ca urmare a incidentelor la conductele de transport apă sărată şi ţitei ale S.C. OMV Petrom S.A.

În albiile majore ale râurilor Argeş, Doamnei, Vâlsan există strate acvifere freatice, utilizate zeci de ani pentru alimentarea cu apă individuală. În zona centrală a judeţului s-a dezvoltat stratul acvifer Căndeşti, calitatea apei fiind corespunzătoare. Zona de Vest a judeţului, cunoscută sub denumirea de Platforma Cotmeana, este lipsită de apă subterană.

Din cele 11 corpuri de ape subterane identificate, 9 sunt în stare chimică bună şi 2 corpuri de apă (ROAG03 - Colentina şi ROAG08 - Piteşti) în stare chimică slabă. În aceste cazuri, depăşiri ale valorilor prag au fost înregistrate la indicatorul azotaţi.

Judeţul Argeş este unul din cele mai bine echipate judeţe din punct de vedere al lucrărilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundaţiilor, principalele fiind: 12 lacuri de acumulare, 10 derivaţii de tip "galerie" cu rol de asigurare a debitelor hidroenergetice, regularizări şi apărări de maluri cu rol de protecţie împotriva inundaţiilor.

Amenajările de gospodărire a apelor din judeţul Argeş au avut în vedere în principal: acoperirea cerinţei de apă pentru centre populate, industriale; combaterea efectelor distructive ale apelor mari; valorificarea potenţialului hidroenergetic al principalelor cursuri de apă din bazin; protecţia calităţii surselor de apă; asigurarea cerinţelor de sănătate şi ecologice ale populaţiei.

În ceea ce privește amenajările pentru asigurarea necesarului de apă pentru stingerea incendiilor, din ultimele date disponibile, în județul Argeș sunt realizate astfel de facilități în toate municipiile și orașele, dar și în 75 de comune. Zone deficitare în resurse de apă se găsesc în comunele: Albeștii de Muscel, Cicănești, Căldăraru, Domnești, Hârsești, Mălureni, Merișani, Miroși, Mușătești, Nucșoara, Oarja, Pietroșani, Râca, Uda, Cotmeana, Bârla, Cicănești, Ciomăgești, Stoenеști.

Din punct de vedere al gospodăririi apelor se remarcă insuficiența lucrărilor de reabilitare și întreținere a îndiguirilor și regularizărilor existente.

Din totalul de 686.200 ha pe care se întinde județul Argeș, aproximativ 336.871 ha sunt ocupate de terenuri agricole (patrimoniu viticol 867 ha, patrimoniu pomicol 20.317 ha, pășuni și fânețe 141.403 ha și teren arabil 173.784 ha), mai mult de jumătate din suprafața agricolă a județului fiind teren arabil (52 %). Conform datelor furnizate de OSPA, doar 7,3% din terenurile agricole ale județului Argeș se încadrează în clasa de calitate I sau II (foarte bună și bună), peste 54% în clasa III (mijlocie) și restul în clasele IV și V de calitate (slabă și foarte slabă).

Analizând zonele critice sub aspectul deteriorării solurilor, acestea sunt cele afectate de procese naturale, observăm că 40,5% din suprafață sunt terenurile cu soluri afectate de exces temporar de umiditate, 26,6% sunt terenuri cu soluri afectate de eroziune prin apa slab excesivă, 10% sunt terenuri cu soluri gleizate, și ponderi mai mici din suprafață o au terenurile afectate de alunecări de teren, terenurile inundabile în mod frecvent și solurile cu reacție acidă și asigurare extrem de mică, foarte mică și mică cu humus, azot, fosfor și potasiu.

În anul 2018, în Județul Argeș, suprafețele agricole amenajate pentru irigații și cele supuse lucrărilor de combatere a eroziunii erau de 137.944 ha dintre care cea mai mare suprafață din cea agricolă era cea supusă lucrărilor de combatere a eroziunii solului (69.005 ha), în timp ce suprafețele agricole cu lucrări de desecare și amenajate pentru irigații erau de 33.309 ha, respectiv 35.630 ha.

Județul Argeș figura la începutul anului 2018 cu 62 situri contaminate/potențial contaminate, din care: 2 situri contaminate istoric și 60 situri potențial contaminate. Pentru sectorul deșeuri, eroziunea solului, compactarea, depozitarea necontrolată a deșeurilor /depozitarea în depozite neconforme, precum și neîndeplinirea obligațiilor de mediu reprezintă cele mai importante surse de poluare a solului. De asemenea, din monitorizări și evidențe ale altor instituții de pe teritoriul județului, s-au identificat zone care prezintă eroziuni, alunecări de teren și care necesită lucrări de reconstrucție ecologică a solurilor poluate.

Eroziunea solului, compactarea, depozitarea necontrolată a deșeurilor /depozitarea în depozite neconforme, precum și neîndeplinirea obligațiilor de mediu reprezintă cele mai importante surse de poluare a solului.

Analizând situația actuală a sistemelor de alimentare cu apă din județul Argeș se poate observa că în zona urbană există 7 sisteme, rata de racordare fiind de 96%, iar numărul de stații de tratare este 3, iar în mediul rural există 86 de sisteme, rata de racordare fiind 86%, numărul stațiilor de tratare este 48 și există două localități care nu beneficiază de alimentare cu apă.

Pentru municipiul Pitești cerința de apă se asigură din surse de suprafață și subterane reprezentate de: captarea de suprafață din lacul Budeasa și frontul de captarea Mărăcineni. Amplasată în corpul barajului lacului de acumulare Budeasa pe râul Argeș, captarea este alcătuită din 3 prize. Captarea de apă Bascov constituie priza de rezervă a Sistemului Pitești, fiind situată pe malul stâng al barajului Bascov. Captarea Mărăcineni I este compusă din 99 de foraje (72 în funcțiune), situate în sudul comunei Mărăceni, între albiile râurilor Argeș și Doamnei. Captarea Mărăcineni II este amplasată la 300 m amonte față de podul rutier de pe DN 7 București-Pitești, în zona nordică a municipiului Pitești, pe malul drept al râului Doamnei, fiind constituită din 13 foraje. Captarea Mărăcineni III este situată în zona nord-estică a municipiului Pitești, la cca. 150 m amonte de podul rutier de pe DN7, pe malul stâng al râului Argeș, fiind alcătuit din 9 foraje.

Pentru sistemul de alimentare cu apă al municipiului Câmpulung – Muscel se disting două tipuri de surse de apă: subterană (captarea Toplița cu 7 foraje, captarea Lerești – Pojorâta cu 4 foraje, Captarea Lerești cu 3 foraje) și de suprafață (captarea Voinești și captarea polder Pojorâta). Sursa principală de alimentare cu apă a orașului Mioveni o reprezintă „Gospodăria de apă a Uzinei de Autoturisme Dacia-Renault”, prin 5 foraje. Zona de alimentare cu apă Curtea de Argeș folosește ca surse de apă captările Oești și Cerbureni, sistemul funcționând exclusiv prin pompare. Orașul Costești dispune de trei sisteme de alimentare cu apă independente: Sistemul I Costești (8 foraje), Sistemul II Pârvu Roșu (1 foraj) și Sistemul III Zmei (1 foraj), toate funcționând prin pompare. În cadrul sistemului de alimentare cu apă Topoloveni captarea de apă este formată din patru fronturi de captare alcătuite din 17 foraje.

În județul Argeș există sau sunt în curs de finalizare 86 de sisteme de alimentare cu apă care au în componență 145 foraje, 32 captări de izvoare, 31 de puțuri săpate, 9 captări drenuri și 2 captări mal. Există localități rurale în care lipsește sistemul centralizat de alimentare cu apă.

Sunt necesare investiții nu doar pentru a garanta racordarea în proporție de 100% a populației la rețelele de apă, dar și pentru a îmbunătăți nivelurile de eficiență ale sistemelor de

distribuție existente (ținând sub control costurile de distribuție și în consecință și tarifele pentru consumatorii de apă potabilă).

Diminuarea veniturilor locuitorilor din mediul rural, a avut ca și consecință negativă, o rată foarte mică de branșare/ racordare la sistemul public de alimentare cu apă și canalizare.

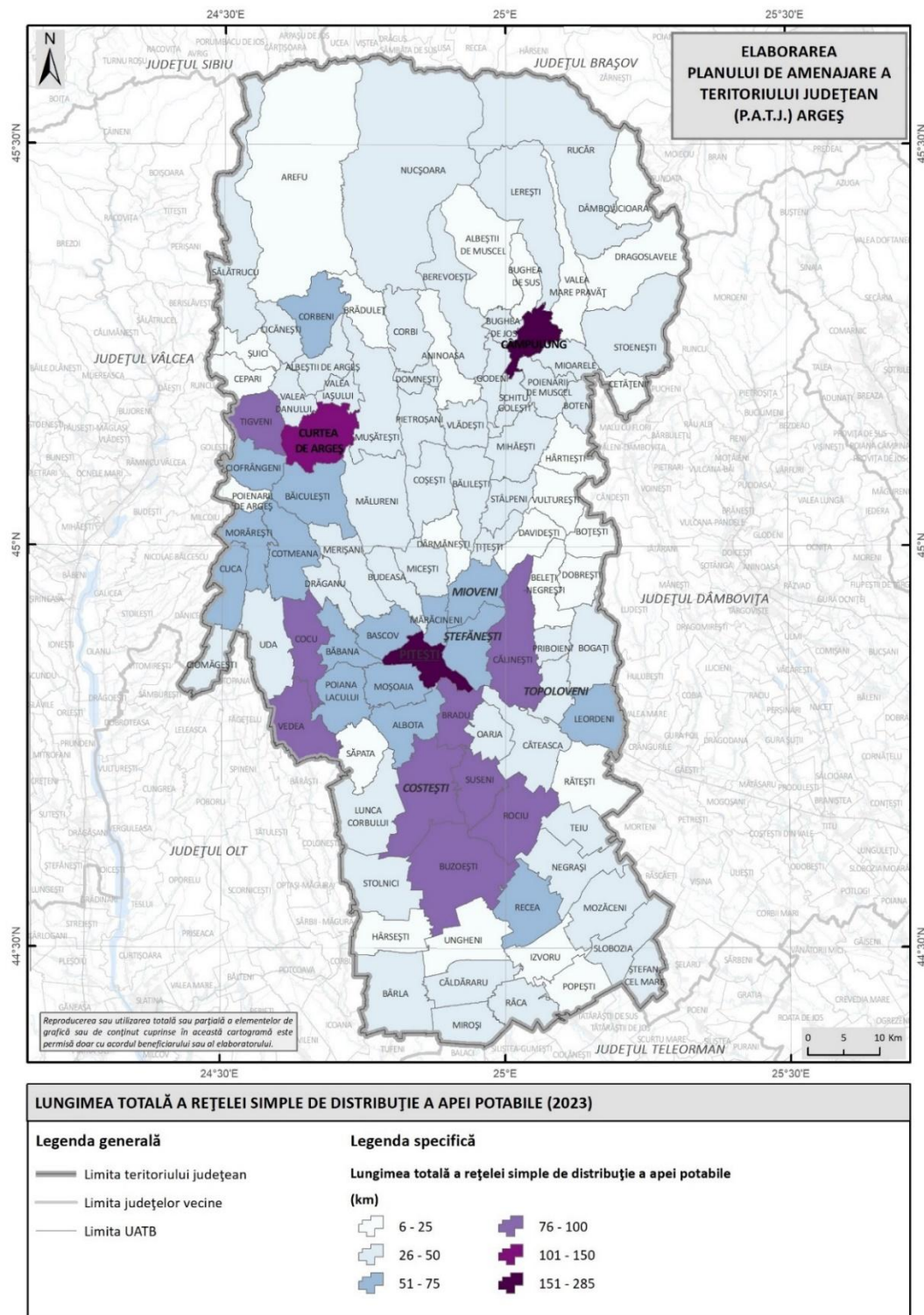

Fig. 1.29 LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI SIMPLE DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE (2023)

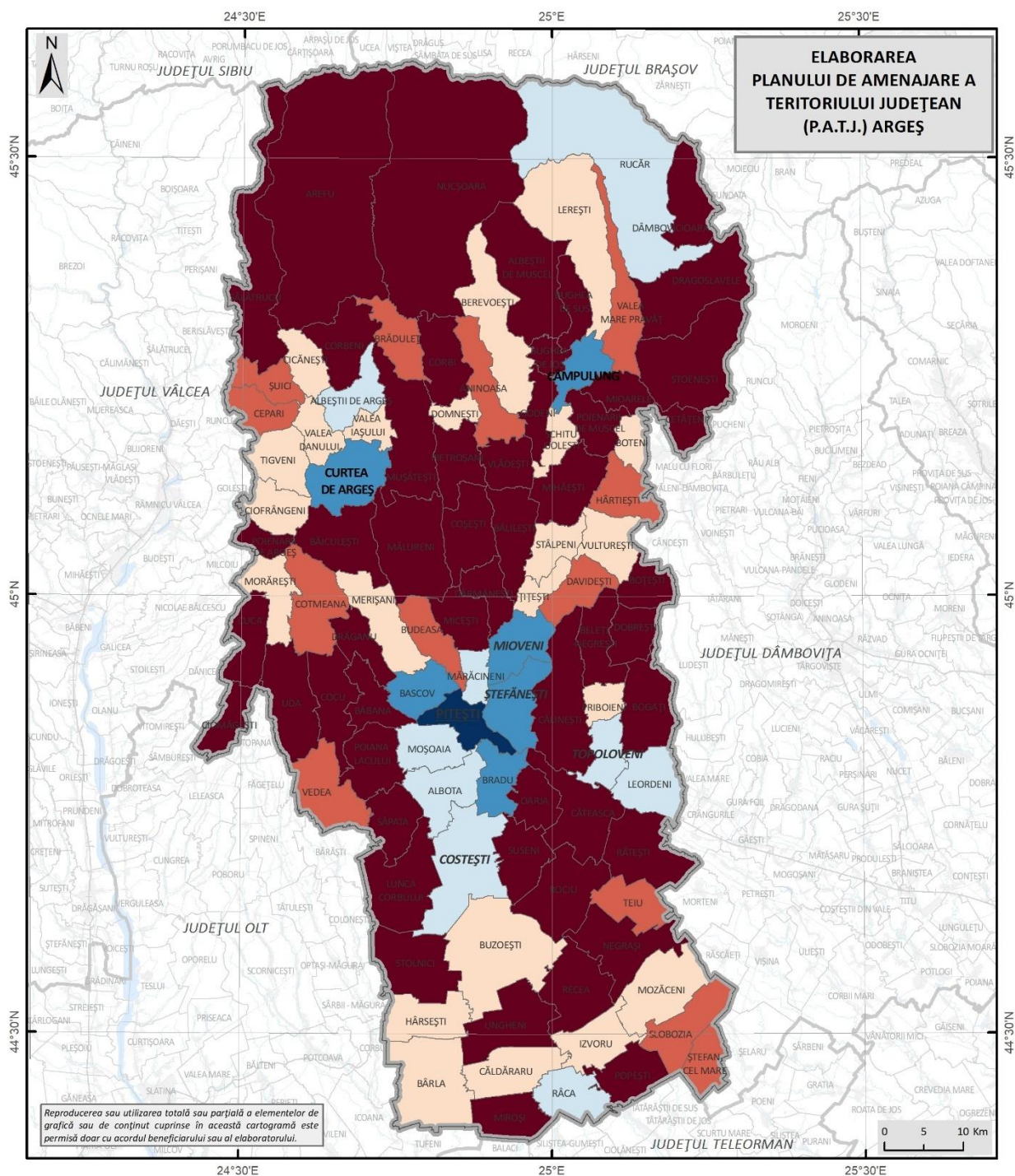
Sursa: date prelucrate INS, Tempo Online

Principalele deficiențe ale sistemelor de alimentare cu apă: pierderi de apă cauzate de avariile înregistrate la rețelele de transport și distribuție (35 %- sistemul Pitești, 43 % - sistemul Câmpulung, 22 % - sistemul Mioveni, 43 % - sistemul Curtea de Argeș, 29 % - sistemul Costești, 39 % - sistemul Topoloveni, cu referire la apa prelevată la sursă); conducte vechi și neprotejate supuse fenomenelor de coroziune a apei și solului de pozare; consumurile energetice specifice mari; starea avansată de uzură a construcțiilor și echipamentelor existente în complexe de înmagazinare – pompare; pentru cea mai mare parte a fronturilor de captare existente nu sunt asigurate zone de protecție sanitară și debitele necesare; inexistența unor surse suplimentare de asigurare a necesarului de apă și lipsa facilităților de combatere a efectelor de poluare accidentală; nesiguranța sursei datorată problemelor deosebite în realizarea lucrărilor de reabilitare a facilităților de transport a apei brute.

Analiza situației actuale a sistemelor de colectare și epurare a apelor uzate din județul Argeș reflectă următoarele: în zona urbană există 7 sisteme, rata de conectare fiind de 82%, iar în zona rurală există 31 de sisteme, cu o rată de conectare de 43%. În ceea ce privește stațiile de epurare, în zona urbană sunt 4 stații cu treaptă mecano-biologică și 2 cu treaptă avansată, iar în zona rurală sunt 8 stații cu treaptă mecanică și 32 cu treaptă mecano-biologică.

În localitățile rurale se poate vedea și lipsa sistemului centralizat de canalizare și epurarea apei uzate. De asemenea, în localitățile rurale se înregistrează pierderi mari de apă potabilă distribuită spre consum. Stațiile de epurare a apelor uzate din localitățile urbane și rurale funcționează în condiții necorespunzătoare normelor de calitate în vigoare.

În mediul rural, în general, nu există rețele de canalizare, la nivelul anului 2017 fiind raportate sisteme de canalizare numai pentru 30 comune din cele 95 comune din județ. Gradul de acoperire cu rețele de canalizare, estimat la un procent de 36% în anul 2019, este nesatisfăcător, necesitând în continuare investiții pentru extinderea acestora și re tehnologizarea și modernizarea celor existente.

LUNGIMEA TOTALĂ SIMPLĂ A CONDUCTELOR DE CANALIZARE (2023)

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare

(km)

0	26 - 50
1 - 10	51 - 100
11 - 25	101 - 235

Fig. 1.30 LUNGIMEA TOTALĂ SIMPLĂ A CONDUCTELOR DE CANALIZARE (2023)

Sursa: date prelucrate INS, Tempo Online

Sistemul de colectare și epurare a apelor uzate în municipiul Pitești este de tip mixt și constă din următoarele facilități: rețea de canalizare mixtă, sistem separativ în zona nouă a orașului, stații de pompare apă uzată și stație de epurare. Rețeaua de apă pluvială are o lungime totală de 82,6 km și conceptul de rețea pluvială reflectă existența unor văi naturale (Bascov, Trivale, Valea Rea, Găvana, Turcești, Geamăna), unde apa pluvială colectată este deversată. Din zona joasă a orașului apele pluviale se deversează gravitațional în râul Argeș prin intermediul unui colector și prin pompare.

Sistemul de canalizare existent în localitatea Ștefănești este de tip divizor. Apele uzate colectate sunt evacuate prin pompare în sistemul de canalizare Pitești. Sistemul de canalizare existent în localitatea Bascov este de tip divizor. Apele uzate menajere din Bascov sunt evacuate/epurate în sistemul de canalizare Pitești. Sistemul de canalizare existent în localitatea Bradu este de tip divizor. Apele uzate colectate sunt evacuate parțial în sistemul de canalizare Pitești și parțial în Stația de epurare Bradu. Sistemul de canalizare existent în Măcăcineni este de tip divizor. Infrastructura actuală a apelor uzate în Moșoaia constă din sistem de colectare ape uzate – sistem divizor. Sistemul de canalizare existent este de tip separator. Apele uzate colectate sunt deversate direct în sistemul de canalizare a municipiului Pitești printr-un colector principal. Sistemul de canalizare al municipiului Câmpulung Muscel este de tip divizor și cuprinde colectarea/epurarea apelor uzate, precum și depozitarea nămolului. Sistemul de canalizare în comuna Schitu-Golești se află în curs de execuție și cuprinde rețea de canalizare și stație de epurare monobloc. Sistemul de canalizare în Lerești are în componență un colector principal și 3 colectoare secundare și 3 stații de pompare a apelor uzate care asigură transportul apei în sistemul de canalizare al municipiului Câmpulung. Apa uzată rezultată din ST Budeasa este de proveniență menajeră, tehnologică și pluvială, fiind epurată și apoi evacuată în colectorul principal al stației de tratare, și apoi în râul Argeș. Sistemul de canalizare al orașului Mioveni cuprinde colectarea și epurarea apelor uzate precum și depozitarea nămolului. Colectarea apelor uzate menajere și a apelor meteorice este realizată printr-o rețea de canalizare în sistem divizor. Sistemul de canalizare al municipiului Curtea de Argeș cuprinde colectarea și epurarea apelor uzate, precum și depozitarea nămolului. Rețeaua de canalizare a municipiului Curtea de Argeș este realizată în sistem divizor: o rețea de canale pentru colectarea apelor uzate menajere și tehnologice de la agenții economici din zona Nord și zona Sud și o rețea de canale pentru colectarea apelor pluviale, cu deversare în râul Argeș, direct sau prin intermediul unor văi ce traversează orașul. Infrastructura de apă uzată existentă în comuna Albeștii de Argeș cuprinde: rețea de canalizare, stații de pompare, conducte de refulare și stație de epurare monobloc.

Sistemul de canalizare în comuna Valea Danului cuprinde rețea de canalizare, colector principal, stații de pompare și stație de epurare monobloc. Infrastructura de apă uzată existentă în comuna Valea Iașului cuprinde două sisteme de canalizare, prima care se va racorda la sistemul de canalizare al municipiului Curtea de Argeș și al doilea care cuprinde rețea de canalizare, stații de pompare apă uzată și stație de epurare mecano-biologică monobloc. Infrastructura de apă uzată în orașul Costești cuprinde colectarea și tratarea apelor uzate, precum și depozitarea nămolului. Rețeaua de canalizare existentă este un sistem mixt. Infrastructura de apă uzată în orașul Topoloveni cuprinde colectarea și tratarea apelor uzate, precum și depozitarea nămolului. Evacuarea apelor uzate se realizează în sistem divizor.

La nivelul județului Argeș se mai întâlnesc următoarele disfuncționalități: rețeaua de canalizare existentă are în componență tronsoane vechi, erodate, colmatate și cu risc mare de prăbușire; deteriorarea conductelor rețelelor de canalizare și infiltrarea apelor uzate către apele subterane, cu impact asupra factorilor de mediu și implicit al sănătății populației; colmatarea unor tronsoane de canalizare pe zone unde nu este asigurată viteza de autocurățire; existența unui număr mare de avarii (ex. spargeri, prăbușiri, etc.) pe rețelele de canalizare; funcționarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare orășenești și a stațiilor de preepurare ale agenților industriali datorate eficiențelor scăzute (depășiri pentru indicatorii CBO5; CCOCr, P, N și uneori și metale grele etc.), degradării utilajelor și echipamentelor existente în dotare; colmatare și avarii ale sistemelor de canalizare cu impact negativ asupra factorilor de mediu și asupra stării de sănătate a populației datorat existenței unui volum mare al exfiltrațiilor; rata sporită a infiltrațiilor de apă subterană în rețeaua de canalizare cu implicații directe asupra creșterii debitelor de apă uzată epurate insuficient sau neepurate; eficiența foarte scăzută a stațiilor de epurare nereabilitate determină existența unor volume mari de apă uzată epurată necorespunzător sau neepurată; lipsa unui sistem la nivel județean pentru managementul nămolului rezultat din stațiile de epurare. Astfel, este necesară extinderea rețelei de canalizare pe străzile care beneficiază de sistem de alimentare cu apă și care nu sunt racordate la sistemul de colectare și creșterea gradului de racordare a populației la 100 %. De asemenea, se impune extinderea rețelei de canalizare pentru apele meteorice și redimensionarea tronsoanelor existente.

Stația de epurare a apelor uzate Pitești a fost dimensionată pentru: populație echivalentă de 320.000 l.e., $Q_{uz\text{ zi max}} = 72.100\text{ mc/zi}$, $Q_{uz\text{ or max}} = 4.100\text{ mc/h}$ și $Q_{uz\text{ or min}} = 740\text{ mc/h}$ (debitul de dimensionare treapa degrosare $Q = 8.200\text{ mc/h}$; debitul de dimensionare

treapta biologică $Q = 4.100 \text{ mc/h}$), încărcare MTS = 20.800 kg/zi, încărcare CBO5 = 17.800 kg/zi, încărcare azot total = 3.600 kg/zi și încărcare fosfor = 1.000 kg/zi.

Stația de epurare a apelor uzate menajere Câmpulung este de tip mecano-biologic și este amplasată pe malul drept al râului Târgului, în zona sud-estică a orașului, la cca. 500 m amonte de podul peste râul Târgului. Stația are în componență două linii tehnologice ($Q_{uz \text{ zi max}} = 400 \text{ l/s}$): linia apei și linia nămolului.

Stația de epurare mecano-biologică a orașului Mioveni este amplasată pe raza cartierului Colibași, la 300 m de șoseaua Pitești – Colibași, în apropierea căii ferate Golești – Câmpulung, în bazinul hidrografic Râul Doamnei (stația asigură epurarea mecanică și biologică a apelor uzate menajere și de la S.C. Automobile Dacia Renault S.A.). Stația este proiectată pentru un randament de 89 % pentru CBO5 și 78 % pentru suspensii. Stația de epurare Mioveni are o capacitate proiectată de 42.000 l.e.

Stația de epurare a orașului Curtea de Argeș a fost realizată în trei etape începând cu anul 1970. Ea are rolul de a epura apele uzate orășenești (amestec de ape uzate menajere și ape uzate industriale preepurate). Stația de epurare este amplasată pe malul stâng al râului Argeș, între râu și calea ferată Curtea de Argeș – Pitești. Schema tehnologică a stației de epurare este mecano-biologică și este structurată pe trei linii tehnologice.

Stația de epurare Costești este amplasată pe malul râului Teleorman în zona sudică a orașului și are o schemă de tratare mecano-biologică. La 30 m amonte de grătarul rar al stației de epurare, pe colectorul principal, este prevăzut un deversor pentru descărcarea apelor meteorice și evacuarea acestora direct în râul Teleorman (emisarul statiei).

Stația de Epurare Topoloveni este de tip mecano-biologic și este situată în partea de sud-vest a orașului, la cca. 400 m aval de podul de pe DN7, pe malul drept al pr. Cârcinov.

Operatorul Regional Argeș a elaborat, pentru fiecare stație de epurare sau grupuri de stații de epurare din aria de operare, o strategie pe termen mediu și lung privind procesarea și valorificarea nămolurilor.

În județul Argeș, principalele surse de apă uzată industrială sunt reprezentate de industria auto, industria chimică, precum și alte industrii de prelucrare a materialelor, cum ar fi lemnul sau metalurgia. Dintre acestea, industria auto, cu uzinele Dacia de la Mioveni, este una dintre cele mai mari generatoare de apă uzată. Aceste ape uzate conțin metale grele, uleiuri, grăsimi și alte substanțe chimice care, dacă nu sunt tratate corespunzător, pot polua grav apele de suprafață și subterane din județ. Stațiile de epurare din județ joacă un rol crucial în acest proces, având sarcina de a reduce concentrațiile de poluanți din apele reziduale înainte ca

acestea să fie eliberate în mediu. Un exemplu relevant este stația de epurare de la Pitești, care tratează apele uzate din diverse sectoare industriale, utilizând o combinație de tehnologii moderne pentru a asigura că apa tratată îndeplinește standardele de calitate impuse de legislație. Pentru a asigura o gestionare durabilă a apei uzate industriale în județul Argeș, este necesară adoptarea unor măsuri și strategii eficiente. Acestea includ introducerea de tehnologii noi și inovative pentru tratarea apelor uzate, cum ar fi sistemele de epurare avansate bazate pe procese biologice și chimice. De asemenea, este esențială implementarea unor programe de conștientizare și educare, atât la nivelul companiilor, cât și în rândul publicului larg, pentru a înțelege importanța protecției resurselor de apă și a respectării normelor de mediu.

În perioada analizată pentru majoritatea stațiilor de epurare deținute de operatorul regional de apă au fost realizate investiții, la nivelul anului 2019 fiind asigurată epurarea terțiară pentru întregul volum de ape uzate urbane evacuate în receptori naturali, odată cu înregistrarea unei creșteri și în ceea ce privește eficiența epurării și încadrării indicatorilor de calitate monitorizați în limitele prevăzute pentru indicatorii de calitate impuși prin legislație.

În toate cele 7 localități urbane din județul Argeș: Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș, Costești, Mioveni, Topoloveni și Ștefănești există sisteme de alimentare cu apă și sisteme de canalizare și epurare ape uzate (stația de epurare a municipiului Pitești asigură și epurarea apelor uzate colectate din orașul Ștefănești și comuna Bascov). În cea mai mare parte a localităților din mediul rural nu există sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate. Alimentarea cu apă se face fie prin intermediul unor sisteme centralizate, fie din surse proprii (fronturi de captare sau fântâni).

În principal sursele potențiale de poluare a apelor în județul Argeș sunt: stațiile de epurare orășenești: Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș; și stațiile de epurare ape uzate industriale a societăților: S.C. Arpechim S.A. Pitești; S.C. Automobile Dacia S.A. Colibași și Sucursala de Cercetări Nucleare Colibași.

Calitatea apei de suprafață pe teritoriul localităților urbane din județul Argeș corespunde în cea mai mare parte claselor a II-a și a III a, excepție făcând Râul Târgului încadrat în clasa a IV-a pe 22 km, datorită influenței nutrienților și râul Dâmbovnic încadrat în clasa a IV-a și a V-a pe o lungime de 60 km, datorită încărcării organice a nutrienților și a regimului de oxigen. Pe cursurile de apă necadastrate se constată încadrarea în clasa a V-a de calitate pentru substanțe organice și nutrienți, datorită surselor de poluare punctiforme și nepunctiforme care evacuează ape uzate mai mult sau mai puțin epurate.

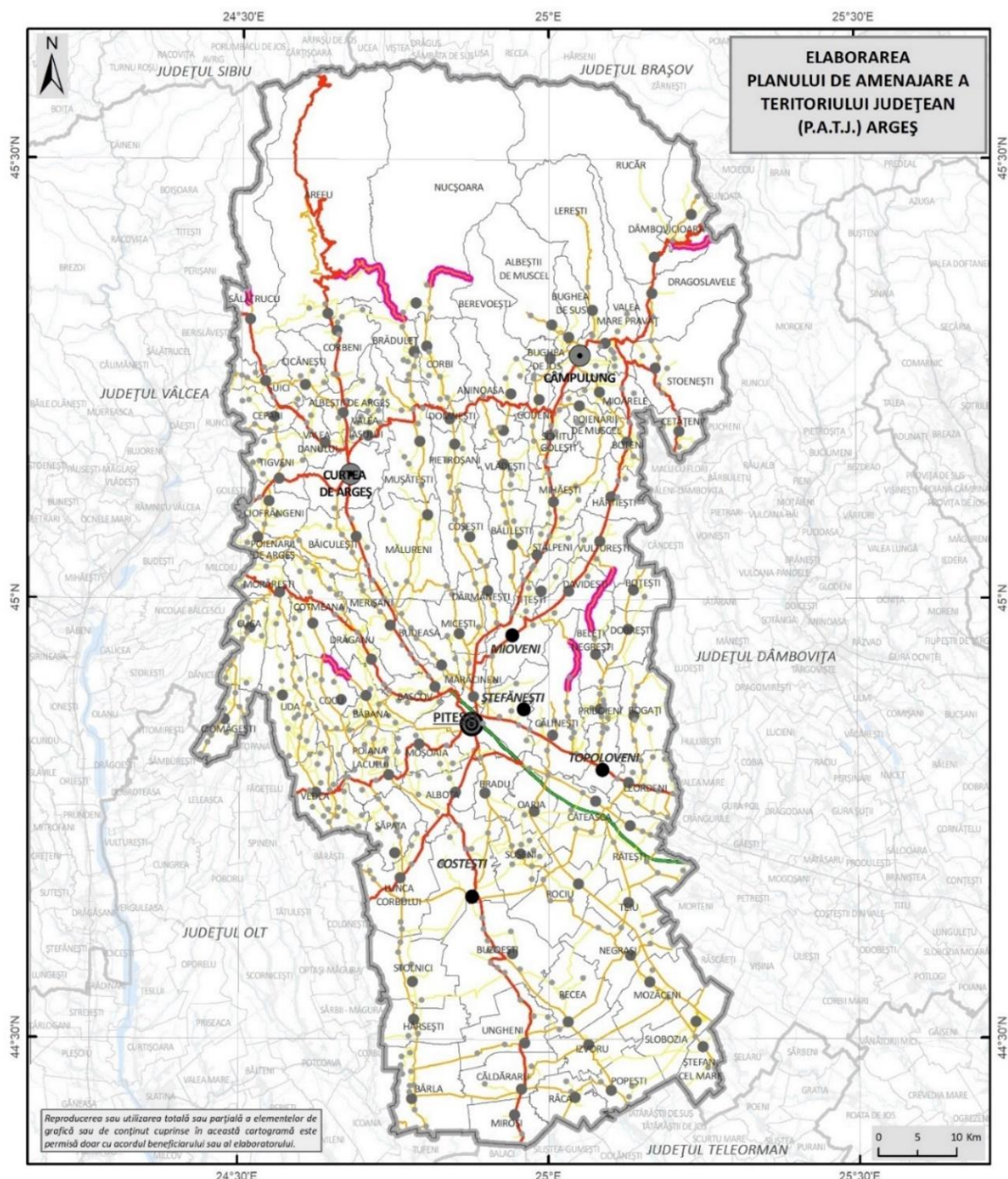
Calitatea apei de suprafață pe teritoriul localităților urbane din județul Argeș corespunde în cea mai mare parte claselor a II-a și a III a, excepție făcând Râul Târgului încadrat în clasa a IV-a pe 22 km, datorită influenței nutrienților și râul Dâmbovnic încadrat în clasa a IV-a și a V-a pe o lungime de 60 km, datorită încărcării organice a nutrienților și a regimului de oxigen. Pe cursurile de apă necadastrate se constată încadrarea în clasa a V-a de calitate pentru substanțe organice și nutrienți, datorită surselor de poluare punctiforme și nepunctiforme care evacuează ape uzate mai mult sau mai puțin epurate.

Drumurile naționale din județul Argeș au un rol esențial în conectarea acestuia cu restul țării și cu regiuni din Europa. Autostrada A1 este un element cheie al acestei infrastructuri, facilitând nu doar transportul de mărfuri și persoane, ci și dezvoltarea economică a județului. Pe lângă A1, există două drumuri europene (E81, E574) și alte 12 drumuri naționale (DN7, DN 7C, DN 65, DN 65A, DN 65B, DN 65D, DN 67B, DN 72A, DN 73, DN 73C, DN 73D, DN 73E) contribuie la accesibilitatea localităților, sprijinind comerțul local și turismul. Pe lângă drumurile de importanță națională, conectivitatea localităților este asigurată și de drumurile județene, comunale și locale, drumurile județene conectând localitățile mai mici cu drumurile naționale, iar cele comunale și locale sunt esențiale pentru conectivitatea comunităților rurale din județ, asigurând legături către drumurile județene și naționale.

La nivelul anului 2023, lungimea totală a drumurilor publice din județul Argeș, conform INS este de 3.480 km, din care 589 km drumuri naționale, 1.194 km drumuri județene și 1.697 km drumuri comunale. Conform Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA – Direcția Silvică Argeș, drumurile forestiere au o lungime de 1.548,2 km.

Dacă privim evoluția lungimii drumurilor clasificate din județ din ultimii 10 ani constatăm o creștere cu 1 km a acestora în 2023 comparativ cu 2014. Conform Institutului Național de Statistică singura creștere a numărului de kilometri de drum o au drumurile naționale, în timp ce drumurile județene și cele comunale au înregistrat un spor de 0 km în cei 10 ani.

Rețeaua de comunicație rutieră din județul Argeș nu a suferit transformări de modernizare de-a lungul ultimilor 10 ani, tendința fiind cea de scădere a drumurilor modernizate, ajungând ca în 2023, 17,64% din drumuri să fie modernizate în comparație cu 2014, când erau modernizate 18,57% din drumuri. Conform acestor date este absolut necesară modernizarea drumurilor din județul Argeș.

INFRASTRUCTURA RUTIERĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB
- Municipiu reședință de județ
- Municipiu
- Oraș
- Reședință de comună
- Sat aparținător / localitate componentă

Legenda

Infrastructura

- Autostradă
- Drum național
- Drum
- Drum comun
- Drumuri județene care se suprapun peste drumuri forestiere

Fig. 1.31 INFRASTRUCTURA RUTIERĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: autorii

Din punct de vedere a îmbrăcăminții asfaltice, drumurile județene din județul Argeș sunt realizate din beton asfaltic (4,12%), beton de ciment (1,18%), îmbrăcăminte asfaltică ușoară (68,03%), pietriș (23,75%) și pământ (2,93%). În județul Argeș, drumurile județene din pietriș și pământ sunt o provocare serioasă pentru șoferi, mai ales în condiții meteorologice nefavorabile. Pe vreme ploioasă, acestea devin adesea impracticabile din cauza noroiului, iar pe de altă parte, pe vreme uscată, praful ridicat poate reduce vizibilitatea și poate afecta confortul călătoriei. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere este esențială pentru a asigura accesibilitatea și siguranța în județ. Investițiile în asfaltare și întreținerea regulată a drumurilor ar putea îmbunătăți considerabil condițiile de trafic și ar putea sprijini dezvoltarea economică a județului.

Din punct de vedere a stării de viabilitate a drumurilor naționale din județul Argeș, după lungimea acestora, se evidențiază următoarele: 43,6% se află în stare bună, 41,9% se află în stare medie, iar 14,5% sunt în stare rea. Cele menționate anterior scot în evidență faptul că pe o lungime destul de ridicată drumurile naționale încadrate ca DN din județul Argeș sunt de o calitate scăzută sau medie, ceea ce se reflectă și în buna desfășurare a circulației autovehiculelor, 246,311 km fiind în stare medie și 85,263 km fiind în stare rea.

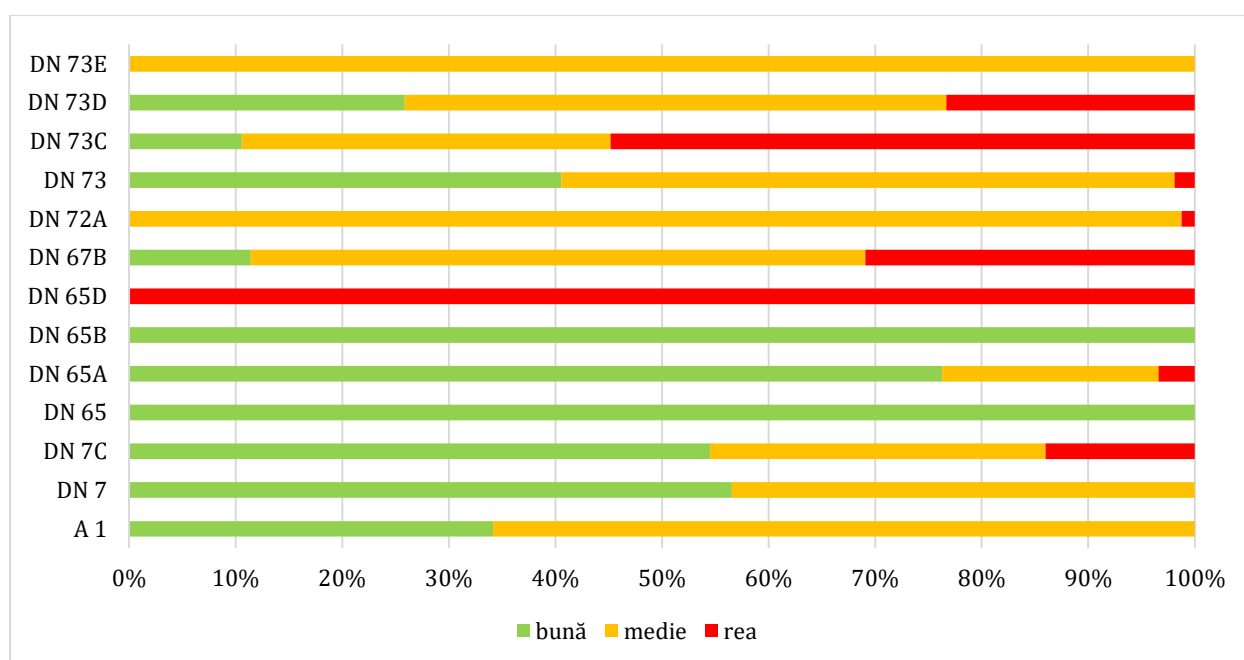

Fig. 1.32 STAREA DE VIABILITATE ȘI PONDEREA ACESTEIA DIN LUNGIMEA FIECĂRUI DRUM NAȚIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ (2023)

Sursa: date prelucrate Direcția Regională de Drumuri și Poduri București, 2024

La nivelul județului Argeș au fost identificate cinci baraje care asigură calea pentru drumurile clasificate din județ, după cum urmează: Barajul Golești care asigură calea pentru DJ

704C, Barajul Budeasa care asigură calea pentru DC 219A, Barajul Vidraru care asigură calea pentru DN 7C, Barajul Zigoneni care asigură calea pentru DC 209, respectiv Barajul Cerbureni care asigură calea pentru DC 243. Infrastructura rutieră din județul Argeș beneficiază de 184 de poduri și podețe pe drumurile naționale, construite din diverse materiale. Podurile și podețele în stare foarte bună reprezintă doar 0,54%, în timp ce 18,48% sunt în stare bună, 43,48% în stare satisfăcătoare și 36,94% în stare nesatisfăcătoare. Cel mai utilizat material de construcție pentru infrastructura podurilor și podețelor de pe drumurile naționale ale județului Argeș este betonul (48,11%), urmat de beton armat (44,86%) și zid de piatră (7,03%). De asemenea, găsim 10 viaducte și 16 pasaje rutiere pe infrastructura clasificată.

În județul Argeș, cele 21 de sensuri giratorii de pe drumurile clasificate, în special cele din municipiul Pitești, sunt esențiale pentru facilitarea fluxului de trafic pe drumurile naționale, unde densitatea vehiculelor este mai mare.

În județul Argeș există 45 intersecții de drumuri clasificate cu căile ferate, la nivel. Cele mai multe astfel de intersecții sunt semnalizate doar cu indicatoare rutiere (24). Intersecții de tip SAT (cu instalații automate de semnalizare rutieră fără semibariere) sunt 6, intersecții de tip BAT (cu instalații automate de semnalizare rutieră cu semibariere) sunt 2, iar intersecții cu barieră sunt 13.

În cuprinsul județului Argeș au fost identificate 82 de stații de alimentare cu carburant, aparținând de diverse companii. Stațiile de alimentare cu carburant sunt concentrate în cea mai mare parte în cadrul localităților urbane. În cadrul județului de studiu se comercializează benzină, motorină și GPL, fiecare benzinărie având disponibile mai multe tipuri de carburanți.

La finalul anului 2023 în județul Argeș erau înmatriculate 865 de vehicule electrice, ceea ce reprezintă 2% din numărul de vehicule electrice din România. La nivel de județ, numărul vehiculelor electrice a crescut de la un an la altul, de la 20 vehicule în 2018 la 865 vehicule în 2023. Infrastructura de încărcare este în continuă dezvoltare, cu un număr tot mai mare de stații de încărcare publice, atât în orașe, cât și pe autostrăzi, pentru a facilita utilizarea pe distanțe lungi. La nivelul județului Argeș sunt disponibile 76 de stații de încărcare pentru mașini electrice.

În cursul lunii noiembrie 2024, la nivelul județului Argeș, au fost identificate 189 de spații de parcare special amenajate, după cum urmează: A 1 – 5, DN 7 – 65, DN 7C – 27, DN 65 – 48, DN 65A – 2, DN 73 – 42.

În cadrul recensământului de trafic realizat de către Centrul de Studii Tehnice Rutiere și Informatică (CESTRIN) în 2022, au fost recenzate 28 sectoare de drum național și 69 de sectoare de drum județean. Conform rezultatelor obținute s-a constatat că în cuprinsul județului Argeș se

reîntâlnesc toate cele 5 clase tehnice de drum. În cadrul județului, pe 6 sectoare de drum traficul este foarte intens, depășind 16.001 vehicule pe zi, acestea fiind sectoare din autostrada A1, dar și sectoare din DN 7, DN 73 și DN 66. În cea de-a doua clasă, regăsim 7 sectoare de drum aparținând drumurilor naționale. În cea de-a treia clasă se regăsesc 10 sectoare de drum național și județean, acestea având traficul mediu. În cea de-a patra clasă tehnică au fost raportate 47 de sectoare de drum, în timp ce în cea de-a cincea clasă tehnică se află 29 de sectoare de drum, cu trafic foarte redus.

Conform HG nr. 782/2014, pe teritoriul județului Argeș nu există drumuri încadrate ca și variante ocolitoare. Totuși s-au realizat proiecte pentru construirea de variante de ocolire în jurul localităților Curtea de Argeș, Mioveni, Câmpulung și s-a făcut licitație pentru Drumul Expres A1 – Pitești – Mioveni. Orașul Topoloveni este afectat de traficul de tranzit, din lipsa unei variante ocolitoare a orașului.

La nivelul județului Argeș, în perioada ianuarie 2017 – iunie 2024, au fost înregistrate 6.426 de accidente de circulație, dintre care 3.897 pe drumurile clasificate din județ (autostradă, drumuri naționale, drumuri județene și drumuri comunale). În perioada analizată, cele mai multe accidente de circulație au fost înregistrate pe alte tipuri de drumuri (străzi, ulițe etc.) (39,36%), poziția secundă fiind ocupată drumurile naționale cu o pondere de 36,1%, în timp ce pe drumurile județene s-au produs 14,78% dintre acestea, pe cele comunale 8,5%, iar pe autostradă doar 1,26%. În perioada analizată, cele mai multe accidente de circulație s-au produs în apropierea sau chiar în localitatea cea mai importantă a județului, Pitești. Sectorul cu cele mai multe accidente rutiere înregistrate este DN 65 între Pitești și DJ 659. A doua poziție a clasamentului o ocupă sectorul din DN 67B cuprins între DN 7 și DJ 703E, în timp ce pe a treia poziție se situează DN 65 cuprins între DN 65B și DC 154. Dintre drumurile județene, cel mai periculos sector este cel al drumului județean DJ 659, cuprins între DC 155 și DC 111.

Județul Argeș dispune de o rețea **feroviară** care include atât linii simple, cât și linii duble. La nivel județean, conform INS, 90,3% sunt căi ferate simple, în timp ce restul de 9,69% sunt căi ferate duble, toate fiind neelectrificate.

La nivelul județului Argeș, conform Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” S.A., Sucursala Regională CF Craiova, 11,921 km sunt modernizați, ceea ce înseamnă că doar 5,55% din căile ferate din județ sunt modernizate. Căile ferate modernizate sunt pe Linia 101 Fir I Călinești – Golești – Pitești – Costești – Craiova (6,578 km) și pe Linia 101 Fir II Călinești – Golești (5,343 km).

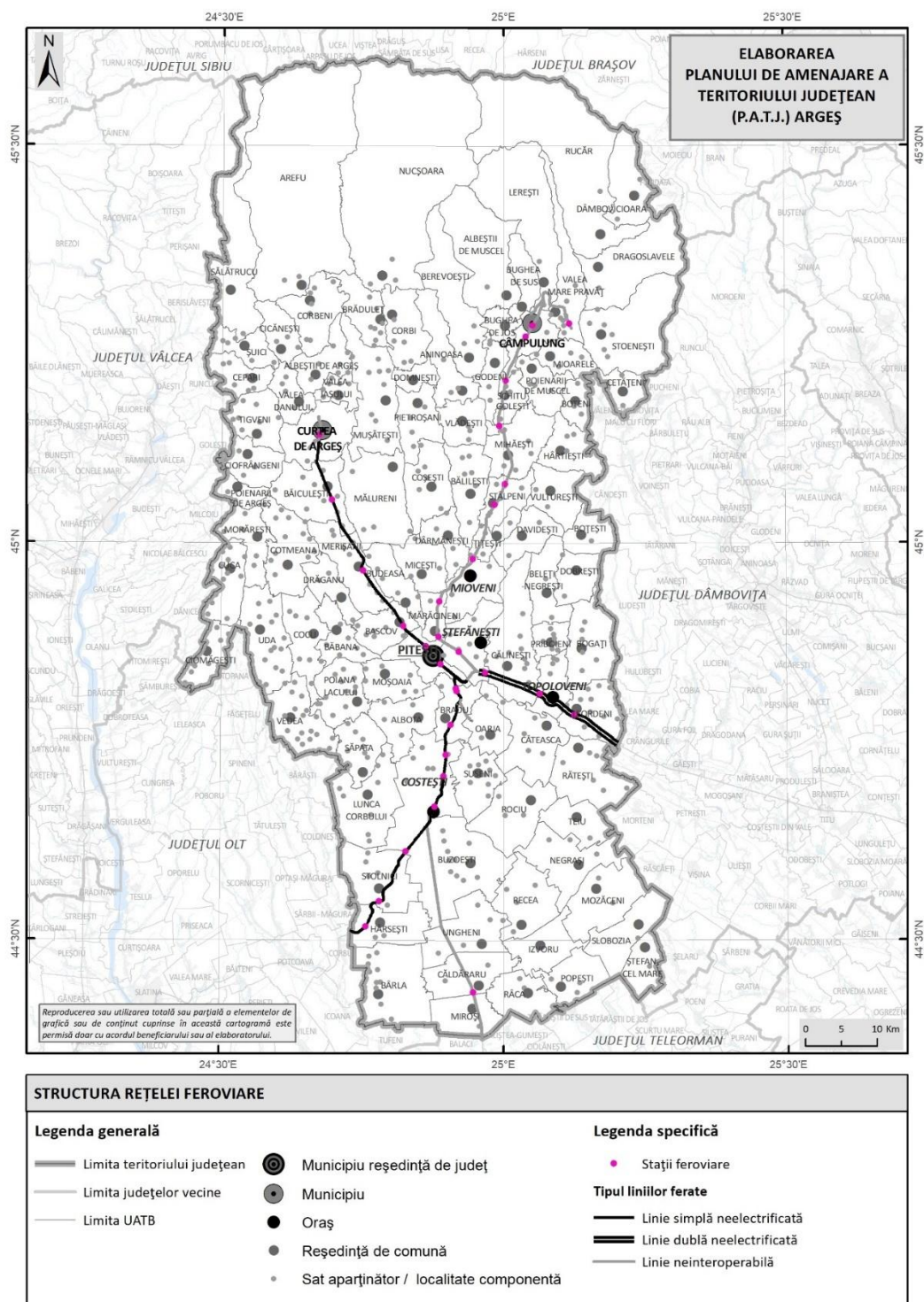

Fig. 1.33 STRUCTURA REȚELEI FERROVIARE DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: Compania Națională de Căi Ferate "CFR" SA, 2022

În cuprinsul județului Argeș se află un singur tunel de cale ferată cu o lungime de 245 m, pe Linia 108 Golești – Argeșel, între stațiile Câmpulung – Argeșel, de la km 166+359 la km 166+604. Conform Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” S.A., Sucursala Regională CF Craiova, la nivelul județului studiat sunt 11 puncte periculoase atât pe linii interoperabile, cât și pe linii neinteroperabile.

Infrastructura feroviară din județul Argeș cuprinde 330 de poduri și podețe.

Secția L1 Pitești are pe raza județului Argeș un număr de 18 stații și 20 de halte de cale ferată.

Sucursala Regională CF Craiova a semnat un contract pentru lucrări de înlocuire a elementelor suprastructurii căii pe linia feroviară București – Pitești, finanțat prin PNRR.

Județul Argeș nu dispune de un aeroport propriu, însă transportul **aerian** poate fi realizat prin intermediul aeroporturilor din apropiere, cum ar fi Aeroportul Internațional Henri Coandă București (OTP), aflat la aproximativ 100 km distanță de Pitești, accesul făcându-se ușor prin autostrada A1 București-Pitești, care garantează o conexiune rapidă cu aeroportul.

La nivelul județului Argeș există Aerodromul Geamăna - Pitești (LRPT), situat la circa 4,6 km fața de municipiul reședință de județ. Acesta este situat la 308,76 m altitudine, are o lungime de 560 m, o lățime de 40 m și o singură pistă.

Conform Institutului Național de Statistică, singurele localități care beneficiază de **transport public** local sunt municipiile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș. Potrivit PUBLITRANS 2000 S.A. la nivelul lunii iulie 2024, parcul de vehicule al operatorului de transport cuprinde 40 de autobuze Solaris Urbino 12 Electric achiziționate în anul 2022 cu o capacitate de 83 locuri (31 pe scaune și 52 în picioare), 20 de autobuze Mercedes-Benz Conecto Hibrid achiziționate în anul 2023 cu o capacitate de 103 locuri (30 pe scaune și 73 în picioare), 70 de autobuze Solaris Urbino 12 achiziționate în anul 2015 cu o capacitate de 103 locuri (27 pe scaune și 76 în picioare), 1 autobuz BMC 215 SCB achiziționat în anul 2018 cu o capacitate de 66 locuri (27 pe scaune și 76 în picioare).

La nivelul județului Argeș sunt 7 autogări autorizate, disponibile pentru ca populația să se deplaseze pe diferite rute din județ sau pe rute naționale sau internaționale. Din cele 7 autogări autorizate, 3 se regăsesc în municipiul reședință de județ, două în Costești, una în Mioveni și una în Curtea de Argeș. În cadrul municipiului reședință de județ, sunt disponibile 17 linii de transport public care deservește locuitorii orașului. De asemenea, transportul public este asigurat și în zona metropolitană prin intermediul a 14 linii de transport în comun.

La nivelul județului Argeș există numeroase localități care nu sunt deservite de transportul public rutier sau feroviar, ceea ce îi determină pe oameni să utilizeze transportul individual pentru a ajunge la localitățile de rang superior.

Analizând distribuția teritorială a rutelor de transport public județean realizate de operatorii autorizați, respectiv distribuția teritorială a stațiilor feroviare, reiese că 255 localități

nu sunt deservite de niciun mijloc de transport public (rutier sau feroviar), în timp ce 319 localități sunt deservite de cel puțin un mod de transport public.

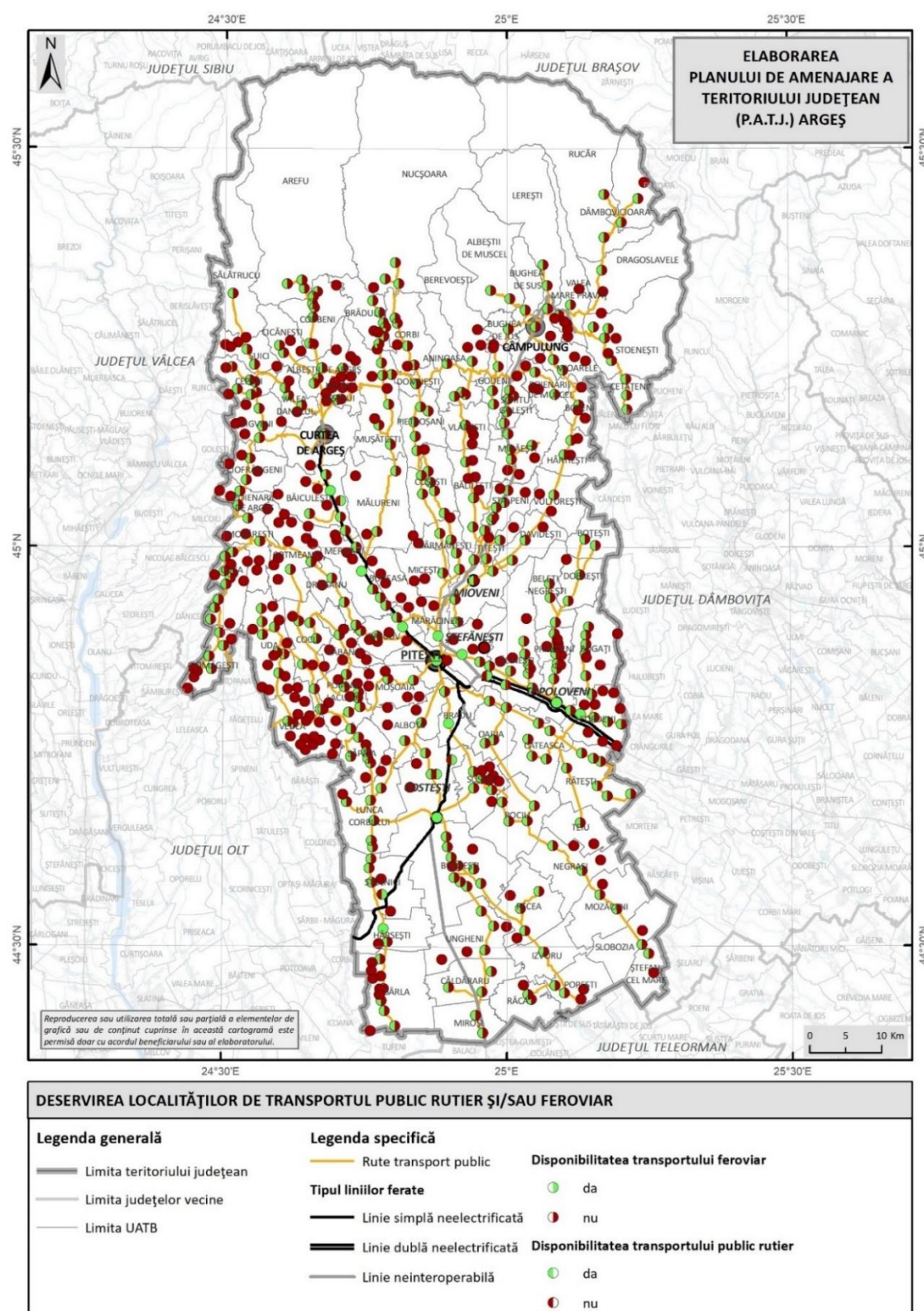

Fig. 1.34 DESERVIREA LOCALITĂȚILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ DE TRANSPORTUL PUBLIC RUTIER ȘI/SAU FEROVIAȚ

Sursa: date prelucrate Consiliul Județean Argeș și mersultrenurilor.ro

Localitățile urbane ale județului Argeș sunt conectate la diverse localități din alte județe ale țării, transportul între acestea fiind realizat pe cale rutieră. Totuși, doar câteva dintre localitățile urbane din județ au conexiune directă cu capitala României: Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Costești și Mioveni. Pitești și Topoloveni au conexiuni și cu importante orașe din Europa. Transportul feroviar din județul Argeș asigură legături directe atât cu orașe importante din România, cât și cu localități mai mici. Municipiul Pitești are legătură directă cu București și Craiova.

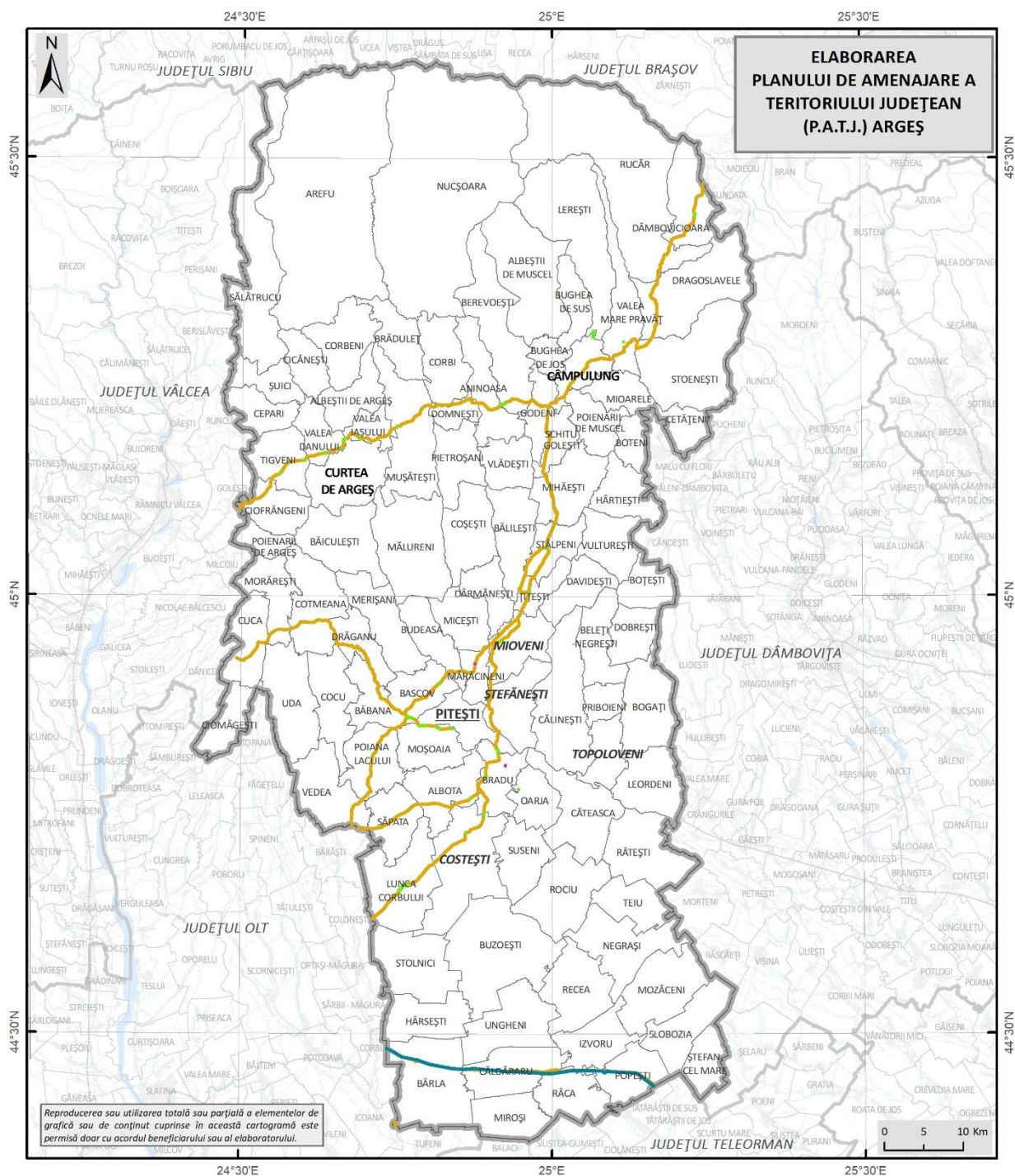
În 3 octombrie 2024, a fost recepționată a doua investiție din cele cinci incluse în cadrul proiectului „Modernizarea infrastructurii serviciului de transport public local de călători și creșterea atractivității transportului nemotorizat” – „Realizarea de **piste pentru bicicliști**, inclusiv pentru recreere, de-a lungul râului Argeș”. Au fost realizate 6,558 kilometri de piste pentru biciclete pe următoarele trasee: Basarabiei: 1,369 km, Petrochimiștilor: 1,221 km, Lânăriei + Târgu din Vale: 2,024 km, Promenada râului Argeș: 1,944 km.

În cuprinsul județului Argeș nu există stații **intermodale** feroviar-rutier pentru transportul de marfă în containere. În municipiul Pitești, zona autogării are un potențial destul de ridicat pentru dezvoltarea transportului **multimodal** din oraș. Stația de transport public din imediata vecinătate, face ca această zonă să aibă și mai mult potențial pentru un nod multimodal.

Gazul natural care ajunge în județul Argeș este transportat printr-o rețea națională de conducte de înaltă presiune, administrată în principal de compania Transgaz. Printre cele mai importante conducte care traversează județul Argeș amintim conducta de transport Craiova-Pitești și conducta de transport București-Pitești.

Începând cu anul 2000, în județul Argeș, numărul UAT-urilor care dețin rețea de alimentare cu gaze naturale a cunoscut o evoluție ascendentă, astfel că în anul 2019 toate localitățile urbane erau deservite. La acestea se adaugă 38 de localități rurale.

În anul 2022, lungimea rețelei de distribuție a gazelor naturale în județ a fost de 1.562,3 km și cuprinde 44 localități. Volumul de gaze naturale distribuit a fost de 265.121 mii m³, dintre care 113.656 mii m³ pentru uz casnic (conform INS – Direcția Județeană de Statistică Argeș).

REȚEA TRANSGAZ

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Rețea Transgaz

- Conductă transport
- Conductă BRUA
- Conductă tehnologică
- Conductă terți

Fig. 1.35 REȚEAUA TRANSGAZ

Sursa: Transgaz

În cazul rețelelor de transport gaze naturale se observă nerespectarea distanțelor minime de siguranță față de aceste conducte. Această situație a apărut după 1989 ca urmare a realizării construcțiilor în zone nou incluse în intravilan sau chiar în extravilan. Față de adâncimea de pozare fac excepție traversările de drumuri naționale, județene, comunale și de exploatare unde, față de îmbrăcămintea drumului se va respecta o distanță de minim 1,5 m față de generarea superioară a tubului de protecție, cu respectarea prevederilor din STAS 9312-87.

Deoarece traseele conductelor de transport gaze de înaltă presiune sunt în general în afara intravilanului localităților (terenuri arabile, pășuni, lunci etc.) este necesar, în vederea execuției de noi trasee și a exploatării acestora, să se creeze drepturile de exploatare pe durată nedeterminată a terenului afectat și să se stabilească dreptul de servitute legală, ce se vor stabili prin negociere între titularul operațiunii și proprietarii terenului.

Consumul de gaze naturale a crescut în ultimul deceniu, excepție fiind anul 2023, în urma tranziției către sisteme individuale de încălzire a locuinței. Creșterea consumului de gaze naturale este explicabilă prin utilizarea pe scară largă a unor sisteme individuale de încălzire a locuințelor.

Racordarea noilor consumatori se va face cu prioritate pentru rezolvarea necesităților legate de prepararea hranei dar și pentru realizarea încălzirii și preparării apei calde menajere, atât pentru locuințe cât și pentru obiective social-edilitare.

Traseele conductelor vor fi pichetate prin borne amplasate în axul conductei, la cel mult 200 m una de alta iar în punctele de schimbare ale direcției se vor amplasa două borne.

La alegerea traseelor conductelor de gaze precum și a amplasamentelor stațiilor de reglare – măsurare se va ține seama de distanțele minime față de centrele populate, drumuri, căi ferate, balastiere, depozite de gunoaie, poduri etc., prevăzute în actele normative în vigoare (Normativ I6- 98, STAS 8591/1-91)

În documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului, trebuie să fie prezentate traseele rețelelor de gaze și a zonelor de protecție a acestora, avizate de S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A. și unde este cazul de ROMGAZ S.A. În scopul însușirii lor de către serviciile de urbanism ale consiliilor locale și ale consiliului județean Argeș , pentru a se evita amplasarea necorespunzătoare a construcțiilor.

Traseele conductelor trebuie cunoscute și pe terenurile agricole, evitându-se plantațiile perene (vii, pomi fructiferi) în zona conductelor de fluide combustibile.

Este necesară interzicerea amplasării construcțiilor la o distanță mai mică de 60 m față de conductele magistrale, stații de reglare-măsurare (gaze), stații de pompare.

Depășirea duratei normale funcționare la conductele de repartiție distribuție constituie o disfuncționalitate care este accentuată de caracterul acid al terenului, ceea ce conduce la corodarea conductelor la creșterea pericolului de explozie. Insuficienta contorizare la nivel de consumator de gaze naturale constituie o disfuncționalitate care se manifestă din ce în ce mai accentuat odată cu creșterea prețului gazelor, cu apariția de noi consumatori în cadrul sistemelor existente (Firme private în blocuri de locuințe, mici industrii în cadrul fostelor platforme industriale).

În zona orașului Topoloveni - comuna Leordeni sistemul de distribuție gaze naturale prezintă dificultăți majore în funcționare datorate alimentării din sursele Schelei petroliere care în prezent nu mai dispune de debitele necesare atât din cauza scăderii acestora, cât și din cauza creșterii numărului de abonați. Astfel în perioadele cu temperaturi scăzute, când se înregistrează vârfuri de consum, presiunea la care sunt furnizate gazele naturale este sub limita funcționării normale a sistemului.

Rețelele de distribuție gaze naturale existente s-au construit în perioada anilor '70 - '80 odată cu apariția și dezvoltarea ansamblurilor de locuințe și a platformelor industriale din principalele localități ale județului. Toate rețelele de gaze indiferent de sursa de finanțare, conform legislației în vigoare la data realizării lor, au fost înregistrate ca mijloace fixe ale întreprinderii distribuitoare care a asigurat exploatarea, întreținerea și înlocuirea la sfârșitul duratei normale. Conform prevederilor Legii 62/68 privind amortizarea fondurilor fixe, această durată a fost de 20 - 25 ani, iar prin HGR 266/94 durata a fost redusă la 15 ani. Reducerea duratei de funcționare, cât și atingerea acestei noi limite de către rețelele construite masiv în perioada menționată mai sus a depășit capacitatea financiară, cât și ritmul anterior al înlocuirilor. În prezent cca. 30 % din conductele rețelelor de distribuție gaze naturale existente au durata normală de funcționare depășită.

În conformitate cu prevederile normativului specific, sistemele de alimentare cu gaze naturale aferente localităților cuprind „ansamblul compus din conducte, aparate, instalații de măsurare și accesorii, situat între stațiile de predare și coșurile de evacuare a gazelor de ardere, inclusiv instalațiile și construcțiile aferente”. În general, construcțiile existente în localitățile în care există sisteme de distribuție gaze naturale nu îndeplinesc o serie de condiții impuse prin prevederile normativului 1.6.'98, constituind disfuncționalități grave ce pot genera accidente soldate cu incendii sau explozii. Condițiile neîndeplinite privesc:

- etanșarea împotriva infiltrațiilor de gaze naturale prin locurile de pătrundere a instalațiilor de orice utilitate (încălzire, apă, canalizare, cabluri electrice și

telefonice), în subsolul clădirilor; etanșarea trecerii conductelor prin planșeul peste subsol, pentru evitarea pătrunderii gazelor la nivelurile superioare, în caz de infiltrare a acestora la subsol;

- asigurarea ventilării naturale a subsolului clădirilor prin orificii de ventilare pe conturul exterior al acestora, între încăperile din subsol, precum și prin legarea subsolului la canale de ventilare.
- porțiunile de conductă montate în tuburi de protecție la trecerea prin ziduri și planșee sunt însă deseori corodate, existând riscul pierderii de gaze către încăperi, cu urmări grave datorate pericolului de explozie.

Activitatea de transport distribuție a gazelor naturale impune o disciplină strictă din cauza pericolelor potențiale prezentate. Aceste pericole sunt încă de multe ori ignorate de către proprietarii de terenuri și de locuințe prin încălcarea normelor legale în vigoare iar organele în drept nu reușesc să prevină aceste încălcări și nici să-i sancționeze pe cei vinovați.

Numărul locuințelor care beneficiau de instalație **electrică** la nivel județean (la recensământul din anul 2011) este de 269.288, ceea ce reprezintă 99,2% din numărul total al locuințelor convenționale. Astfel, din totalul de gospodării înregistrate în județul Argeș la recensământul din anul 2011, doar 2.138 nu aveau instalație electrică, dintre care 1.855 locuințe se aflau în mediul rural. Dotarea locuințelor cu instalație electrică este de aproape 100% la nivel județean, ceea ce arată o bună deservire a populației cu acest tip de serviciu.

Liniile de transport a energiei electrice, majoritatea realizate la începutul anilor 80 nu au beneficiat de reparații capitale. În prezent starea tehnică a unora este necorespunzătoare, unele echipamente și materiale prezentând un grad înaintat de uzură, caracteristici tehnice depășite. Majoritatea echipamentelor primare și secundare din stațiile de transformare au o uzură fizică morală înaintată. În anumite zone rețelele electrice subterane nu sunt sistematizate. Astfel, unele lucrări de intervenție la rețele de apă- canal duc la deranjamente în rețeaua electrică și invers. Iluminatul public este deficitar în multe localități ale județului (atât rurale cât și urbane).

Se remarcă disfuncționalități în alimentarea cu energie electrică în mediul rural și urban.

În prezent, există localități în care extinderea intravilanului a condus la construirea unor cartiere de locuințe unde autoritățile locale trebuie să asigure alimentarea cu energie electrică.

La nivel național se observă, începând cu anul 1990, o tendință de scădere a numărului de localități conectate la sistemul centralizat de alimentare cu **energie termică** cu aproximativ 80%, tendință manifestată și la nivelul Județului Argeș, unde scăderea numărului de localități

conectate la sistemul centralizat (SACET) este de 70%. În prezent sunt doar 3 localități deservite de acest sistem-Municipiul Pitești și comunele limitrofe Bascov și Mărăcineni.

În județul Argeș energia termică produsă este utilizată pentru procese industriale, încălzirea locuințelor și producerea apei calde. Combustibilii cei mai utilizați în sistemele de încălzire din județ sunt lemnul și gazele naturale. Uneori se mai folosește păcura, dar numai în cazuri speciale.

În ultima perioadă se remarcă o tendință de creștere a gradului de utilizare a sistemelor de încălzire individuale, acest lucru datorându-se în special ineficienței și uzurii echipamentelor, instalațiilor și construcțiilor sistemelor centralizate de termoficare. Trebuie menționat că sistemele de termoficare din localitățile Curtea de Argeș și Mioveni au fost desființate, fiind utilizate în exclusivitate soluțiile individuale.

Energia termică livrată asigură apa caldă menajeră și încălzirea locuințelor în sistem centralizat pe raza municipiului Pitești, orașului Ștefănești și comunelor Mărăcineni și Bascov, precum și agenților economici care folosesc agentul termic sub formă de abur în procesul de producție. Rețeaua urbană de transport a apei calde de pe teritoriul municipiului Pitești (magistrale, ramificații, racorduri) totalizează o lungime de 124 km și un volum de 17.500 m³.

Problema încălzirii locuințelor se poate agrava în anii următori, pe fondul lipsei investițiilor sau a subvențiilor în domeniul energetic și a lipsei unei infrastructuri de alimentare cu gaze naturale dezvoltate (doar 47% de UAT-uri dețin o astfel de infrastructură).

Județul Argeș beneficiază de un potențial ridicat al **energiilor regenerabile**, sursele acestora fiind hidroenergia, energia eoliană, energia solară și biomasa.

Pe lângă potențialul *hidroenergetic* al râului Argeș, valorificat prin centralele hidroelectrice care funcționează pentru asigurarea necesarului de energie electrică al județului, și potențialul energetic al pădurii prin obținerea de biomasă, județul dispune și de un mare potențial eolian și solar, mai puțin valorificate. Perimetrele potențiale cele mai importante pentru producerea de energie regenerabilă prin utilizarea *biomasei* agricole sau forestiere se regăsesc în Valea Danului, Corbi și Costești.

Nordul județului Argeș are cel mai mare potențial *eolian* în zona montană unde viteza medie anuală a vântului este de 9-10 m/s și peste 10 m/s la 50 m deasupra solului. Ariile cu un potențial energetic mare acoperă zona de câmpie, iar zona a III-a de eficiență energetică *solară* se suprapune peste zona de dealuri și sectorul subcarpatic. Localitatea Mozăceni din județul Argeș, are cel mai ridicat potențial pentru instalarea de panouri *fotovoltaice*.

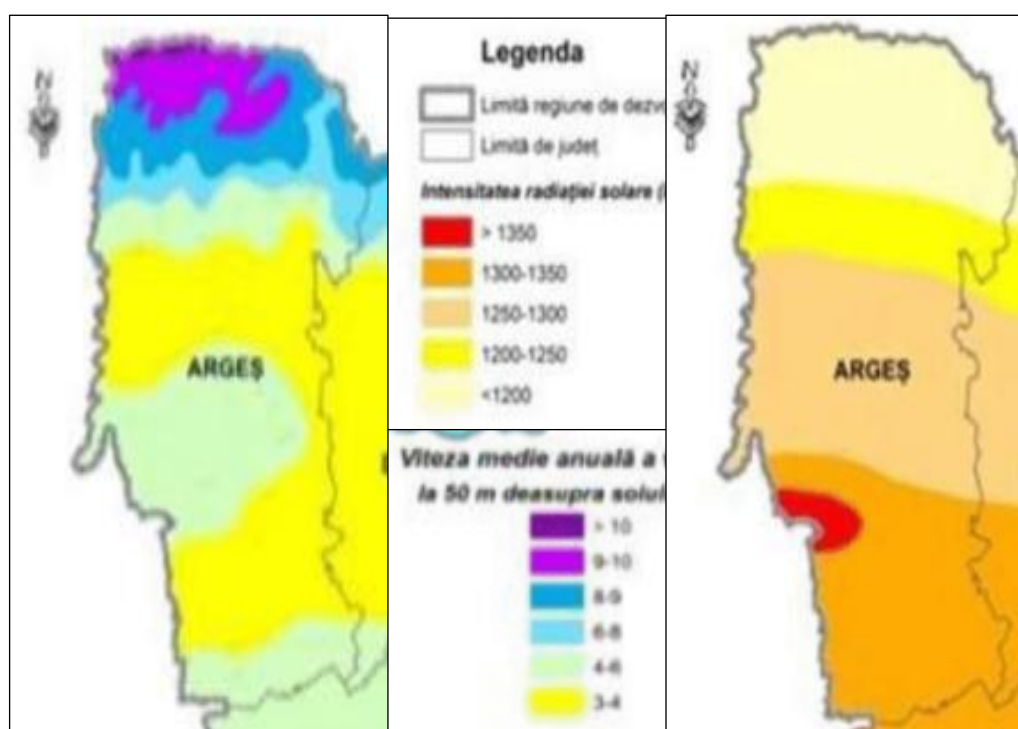

Fig. 1.36 VITEZA MEDIE ANUALĂ A VÂNTULUI LA 50 M DEASUPRA SOLULUI (M/S) și POTENȚIALUL SOLAR AL JUDEȚULUI ARGEȘ

Sursa: ICEMENERG

Telecomunicațiile sunt esențiale pentru dezvoltarea economică și socială, facilitând conectivitatea și accesul la informații. În județul Argeș, aceste servicii sunt deosebit de importante, având un impact semnificativ asupra vieții de zi cu zi și asupra afacerilor locale. Județul Argeș beneficiază de o infrastructură diversificată în domeniul telecomunicațiilor, care include rețele de telefonie mobilă, telefonie fixă, internet și televiziune.

Județul Argeș este acoperit de serviciile mai multor operatori de *telefonie mobilă*, fiecare având o prezență semnificativă în regiune (Orange România, Vodafone România, Digi Mobil – RCS&RDS, Telekom România). Gradul de acoperire variază în funcție de locație, cu zonele urbane având o acoperire mai completă comparativ cu zonele rurale.

Rețelele de *telefonie fixă* sunt furnizate de mai mulți operatori în județul Argeș: Telekom România - lider pe piața telefoniei fixe, Digi (RCS & RDS) și furnizori locali, cu o acoperire mai restrânsă comparativ cu marii operatori.

În județul Argeș, serviciile de *internet* sunt variate și includ: fibră optică - Digi, Telekom și alții au investit în extinderea rețelilor de fibră optică, oferind viteze mari de internet în orașele mari și în zonele rezidențiale dezvoltate; DSL și ADSL - deși viteza oferită de DSL și ADSL nu este la fel de mare ca în cazul fibrei optice, ele sunt o opțiune viabilă pentru multe locații din județul

Argeș; internet wireless - furnizate de operatori locali și naționali, fiind utile în zonele unde infrastructura de fibră optică sau DSL nu este completă.

Serviciile de *televiziune* sunt furnizate de: Digi (RCS & RDS) - furnizor important de televiziune în județul Argeș, UPC (Vodafone) și Orange TV.

În ciuda dezvoltării infrastructurii, unele zone rurale din județul Argeș nu beneficiază de acoperire completă. Acest lucru limitează accesul la servicii de internet de mare viteză și telefonie mobilă. Unele părți ale infrastructurii de telecomunicații necesită modernizare pentru a face față cerințelor actuale și pentru a îmbunătăți serviciile oferite.

În județul Argeș, activitățile serviciului de **salubritate** pentru populație sunt prestate numai de către operatori licențiați. Gestionarea deșeurilor municipale se realizează prin Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) existent în prezent la nivelul județului Argeș. Începând cu anul 2017, gradul de acoperire cu servicii de salubritate în județul Argeș este 100%, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Sistemul de colectare a **deșeurilor** menajere implementat în județul Argeș este următorul: deșeurile reziduale - sistemul din poartă în poartă; deșeurile reciclabile - 2 fracții (hârtie/carton, plastic/metal) sau 3 fracții (hârtie/carton, plastic/metal, sticlă) din poartă în poartă; biodeșeurile - în zonele de blocuri din mediul urban, în puncte de colectare dotate cu containere, iar în zonele de case din poartă în poartă; biodeșeurile nu se colectează separat în mediul rural, se compostează individual. În ceea ce privește colectarea separată a deșeurilor reciclabile, infrastructura existentă este alcătuită din 5.931 recipiente, din care 4.037 sunt reprezentate de europubele de 240 l și 555 europubele de 120 l pentru colectarea din poartă în poartă iar restul (1.339) sunt containere de 1,1 mc pentru colectarea deșeurilor reciclabile în punctele de colectare din mediul urban, zona de blocuri. De asemenea, la nivelul județului Argeș au fost înființate 36 platforme de colectare dotate și cu câte 1 container de 1,1 mc pentru colectarea separată a biodeșeurilor, în municipiul Curtea de Argeș, respectiv orașul Costești.

Colectarea deșeurilor din grădinile și parcurile de pe teritoriul localităților urbane din județul Argeș se realizează, în unele cazuri, de către operatorii de salubritate, iar în alte cazuri, de alți operatori. Colectarea deșeurilor din piețele de pe teritoriul localităților urbane din județul Argeș se realizează de către aceiași operatori care colectează deșeurile din grădinile și parcurile publice. În orașul Costești nu există operator pentru colectarea acestei categorii de deșeuri. Cu excepția municipiului Curtea de Argeș, colectarea deșeurilor stradale de pe teritoriul localităților urbane din județul Argeș se realizează de către aceiași operatori care colectează deșeurile din

grădinile și parcurile publice și deșeurile din piețe. În Curtea de Argeș deșeurile stradale sunt colectate de Salubritatea Publică Urbană Curtea de Argeș.

Pe teritoriul județului Argeș există trei stații de transfer pentru deșeurile municipale: Costești (capacitate de 9.198 t/an), Curtea de Argeș (capacitate de 17.463 t/an) și Câmpulung Muscel (capacitate de 18.000 t/an). Deșeurile transferate la stațiile de transfer sunt deșeuri reziduale de la populație, deșeuri similare de la instituții și comerț, deșeuri stradale și deșeuri din piețe, precum și deșeuri reciclabile care urmează să fie tratate în Stația de sortare de la CMID Albota.

Valorificarea energetică a deșeurilor municipale în județul Argeș se poate realiza în cadrul fabricii de ciment deținută de S.C. HOLCIM (România) S.A. Ciment Câmpulung. Capacitatea nominală de co-incinerare a deșeurilor pentru cuptorul de clincher este de 32 tone/oră. De asemenea, pentru eliminarea deșeurilor municipale, în județul Argeș funcționează o instalație de incinerare a deșeurilor periculoase și nepericuloase cu capacitatea de 350 kg/h. Titularul activității este S.C. ENVIRO ECO BUSINESS S.R.L Pitești.

Pe raza județului Argeș au fost identificați, pe baza autorizațiilor de mediu furnizate de APM Argeș, 250 operatori autorizați pentru colectarea, tratarea și valorificarea deșeurilor din construcții și demolări. La CMID Albota funcționează o stație de concasare DCD. Stația de concasare constă într-o platformă betonată cu o suprafață de 500 m² destinată prelucrării prin concasare și stocării deșeurilor provenite din construcții. Concasarea se realizează cu un concasor TEREX, J-1160, cu o capacitate de 350 t/h. După concasare, deșeurile/materialele rezultate sunt utilizate în incinta celulei de depozitare pentru realizarea de drumuri interne, întreținere și/sau supraînălțare drumuri odată cu înălțarea pe verticală a celulei de depozitare definitivă. Surplusul se valorifică în realizarea de construcții. Capacitatea medie a stației de concasare Albota este de 518.400 tone/an. Societatea S.C. Grup Construct S.R.L. deține o instalație de amenajată pe o suprafață de 20.000 m². Societatea Enviro Eco Business S.R.L. deține o instalație prin care DCD-urile sunt tratate prin inertizare. Group Concif S.R.L. colectează deșeuri din construcții și desființări și le tratează în instalația de concasare pe care o deține în satul Valea Badenilor, comuna Stoenesti, județul Argeș, fiind amplasată pe un teren cu suprafața de 9.990 m².

Punctele de colectare înființate pentru deșeurile de echipamente electrice și electronice din județul Argeș sunt: CMID Albota, puncte verzi de colectare din cadrul stației de transfer Câmpulung Muscel, stației de transfer Costești, stației de transfer Curtea de Argeș, municipiul Pitești, orașul Mioveni, municipiul Curtea de Argeș. Semestrial, UAT-urile din județul Argeș, în asociere cu Asociația Română pentru Reciclare RoREC, respectiv cu S.C. NICONEX 2000 SERVICE

S.R.L. organizează campanii pentru colectarea DEEE din „poartă în poartă”. Conform listei transmise de APM Argeş, există un număr de 39 de operatori economici autorizaţi să desfăşoare activităţi de colectare DEEE, dintre care 14 desfăşoară şi activităţi de tratare.

La nivel naţional, există un număr foarte mare de operatori economici autorizaţi pentru reciclarea deşeurilor de plastic şi metal. Numărul operatorilor economici care asigură reciclarea deşeurilor de hârtie/carton, este semnificativ mai mic, reciclarea fiind asigurată de câteva fabrici de hârtie. Pentru reciclarea deşeurilor de sticlă există mai mulţi operatori economici.

Conform datelor furnizate de APM Argeş, la nivelul judeţului există 24 staţii de epurare a apelor uzate, la nivel urban şi rural. În cadrul staţiei de epurare a oraşului Mioveni a fost implementat un proiect pilot de tratare a nămolului rezultat în urma procesului de epurare a apelor uzate şi transformarea acestuia în compost, prin tehnologia Gore Cover, prin care nămolul rezultat de la staţiile de epurare în amestec cu deşeurile biodegradabile sunt valorificate printr-un proces aerob controlat (R3), care gestionează descompunerea biologică şi transformarea materiei prime. Conform Raportului privind activitatea S.C Apă Canal 2000 S.A în anul 2018, nămolul provenit de la Staţia de Epurare Piteşti a fost utilizat în agricultură, în conformitate cu legislaţia în vigoare, pe terenurile agricole puse la dispoziţie conform contractului nr. 257/12.12.2017 încheiat cu S.C. Ver Trans Europa S.R.L. Nămolul provenit de la Staţiile de Epurare Costeşti şi Topoloveni a fost eliminat la depozitul conform de deşeuri municipale Albota (conform contractului nr. 11/26.01.2018 încheiat cu S.C. Metalux S.R.L.). În cadrul fabricii de ciment detinută de S.C. HOLCIM (ROMÂNIA) S.A. Ciment Câmpulung se poate realiza şi valorificarea energetică a nămolului.

Strategia privind managementul nămolului prevede 5 scenarii, cu 3 opţiuni potenţiale de valorificare/eliminare a nămolurilor: utilizarea în agricultură, co-incinerare cu recuperare de energie, incinerarea nămolurilor şi depozitarea nămolurilor la depozitul ecologic de deşeuri.

În ceea ce priveşte sectorul deşeurilor s-a observat folosirea neadecvată a infrastructurii de colectare separată a deşeurilor menajere (colectarea deşeurilor reciclabile şi a deşeurilor biodegradabile în recipienţii aferenţi cu un grad foarte mare de impurităţi, evacuarea deşeurilor biodegradabile generate de populaţia din mediul rural în containerele de reziduale în loc de utilizarea unităţilor de compostare individuală primite). Instalaţiile de tratare a deşeurilor realizate sunt uzate tehnic şi moral şi nu mai sunt suficiente pentru necesităţile actuale de tratare, obligatorii pentru atingerea ţintelor. Se remarcă şi lipsa unor campanii publice susţinute referitoare la beneficiile şi riscurile modului de gestionare a deşeurilor de la generator până la operatorul de salubritate. Se constată şi o timiditate a autorităţilor administraţiei publice locale

În amendarea cazurilor de colectare neconformă a deșeurilor pe categorii și a celor de depozitări necontrolate a deșeurilor municipale, cu impact negativ asupra mediului.

Monitorizarea contractelor de delegare pentru operatorii de salubritate și operatorii instalațiilor de tratare, precum și a tuturor celorlalte contracte de colectare a deșeurilor din servicii municipale este precară, neputându-se identifica cu certitudine toate fluxurile de deșeuri și trasabilitatea acestora.

Urmare analizei efectuate în raport cu situația existentă, cele mai importante aspecte vulnerabile din domeniul managementului deșeurilor ar fi următoarele:

- nivelul încă scăzut de educare a populației în ceea ce privește impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor asupra mediului și legătura strânsă dintre o gestionare eficientă a acestora și conservarea resurselor naturale promovată prin principiile economiei circulare;
- insuficienta promovare și cunoaștere a măsurilor de la vârful ierarhiei deșeurilor: prevenirea generării deșeurilor și pregătirea pentru reutilizare;
- rata redusă de acoperire cu servicii de salubritate; lipsa din bugetele autorităților administrației publice locale a resurselor financiare pentru înființarea sistemelor de gestionare a deșeurilor și uneori slaba implicare a acestora în înființarea și funcționarea optimă a serviciilor de salubritate.
- rată redusă de acoperire cu sisteme de colectare selectivă a deșeurilor în special în localitățile din zona rurală a județului; numărul redus al punctelor de colectare și amplasarea acestora fac ca pentru majoritatea populației să fie mai facilă eliminarea deșeurilor municipale în amestec.
- lipsa unor stimulente pentru încurajarea colectării selective la sursă;
- slaba implicare a autorităților administrației publice locale în aplicarea unor măsuri de stimulare / cointerensare a populației pentru colectarea selectivă.
- apariția unor disfuncționalități în funcționarea lanțului „colectare – valorificare” a deșeurilor, datorate în principal inexistenței unor facilități fiscale pentru operatorii economici care activează în acest domeniu;

Problemele de mediu generate de nerezolvarea într-un termen rezonabil a aspectelor vulnerabile din domeniul gestionării deșeurilor, identificate și prezentate și în analiza noastră anterioară sunt după cum urmează:

- poluarea aerului cu mirosuri neplăcute și cu suspensii antrenate de vânt (în zona depozitelor neconforme, în care nu se practică exploatarea pe celule și acoperirea periodică cu straturi de materiale inerte);
- poluarea cu substanțe organice și suspensii a apelor de suprafață (datorită scurgerilor de ape pluviale de pe versanții depozitelor care nu au rigole perimetrale);
- influențarea negativă a calității solului și subsolului de pe terenurile ocupate cu deșeuri și limitrofe depozitelor de deșeuri;
- păstrarea actualului model liniar de producție și consum bazat pe consumarea unor cantități mari de resurse naturale neregenerabile care ar putea fi economisite prin reutilizarea materialelor recuperabile din deșeuri.

1.6 Zonificarea teritoriului

Relieful variat și condițiile pedoclimatice aferente fiecărei trepte majore de relief (munte, deal și câmpie) au influențat semnificativ modalitatea de utilizare a terenurilor din județ. Astfel, cea mai mare parte a acestora este acoperită de păduri (41,7% din suprafața administrativă totală), terenuri arabile (25,5%), respectiv pășuni și fânețe (21,5%). Celelalte folosințe reuneau 11,3% din suprafață, dintre care 3,6% erau curți-construcții, 3,2% vii și livezi, 1,6% terenuri degradate și neproductive, 1,5% căi de comunicații și 1,4% ape. Prin raportare la restul județelor din regiune, Argeșul se remarcă printr-un echilibru perfect între utilizarea terenurilor în scop agricol, respectiv non-agricol. În context național, județul Argeș se remarcă printr-o suprafață restrânsă a terenurilor arabile (locul 25/41), situație specifică zonelor cu o pondere ridicată a zonelor montane. *În schimb, Argeșul ocupă locul 1 la nivel național din perspectiva suprafețelor ocupate cu livezi, locul 12 din punct de vedere al fânețelor și locul 14 din punct de vedere al pășunilor.*

Peste jumătate din județ se suprapune peste o zonă montană, iar peste 40% sunt păduri, concentrate tot în zonele înalte. Acestea asigură un habitat natural extrem de valoros, din care o parte este protejat prin desemnarea ca situri din Rețeaua Natura 2000. Chiar dacă acestea dispun, în general, de planuri de management, resursele puse la dispoziție pentru implementarea măsurilor cuprinse în acestea sunt foarte limitate. În acest context, fenomenele de tăieri ilegale, braconaj, depozitare ilegală a deșeurilor, extindere a perimetrelor construite, practicarea formelor agresive de turism și de pășunat etc. continuă să existe, mai ales în cazul suprafețelor aflate în proprietate privată. O altă problemă este legată de lipsa unor coridoare ecologice care

să asigure conectivitatea diferitelor ecosisteme fragmentate de către proiectele majore de infrastructură (autostradă, drum expres).

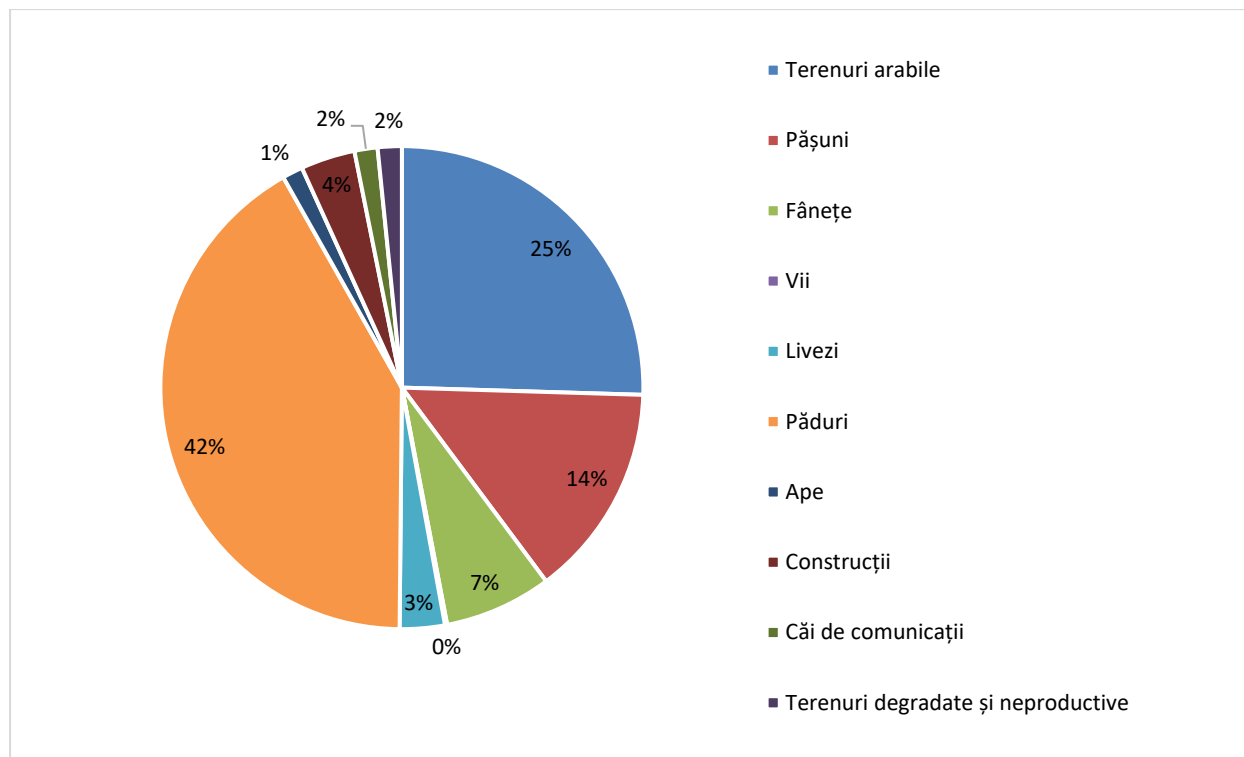

Fig. 1.37 BILANȚUL TERITORIAL AL JUDEȚULUI ARGEȘ

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online.

38% dintre terenurile agricole prezintă limitări severe și extrem de severe pentru utilizările arabile, ca vii și livezi, fiind încadrate în clasa a IV-a și a V-a. Aproape 41% dintre aceste terenuri sunt afectate de exces temporar de umiditate (stagnogleizare), 27% sunt afectate de eroziune prin apă slab excesivă, 10% sunt gleizate, 3% afectate de alunecări de teren, iar peste 2% sunt terenuri inundabile frecvent.

În ceea ce privește suprafețele non-agricole, județul Argeș ocupă locul 6 la nivel național din perspectiva fondului forestier, locul 7 la suprafața ocupată de construcții și locul 12 cea care deservește căile de comunicații. În schimb, județul are o suprafață modestă ocupată de ape (locul 24/41 la nivel național).

La nivelul anului 2014 (ultimul pentru care există date statistice la nivelul INS, în contextul în care în prezent se derulează un proces amplu de înregistrare a proprietăților în sistemul de cadastru și carte funciară), 71,1% dintre terenurile din județul Argeș erau deținute de proprietari privați. În cazul suprafețelor agricole, această pondere este de 92,2% (diferența de 7,8% fiind reprezentată, în general, de pășuni publice). Tot în proprietate privată se află și

88,5% din terenurile ocupate cu construcții, respectiv 68,4% dintre terenurile degradate/neproductive. În schimb, aproape 52% din fondul forestier, 90% dintre suprafețe ocupate de drumuri și căi ferate, respectiv 78% din cele acoperite de ape de suprafață se află în proprietate publică.

La nivelul județului Argeș în categoria zone montane defavorizate (ZMD) intră următoarele UAT-uri: Albeștii de Muscel, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Boteni, Brăduleț, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Câmpulung, Cetățeni, Cicănești, Corbeni, Corbi, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Mioarele, Nucșoara, Poienarii de Muscel, Rucăr, Sălătrucu, Stoenеști, Șuici și Valea Mare Pravăț. La acestea se adaugă patru UAT-uri care intră în categoria zonelor defavorizate de condiții naturale specifice: Beleți-Negrești, Bogați, Dobrești, Priboieni.

Rezervele de terenuri agricole din județ sunt semnificative, cu precădere în jumătatea sudică a acestuia, dar acestea nu sunt adaptate schimbărilor climatice. Astfel, județul dispune de infrastructură de irigații doar în zona Luncii Argeșului (Căteasca, Teiu, Ștefănești, Leordeni), pe o suprafață de destul de restrânsă (circa 15000 ha). Lucrările de desecare, drenaj și de combatere a eroziunii au fost realizate cu mult înainte de 1989 și corespundeau cerințelor de la acel moment. Acest lucru este cu atât mai relevant cu cât pretabilitatea solurilor pentru culturi agricole este, per ansamblu, una mediocră sau chiar scăzută. Mai puțin de 10% din terenurile agricole sunt încadrate în clasele I și II de calitate, conform datelor incluse în Raportul Județean privind Starea Mediului în anul 2023, care au la bază informații colectate de OSPA în anul 2015. În acest context, aproximativ un sfert din județ intră în categoria zonelor montane defavorizate sau a zonelor cu constrângeri naturale, care au deficiențe legate de productivitate și necesită măsuri de subvenționare.

Datele INS pentru intervalul 1990-2014 indică faptul că suprafața totală a terenurilor cu destinație neagrăcolă a crescut cu 2786 ha, în detrimentul suprafețelor ocupate cu vii și livezi. Creșteri importante s-au înregistrat și în cazul fânețelor, a căror suprafață a crescut cu peste 7000 ha. În cazul terenurilor arabile și a pășunilor, modificările au fost pozitive, dar nesemnificative.

În comparație cu începutul anilor 90, suprafața intravilană a municipiilor și orașelor din județ a crescut cu 4939 ha (+100,6%), în principal prin scoaterea din circuitul agricol și forestier a terenurilor din zona periurbană. Suprafața intravilană a municipiului Pitești a crescut cu peste 680 ha, în principal prin extinderea zonelor de locuire individuală către vest și sud, la limită cu comunele Bascov, Moșoaia, Albota și Bradu. Creșteri s-au înregistrat și în cazul suprafețelor ocupate de spații comerciale de mari dimensiuni (mall-uri, hypermarket-uri, magazine de bricolaj, showroom-uri) și de depozitare. În cazul municipiului Câmpulung suprafața

intravilanului a crescut cu doar 100 ha. La nivelul municipiului Curtea de Argeș creșterea intravilanului a fost una spectaculoasă (+930 ha), în principal prin extinderea platformelor industriale, dar și a zonelor rezidențiale, cu precădere către nordul orașului. Orașul Costești și-a menținut, în linii mari, intravilanul din anii 90. În Mioveni intravilanul a crescut cu peste 520 ha, evoluție explicabilă prin dezvoltarea economică accentuată a orașului în jurul companiei Dacia-Renault, dar și a dezvoltării funcțiunii de locuințe individuale. Orașul Ștefănești a raportat un intravilan mai mare cu aproximativ 670 ha decât la jumătatea anilor 2000, când a intrat în categoria centrelor urbane. Acest lucru s-a datorat procesului de suburbanizare, având o funcțiune rezidențială. Intravilanul orașul Topoloveni s-a extins cu aproximativ 350 ha, în contextul în care orașul a beneficiat de investiții private importante.

Chiar dacă fenomenul de suburbanizare a adus și unele beneficii pentru confortul locuințelor sau atragerea de investitori, efectele negative au fost multiple. Cele mai multe zone nou-construite sunt insuficient planificate, au un deficit de dotare cu elemente de infrastructură publică și dotări de interes general (străzi, trotuare, stații de transport public, utilități, unități de învățământ, spații verzi etc.). În multe cazuri, la nivelul acestor zone există un amestec de funcțiuni rezidențiale și non-rezidențiale aparent incompatibile sau chiar conflictuale.

În perioada post-1990, mai multe UAT-uri din județul Argeș și-au modificat suprafața administrativă, în principal ca urmare a divizării unor comune la începutul anilor 2000. Suprafața inclusă în intravilanul localităților urbane din județ a crescut cu circa 5000 ha în ultimele două decenii, în pofida faptului că populația rezidentă a acestora a avut o evoluție negativă. Explicația constă din faptul că municipiile și orașele din județ au moștenit din perioada comunistă o vatră restrânsă și cu o densitate ridicată, fondul locativ fiind alcătuit predominant din locuințe colective. În contextul în care fostelor platforme industriale au fost abandonate dar nu și reconvertite funcțional, presiunea locativă și investițională au migrat către periferiile cu parcelar tipic agricol, unde au apărut cartiere noi. Acestea s-au dezvoltat, în general, organic, fără o reglementară clară, context în care acestea sunt un amestec de funcțiuni, cu puține dotări de interes public.

La nivelul județului Argeș, valoarea medie a Procentului de ocupare a teritoriului administrativ (POTA) era de 5,2%, însă gradul de ocupare a terenurilor variază semnificativ de la o unitate administrativă la alta. Avem de exemplu, municipiul Pitești, cu o valoare a POTA de 76,4%, iar la polul opus, orașul Costești cu 10,6%. Valori mari ale acestui indicator se înregistrează și în cazul comunelor alipite de municipiul Pitești, unde s-a manifestat puternic fenomenul de

suburbanizare și, implicit, au o utilizare intensivă a terenurilor. La acestea se adaugă și localități rurale cu mai multe sate componente de tip răsfirat, cu vetre extinse.

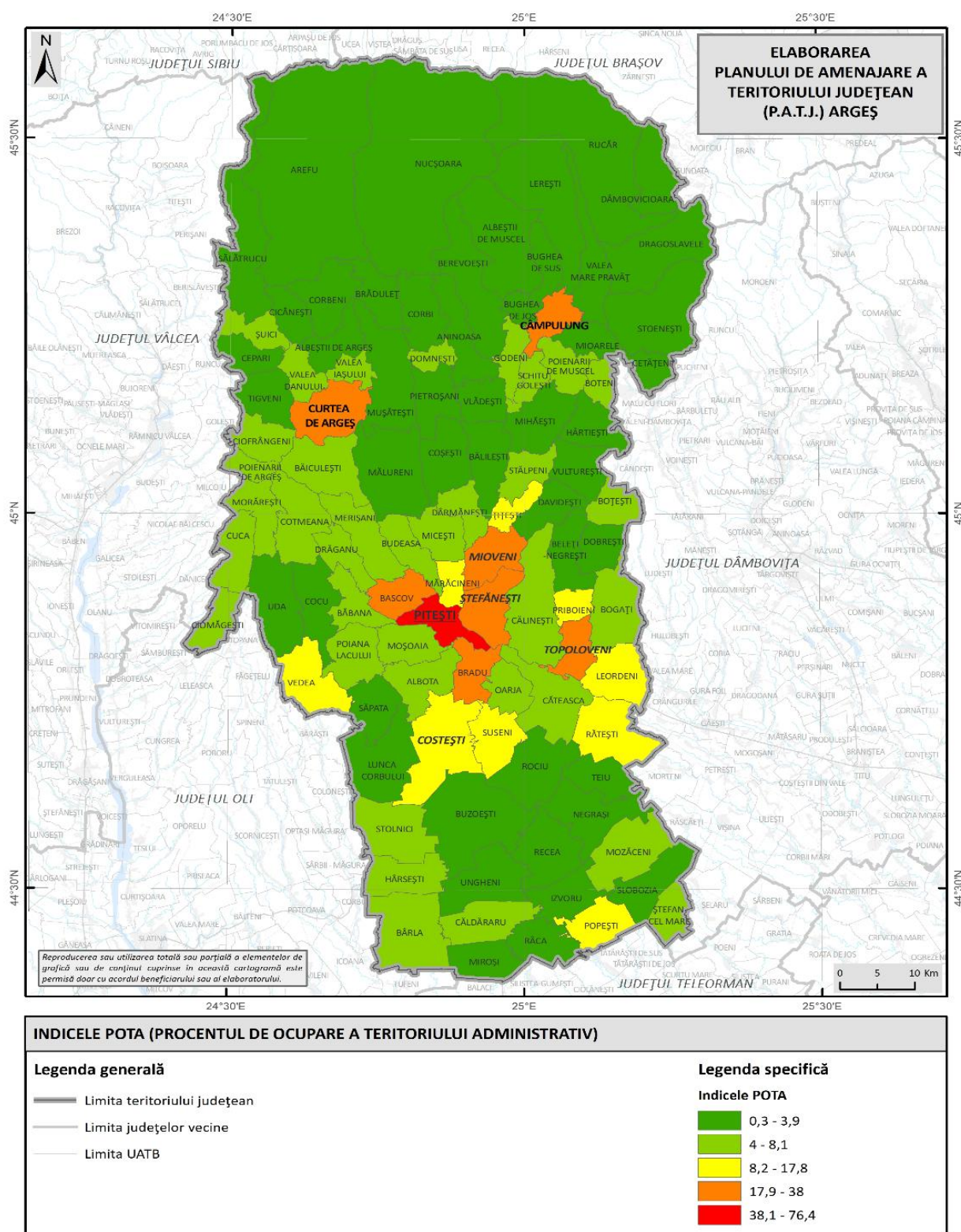

Fig. 1.38 INDICELE POTA (PROCENTUL DE OCUPARE A TERITORIULUI ADMINISTRATIV)

Sursă: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date Tempo Online.

Indicele PITA (procentul teritoriului intravilan din teritoriul administrativ) înregistrează o valoare medie de 11,5% la nivelul județului Argeș, mult peste valoarea de 5,2% a POTA, ceea ce indică faptul că peste jumătate din intravilanele UAT-urilor nu sunt efectiv ocupate de construcții în prezent. Cea mai mare valoare a indicelui se înregistrează în municipiile Pitești (60,5%) și Câmpulung (44%). La polul opus regăsim o serie de comune situate în zone montane, cu suprafețe neconstruibile foarte mari: Nucșoara (0,8%), Arefu (1,2%), Albeștii de Muscel (2,5%), Rucăr (3,2%), Sălătrucu (3,4%), Dragoslavele (3,7%), Lerești (3,7%) și Berevoești (4,4%).

Până la sfârșitul lunii iulie 2024, doar comunele Albota, Căldăraru, Izvoru, Lunca Corbului, Miroși, Recea, Ungheni, Rucăr, Sălătrucu, Vulturești și Dâmbovicioara aveau finalizate lucrările de cadastru sistematic, pe o suprafață totală de 99636 ha, adică mai puțin de 15% din suprafața administrativă totală a județului Argeș. În comunele Dragoslavele, Lerești, Șuici, Valea Mare Pravăț acestea erau finalizate parțial, pe o suprafață de 23050 ha. În alte 19 UAT-uri lucrările se aflau în curs, dar există încă un număr important de localități unde astfel de lucrări nici nu au debutat. Analiza la nivel teritorial detaliat a modului de utilizare a terenurilor este semnificativ îngreunată de faptul că aproximativ 80% dintre UAT-urile din județ nu dispun de lucrări finalizate de înregistrare sistematică a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară. În lipsa acestora, este necesară raportarea la diferite surse colaterale, precum Recensământul General Agricol sau baza de date TEMPO Online a Institutului Național de Statistică. De asemenea, instrumentele GIS care să monitorizeze în timp real dinamica utilizării terenurilor lipsesc la nivelul majorității UAT-urilor, demersuri cu privire la implementarea acestora fiind inițiate doar recent, mai ales în contextul finanțărilor nerambursabile alocate din PNRR pentru actualizarea planurilor urbanistice generale.

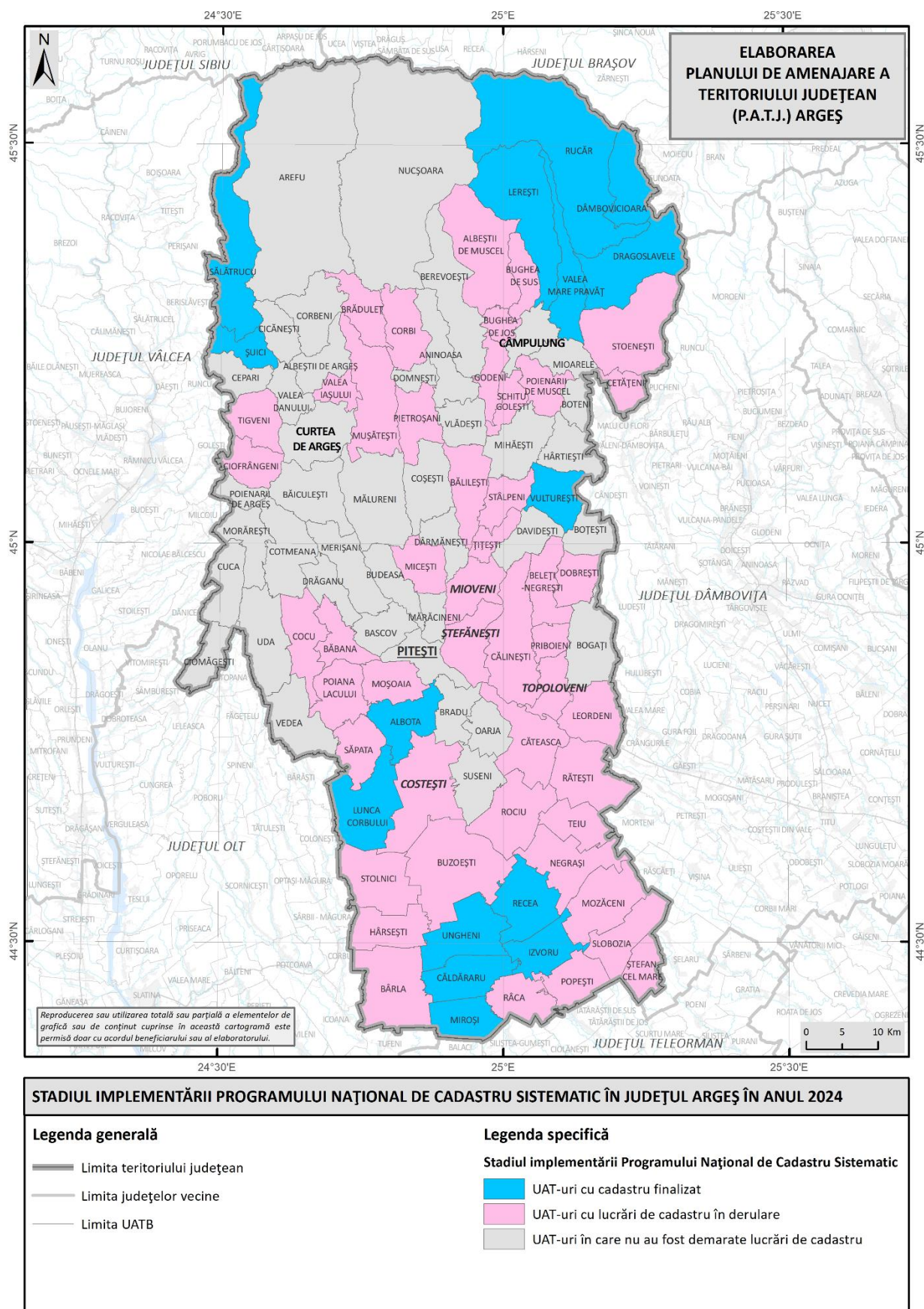

Fig. 1.39 STADIUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI NAȚIONAL DE CADASTRU SISTEMATIC ÎN JUDEȚUL ARGEȘ, ÎN ANUL 2024

Sursă: Planșă proprie pe baza datelor puse la dispoziție de ANCP.

Cele mai extinse suprafețe de pădure se regăsesc în UAT-urile amplasate în zone montane, cu precădere din nordul județului. Cele mai extinse suprafețe de teren arabil se găsesc în zona de sud a județului, în zona de câmpie. În aceste zone se înregistrează cele mai compacte parcele de teren arabil, ceea ce reprezintă o bază solidă pentru dezvoltarea unor ferme de mari dimensiuni, capabile să facă față concurenței de pe piața globală. Pomicultura este bine dezvoltată la nivelul județului Argeș. Cele mai extinse suprafețe ocupate de livezi se înregistrează în comunele Mioarele, Corbi, Albeștii de Argeș, Bogați, Poiana Lacului, Tigveni, Cepari și Boteni. Viticultura este practică mai ales în Călinești, Topoloveni și Buzoești. Pășunile și fânețele ocupă 21,5% din suprafața județului, ceea ce reprezintă un fond pastoral foarte valoros în context național. Aceste zone au cel mai mare potențial pentru creșterea animalelor, mai ales bovine și ovine. Fânețele ocupă suprafețe mari în zona montană și cea colinară. Suprafețele ocupate de ape sunt mai mari în cazul localităților traversate de râul Argeș, pe cursul căruia sunt amenajate lacuri de acumulare. La nivelul acestor localități există potențial pentru dezvoltarea pisciculturii, producției de energie hidroelectrică, dar și a turismului de agrement. Zonele urbane și periurbane sunt cele care au o densitate mare a construcțiilor, fie că vorbim despre funcțiuni rezidențiale, industriale, logistice sau comerciale. Căile de comunicații (drumuri, căi ferate) ocupă suprafețe mai extinse în municipiul Pitești și comunele Rucăr, Popești, Buzoești, Călinești, Bogați, Stolnici și Bârla. Cele mai extinse suprafețe de terenuri degradate și neproductive sunt situate în zona montană și chiar în zone protejate, context în care potențialul și intervențiile pentru reconversie în scop productiv sunt limitate.

La nivelul județului există hărți de hazard și de risc la inundații, realizate de către Administrația Bazinală de Apă Vedea. În schimb, județul nu dispune de hărți actualizate de risc natural pentru cutremure și, mai ales, alunecări de teren. Acestea din urmă ar presupune cartarea completă a tuturor zonelor expuse riscului geotehnic și care limitează dezvoltarea infrastructurii publice și private, realizarea construcțiilor și utilizarea terenurilor. În aceeași notă, studiile pedologice și agrochimice care să stea la baza unor decizii privitoare la schimbarea destinației terenurilor (de ex. scoaterea din circuitul agricol, împădurire etc.) fie lipsesc, fie nu sunt accesibile tuturor decidenților, în lipsa unor instrumente online de vizualizare.

Conform datelor APM Argeș, suprafața totală a siturilor contaminate este de 275,84 ha. La nivelul județului Argeș, în 2017, exista un număr de 8 halde de steril. În județul Argeș există peste 100 de situri potențiale contaminate, însă activitatea de investigare a acestora în vederea confirmării gradului de contaminare este deficitară. În diferite UAT-uri există foste perimetre miniere, cariere și balastiere, platforme industriale complet sau parțial abandonate, ferme

zootehnice etc. care ar putea să facă obiectul unor măsuri de remediere și de reconversie funcțională. Cele mai multe dintre acestea sunt amplasate în mediul urban, mai ales în cele trei municipii, unde s-au concentrat investițiile industriale din perioada comunistă.

În cazul unor comune precum Sălătrucu, Arefu, Nucșoara, Lerești, Dâmbovicioara, Rucăr etc., siturile din rețeaua Natura 2000 acoperă peste 50% din suprafața administrativă totală, existând multiple restricții legate de modul de utilizare a terenurilor, mai ales cele asociate unor intervenții antropice semnificative (agricultură, exploatarea lemnului, vânătoare, turism etc.).

La nivelul județului Argeș putem delimita o serie de zone cu anumite trăsături specifice din perspectiva modului de utilizare a terenurilor: Zone urbane cu funcțiuni complexe (municipiile și orașele din județ); Zone rurale cu profil mixt, puternic integrate funcțional cu centrele urbane (periurbane); Zone rurale intermediare, în curs de integrare funcțională cu centrele urbane; Zone rurale îndepărtate de centre urbane polarizatoare, cu profil preponderent agro-silvic.

2. STRUCTURA SOCIO_DEMOGRAFICĂ

2.1 Evoluția populației și potențialul demografic

Din punct de vedere socio-demografic, principalele disfuncționalități sunt asociate cu îmbătrânirea demografică, rata scăzută a natalității, migrația externă, fenomenul de suburbanizare (periurbanizare). O disfuncționalitate care este de fapt rezultatul final al tuturor fenomenelor demografice este însăși scăderea populației în ultimele decenii. Pe de altă parte, la nivelul infrastructurii sociale, cea mai importantă și evidentă disfuncționalitate este gradul redus de dotare în vederea eficientizării procesului educațional, medical și chiar a celui cultural.

De-a lungul timpului, încă de când s-au realizat primele monitorizări socio-demografice, începând cu anul 1948 căci din acest moment sunt disponibile datele pentru județul Argeș, populația a evoluat în timp, a crescut ca volum, mai ales în contextul dezvoltării unui anumit tipar al societății. În secolul al-XX-lea, în special în a doua jumătate a sa, a fost încurajată natalitatea ridicată, în perioada socialistă. Astfel, au avut loc mici „explozii demografice” în anii 1950 sau în anii 1960 (mai ales în anul 1967). Ulterior, după anii 2000, volumul scade treptat în contextul unei natalități scăzute influențată de o fertilitate scăzută care, la rândul ei accentuează fenomenul de îmbătrânire demografică, care și acesta influențează rata ridicată a mortalității. Din acest considerent, județul Argeș prezintă un spor natural negativ. Volumul populației se află în legătură și cu densitatea. Și aceasta scoate în evidență o populație redusă cu excepția a patru centre urbane (municipiul Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Mioveni) unde valorile sunt ușor mai ridicate.

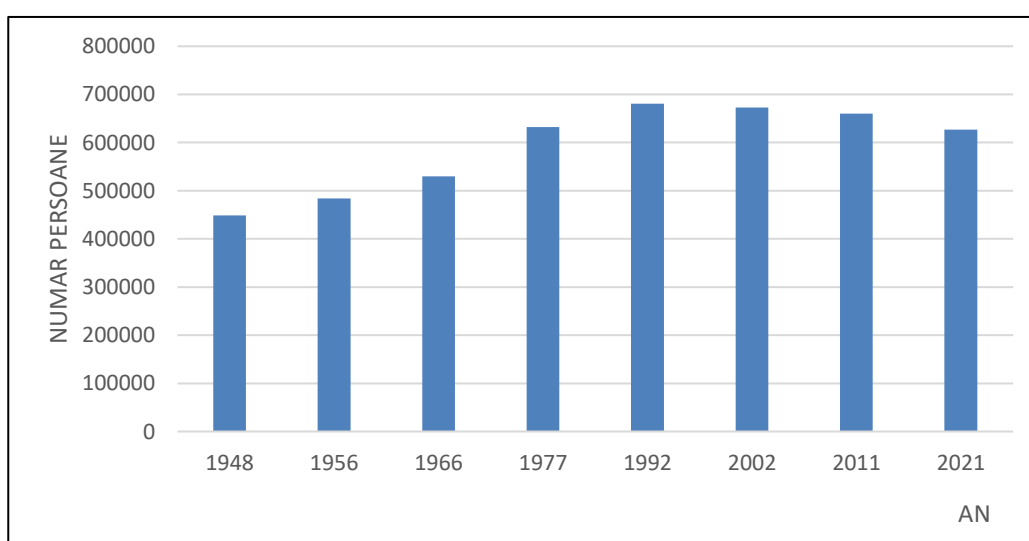

Fig. 2.1 EVOLUȚIA NUMERICĂ A POPULAȚIEI JUDEȚULUI ARGEȘ ÎNTRE ANII 1948 ȘI 2021

Sursă date: INS – TEMPO ONLINE (2024)

Îmbătrânirea demografică este poate disfuncționalitatea cea mai evidentă, dar aceasta este totodată corelată cu scăderea populației tinere. Ponderea populației vârstnice (de 65 ani și peste) este de 19,54%, depășind ponderea populației tinere (0-14 ani), care este de doar 13,10%. Valorile minime ale ponderii populației tinere se înregistrează în unele comune mai izolate, cu o natalitate redusă, precum cele din Subcarpații Getici sau din aria montană (Mioarele 8,89%, Dâmbovicioara 8,83%) sau din sudul județului (Mozăceni 8,82%, Ungheni 8,81%, Negrași 8,66%), unde se face resimțită mai acut îmbătrânirea demografică și o scădere generalizată a natalității în ultimele decenii.

Aproximativ în aceleași localități se înregistrează și cele mai ridicate ponderi ale populației vârstnice. Populația cea mai îmbătrânită din județ se localizează în comunele din sudul județului, îndeosebi în regiunea de câmpie (Negrași 29,63%, Ungheni 29,41%, Săpata 27,98%, Lunca Corbului 27,95%, Teiu 27,71%, Rociu 27,41%, Popești 27%), sau din nord precum Dâmbovicioara (27,56%), Lerești (25,21%). Se mai pot adăuga și comune din Podișul Getic, precum Băbana, Pietroșani, Stâlpeni, Dărmănești, Priboieni, Băilești, populația vârstnică depășește 20%. Ponderi ridicate ale populației vârstnice se înregistrează și în municipiile Câmpulung (21,71%) și Curtea de Argeș (21,02%), precum și în alte centre urbane (municipiul Pitești 20,80%), ceea ce demonstrează că îmbătrânirea demografică nu mai este un fenomen restricționat la mediul rural, el este prezent inclusiv în mediul urban, iar în unele cazuri chiar în ponderi mari.

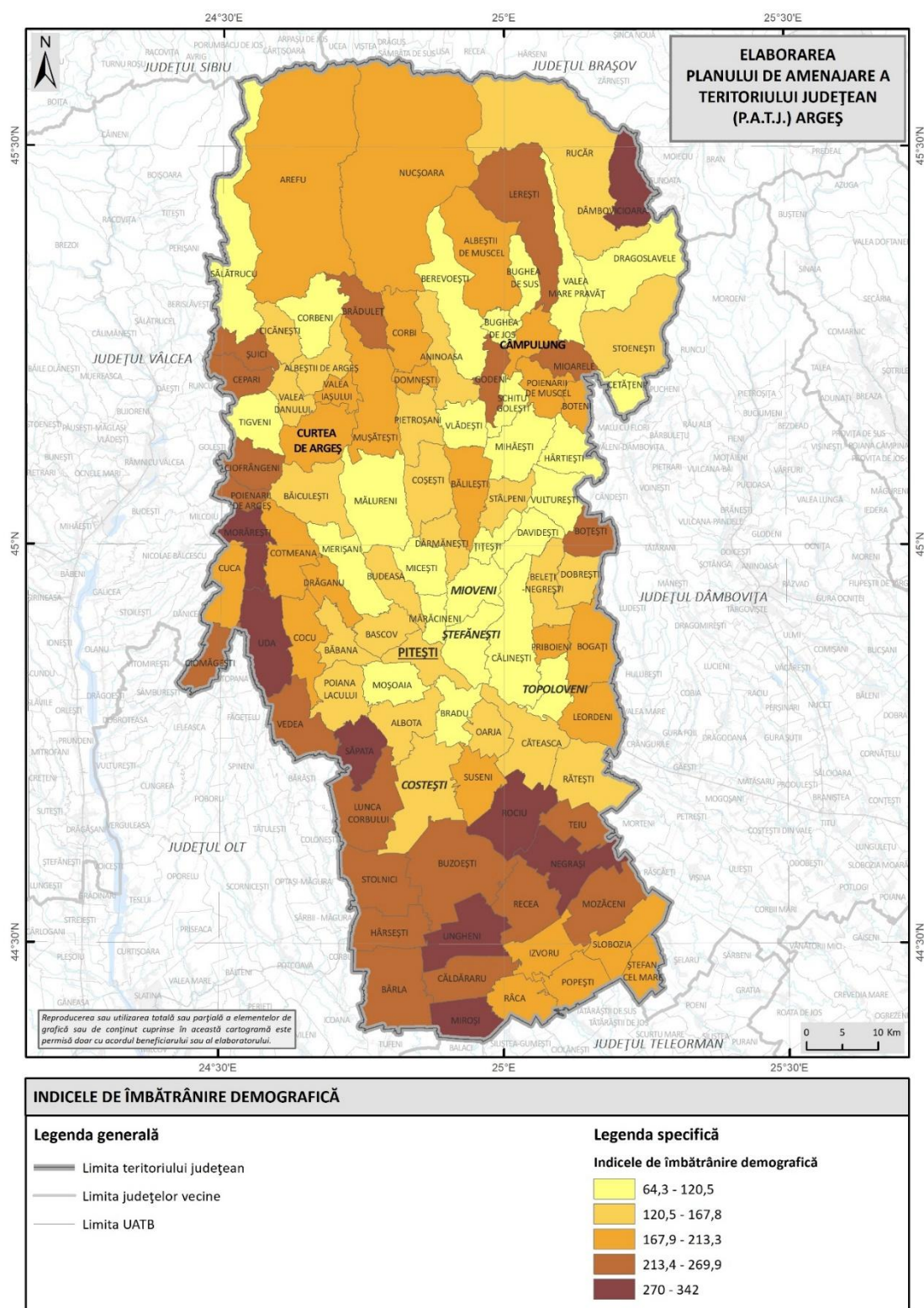

Fig. 2.2

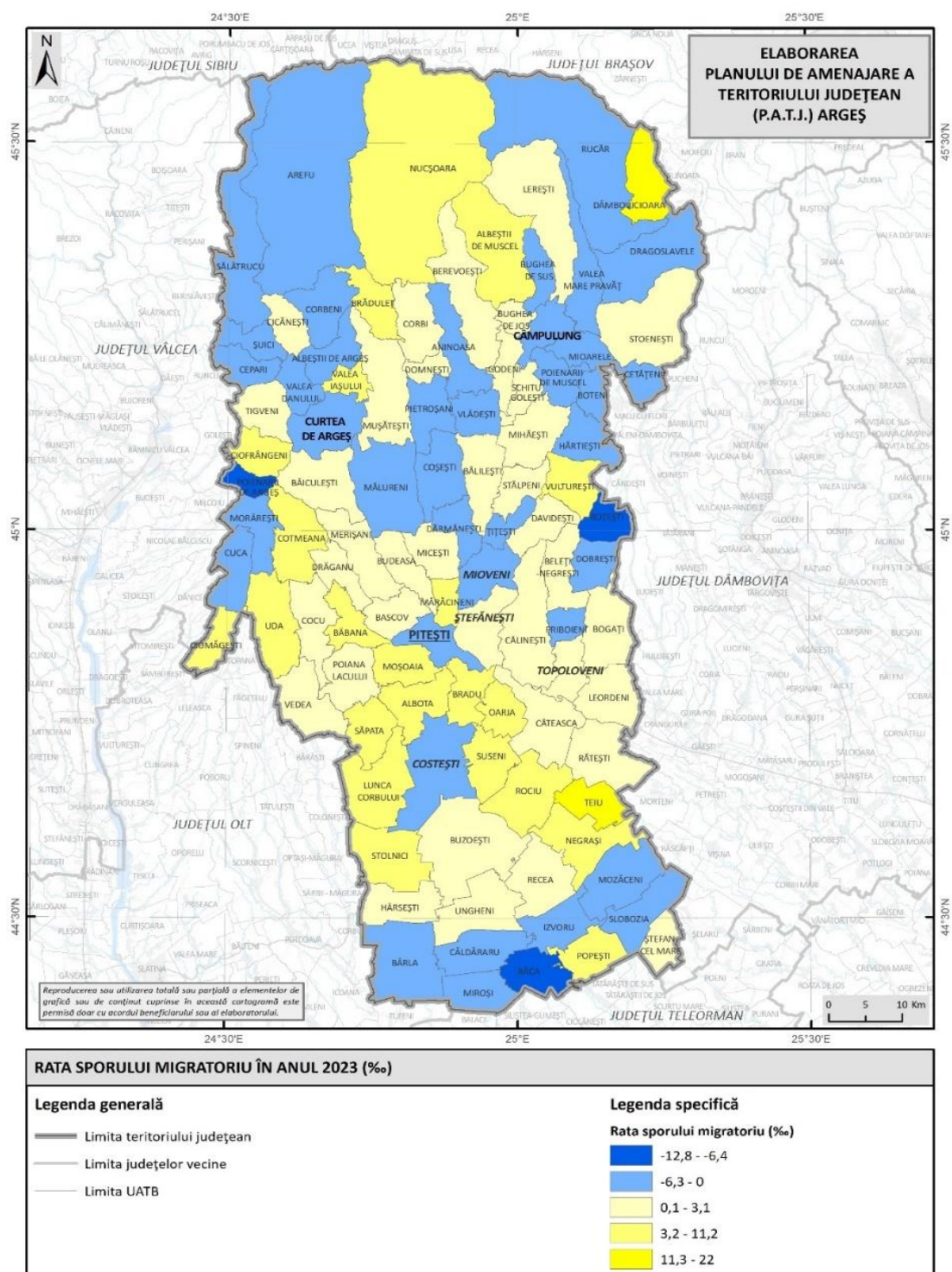
INDICELE DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ A JUDEȚULUI ARGEȘ

Sursă: INS- TEMPO ONLINE (2024)

În ceea ce privește emigrația, aceasta este caracteristică grupelor de vârstă cuprinse între 15 și 44 de ani, fapt care afectează direct nu doar structura pe vârste, ci și rata natalității, deoarece o parte dintre cei emigrați își întemeiază familii în altă parte. Valorile surprinse de-a lungul anilor nu sunt mici, motiv pentru care situația este și din această perspectivă una

îngrijorătoare. Putem remarca de-a lungul anilor valori de peste 15%. În perioada analizată, cea mai mare valoare a fost înregistrată în anul 2010 (22,63%). În ultimii doi ani, valorile s-au menținut în jur de 21%. Cu atât mai mult, sporul migratoriu negativ de-a lungul anilor dovedește și numărul mare de migrări spre exterior.

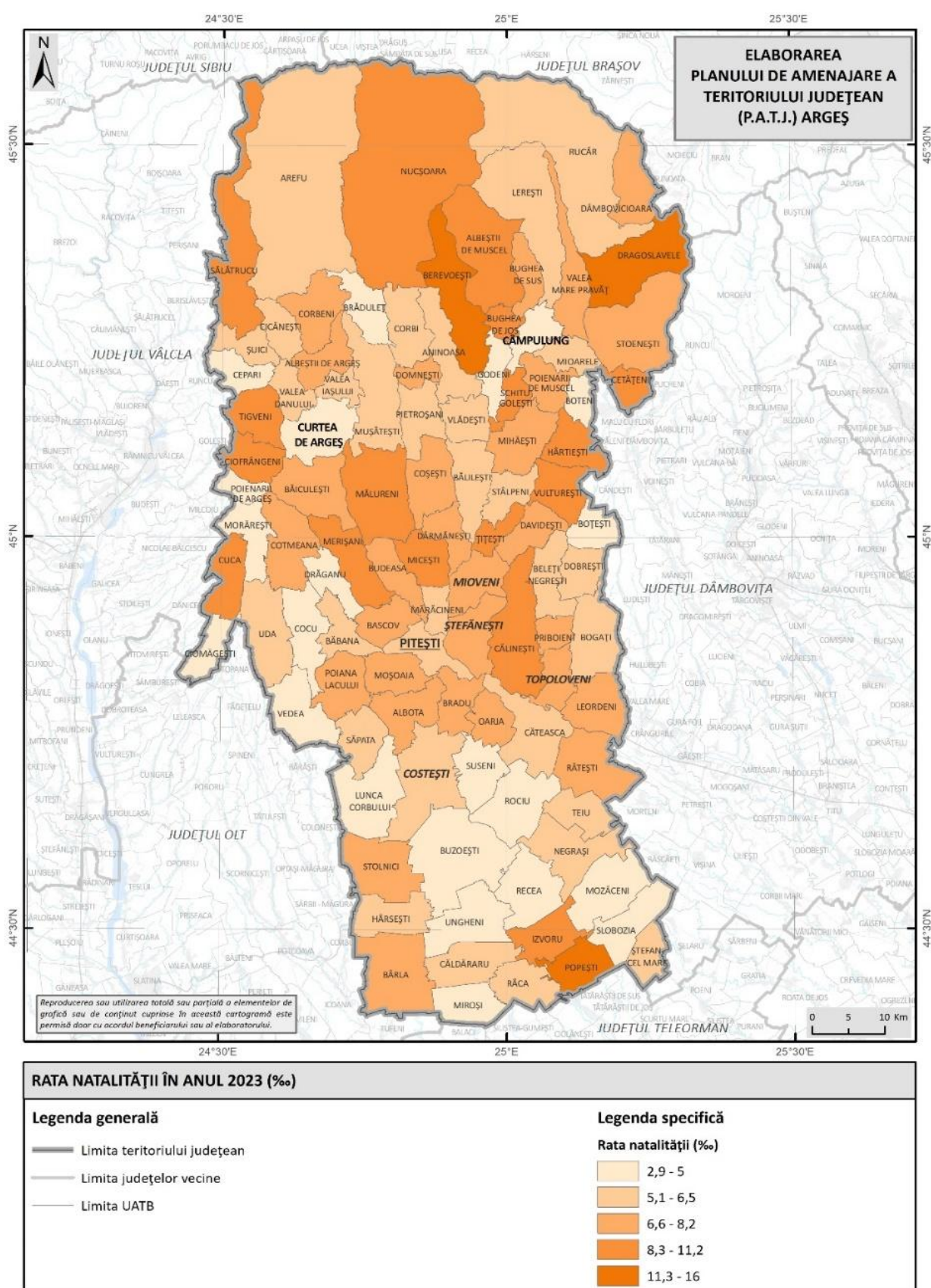
Fig.
2.3
RATA

SPORULUI MIGRATORIU LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023
Sursă: INS – TEMPO-ONLINE (2024)

Din anul 2000, rata natalității a scăzut la valori sub 9‰, și a ajuns la un minim istoric de 6,36‰ în 2023, pe fondul unei populații tot mai îmbătrânite și tot mai reduse numeric. Cele mai scăzute valori ale ratei natalității se înregistrează în comuna Boțești (2,87‰), Lunca Corbului (2,89‰), Ciomăgești, Rociu, Cocu, Ungheni, Poienarii de Argeș cu valori de 3‰, Cepari, Godeni, Miroși, Recea, Boteni, Drăganu, Slobozia, Morărești cu valori de 4‰ sau Săpata, Corbi, Negrași, Rucăr, Teiu, Dobrești cu ponderi de 5‰. Amintim inclusiv centre urbane precum municipiul Câmpulung, Curtea de Argeș, Pitești și orașele Costești, Topoloveni, unde peste tot se înregistrează valori foarte scăzute, sub 7‰. Situația este cu adevărat îngrijorătoare, mai ales în cazul orașelor, care ar trebui să aibă o structură mai echilibrată pe grupe de vârstă, care să permită o natalitate mai ridicată. Ratele scăzute din cadrul mediului urban pot fi explicate parțial prin fenomenul de suburbanizare, respectiv emigrarea unei părți din populația tânără din aceste orașe în comunele periurbane, fapt care accelerează fenomenul de îmbătrânire demografică inclusiv la nivelul centrelor urbane importante.

Fig.
2.4
RATA

NATALITĂȚII LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023

Sursă: INS – TEMPO-ONLINE (2024)

Creșterea ratei mortalității din ultimii ani, corelată cu scăderea ratei natalității respectiv a fertilității în aceeași perioadă, a determinat o scădere a ratei sporului natural, care a ajuns la

valori negative, respectiv -5,46‰ în 2023. Deși este posibil ca această situație să se datoreze (și) perioadei de pandemie, trebuie tras un serios semnal de alarmă cu privire la potențialul demografic al județului Argeș, mai ales că toate elementele converg spre o accelerare a proceselor actuale, cu consecințe dintre cele mai grave pe termen lung.

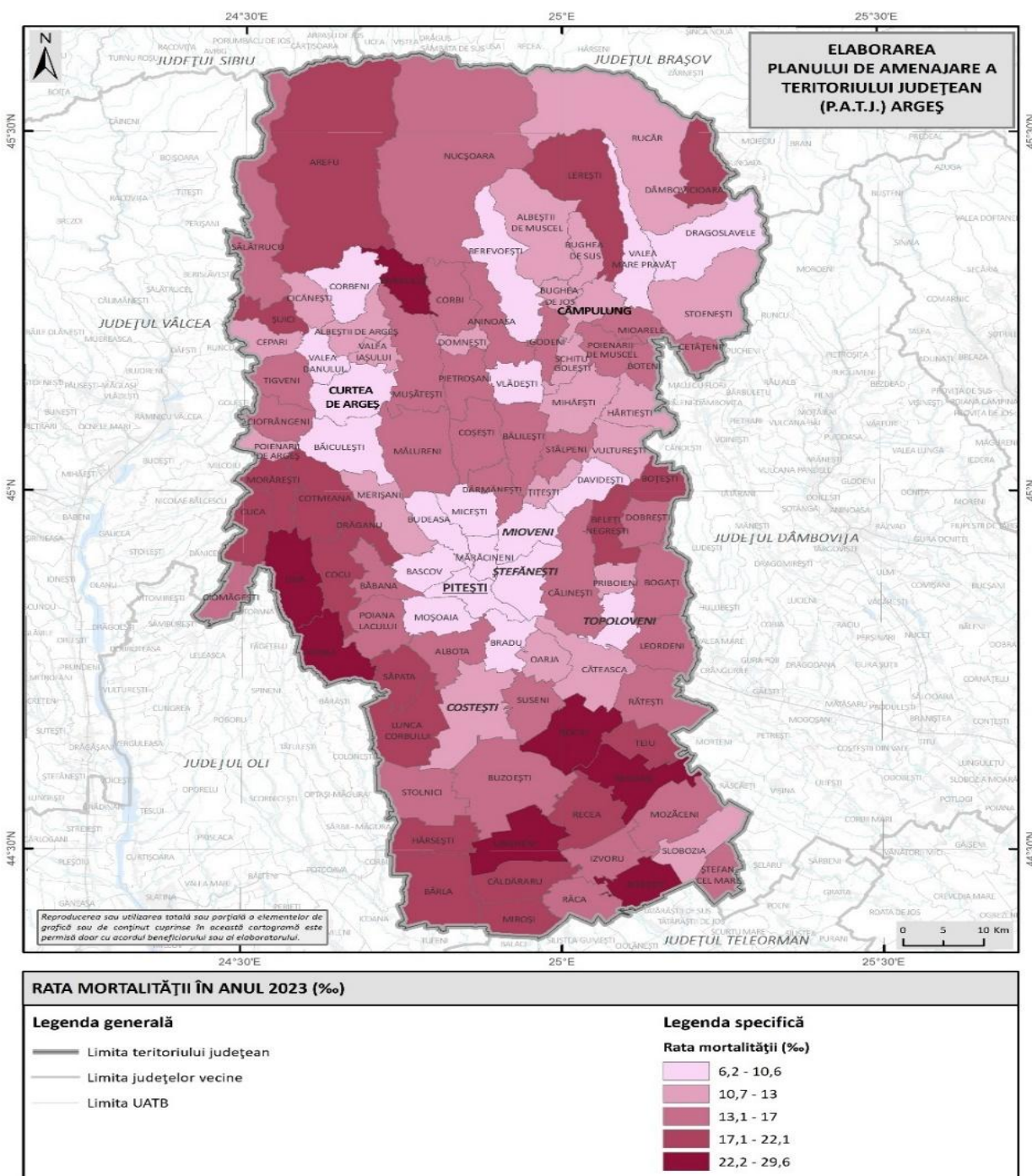

Fig. 2.5 RATA MORTALITĂȚII LA NIVEL DE UAT ÎN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023
Sursă: INS-TEMPO ONLINE (2024)

În plus, distribuția spațială a fenomenelor demografice indică disparități importante între zona periurbană a municipiului Argeș, care prezintă o dinamică demografică pozitivă (relativ

mai puține decese, un număr de imigranți mai ridicat, densitate mai mare) și celelalte regiuni: nordică (Rucăr, Dâmbovicioara, Arefu, Nucșoara) și sudică (Ungheni, Popești, Râca, Miroși, Slobozia, Teiu), unde se înregistrează cel mai semnificativ declin.

2.2 Resursele umane

Resursele de muncă din Argeș constituie puțin peste 60% din populația rezidentă și puțin peste 56% din populația după domiciliu, pe fondul scăderii (aproape 16%) resimțite de acest indicator în perioada 2012-2022. Aceeași tendință negativă a caracterizat și populația activă din județ, care, în anul 2022, era cu circa 12% mai mică decât în anul 2012, populația înregistrând, la rândul său, o scădere de 9,6% în același interval.

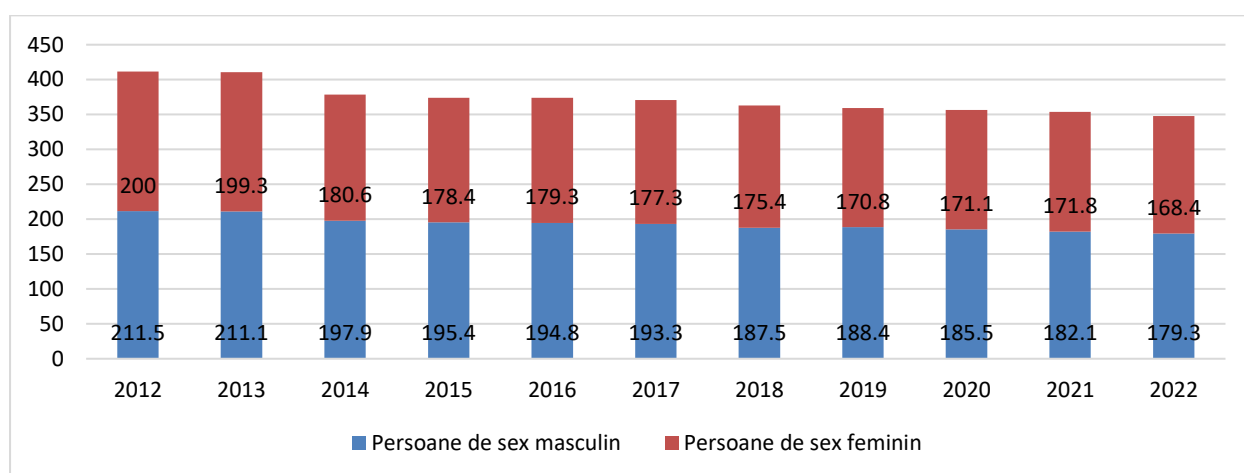

Fig. 2.6 RESURSELE DE MUNCĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE SEXE, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

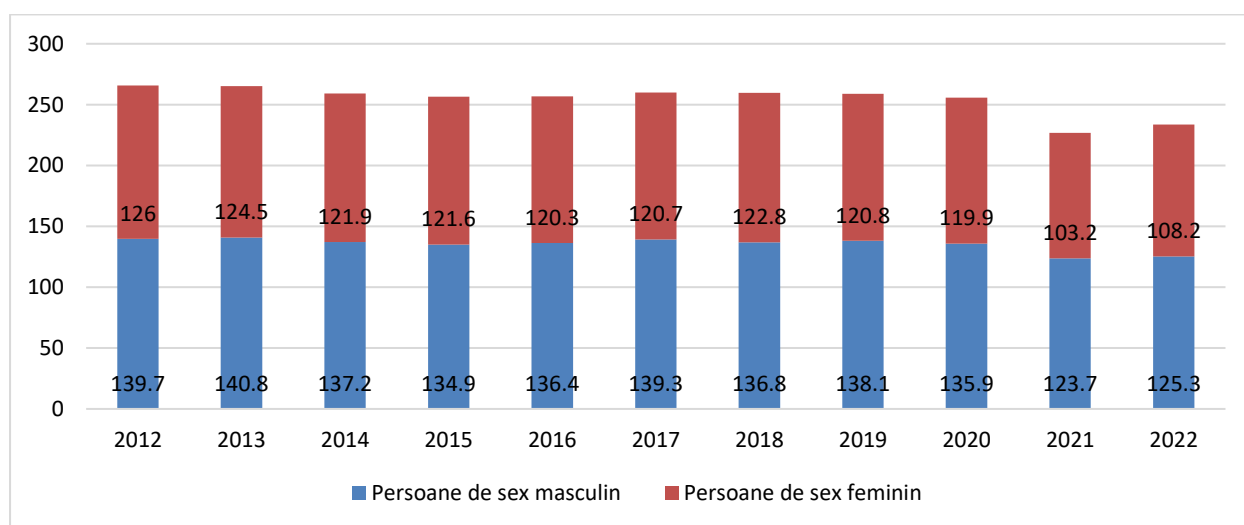

Fig. 2.7 POPULAȚIA ACTIVĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE SEXE, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Într-o notă mai pozitivă, menționăm că rata de activitate a forței de muncă a crescut (deși într-un ritm modest) pe parcursul perioadei analizate, în ciuda scăderii de peste 7% pe care a resimțit-o între anii 2020 și 2021. În aceeași perioadă a crescut și rata de ocupare a forței de muncă, dar tot într-o măsură relativ mică, menținându-se sub media națională.

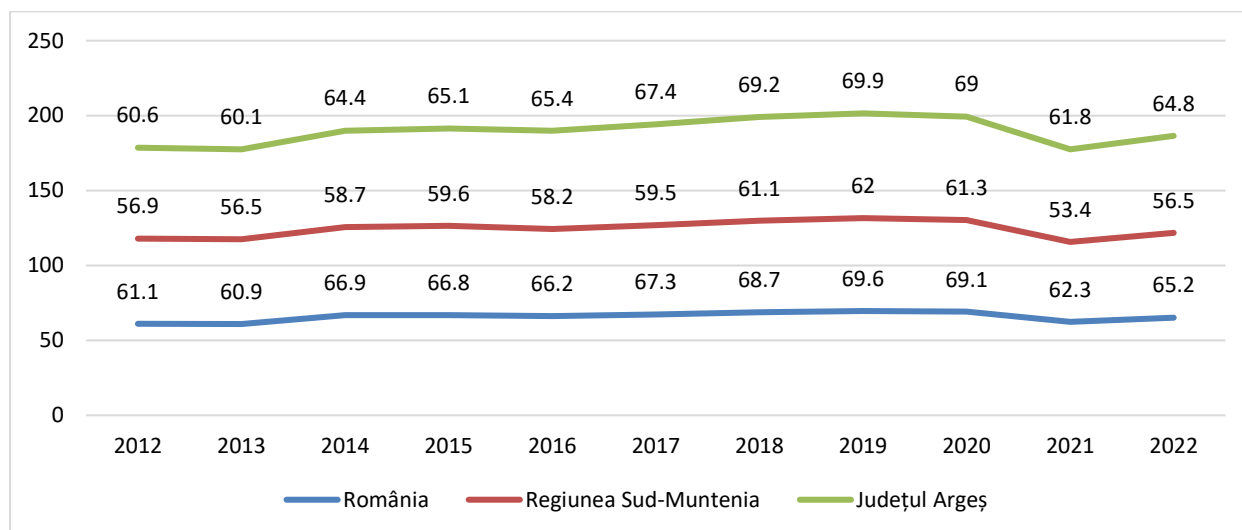

Fig. 2.8 RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Un alt aspect relevant este faptul că o treime dintre persoanele care desfășoară o activitate economică în Argeș lucrează în mod informal sau semi-formal. Toate aceste statistici devin și mai îngrijorătoare în contextul factorilor socio-demografici ce caracterizează județul la momentul de față, între care amintim: îmbătrânirea populației și natalitatea scăzută (care implică scăderea ratei de înlocuire a forței de muncă), respectiv interesul tot mai mare al tinerilor de a studia, lucra și locui în alte zone, în special în București.

În Argeș, locuitorii din mediul rural reprezintă aproape 95% din populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit, având ponderi mari și în sectoarele de servicii administrative și suport, construcții și energie. Pe de altă parte, populația urbană domină sectoarele de ITC, intermediari financiare, activități culturale și recreative, respectiv activități profesionale, științifice și tehnice.

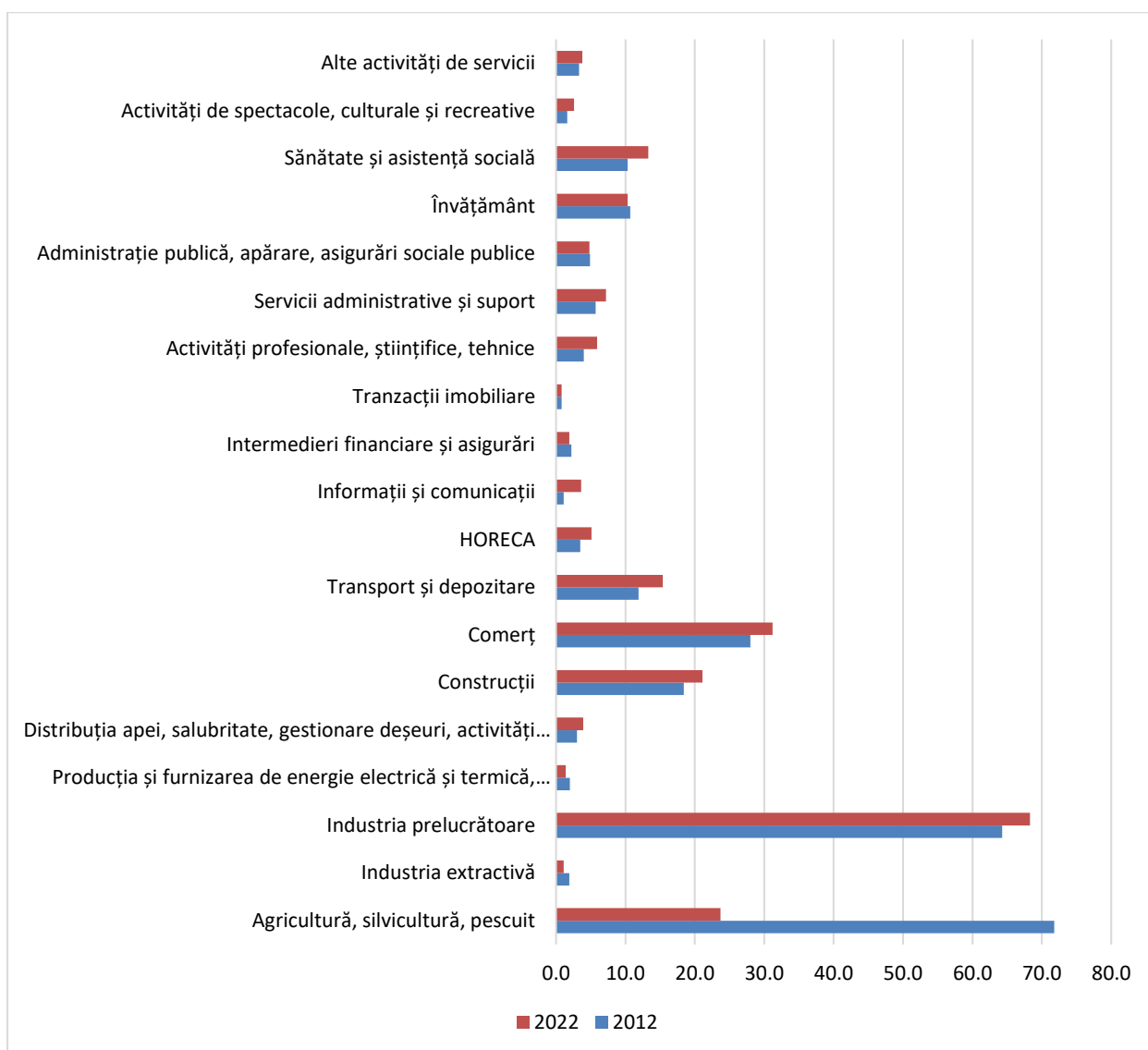

Fig. 2.9 DINAMICA POPULAȚIEI OCUPATE (MII PERSOANE) DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ECONOMICE, 2012 VS 2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Vedem, deci, că locuitorii din zonele rurale constituie majoritatea forței de muncă din domeniile cu valoare adăugată scăzută, în timp ce sectoarele intensive în cunoaștere și tehnologie angajează predominant persoane din mediul urban.

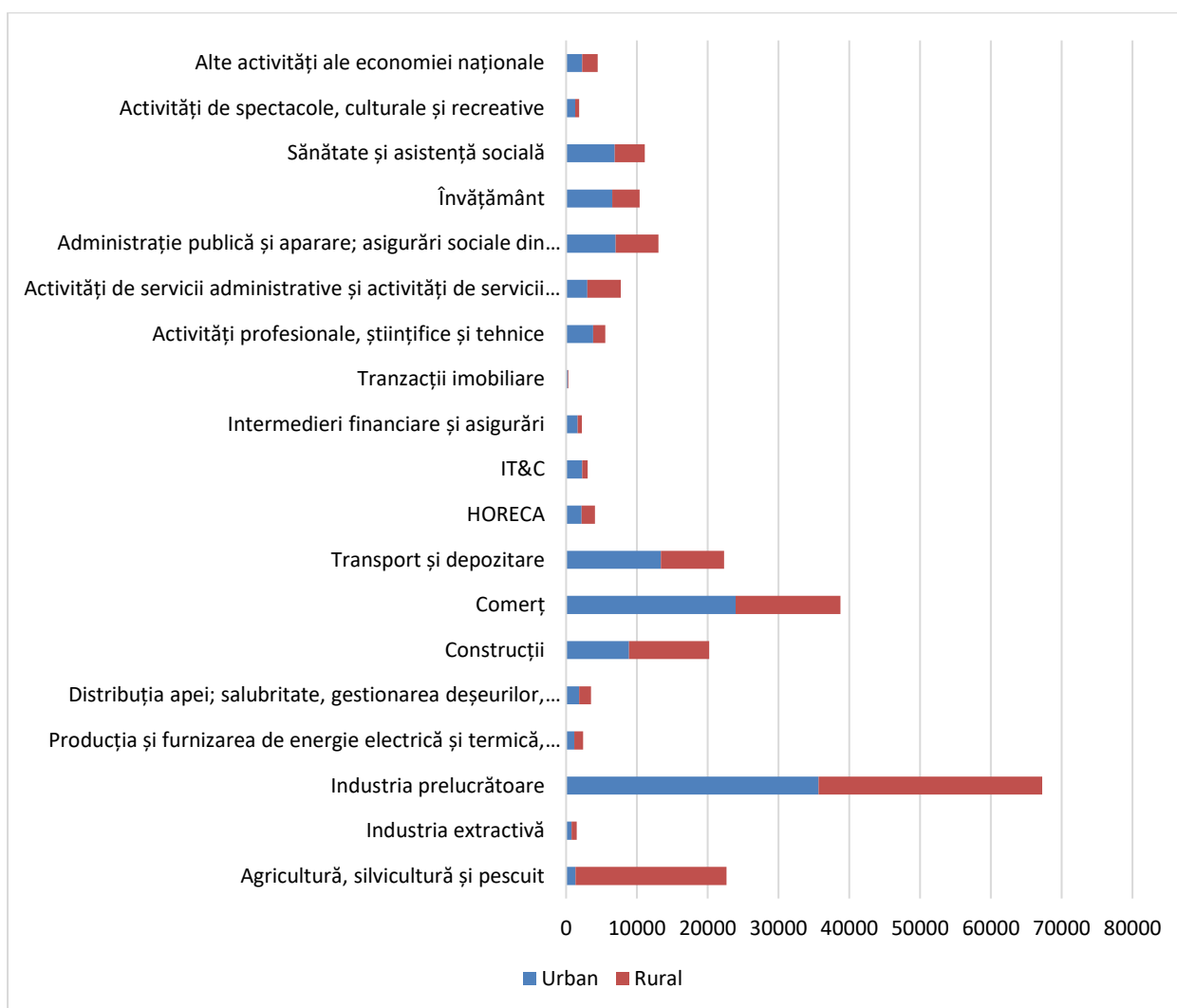

Fig. 2.10 STRUCTURA OCUPĂRII ÎN JUDEȚUL ARGEȘ, PE ACTIVITĂȚI ECONOMICE ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ, 2021

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale Recensământului din 2021.

În plus, conform RPL 2011, peste 73% dintre persoanele cu studii superioare din Argeș proveneau din localitățile urbane: Pitești (care contribuia cu mai mult de jumătate la populația din județ ce absolvisc o formă de învățământ universitar), Câmpulung, Curtea de Argeș, Mioveni și Ștefănești. Această tendință s-a păstrat cu siguranță și în ultimul deceniu, deși probabil că în ponderi ușor diferite. Deficiențele ocupaționale cu care se confruntă populația rurală se reflectă și în fenomenul șomajului, dat fiind că peste 86% din totalul șomerilor din județ trăiesc în mediul rural.

Mobilitatea forței de muncă din Argeș relevă, la rândul său, o serie de deficiențe, care au legătură în principal cu oportunitățile de ocupare. Astfel, aproape 40% dintre persoanele rezidente ocupate practică navetismul în alte localități din județ sau în străinătate, conform RPL 2021. Dacă ne uităm la datele din RPL 2011 (singurele ce oferă momentan un nivel mai ridicat de

granularitate), observăm că în anumite localități din județ, rata navetismului depășește chiar 60 de procente. În cadrul Sondajului de Opinie realizat pentru PATJ Argeș, 34% dintre respondenți au declarat că efectuează deplasări zilnice în afara localității de domiciliu, fie pentru serviciu, fie pentru școală, facultate sau alte activități, la aceștia adăugându-se încă 19% care au menționat că au astfel de deplasări în cursul săptămânii.

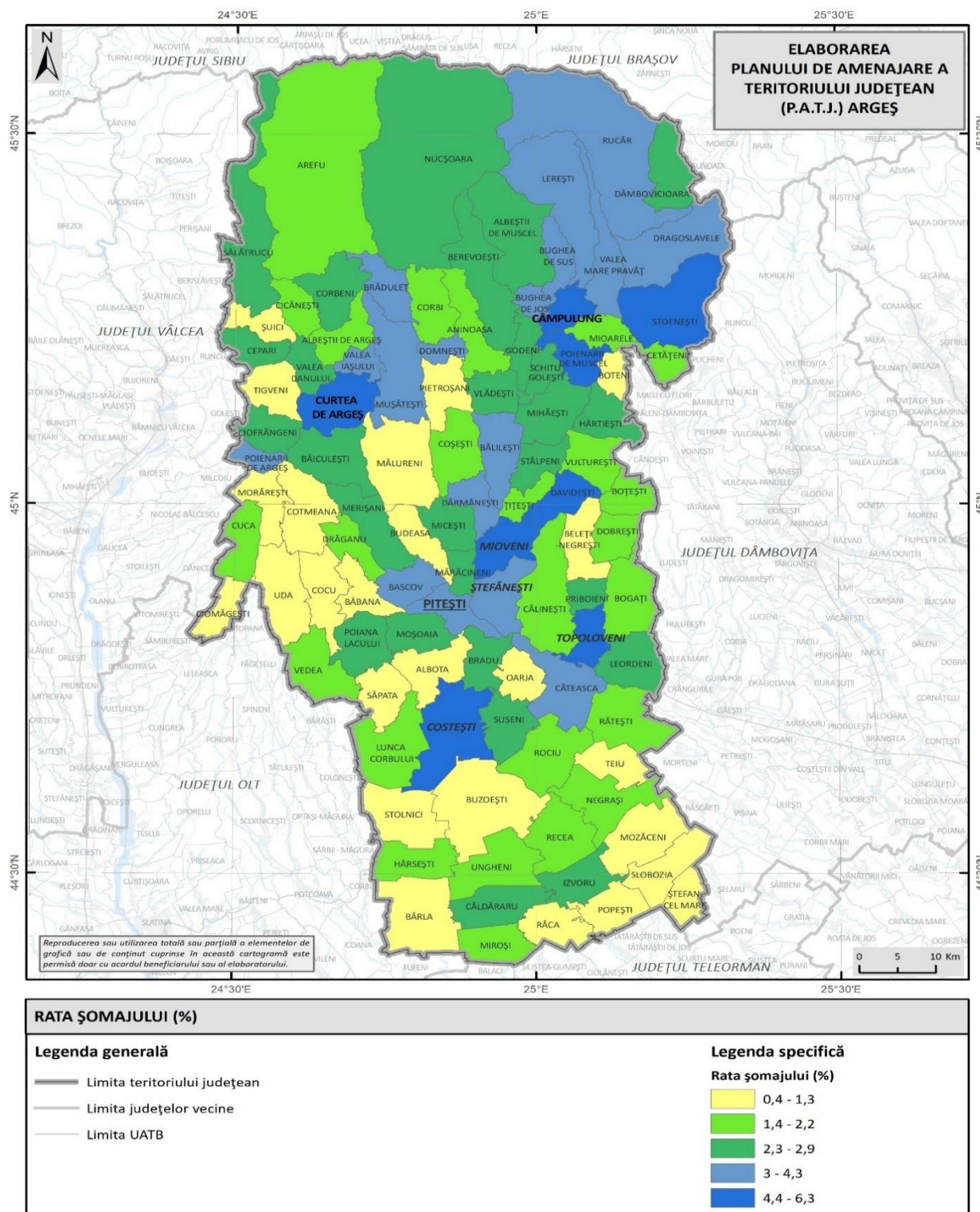

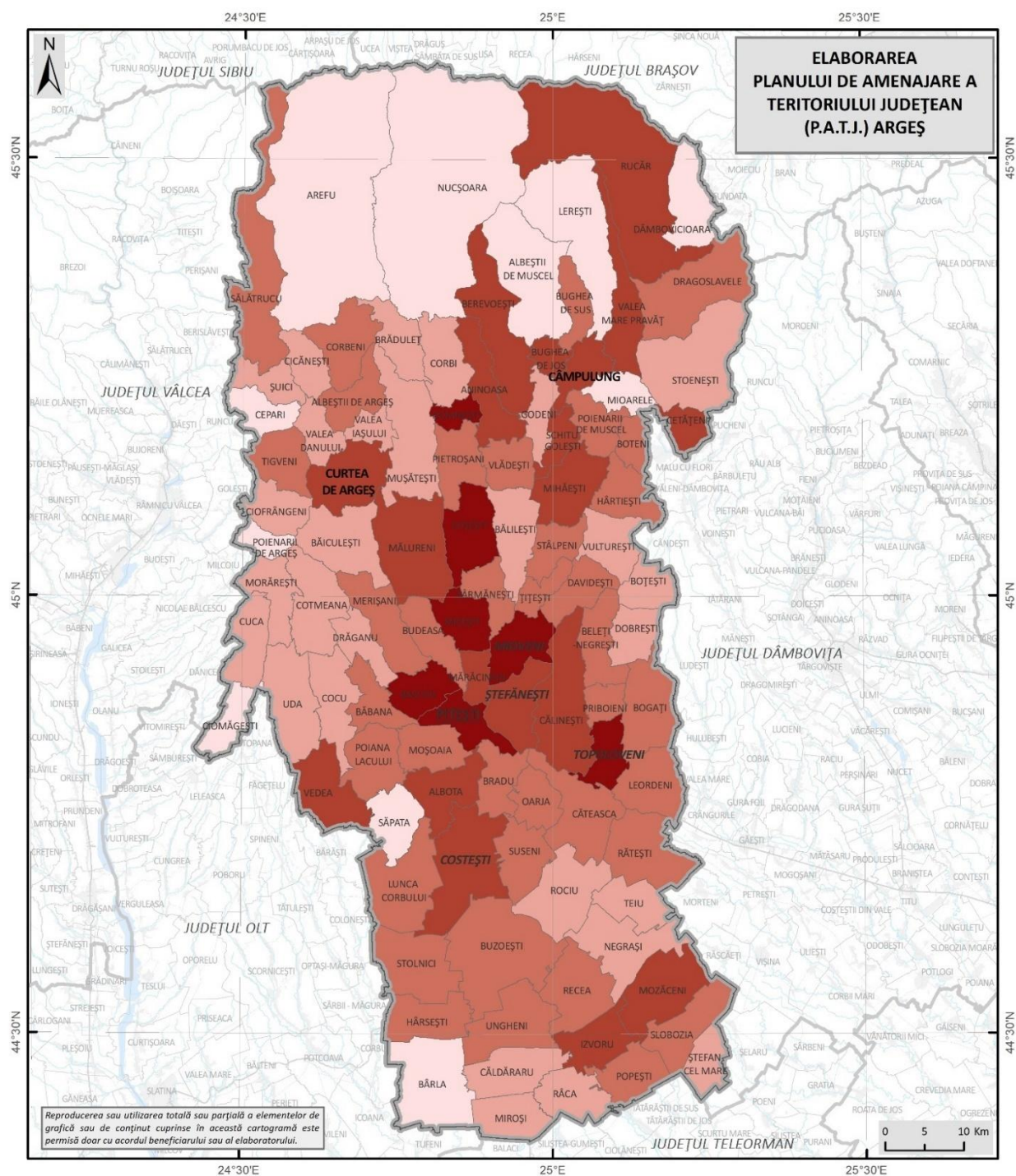
Fig. 2.11 RATA ȘOMAJULUI DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: Prelucrare proprie, după datele INS.

În luna iunie a anului 2024, din totalul de 8.140 de persoane șomere din județul Argeș, mai puțin de 21% beneficiau de indemnizații de șomaj, înseamnând că celelalte 6.450 de persoane se confruntau cu diverse vulnerabilități socio-economice. Această situație devine și mai îngrijorătoare atunci când vedem că 77,6% dintre persoanele șomere au sub 55 de ani (peste 31% din totalul acestora fiind mai tinere de 40 de ani). Majoritatea (67,4%) șomerilor au un nivel scăzut de educație— aceștia fie că nu au studii, fie au absolvit doar o formă de învățământ primar sau gimnazial. Totuși, remarcăm ponderea importantă (aproape 33%) a persoanelor care se află în șomaj, deși au absolvit învățământul liceal, postliceal, profesional sau chiar universitar.

2.3 Infrastructura socială (educație, infrastructura medicală)

Din punct de vedere al infrastructurii de **educație**, doar orașul Mioveni și municipiul Pitești dețin învățământ antepreșcolar (creșe). Multe clase nu au număr suficient de elevi, atât la nivel primar, cât și la nivel gimnazial, însă la nivel primar situația este cu atât mai alarmantă (Beleți-Negrești, Bălilești, Băiculești, Arefu, Aninoasa, Albeștii de Muscel, Stâlpeni, Rucăr). Conform datelor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Argeș, în municipiul Câmpulung se remarcă o unitate de învățământ în care numărul de elevi este 3. Numărul minim înregistrat la nivelul județului Argeș este de un singur elev într-o anumită clasă (Uda, Stoenеști, Mioarele, Dârmănești, Dâmbovicioara, Cuca, Bălilești, Băiculești). Marea majoritate a acestora sunt localități cu o populație tânără scăzută și mult îmbătrânită.

RAPORTUL POPULAȚIA ȘCOLARĂ / SALĂ DE CLASĂ (2023)

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Raportul populația școlară / sală de clasă (2023)

- 5,9 - 9,2
- 9,3 - 13,5
- 13,6 - 17,5
- 17,6 - 23,1
- 23,2 - 32,1

**Fig. 2.12 RAPORTUL POPULAȚIE ȘCOLARĂ / SALA DE CLASĂ ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT
DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023**

Sursa: INS – TEMPO ONLINE (2024)

Clădirile unităților de învățământ sunt relativ vechi, marea majoritate datând din secolul XX. În mediul rural, numărul de laboratoare este redus, unele unități de învățământ având doar 1-2 laboratoare, iar în multe cazuri chiar niciunul. Situația este și mai problematică în cazul atelierelor școlare, care sunt în total 142 la nivelul întregului județ, respectiv 0,65 ateliere școlare / unitate de învățământ. Cu foarte puține excepții, atelierelor școlare există doar în unitățile de învățământ din mediul urban (66 în municipiul Pitești, 24 în municipiul Curtea de Argeș și 14 în municipiul Câmpulung, celelalte areale urbane având sub 10). Un număr mare de unități de învățământ din mediul rural nu au nici teren de sport (Boteni, Ciomăgești, Mușătești, Negrași, Oarja, Rociu, Stoenеști, Uda). Sălile de gimnastică sunt și mai puține, multe comune având maximum una (Domnești, Drăganu, Godeni, Leordeni, Căldăraru, Cepari, Cocu, Corbi, Corbeni). În și mai multe unități administrativ-teritoriale, nu există săli de gimnastică în cadrul unităților de învățământ, de exemplu la Davidești, Dobrești, Mălureni, Rociu, Ungheni, Miroși, Mălureni, Valea Iașului.

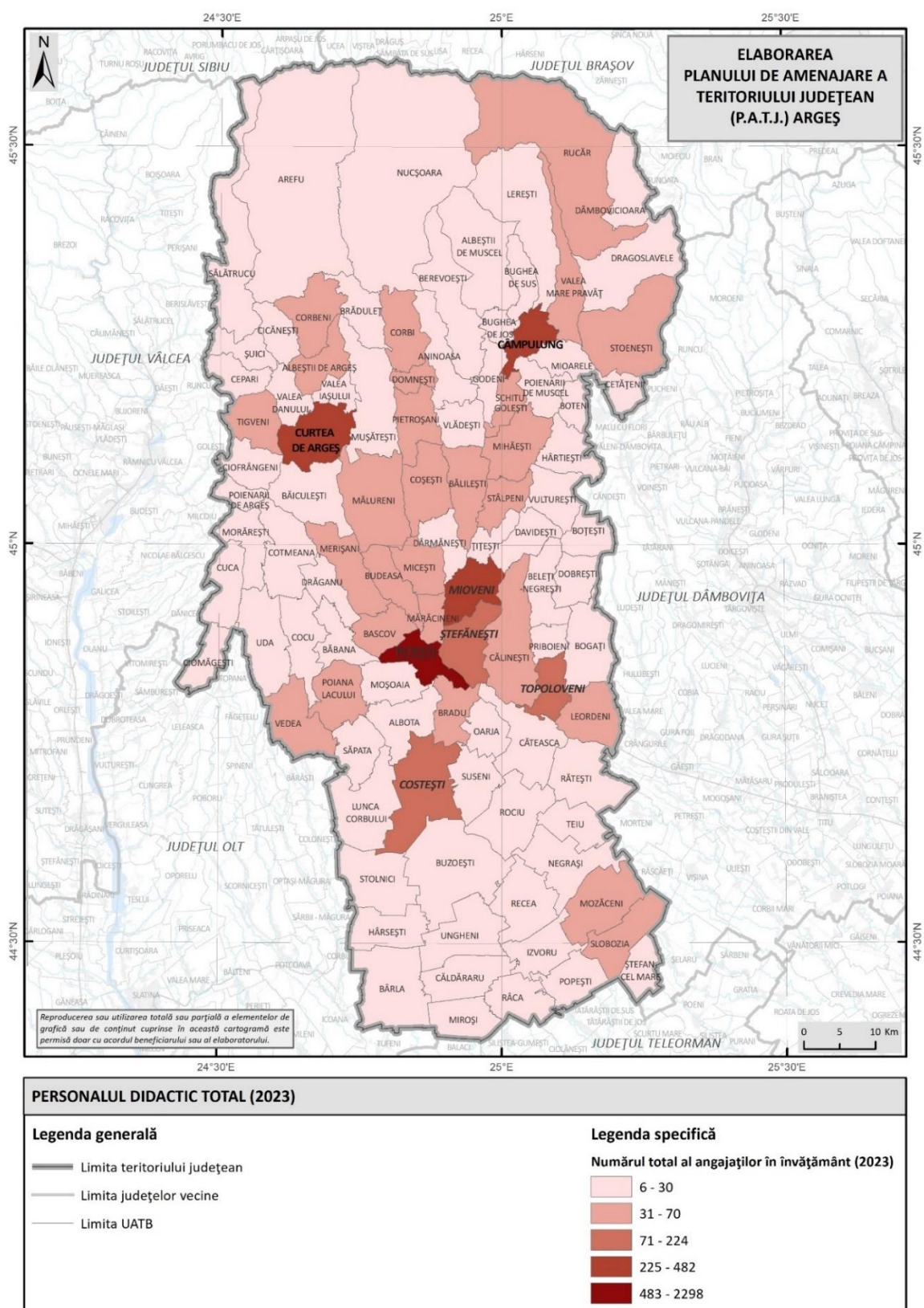

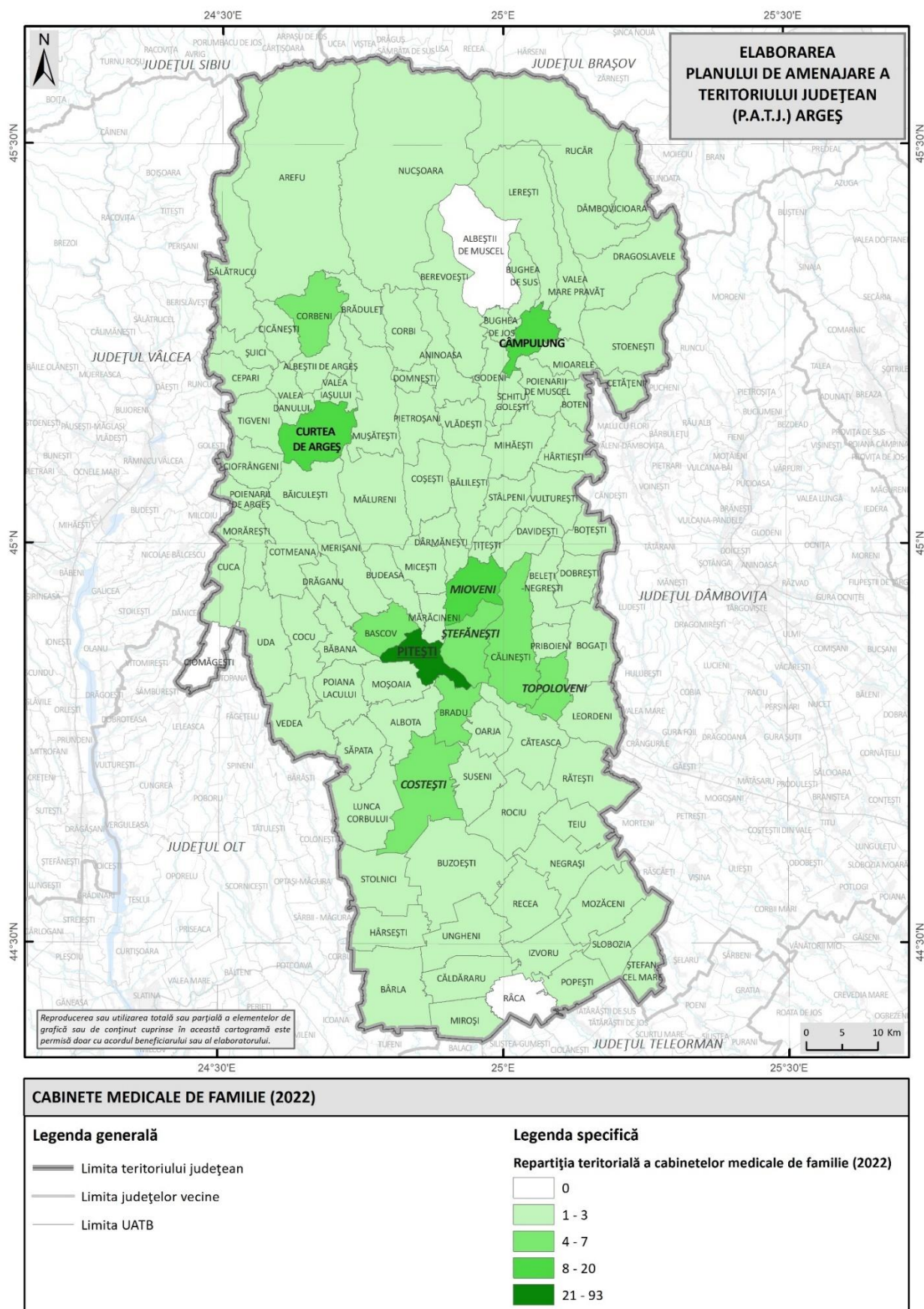
Fig. 2.13 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A NUMĂRULUI DE CADRE DIDACTICE ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2023

Sursa: INS – TEMPO ONLINE (2024)

Din punct de vedere al personalului didactic, unitățile de învățământ care au doar ciclul primar și eventual cel preșcolar (grădiniță) au puține cadre didactice, cu un minim absolut în

Mioarele, unde există 6 cadre didactice, și cu alte situații asemănătoare, sub 10 persoane în Albeștii de Muscel, Brăduleț, Morărești, Negrași, Popești, Râca, Teiu, Dâmbovicioara.

Din perspectiva infrastructurii de **sănătate**, orașul Ștefănești este singurul centru urban care nu dispune de cabinet de specialitate, iar în orașul Topoloveni nu există unitate spitalicească. Municipiul Curtea de Argeș, orașele Costești și Ștefănești au doar o singură unitate spitalicească. În același context, multe unități administrativ-teritoriale (91,5%) nu dispun de cabinete de specialitate (de exemplu comunele Negrași, Oarja, Slobozia, Ștefan cel Mare, Popești, Arefu, Domnești, Ciomăgești, Albeștii de Muscel, Poienarii de Argeș). Astfel, pentru orice consultație de acest tip populația rurală este nevoită să se deplaseze la ambulatoriile spitalelor sau la cabinetele medicale de specialitate din orașele mai mari. În orașul Topoloveni și Costești sunt puține cabinete medicale de specialitate, mai exact în Topoloveni 3 iar în Costești 5. Localitățile Râca, Albeștii de Muscel și Ciomăgești nu dispun de cabinet medical de familie, motiv pentru care, cetățenii din aceste comune sunt nevoiți să se deplaseze în comunele învecinate pentru astfel de consultații.

**Fig. 2.14 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A CABINETELOR MEDICALE DE FAMILIE DIN JUDEȚUL
ARGEȘ ÎN ANUL 2022**

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2024)

Multe comune nu dețin nici cabinet stomatologic (54,7% din totalul comunelor; de exemplu Vulturești, Valea Danului, Șuici, Recea, Mozăceni, Dâmbovicioara, Dârmănești). Multe din ele se rezumă doar la un singur astfel de cabinet (Izvoru, Merișani, Moșoaia, Cetățeni, Căteasca). Doar 78 de comune dețin farmacii sau puncte farmaceutice, iar farmaciștii sunt doar 75 în mediul rural, ceea ce înseamnă că nici măcar un farmacist nu îi revine unei farmacii. Întrucât nu toate comunele au farmacie, situația este dificilă pentru populația vârstnică, mai vulnerabilă.

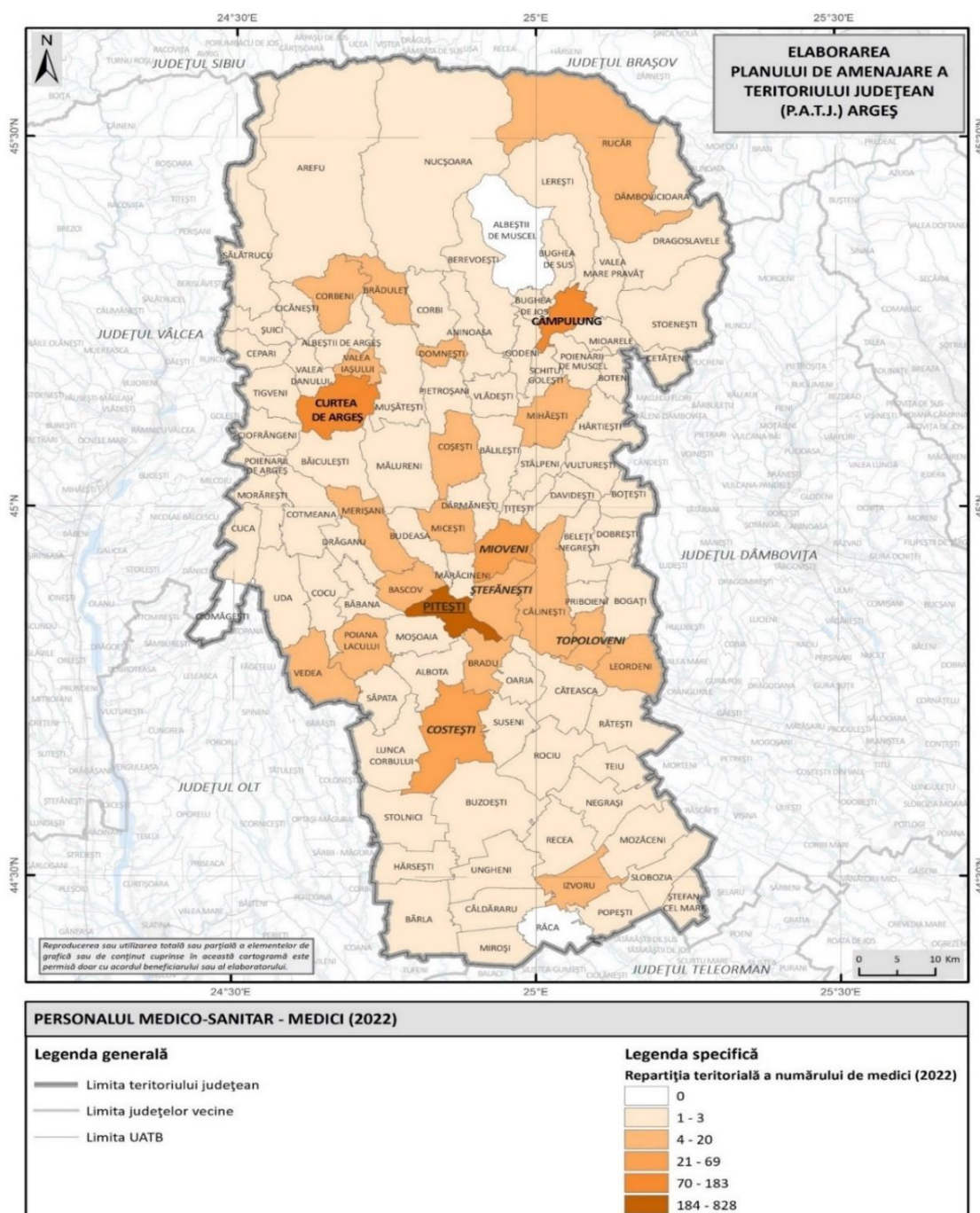

Fig. 2.15 DISTRIBUȚIA TERITORIALĂ A MEDICILOR (INDIFERENT DE SPECIALITATE) DIN JUDEȚUL ARGEȘ ÎN ANUL 2022

Sursa: INS – TEMPO-ONLINE (2024)

Două comune, Ciomăgești și Râca, nu dispun de personal sanitar mediu, iar majoritatea comunelor au mai puțin de 10 persoane din această categorie (83,1%, de exemplu Aninoasa, Cepari, Cocu, Cuca, Izvoru, Miroși, Negrași, Drăganu, Mioarele, Căldăraru). Se remarcă totodată și lipsa serviciilor de îngrijire la domiciliu în multe areale puternic îmbătrânite, acestea fiind prezente doar în municipiul Pitești, municipiul Câmpulung, orașul Mioveni și comuna Corbi.

Se constată lipsa unui compartiment specializat (Serviciu sau Compartiment de **Asistență Socială**) în 45 de comune (printre care Arefu, Nucșoara, Rucăr, Rociu, Negrași, Teiu, Ungheni, Bârla, Stolnici, Uda, Cuca). Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente raportate la nevoile existente și lipsa serviciilor în comunitate, cu precădere a serviciilor de prevenire. Se remarcă totodată și absența unor servicii rezidențiale pentru vârstnici în majoritatea arealelor care, sunt cele mai afectate de îmbătrânirea demografică din județ.

3. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

Analiza indicatorilor de la nivelul județului relevă o performanță solidă din punct de vedere macroeconomic (pe fondul creșterilor constante înregistrate în toți indicatorii cheie în ultimii ani), însă există în continuare loc de îmbunătățire.

PIB-ul județului Argeș a crescut cu 41,6% în perioada 2011-2021, plasând județul pe locul doi la nivel regional, după județul Prahova, ca și în cazul VAB. Din punct de vedere al PIB-ului pe cap de locuitor, județul se situează tot pe locul doi în regiune, dar cu 13,8% sub media națională, respectiv cu 37% sub media UE-27. Și în cazul PIB-ului pe cap de locuitor se observă o creștere importantă în cei 10 ani, care depășește creșterea de la nivel regional și european.

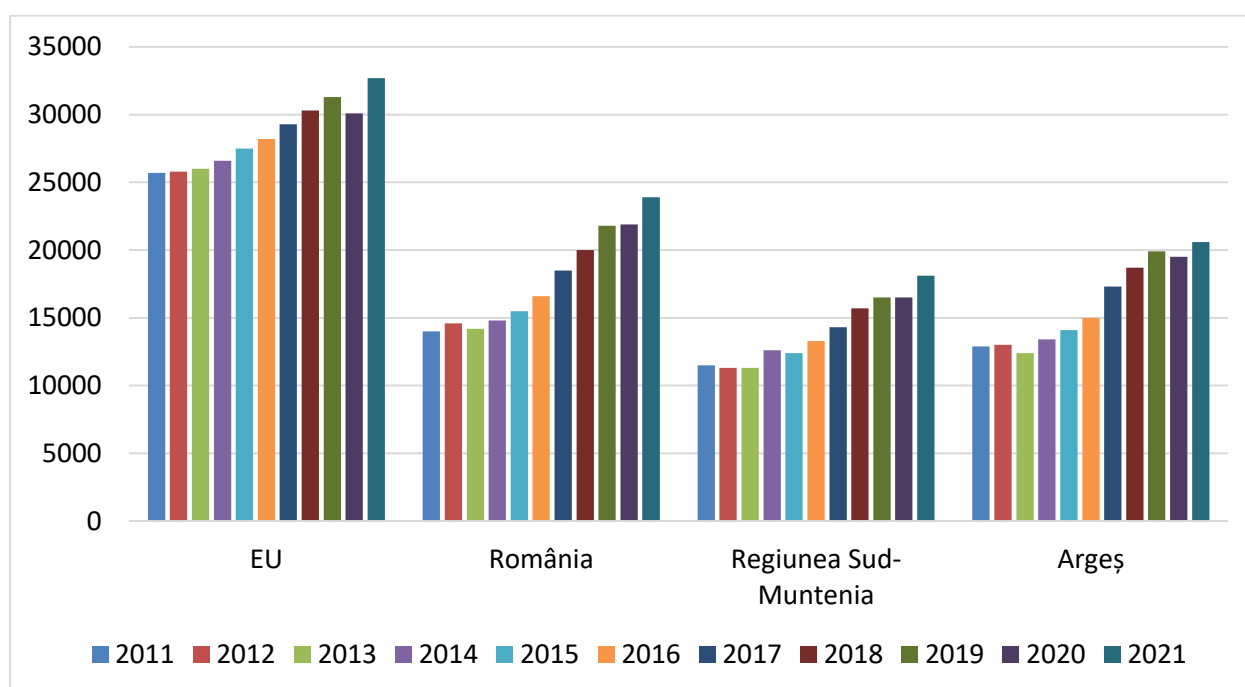

Fig. 3.1 DINAMICA PIB/LOCUITOR (PPS) LA NIVEL EUROPEAN, NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN, ÎN PERIOADA 2011-2021

Sursa: Eurostat.

Principalele sectoare economice care au contribuit la VAB a județului Argeș în 2021 au fost: industria (30,1%), comerțul, transporturile și HORECA (22,8%), serviciile financiare, tranzacțiile imobiliare, activitățile profesionale, științifice, tehnice și serviciile administrative și de suport (16,2%) și administrația publică, apărarea, educația, sănătatea și asigurările sociale (13,7%). Cea mai redusă pondere o înregistra sectorul ITC, cu doar 1,2% din VAB județean. Totuși acest sector a înregistrat cea mai mare creștere a VAB în perioada 2011-2021 (332%), urmat de comerț, transporturi și HORECA cu 261% și administrația publică cu 130,5%. Creșteri mai mici s-

au înregistrat în cazul construcțiilor și agriculturii, silviculturii și pescuitului, iar în ceea ce privește sectorul industrial, aici s-a înregistrat o scădere de 10,8% a VAB.

Deși numărul profesioniștilor activi în județul Argeș a înregistrat creșteri importante în ultimul deceniu, densitatea agenților economici din județ se situează sub media națională. Proporția celor care au realizat efectiv venituri în 2024 este redusă, doar o treime din totalul profesioniștilor având personal angajat. În perioada 2012-2022 se observă o creștere importantă a microîntreprinderilor (peste 60%) și mult mai mică în cazul întreprinderilor mici și mari. În cazul întreprinderilor mijlocii s-a înregistrat o scădere în aceeași perioadă. Atractivitatea județului Argeș pentru antreprenori și investitori este diminuată de insuficienta dezvoltare a infrastructurii și serviciilor suport pentru afaceri, CDI și transfer tehnologic. În județ se observă și un interes scăzut al tinerilor pentru antreprenariat, persoanele sub 29 de ani deținând o pondere redusă în rândul acționarilor și asociaților din firme, sau titularilor și membrilor PFA. De asemenea, aproape 30% dintre SRL-D-urile din județ nu sunt operaționale, o tendință similară observându-se și în cazul firmelor deschise de studenți în baza HG 166/2003.

Repartizarea unităților economice pe raza județului arată o concentrare pronunțată în principalele centre urbane (Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș), această polarizare reflectându-se atât în numărul întreprinderilor active, cât și în cel al persoanelor angajate de către acestea. Mai mult, aproape două treimi din cifra totală de afaceri din județ este generată în Pitești (principalul nucleu urban) și Mioveni (care găzduiește uzinele auto Dacia, cel mai mare angajator din județ), aceste două localități însumând aproape jumătate din totalul angajaților din Argeș. Se observă, astfel, decalaje semnificative în plan teritorial, între nucleele urbane (inclusiv comunele adiacente acestora) și localitățile rurale mai îndepărtate.

Locuitorii din zonele rurale constituie majoritatea forței de muncă din domeniile cu valoare adăugată scăzută (agricultură, silvicultură, pescuit, servicii administrative și suport), în timp ce sectoarele intensive în cunoaștere și tehnologie (TIC, intermediari financiare, activități culturale și recreative, activități profesionale, științifice și tehnice) angajează predominant persoane din mediul urban.

În perioada 2013-2023 s-au înregistrat creșteri semnificative din punct de vedere al numărului de societăți cu capital străin (42%), al valorii capitalului social subscris de firmele cu participare străină (51%), respectiv al numărului de salariați angajați în aceste firme (41%). Totuși, contribuția județului la totalul național este una redusă (1,1% din societățile cu capital străin și 2% din valoarea capitalului social subscris). Companiile cu capital străin activează predominant în sectorul industriei prelucrătoare, dar și al comerțului și transporturilor.

Peste jumătate din unitățile locale active din județ operează în comerț, transporturi și construcții. Observăm astfel, că în economia județului predomină sectoarele economice cu valoare adăugată redusă. În 2022, peste două treimi din populația ocupată a județului lucra în industrie, comerț, agricultură, construcții și transporturi — domenii care, în general, nu oferă cele mai avantajoase perspective din punctul de vedere al salariilor și al oportunităților de dezvoltare profesională. Astfel, în perioada 2017-2023, oferta de angajare a cuprins în principal ocupații care nu necesită un nivel ridicat de educație sau pregătire profesională specializată (muncitori necalificați, lucrători comerciali, conducători auto, manipulanți de mărfuri, agenți de securitate).

Peste 60% din populația rezidentă reprezintă resursele de muncă. Acest indicator a cunoscut o scădere de aproape 16% în perioada 2012-2022, tendință care s-a observat și în cazul populației active din județ (cu aprox. 12%). Ratele de activitate și ocupare a forței de muncă au cunoscut o ușoară creștere în aceeași perioadă, sub media națională. La nivelul județului se înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care lucrează în mod informal sau semi-informal (peste 30%). Din totalul șomerilor înregistrați în iunie 2024, sub 21% beneficiau de indemnizații de șomaj, peste 77% având sub 55 de ani, iar o treime sub 40 de ani, majoritatea (peste două treimi) având un nivel scăzut de educație (fără studii, învățământ primar sau gimnazial), iar peste 30% au cel puțin studii liceale.

Aproape 40% dintre persoanele rezidente ocupate, practică navetismul în alte localități din județ sau în străinătate. Peste o treime din populație declară că efectuează deplasări zilnice în afara localității de domiciliu, fie pentru serviciu, fie pentru școală, facultate sau alte activități, la aceștia adăugându-se încă 19% care au astfel de deplasări în cursul săptămânii.

3.1 Sector primar – Agricultură, silvicultură, piscicultură

În 2023, suprafața județului Argeș era acoperită în proporție de 49,5% de terenuri agricole, din care peste jumătate erau terenuri arabile (52,2%), o pondere importantă având-o și pășunile (27,7%) și fânețele (13,5%). O suprafață mai redusă era ocupată de livezi și arbuști fructiferi (6,3%), respectiv de vii (doar 0,3%). O altă pondere importantă în suprafața județului o au și pădurile (42,7%). La nivelul Regiunii Sud Muntenia, județul Argeș are cea mai mică proporție de terenuri agricole. De asemenea, 71,1% din suprafața județului se află în proprietate privată, ponderea fiind și mai mare atunci când vorbim de terenurile agricole (92,2% private). Argeșul ocupă prima poziție în clasamentul regional după numărul de exploatații ce dețin suprafețe

agricole în proprietate (peste 95%), dar și de suprafața acestor exploatații. 97% din exploatațiile agricole din Argeș sunt de dimensiuni mici și foarte mici (sub 5 ha).

Din suprafața totală de teren arabil, 5.324 ha erau în repaus în anul 2023 (în scădere cu 22,3% față de anul 2013, când terenurile arabile în repaus se întindeau pe 6.849 ha). Suprafața arabilă cultivată la nivel județean a avut valori relativ constante, media fiind de circa 153.900 ha. În anul 2023, ponderea în total a suprafețelor agricole gestionate de exploatațiile agricole cu personalitate juridică s-a majorat (de la 40% în anul 2013, la 49% în anul 2023).

În anul 2024 cea mai extinsă cultură a fost porumbul, care a ocupat 29,1% din suprafața arabilă, urmată de grâu (27,7%) și floarea soarelui (15,2%). Alte culturi sunt: plante de nutreț, prun, rapiță, măr, vii nobile pe rod, orz și legume. Majoritatea culturilor au înregistrat creșteri ale suprafeței cultivate în anul 2024, față de anul 2017. Cele mai semnificative creșteri au fost înregistrate la prun (+167,8%), măr (+40,5%) și floarea soarelui (+23,1%), iar scăderi au fost înregistrate la orz și legume (peste 30%) și plante de nutreț (3,5%). În ceea ce privește producția medie la hectar, în intervalul 2017-2023 observăm creșteri importante în cazul producției de struguri (+272,4%), prune (+166,2%) și mere (+129,1%) și scăderi la legume (-22,3%), plante de nutreț (-17%), floarea-soarelui (-9,3%) și porumb (-7,6%). Prunul (63,6% din totalul de pomi fructiferi) și mărul (24,6%) sunt principalii pomi cultivați în județul Argeș. Producția medie de fructe a crescut cu aproape 10% în perioada 2013-2023, dar numărul de pomi fructiferi a scăzut cu 23,5% în aceeași perioadă. Producția medie de fructe a fost mai mare decât cea națională sau regională pentru pere, cireșe și vișine, caise și zarzăre, nuci.

În ceea ce privește sectorul viticol se observă o creștere a suprafeței de viță de vie cu 3,9% în 2023 față de 2022, dar aceasta s-a redus cu 19% față de 2013. Producția totală de struguri, dar și cea medie a scăzut față de 2013 cu 50,2%, respectiv cu 38,5%, plasând județul pe ultimul loc la nivel regional.

Fenomenele meteo-climatice au afectat suprafețe importante cultivate cu grâu, porumb și floarea-soarelui (peste 20% în 2020), iar în 2022, culturile de porumb și floarea-soarelui au fost afectate de secetă pedologică.

Analiza sectorului zootehnic ne arată că argeșenii se concentrează pe creșterea păsărilor, a ovinelor, porcinelor și pe apicultură, majoritatea animalelor fiind crescute de cetățeni în propriile gospodării (peste 99% din efectivele de ovine, caprine, cabaline, albine și iepuri), conform datelor INS din 2022. Datele DAI Argeș din 2023, arată o pondere ridicată a efectivelor de animale deținute de persoane juridice în cazul albinelor (aproximativ 60%), suinelor (peste 27%) și păsărilor (34%).

În perioada 2012-2022, majoritatea efectivelor de animale au înregistrat scăderi (peste 60% din efective în cazul iepurilor și porcinelor). Totuși, în cazul albinelor s-a înregistrat o creștere cu 124%, iar la ovine și caprine avem creșteri de 30,4%, respectiv 24,2%, în aceeași perioadă. Observăm și o densitate ridicată a porcinelor și bovinelor la 100 de ha, peste media națională și regională, județul Argeș găzduind și peste 4% din familiile de albine de la nivel național, peste 3% din cele de păsări și peste 2% în cazul bovinelor, cabalinelor, porcinelor, ovinelor și caprinelor.

În ceea ce privește producția agricolă animală, se observă că în cei 10 ani analizați producția de carne și de lapte a scăzut cu 28,6%, respectiv 17,6%. De asemenea, se constată o scădere și în cazul producției de miere cu 17,7%. Creșteri ale producției s-au înregistrat în cazul ouălor și a lânii (15,9%, respectiv 12,7%).

Conform datelor INS, populația din Argeș ocupată în agricultură în anul 2022 se ridică la 23.700 de persoane, aceasta reprezentând circa 6,8% din resursele de muncă și 10,2% din populația activă din județ. Numărul celor ocupați în agricultură a scăzut cu 67% în perioada 2012-2022, iar ponderea acestora în totalul populației ocupate a scăzut de la 28,8% la 10,5%.

Majoritatea lucrătorilor din agricultură activează informal în acest domeniu: Astfel, în anul 2022, doar 2.900 de persoane erau salariate în unitățile locale active din sectorul agricol (în creștere de la 2.200 în 2012), adică 12,2% din totalul persoanelor ce desfășurau activități agricole. Restul de peste 20 de mii de persoane practicau agricultura de subzistență, în propria lor gospodărie sau pe mici loturi de teren, pentru propriul lor consum și, eventual, pentru vânzarea excedentelor.

Potrivit estimărilor INS pentru anul 2022, la nivelul județului Argeș, salariul mediu net din sectorul agricol a cunoscut o creștere nominală de 170,9% în anul 2022, comparativ cu cel înregistrat în anul 2012, dar în 2022 acesta a fost mai mic decât media regională și cea națională cu 2,9%, respectiv cu 2,1%.

În perioada 2012-2022 s-a înregistrat o creștere importantă (peste 190%) a numărului de prese pentru balotat paie și fân. Tot creșteri s-au constatat și în cazul mașinilor de stropit și prăfuit cu tracțiune mecanică, cultivatoarelor mecanice, semănătorilor mecanice, dar și al tractoarelor și plugurilor pentru tractor (dar într-o măsură mai mică). Pe de altă parte, în aceeași perioadă, s-au înregistrat scăderi importante a numărului hidroverelor pentru furaje, combinelor și mașinilor pentru recoltat cartofi și combinelor autopropulsate pentru recoltat furaje. Analizând gradul de **mecanizare** la nivelul localităților se observă un număr ridicat de utilaje agricole Bârla, Călinești, Buzoești, Stolnici, Costești, Slobozia, Poiana Lacului, Lunca Corbului, Ungheni.

Suprafața pe care au fost utilizate îngrășăminte chimice a crescut în perioada 2013-2023 cu 72,1%, iar cantitatea totală de îngrășăminte chimice utilizate a crescut cu 123%, cele mai mari cantități folosite fiind cele azotoase (peste 67%), urmate de cele fosfatice (30%) și potasice (aprox. 3%). În 2023, la peste 55% din suprafața pe care s-au aplicat îngrășăminte, s-au folosit îngrășăminte azotoase, urmate de cele fosfatice (pe 38% din suprafață) și potasice (7%). Îngrășămintele naturale au fost folosite pe o suprafață de doar 10.000 ha.

De asemenea, suprafața pe care s-au aplicat pesticide agricole, precum și cantitatea de pesticide utilizată a crescut în perioada 2013-2023 cu 55,9%, respectiv 43,5%. Cele mai utilizate pesticide au fost, în 2023, ierbicidele, urmate de fungicide și insecticide.

Conform datelor INS aferente anului 2022, valoarea producției agricole din județul Argeș a fost de 5.044 milioane de lei, înregistrând o creștere de 179,2% față de anul 2012. Din valoarea totală, producția vegetală a reprezentat 84,8%, cea animală 15,2%, iar serviciile agricole 0,02%.

În anul 2023, exporturile de produse agroalimentare realizate de companiile din județul Argeș au însumat 51,9 milioane de euro, fiind alcătuite din 54,1% produse vegetale, 42,8% produse alimentare, băuturi și tutun, 2,7% animale vii și produse animale și 0,5% grăsimi și uleiuri animale și vegetale.

Potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în anul 2023, în județul Argeș erau amenajate 35.630 ha pentru irigații, din care 32.278 ha reprezentau suprafață agricolă, iar 27.744 ha erau teren arabil. Această suprafață constituia numai 16% din suprafața totală arabilă a județului, iar în perioada 2013-2023, suprafețele amenajate pentru irigații s-au menținut relativ constante. Conform informațiilor disponibile pe platforma Tempo online pentru anul 2023, suprafața agricolă din județul Argeș care a fost amenajată cu lucrări de desecare se întinde pe 30.878 ha: terenul arabil acoperă 86,8% din totalul acesteia, pășunile 10,2%, livezile 2,2%, viile, pepinierele viticole și hameiștile 0,7%, iar fânețele naturale 0,01%. În ceea ce privește suprafața agricolă din județul Argeș amenajată cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului, aceasta se întinde pe 66.589 ha, conform datelor INS pentru anul 2023: pășunile acoperă 60,3%, terenul arabil 13,1%, fânețele 10,2%, livezile 14,5%, iar viile, pepinierele viticole și hameiștile acoperă 1,9% din suprafața agricolă amenajată cu lucrări de ameliorare și combatere a eroziunii solului.

Conform datelor transmise de către Direcția pentru Agricultură Județeană Argeș, în anul 2024, la nivelul județului funcționau 6 grupuri de producători agricoli recunoscute de MADR.

Conform datelor furnizate de DAJ Argeș, în anul 2024, sectorul agriculturii ecologice din județ număra 174 de operatori și acoperea o suprafață totală de 5.555,9 ha. Din totalul

operatorilor din județ, 167 erau producători agricoli, 7 procesatori, 6 comercianți, un importator și un exportator. Totodată, în județ erau înregistrate 9.617 familii de albine în sistem ecologic

Potrivit datelor INS, în anul 2022, suprafața totală a **fondului forestier** din județul Argeș a fost de 276.700 ha, din care 67,8% erau păduri de foioase, 30,4% erau păduri de rășinoase, iar restul erau alte tipuri de terenuri forestiere (1,8% din totalul suprafețelor din fondul forestier județean). Argeșul deține, astfel, aproximativ 42% din suprafața fondului forestier din Regiunea Sud-Muntenia (clasându-se pe locul 1 la nivel regional) și aproximativ 4,2% din totalul național (poziția a 4-a). Conform datelor publicate de Garda Forestieră Ploiești¹, din totalul pădurilor din județ, 55,2% se află în proprietate privată (a persoanelor fizice, juridice, UAT-urilor), iar 44,8% se află în proprietatea publică a statului sau a UAT-urilor.

În structura administrativă a Direcției Silvice Argeș se regăsesc: 11 ocoale silvice (Șuici, Vidraru, Curtea de Argeș, Mușătești, Domnești, Aninoasa, Câmpulung, Topoloveni, Costești, Pitești, Cotmeana), un centru de prelucrare a lemnului, o păstrăvărie și 15 pepiniere.

Conform unei informări a Gărzii Forestiere Ploiești din iunie 2021, în județul Argeș existau la acel moment 12 ocoale silvice private: Papușa Rucăr, Dragoslavele, Codrii Verzi, Stejarii Muscelului, Carpathia, Ingleby, Greengold Vest, Clăbucet, Muntenia, Poiana Cerbului, Iri și Ingka

Datele furnizate de INS pentru anul 2022 arată că la nivelul județului Argeș s-au realizat lucrări de regenerare pe o suprafață de 356 ha, marcând o creștere de 117,1% față de valorile înregistrate în anul 2012. Mai exact, suprafața regenerată cu rășinoase a crescut cu 91%, iar suprafața regenerată cu foioase a crescut de aproape 4,2 ori.

Datele furnizate de INS pentru anul 2022 arată că la nivelul județului Argeș s-au realizat lucrări de regenerare pe o suprafață de 356 ha, marcând o creștere de 117,1% față de valorile înregistrate în anul 2012. Mai exact, suprafața regenerată cu rășinoase a crescut cu 91%, iar suprafața regenerată cu foioase a crescut de aproape 4,2 ori.

¹ Informare privind activitatea Gărzii Forestiere Județene Argeș în perioada 01.01.2021-31.05.2021

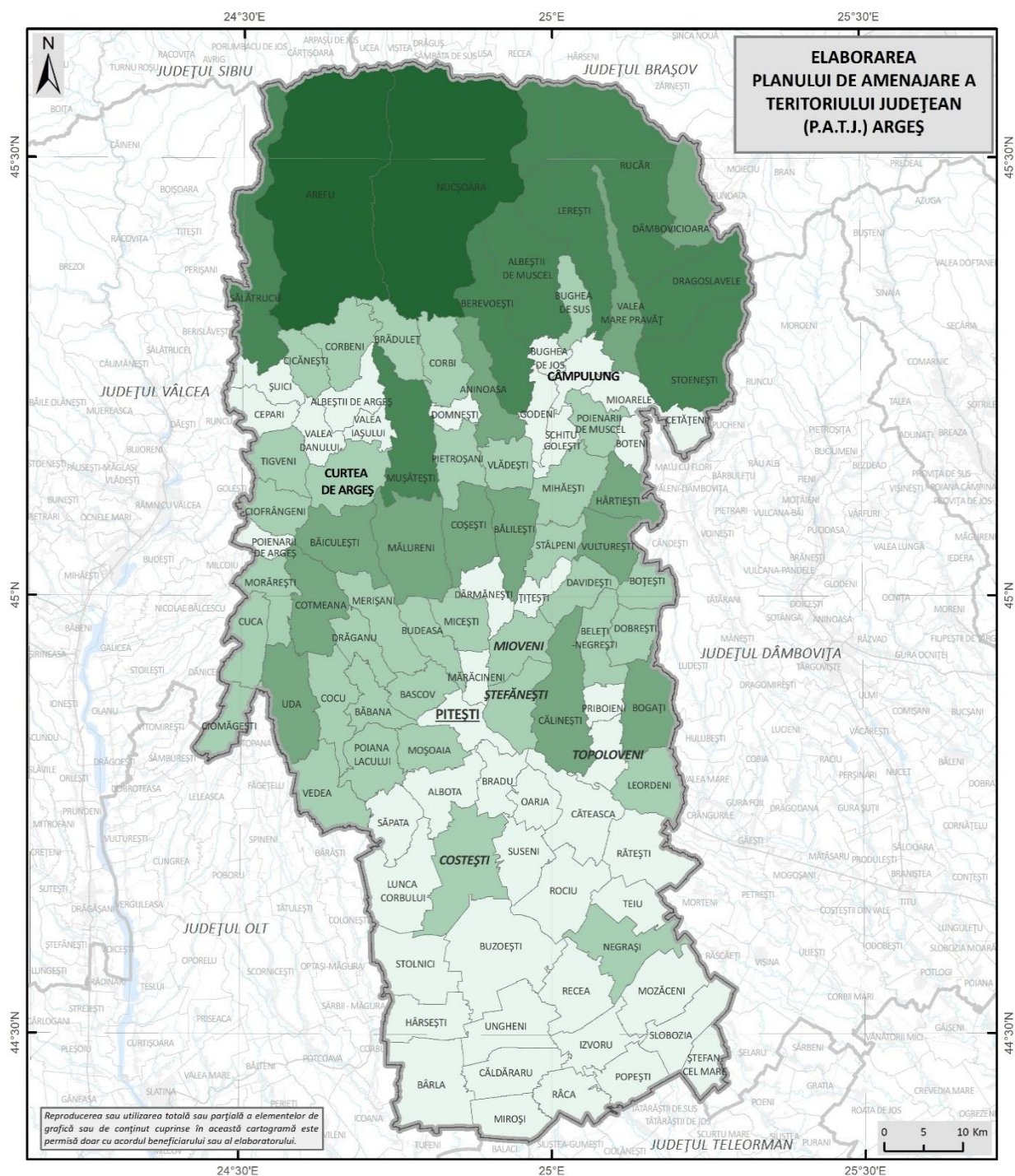

Fig. 3.2 SUPRAFAȚA PĂDURII ȘI A VEGETAȚIEI FORESTIERE DIN JUDEȚUL ARGEȘ, 2023

Sursa: Direcția pentru Agricultură Județeană Argeș, 2023.

Potrivit INS, volumul de lemn brut recoltat în anul 2022 pe teritoriul Argeşului a fost de 756.600 mc, în scădere cu 4,7% faţă de volumul înregistrat în anul 2012. Pe tipuri de specii, în anul 2022 au predominat recoltările de fag (41,6% din volumul de lemn recoltat la nivel judeţean), acestea fiind urmate de cele de răşinoase (32,1%) şi de cele de diverse specii tari (11%). Comparativ cu anul 2019, volumul comercializat de masă lemnoasă a crescut cu 8,1%. În luna iulie 2024, în Argeş existau 270 de operatori economici atestaţi de către Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor pentru exploatare forestieră. Datele publicate de către Asociaţia Judeţeană a Vânătorilor şi Pescarilor Sportivi Argeş pe website-ul oficial arată că aceasta gestionează 24 de fonduri cinegetice în judeţ, dintre care 10 sunt situate în zone de deal, iar 14 în zone de câmpie.

Potrivit INS, în anul 2022, în judeţul Argeş erau înregistrate 196 de unităţi locale active în silvicultură şi exploatare forestieră, 85,2% dintre acestea fiind microîntreprinderi, iar 13,8% fiind clasificate ca întreprinderi mici. Comparativ cu anul 2012, numărul microîntreprinderilor s-a majorat cu 12,1%, însă cel al întreprinderilor mici a scăzut cu 6,9%.

Potrivit INS, în anul 2022, în judeţul Argeş erau înregistrate 19 unităţi locale active în domeniul **pescuitului şi acvaculturii**, acestea având un număr mediu de 38 de angajaţi şi însumând o cifră de afaceri de circa 6,1 milioane de lei.

Conform datelor oferite de către Direcţia pentru Agricultură Judeţeană Argeş, aproximativ 7.951 ha din suprafaţa administrativă a judeţului sunt acoperite cu ape (adică 1,2% din suprafaţa totală). Cele mai mari suprafeţe de apă sunt înregistrate în Arefu, Merişani, Căteasca, Rucăr, Băiculeşti, Călineşti, Bascov, Bârla şi Cicăneşti. Conform Registrului Unităţilor de Acvacultură al MADR, actualizat în aprilie 2024, în judeţul Argeş funcţionează 19 amenajări piscicole. De asemenea, există 8 crescătorii şi 10 pepiniere salmonicole.

Regia Naţională a Pădurilor Romsilva are în administrare 12 de zone de pescuit în apele de munte aflate în aria sa de competenţă teritorială. Totodată, Asociaţia Judeţeană a Vânătorilor şi Pescarilor Sportivi Argeş administrează 16 zone de pescuit pe teritoriul judeţean. În judeţ există 49 de magazine de vânzare a peştelui.

3.2 Sectorul secundar – Industria, producţia şi distribuţia energiei, construcţii

Judeţul Argeş dispune de o varietate de resurse naturale, cele mai importante dintre acestea cuprinzând: depozitele de argilă, marne, nisipuri şi pietrişuri; resursele energetice de petrol şi gaze naturale; resursele de calcar şi gips; resursele de ape minerale şi termale. Principalele resurse regenerabile din judeţ cuprind apa şi masa lemnoasă provenită din păduri.

Căderea regimului comunist (perioada de înflorire a **industriei** din Argeș) și ulterioara tranziție către economia de piață au generat schimbări profunde în peisajul industrial al județului. Multe dintre marile întreprinderi industriale au fost fie închise, fie privatizate, însă numeroase privatizări au eșuat din cauza gestionării defectuoase, care, în multe cazuri, a dus la falimente.

Toate aceste restructurări ce au avut loc în contextul adaptării la principiile pieței libere, au cauzat și pierderea unui număr semnificativ de locuri de muncă: între anii 1992 și 2022, numărul persoanelor ocupate în industrie a scăzut cu aproape 43%. Mai exact, în perioada 2008-2022, județul Argeș a înregistrat scăderi în numărul de salariați în numeroase sectoare industriale, între care: fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea produselor de cocserie și țigări, industria extractivă, sectorul energetic, fabricarea de mobilă, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, fabricarea echipamentelor electrice, industria alimentară, tipărirea și reproducerea pe suporti a înregistrărilor, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, prelucrarea lemnului, industria pielăriei, repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor.

Totuși, numărul de salariați a crescut puternic în ramurile de: fabricare a produselor din cauciuc și mase plastice, apă-canal și salubritate, fabricare a altor mijloace de transport, fabricare a produselor textile și construcțiilor metalice. Creșteri notabile au fost înregistrate și în ramuri precum: fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente neclasificate, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea substanțelor și a produselor chimice, fabricarea băuturilor, alte activități industriale neclasificate, fabricarea produselor farmaceutice și industria metalurgică.

În paralel, evoluția sectoarelor industriale din județ a suferit modificări semnificative, reflectând dinamica unei economii în continuă schimbare. Pe lângă investițiile realizate de grupul Renault în Uzina Dacia, alte investiții importante cu capital străin în sectorul industrial din județ cuprind: Lear Corporation Romania, având ca principal domeniu de activitate fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule; Adient Automotive Romania care este lider global în scaune auto; Leoni, un furnizor global de produse, soluții și servicii pentru gestionarea energiei și al datelor în industria auto; Horse Romania SA (fosta Renault Mecanique Roumanie), oferă o gamă completă de tehnologii de cel mai înalt nivel în domeniul motoarelor, cutiilor de viteze, sistemelor hibride și al bateriilor.

În anul 2022, județul Argeș înregistra un total de 2.299 de unități industriale locale active, într-o creștere de 38,1% față de anul 2012, însă în scădere cu 1,8% în raport cu anul

precedent. Structura sectorului este caracterizată de o puternică fragmentare, fiindcă, din numărul unităților industriale, numai 35 sunt clasificate ca întreprinderi mari, iar 135 ca întreprinderi mijlocii (ambele categorii înregistrând scăderi în ultimul deceniu), în condițiile în care peste 74% din totalul acestora sunt microîntreprinderi, iar întreprinderile mici reprezintă aproximativ 18,3% din total. Din cele 35 de întreprinderi mari: 15 unități se ocupau de fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, 3 dintre acestea fabricau echipamente electrice, 3 activau în industria construcțiilor metalice, 3 în cea alimentară și 3 în domeniul energetic, restul operând în domeniile: fabricării produselor din cauciuc și mase plastice (2), fabricării calculatoarelor și a produselor electronice și optice (2), extracției petrolului brut și a gazelor naturale (1), fabricării altor mijloace de transport (1), fabricării produselor textile (1) și a articolelor de îmbrăcăminte (1).

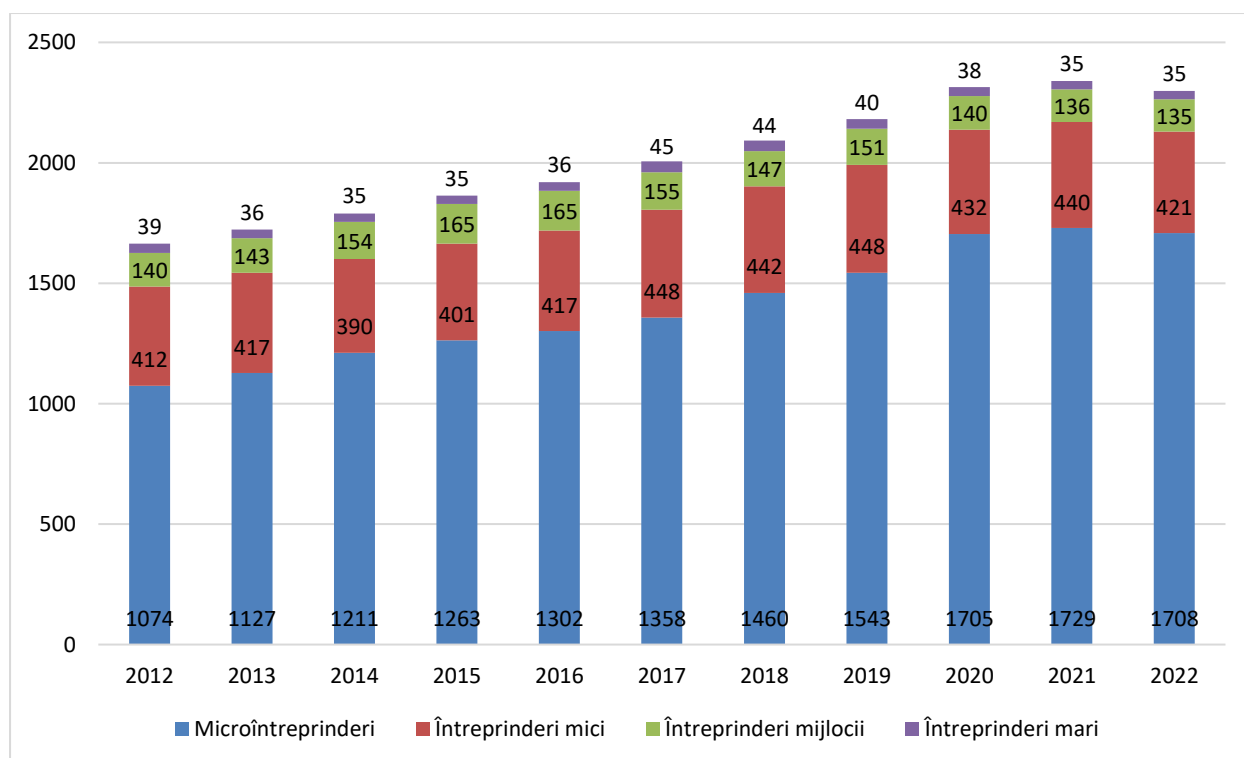

Fig. 3.3 NUMĂR DE UNITĂȚI INDUSTRIALE LOCALE ACTIVE DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE CLASE DE MĂRIME, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online

Numărul de întreprinderi mijlocii a înregistrat o scădere cu 3,6% față de anul 2012, ajungând în 2022 la 135. Cele mai multe dintre acestea activau în următoarele domenii: fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (15,6%), industria alimentară (14,1%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (14,1%), construcții metalice (11,9%), colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor (8,1%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (7,4%), captarea, tratarea și distribuția apei (6,7%), prelucrarea lemnului,

fabricarea echipamentelor electrice și fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (fiecare 3%).

Cele mai multe unități industriale locale active din județ activează în: industria construcțiilor metalice (14,3%), cea alimentară (13,8%), cea de prelucrare a lemnului (9,6%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (9,3%) și fabricarea de mobilă (7,4%). În comparație cu anul 2012, în 2022 observăm creșteri semnificative în cazul unităților economice din: industria construcțiilor metalice (+126 de unități), cea alimentară (+85 de unități), cea a fabricării de mobilă (+75 de unități), cea a fabricării articolelor de îmbrăcăminte (+66 de unități), altor activități industriale (+65 de unități) etc. Scăderi s-au înregistrat în cazul: prelucrării lemnului (-16 unități), industriei metalurgice (-4), industriei de pielărie (-4), fabricării calculatoarelor și a produselor optice (-3) și a altor activități anexe extracției (-2).

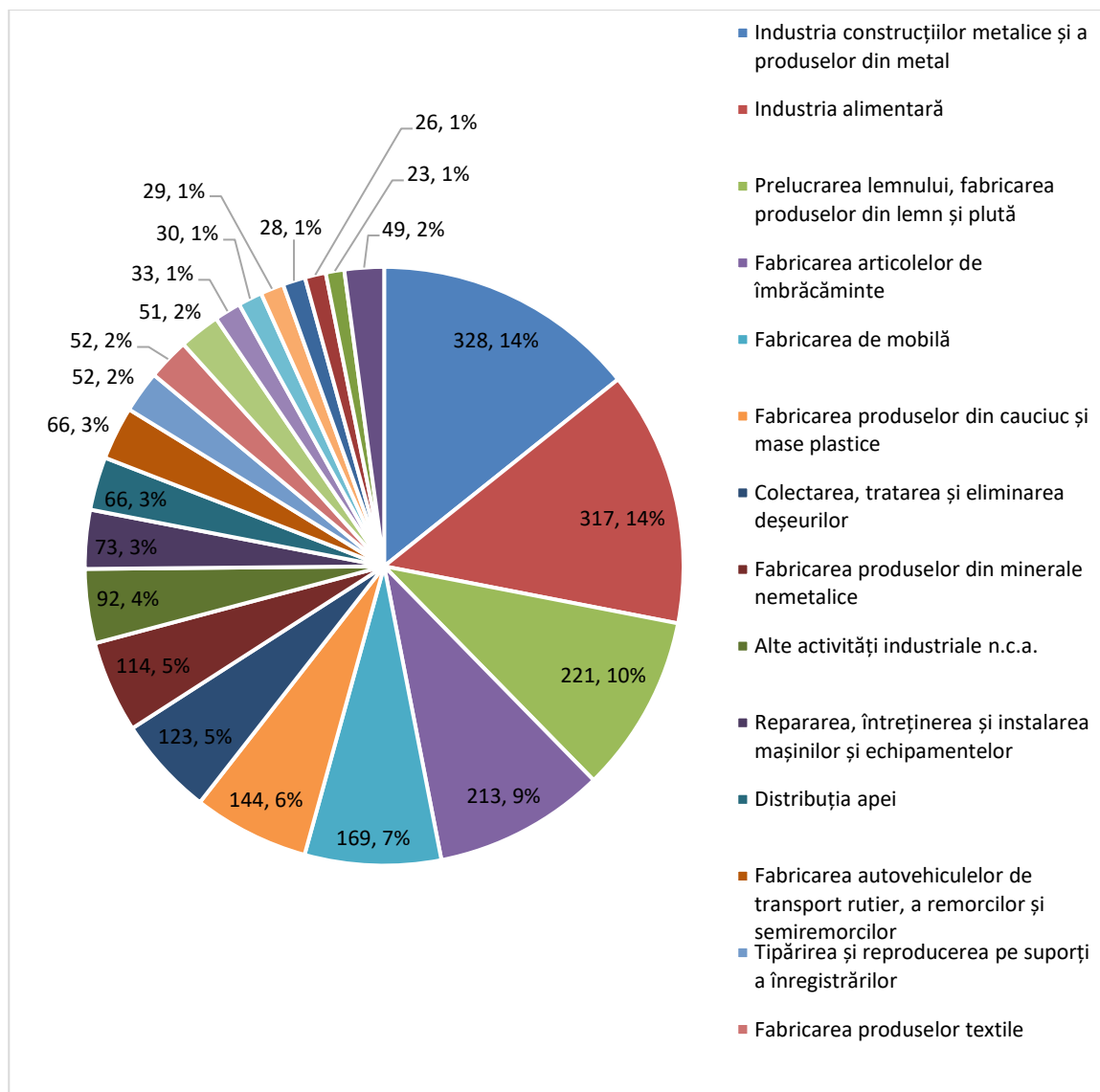

Fig. 3.4 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL INDUSTRIAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE RAMURI, ÎN 2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Valoarea cifrei de afaceri a unităților industriale din județul Argeș a atins, în 2022, 49,678 miliarde de lei (aproximativ 10 miliarde de euro), înregistrând o creștere nominală de 106,7% față de anul 2012. Aceasta reprezenta 33,7% din totalul cifrei de afaceri a firmelor cu profil industrial din Regiunea Sud-Muntenia, clasând județul Argeș pe al doilea loc în Regiune, după județul Prahova. Contribuția la producția industrială națională era de aproximativ 6%. Industria fabricării autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor a avut cea mai mare contribuție (68,5% din total) la cifra de afaceri a unităților locale active din industrie, în anul 2022. Pe locul al doilea s-a situat industria construcțiilor metalice, cu o contribuție de 6,1%, aceasta fiind urmată de industria alimentară (5%). Cele mai mici contribuții la cifra de afaceri din sectorul industrial au provenit din industria fabricării produselor de cocserie și prelucrarea țiteiului.

Nu putem ignora nici faptul că, în intervalul 2012-2022, investițiile nete ale unităților locale active cu profil industrial din județul Argeș au scăzut cu aproape 28%. Singurele ramuri industriale care au înregistrat creșteri în investițiile nete în perioada analizată au fost cele de apă-canal, salubritate și deșeuri, respectiv energia (sectoare care, în general, se bazează pe proiectele de dezvoltare a infrastructurii publice, investițiile fiind astfel determinate în mare parte de planurile sectorului public). În schimb, în industria extractivă investițiile nete au scăzut cu peste 48%, iar în industria prelucrătoare (care depinde în mare măsură de planurile și resursele sectorului privat) acestea s-au diminuat cu peste 27%.

După cum reiese din datele prezentate, industria prelucrătoare deține un rol important în structura economiei din județul Argeș. Cea mai puternică subramură industrială din Argeș este industria fabricării autovehiculelor de transport rutier, remorcilor și semiremorcilor și a altor mijloace de transport. Cea mai importantă companie din această subramură este Automobile Dacia, liderul pieței auto din România. În anul 2023, Automobile Dacia a ocupat locul al doilea în topul celor mai valoroase companii de la nivel național, înregistrând o cifră de afaceri care reprezenta aproape jumătate din cifra de afaceri a industriei prelucrătoare argeșene și având peste 12.000 de angajați. Este important de menționat și faptul că Dacia generează o cerere semnificativă pentru diverse produse și servicii auxiliare, susținând un lanț extins de furnizori locali și regionali în domenii precum producția de componente auto, logistică, transporturi și servicii de mentenanță. Alte companii din județ specializate în fabricarea autovehiculelor și a altor mijloace de transport și care au generat venituri importante în anul 2022 sunt: Lear Corporation Romania, Renault Mecanique Roumanie, Leoni Wiring Systems Pitești, Faurecia România, Euro Auto Plastic Systems, Novares Automotive Romania, Cogeme Set Ro, Valeo

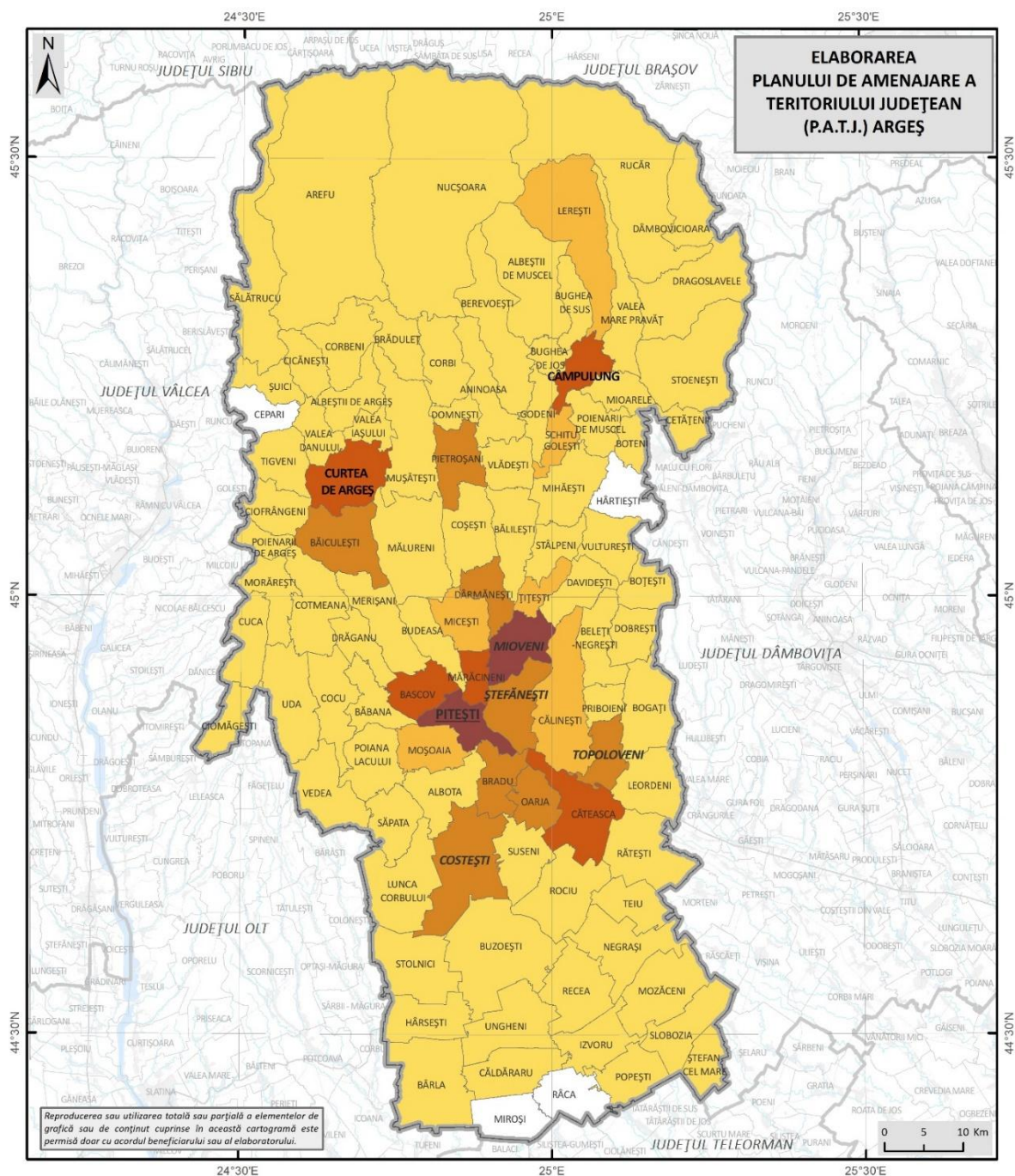
Sisteme Termice, Sildvb Com, Subansamble Auto, Plastic Omnium Auto Inergy Romania și Sealynx Automotive Romania.

Alte subramuri industriale relevante pentru economia județului includ: Industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal; Industria produselor din cauciuc, maselor plastice, produselor chimice și produselor din minerale nemetalice; Industria alimentară și a băuturilor; Industria fabricării echipamentelor electrice, a calculatoarelor și produselor electronice, optice și electrice; Industria fabricării lemnului și a mobilei și Industria mașinilor, utilajelor și echipamentelor.

Conform INS, la sfârșitul anului 2022, sectorul industrial din județul Argeș înregistra 60.811 de salariați, numărul acestora fiind în creștere cu 3,6% comparativ cu cel raportat în anul 2012. Analizând distribuția acestora pe ramuri industriale, vedem că fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor angaja cele mai multe persoane, mai exact 41,8% din totalul de salariați din sectorul industrial județean. Pe pozițiile următoare se situau: industria alimentară (9,1% din numărul de salariați din sectorul industrial județean), construcțiile metalice (7,2%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (6,9%) și sectorul apă-canal și salubritate (5,4%).

În perioada 2012-2022, numărul angajaților a crescut semnificativ în cazul: fabricării produselor din cauciuc și mase plastice (+2.046), construcțiilor metalice (+1.202), distribuției apei și salubrității (+592), altor activități industriale n.c.a. (+441) și fabricării calculatoarelor și a produselor electronice și optice (+437). În schimb, s-au înregistrat scăderi substanțiale ale numărului de salariați în ramurile: fabricării articolelor de îmbrăcăminte (-1.203), fabricării autovehiculelor de transport rutier, remorcilor și semiremorcilor (-1.174), industriei extractive (-779), producției și furnizării de energie (-536) și fabricării de mobilă (-408).

În anul 2022, salariul mediu net lunar din sectorul industrial al județului Argeș a fost de 3.895 lei (circa 780 euro), acesta înregistrând o creștere de aproximativ 103,7% față de anul 2012. Salariul mediu din industria argeșeană era mai mare decât media regională cu 6,4% și decât cea națională cu 8,8%. Cele mai ridicate niveluri salariale erau înregistrate în ramurile: industriei metalurgice (6.087 lei), producției și furnizării de energie (5.272 lei), fabricării produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (5.012 lei), fabricării autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (4.603 lei), industriei extractive (4.590 lei), fabricării altor produse din minerale nemetalice (4.279 lei), fabricării de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (4.206 lei) și fabricării produselor textile (3.916 lei), mai mari decât media județeană la nivel de sector.

NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI ÎN 2022

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Numărul mediu al salariaților în industrie (2022)

- 0
- 1 - 250
- 251 - 500
- 501 - 1425
- 1426 - 3920
- 3921 - 15599

Fig.

3.5 NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI, 2022

Sursă: Prelucrare proprie, după datele disponibile pe platforma Edemos.

Toate aceste schimbări în structura activităților industriale din județ (și implicit, în ocuparea forței de muncă din sector) au adus cu sine o serie de provocări specifice unor astfel de tranziții. Printre acestea, amintim impactul negativ al restructurărilor industriale asupra muncitorilor (manifestat prin diverse dezechilibre socio-economice, ce necesită timp îndelungat și eforturi pe măsură pentru a fi corectate) și numeroasele riscuri economice pentru firme (în contextul în care cererea din piață se schimbă rapid și constant, iar progresul tehnologic are un ritm tot mai alert). Astfel, autoritățile locale și județene au fost și continuă să fie nevoite să implementeze măsuri de sprijin, nu doar pentru operatorii economici (pentru a le asigura competitivitatea prin diversificare, inovare și adaptare la condițiile economice și tehnologice aflate în continuă schimbare), ci și pentru angajați (pentru a le spori gradul de adaptabilitate, astfel încât să fie mai puțin vulnerabili la astfel de dinamici).

La nivel european și implicit național, cele mai importante structuri asociative sunt **clustererele**, care reprezintă ecosisteme ale unui domeniu economic și competențelor conexe, caracterizate prin interdependențe intersectoriale, formate pe anumite lanțuri de valoare.

În conformitate cu Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud Muntenia pentru perioada 2021-2027 firme localizate în județul Argeș erau parteneri în cadrul a 5 clusterere regionale, dintre care două în domeniul mobilitate – automotive (ambele cu sediul în Pitești) și câte unul în domeniile: agri-food, textile și mecatronică (electronică).

În județul Argeș există un singur parc industrial recunoscut de către MDLPA – Parcul Industrial WDP Oarja. Acesta oferă posibilitatea construirii de hale în regim built-to-suit, fiind amplasat pe un lot de teren de 22 ha, fiind situat pe autostrada A1, la 12 km distanță față de centrul Piteștiului și la puțin peste 100 km distanță față de capitala țării. Deși nu figurează în situația oficială a infrastructurii recunoscute de către MDLPA, în județul Argeș mai există și alte trei parcuri industriale, două în Pitești (Parcul Industrial Pitești – complex modern de depozitare, și CTPark Pitești – parc logistic) și unul în Câmpulung (Câmpulung Industrial Park).

Într-un raport al Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice Transelectrica din anul 2020², în județul Argeș au fost raportate 3 tipuri de surse de **energie** regenerabilă, respectiv surse de producție prin biomasă, surse fotovoltaice și surse hidroenergetice, cu o putere totală de producție de 79.029 MW. Dintre acestea, fotovoltaicele reprezentau 69,1%, sursele hidroenergetice 24,1%, iar biomasa reprezenta 6,8%. Potrivit datelor geospațiale publicate de SOLARGIS, potențialul energetic al resurselor **solare** din județul Argeș a fost evaluat ca fiind ridicat. Conform statisticilor SOLARGIS pentru perioada 1994-2018, cea mai mare parte

² <https://www.transelectrica.ro/documents/10179/32316/7productie21.pdf/f0e4a9cc-42e5-4d07-9189-e421659664c7>

a județului Argeș prezintă un potențial ridicat în ceea ce privește producția de energie electrică **fotovoltaică**, cu excepția zonelor montane din nordul județului. În zonele montane înalte din nordul județului, potențialul este favorabil pentru producția de energie **eoliană**, în timp ce în zonele joase, acesta este redus. **Biomasa** reprezintă o altă resursă energetică regenerabilă care poate fi utilizată pentru diverse scopuri, inclusiv în producția de energie electrică, energie termică, răcire și combustibil pentru autovehicule. Județul Argeș prezintă un potențial ridicat pentru valorificarea acestei resurse energetice, însă în prezent există o singură centrală energetică pe biomasă pe plan județean (CEB Oarja). Referitor la potențialul **hidroenergetic** din județ, acesta este exploatat de către Sucursala Hidrocentrale Curtea de Argeș, care are în componența sa 59 de amenajări (centrale hidroelectrice, microhidrocentrale și centrale hidroelectrice de mică putere). Acestea sunt amplasate pe râurile Argeș, Dâmbovița, Târgului, Ialomița, Prahova, Buzău, Doftana, Teleajen, Bâsca Chiojdului, Slănic, Putna, Zăbala și Canalul Dunăre-Marea Neagră. Cea mai importantă centrală hidroenergetică din Argeș este Centrala Hidroelectrică Vidraru, care are cea mai mare putere energetică din județ.

Potrivit Institutului Național de Statistică, în anul 2022, în sectorul energetic din județul Argeș existau 24 de unități locale active, marcând o creștere de 20% față de anul 2012. Din totalul unităților locale active în sectorul energetic, 17 erau microîntreprinderi, 3 erau întreprinderi mici, 3 erau întreprinderi mari, iar una era întreprindere mijlocie. În ceea ce privește cifra de afaceri a companiilor din sectorul energetic din județul Argeș, aceasta a totalizat 1.146 milioane lei (echivalentul aproximativ a 230 milioane euro) în anul 2022, marcând astfel o creștere de circa 317% față de anul 2012. Numărul mediu de salariați ai firmelor din sectorul energetic din județul Argeș a fost de 1.372 persoane în anul 2022, înregistrând o scădere de 31% față de anul 2012. În ceea ce privește câștigul salarial mediu lunar net din sectorul energetic, acesta a ajuns, în anul 2022, la valoarea de 5.272 lei (în creștere cu 85,2% față de anul 2012), fiind al doilea cel mai mare salariu din industria argeșeană, după ramura metalurgică, dar sub media regională și națională.

Sectorul **construcțiilor** din județul Argeș a cunoscut diverse tendințe de dezvoltare de-a lungul timpului. În perioada interbelică, lucrările de construcții erau în mare parte efectuate direct de către proprietari. În perioada comunistă, sectorul construcțiilor a cunoscut o dezvoltare accelerată, aceasta fiind impulsionată de procesul intens de urbanizare (antrenat, la rândul său, de politica de industrializare). În această perioadă se remarcă construcția uzinelor industriale și a celor energetice (în special prin proiectele hidrotehnice, între care cel mai emblematic este barajul Vidraru). Concomitent, s-au construit numeroase blocuri de locuințe pentru muncitori, s-a extins infrastructura publică de transporturi (printre care și Transfăgărășanul) și utilități și s-au

dezvoltat diverse facilități conexe (școli, spitale, centre culturale, spații comerciale, zone publice etc.). După 1990, odată cu tranziția la economia de piață, industria construcțiilor civile a trecut printr-o perioadă dificilă, marcată de restrângerea investițiilor publice și de restructurarea sau închiderea multor unități din domeniu. În anii 2000, sectorul construcțiilor civile a înregistrat o creștere rapidă, stimulată de accesul la diverse surse de finanțare și, desigur, de cererea crescută pentru locuințe și infrastructură. Expansiunea a fost, însă, întreruptă de criza financiară din anul 2008. Anii următori au fost caracterizați de adaptarea la noile realități economice, care s-au tradus în scăderea volumului de construcții civile.

Potrivit datelor INS pentru anul 2022, aproape 2.000 de unități locale activează în acest domeniu pe plan județean, numărul acestora crescând cu 70,9% față de anul 2012, generând o cifră de afaceri de peste 709 milioane de euro la finalul anului (în creștere cu aproximativ 48% față de 2012).

Tiparul de fragmentare este vizibil și în construcții, unde peste 86% dintre unitățile locale active sunt microîntreprinderi, la nivelul Argeșului existând doar 37 de întreprinderi mijlocii și o întreprindere mare.

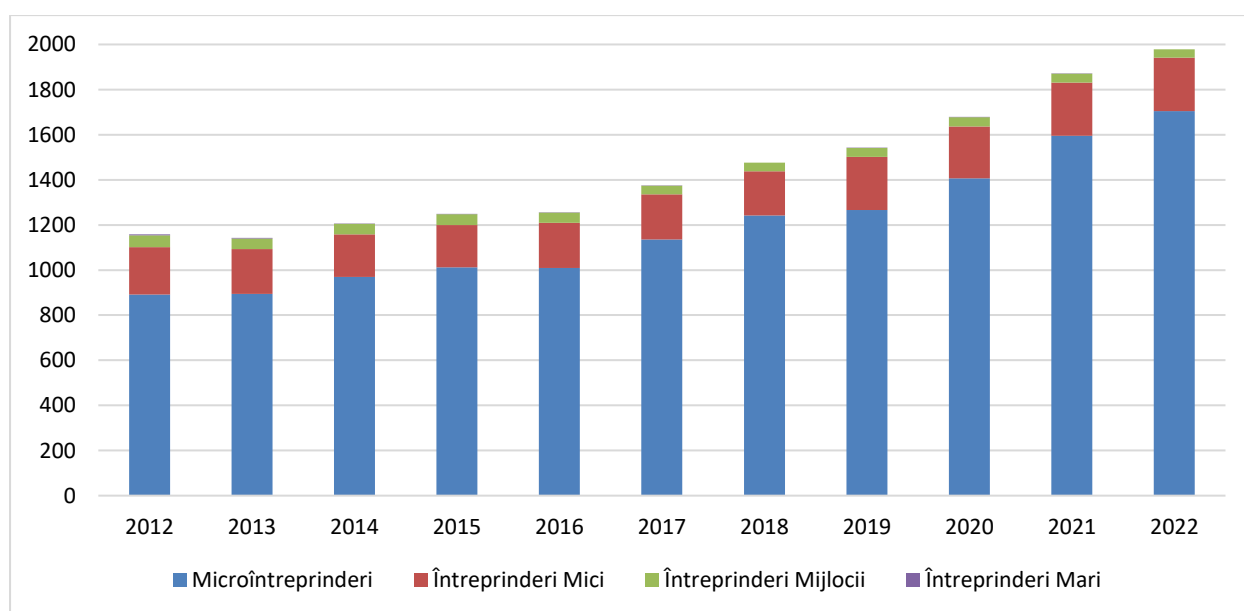

Fig. 3.6 NUMĂR DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE CLASE DE MĂRIME, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Sectorul construcțiilor oferă aproximativ 11.700 de locuri de muncă, atât permanente, cât și sezoniere. În plus, alți peste 9.400 de argeșeni lucrează pe cont propriu în acest sector.

Disfuncționalități se observă în cazul forței de muncă din acest sector, dat fiind că aproape jumătate din totalul persoanelor ocupate în construcții lucrează pe cont propriu (în țară sau în străinătate), situație ce subliniază prevalența fenomenului de ocupare informală, care aduce cu sine diverse vulnerabilități economice și sociale pentru muncitori.

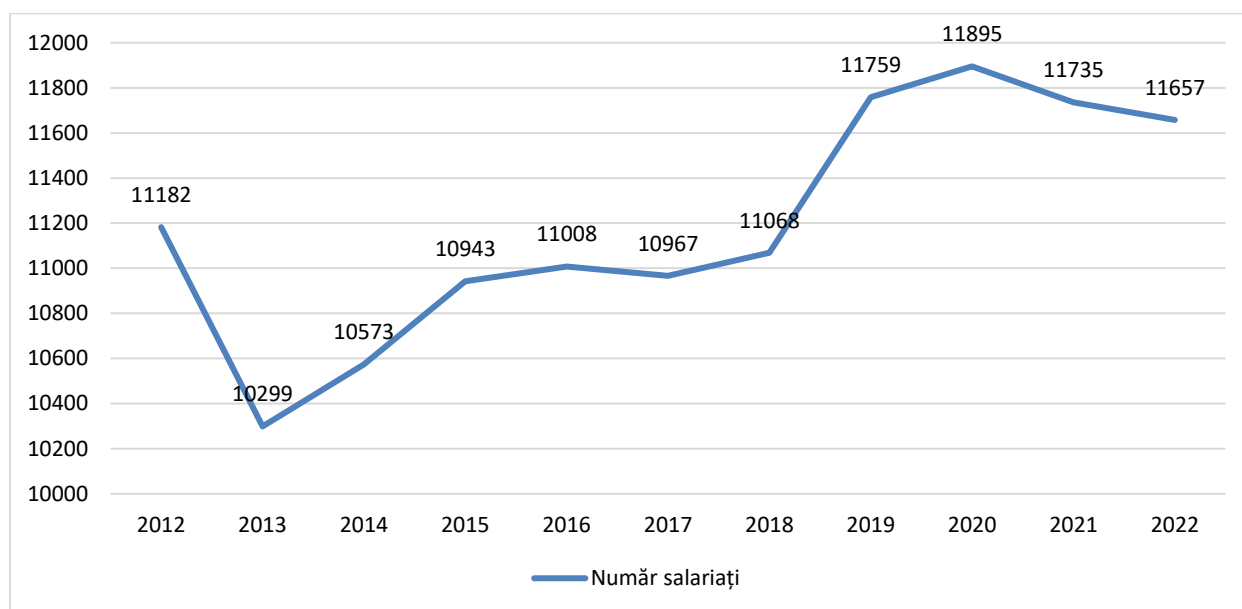

Fig. 3.7 EFECTIVUL DE SALARIAȚI DIN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR DIN JUDEȚUL ARGEȘ, 2012- 2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Această situație poate fi explicată parțial prin faptul că salariul mediu net lunar în construcții se situează sub mediile sectorului de la nivel regional și național, fiind, în ansamblu, mai mic și decât media salariilor din județ

3.3 Sectorul terțiar – Servicii economice

Conform datelor INS, în anul 2022, Argeșul avea 15.395 de unități locale active în sectorul serviciilor, acestea reprezentând circa 76% din totalul unităților locale active din județ. Comparativ cu anul 2012, numărul acestora a înregistrat o creștere de 34,4%, iar trendul a fost unul ascendent pentru toată perioada de referință.

Și serviciile din județ manifestă o fragmentare accentuată, sectorul fiind dominat de întreprinderile de mici dimensiuni, multe dintre acestea fiind afaceri familiale sau individuale. Astfel, microîntreprinderile reprezintă aproape 93% din totalul unităților active în sectorul serviciilor din Argeș, în timp ce întreprinderile mijlocii și mari însumează mai puțin de 1% din acestea.

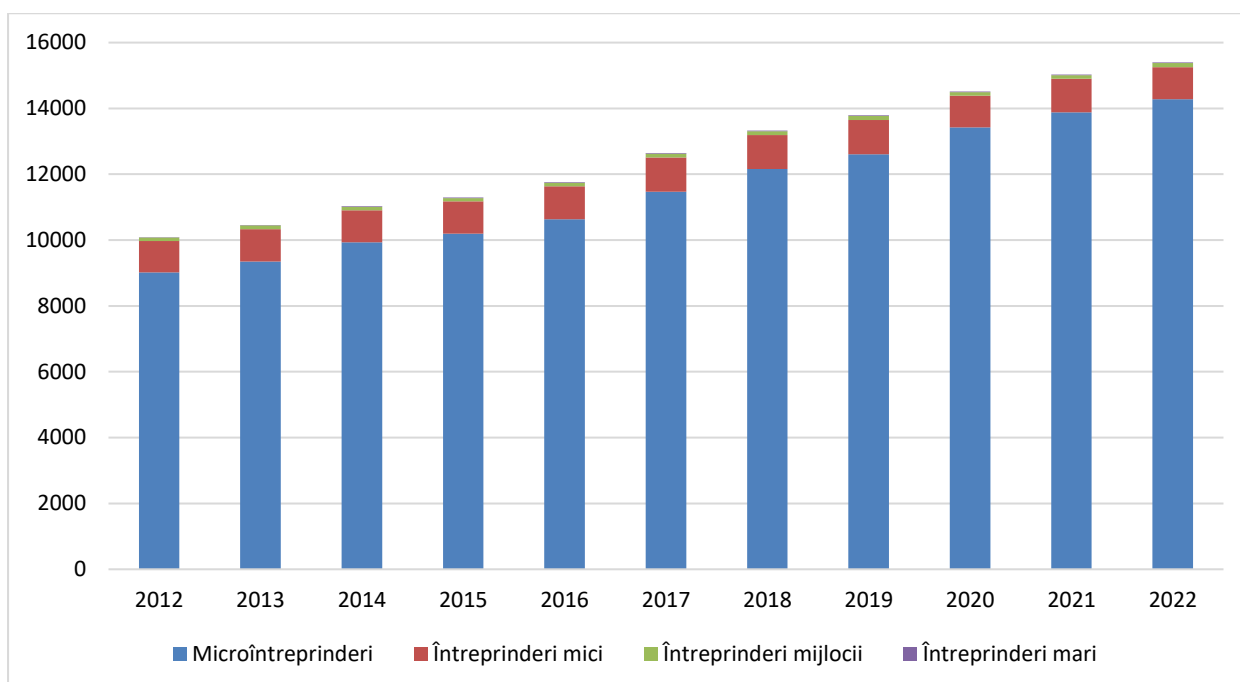

Fig. 3.8 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL ARGEȘ, PE CLASE DE MĂRIME, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Observăm predominanța firmelor specializate în activitățile comerciale, acestea reprezentând 38,4% din totalul unităților locale active în servicii. Ponderi importante ocupă și unitățile locale active în transporturi și depozitare (17,4%), respectiv cele specializate în activități profesionale, științifice și tehnice (11,4%), HORECA (5,4%) și alte activități de servicii (5%).

În structura firmelor din județ care se ocupă de servicii remarcăm și predominanța ramurilor cu valoare adăugată redusă, comerțul, transporturile și depozitarea, HORECA și serviciile administrative și de suport constituind peste 65% din totalul acestora.

Analizând evoluția numărului de unități locale active din județ între anii 2012 și 2022, vedem că cele mai mari creșteri au avut loc în următoarele subdomenii: învățământ (+256,5%), activități culturale și recreative (+199,1%), sănătate și asistență socială (+196%), alte activități de servicii (+156,7%), respectiv transport și depozitare (+117,3%).

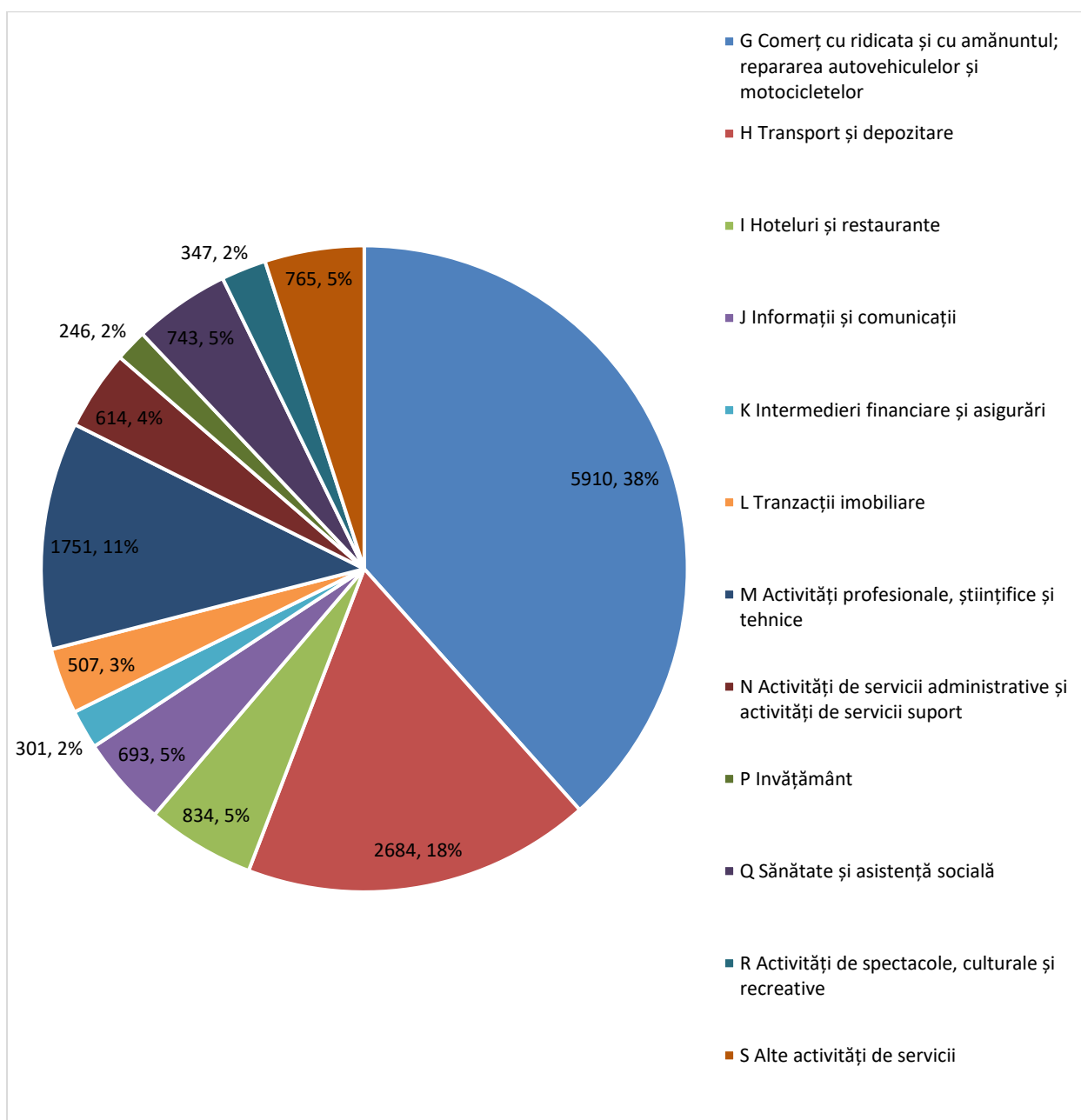

Fig. 3.9 NUMĂRUL DE UNITĂȚI LOCALE ACTIVE CU PROFIL SERVICII DIN JUDEȚUL ARGEȘ, ÎN FUNCȚIE DE ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ, 2012-2022

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

Dependența de domeniile cu valoare adăugată redusă este reflectată și în cifra de afaceri a sectorului, aproape 85% fiind generată de comerț, transporturi și depozitare. O situație similară se observă și în distribuția investițiilor nete realizate de unitățile locale active în servicii, peste 66% din acestea fiind realizate tot de către firmele specializate în transporturi, depozitare și comerț. Este, totuși, important să menționăm că sectoarele de servicii care necesită cunoștințe / creativitate sau sunt caracterizate printr-o intensitate tehnologică ridicată (precum activitățile profesionale, științifice și tehnice, ITC, activitățile cultural-recreative, intermedierea financiară,

asigurările și învățământul) beneficiază, la rândul lor, de o reprezentare relativ bună în portofoliul de servicii al județului, acestea reprezentând puțin peste 22% din totalul firmelor de servicii din județul Argeș.

Contextul prezentat anterior se reflectă, implicit, și în structura ocupațională a sectorului de servicii, unde peste jumătate (53,2%) dintre persoanele ocupate activează în comerț, transporturi și depozitare, activități administrative și de suport. Ponderi ridicate, de peste 10% se înregistrează și în cazul persoanelor ocupate în sănătate și asistență socială și învățământ.

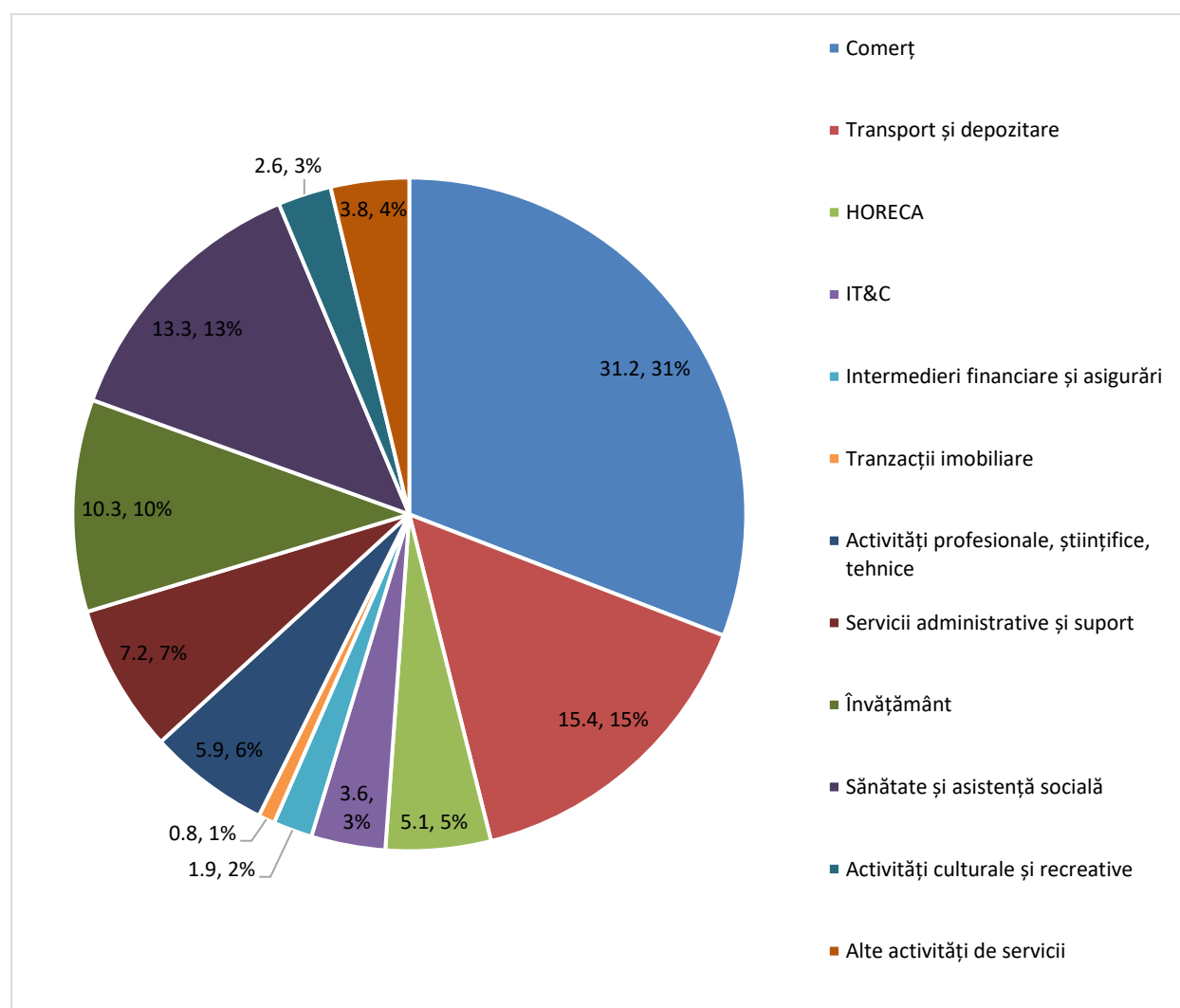

Fig. 3.10 POPULAȚIA DIN JUDEȚUL ARGEȘ OCUPATĂ ÎN SERVICII, 2022 (MII PERSOANE)

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online.

În schimb, subsectoarele care impun un nivel ridicat de cunoaștere, creativitate sau intensitate tehnologică au ponderi foarte scăzute în totalul populației ocupate în servicii: sub 4% în cazul ITC, sub 3% în cazul activităților cultural-recreative și sub 2% în cazul intermediarilor

financiare și al asigurărilor. Structura ocupațională se manifestă, la rândul său, în distribuția salariaților (deși nu putem omite faptul că ramurile cu valoare adăugată au înregistrat creșteri semnificative ale persoanelor angajate în ultimul deceniu, în special dacă ne raportăm la ITC – 210,5%). Implicațiile negative ale structurii ocupaționale se observă cel mai clar atunci când analizăm și salariile: subsectoarele care sunt cel mai bine remunerate (ITC, activitățile profesionale, științifice și tehnice, intermedierea financiară și asigurările) au printre cele mai mici ponderi în totalul persoanelor ocupate în servicii; în schimb, subsectoarele cu cei mai mulți angajați, precum comerțul și transporturile, oferă salarii considerabil mai mici. În plus, cu excepția HORECA, toate celelalte subsectoare de servicii din județul Argeș oferă salarii medii nete lunare sub media națională, unele diferențe fiind foarte pronunțate; de exemplu, salariul mediu net în ramura de ITC din județul Argeș este cu aproape 46% mai mic decât media națională, iar în cazul intermediarilor financiare și asigurărilor, vedem o diferență de 38%.

Potrivit datelor furnizate de INS pentru anul 2022:

- 5.910 unități locale din județul Argeș erau active în subdomeniul **comerțului**. Acestea înregistraseră o cifră de afaceri totală de 19.109 milioane lei și aveau 21.421 de salariați.
- 2.684 dintre unitățile locale active din județul Argeș erau înregistrate în sectorul **transportului și depozitării**; acestea au înregistrat o cifră de afaceri de 6.906 milioane lei și au avut un număr de 9.316 salariați.
- existau 693 de unități locale care erau active în domeniul **informațiilor și telecomunicațiilor**. Acestea au înregistrat o cifră de afaceri totală de 456 milioane lei și au avut un număr de 3.581 angajați. Comparând datele din anul 2022 cu cele din anul 2012, vedem că numărul unităților locale active din sectorul ITC a crescut cu 105%, cifra de afaceri s-a majorat cu 24,6%, iar numărul de angajați a cunoscut o creștere de 227,3%. Cu toate acestea, subdomeniul deține o pondere redusă în economia județeană, contribuind cu numai 0,5% la cifra totală de afaceri înregistrată în anul 2022.
- în sectorul **IT** operau 544 de unități locale active, care au înregistrat o cifră de afaceri totală de 267 milioane lei.
- cele 26 de unități locale din domeniul **telecomunicații** au înregistrat o cifră de afaceri de 114 milioane lei, având 1.236 de angajați.
- în ramura de **activități profesionale, științifice și tehnice** din județul Argeș erau active 1.751 unități locale; acestea au generat o cifră de afaceri de 1.044 milioane lei și angajau un total de 5.246 de persoane. Între acestea se numără și firmele specializate în **cercetare-dezvoltare**.

- existau 614 unități locale active în domeniul **serviciilor administrative și suport**, care raportaseră o cifră de afaceri totală de 649 milioane lei și un număr de 7.227 de angajați.
- cele 301 unități locale active în **domeniul financiar și de asigurări** din județ au generat venituri în valoare de aproape 1.262 milioane lei și 1.899 de locuri de muncă. Sectorul financiar și bancar din județul Argeș este dominat de prezența agențiilor și sucursalelor băncilor importante care activează pe piața din România. Unitățile locale active care se ocupă cu activitățile de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii pe raza județului Argeș se găsesc în special în Pitești. Acestea includ diverse agenții ale firmelor de asigurări, atât din rețele naționale cât și din cele internaționale.
- existau 47 de firme ce se ocupau de **activități auxiliare intermediarilor financiare**, cu excepția activităților de asigurări și fonduri de pensii. Această categorie include activități precum amenajarea piețelor fizice sau electronice, cu scopul de a facilita cumpărarea și vânzarea acțiunilor, opțiunilor asupra acțiunilor, obligațiunilor și contractelor de mărfuri. Menționăm și faptul că Bursa Română de Mărfuri are un terminal în județul Argeș, care este administrat de către Electrocynic Consulting and Business SRL.
- existau 507 de unități locale active în domeniul **tranzacțiile imobiliare**, care au generat o cifră de afaceri totală de 322 milioane lei și au avut un număr de 750 de angajați.
- sectorul serviciilor **educaționale** din județ totaliza 246 unități locale active, care au înregistrat o cifră de afaceri totală de circa 53 milioane lei. În total, numărul salariaților din sectorul învățământului (inclusiv cei din sectorul public) totaliza 10.309 persoane.
- erau înregistrate 743 unități locale active în domeniul **sănătății și asistenței sociale**, care au generat o cifră de afaceri de aproape 447 milioane lei. Efectivul total de salariați din sectorul sănătății și asistenței sociale (inclusiv cei din sectorul public al sănătății și asistenței sociale) din județ s-a ridicat la 10.395 persoane.
- existau 347 de unități locale active în sectorul **spectacolelor, culturii și recreației**. Aceste unități au obținut o cifră de afaceri totală de 932 milioane lei și au angajat un număr de 2.626 de persoane.
- 765 de unități locale din județul Argeș activau în **alte activități de servicii**, acestea generând, cumulat, o cifră de afaceri de 119 milioane lei și având 1.540 angajați.

În general, **infrastructura tehnică și materială** din sectorul serviciilor cuprinde parcurile și centrele de afaceri, spațiile de birouri (inclusiv cele de tip co-working), centrele expoziționale, spațiile de conferințe, însă și alte facilități de sprijin pentru afaceri, precum cele oferite de către clusterelor regionale sau de către hub-urile de inovare digitală. Între cele mai importante astfel

de structuri din județul Argeș, menționăm: Incubatorul de Afaceri din Cadrul Universității Pitești; Pitești Business HUB-PROSANT; Centrul de Afaceri Pitești. La acestea se adaugă și spațiile și facilitățile (de exemplu, birouri, spații expoziționale) oferite în cadrul parcurilor industriale din județ și care se pretează inclusiv operatorilor din sectorul de servicii.

În același context, menționăm și facilitățile oferite de către Camera de Comerț și Industrie Argeș, care sprijină dezvoltarea mediului de afaceri printr-o gamă variată de servicii pentru IMM-uri: consultanță pentru afaceri, arbitraj comercial, consultanță pentru derularea de operațiuni la Oficiul Registrului Comerțului, formare profesională autorizată și suport pentru organizarea de evenimente (târguri, expoziții, seminare, conferințe, simpozioane, forumuri, workshop-uri, mese rotunde, paneluri, prezentări de firme, lansări de produse etc.).

Din punct de vedere al resurselor **turistice** naturale, se poate spune că județul este atractiv prin cadrul natural (relief, geomorfologie, vegetație, faună, hidrologie și peisaje), prin ariile protejate, dar și prin factorii naturali terapeutici (ape minerale, lacuri, nămoluri, emanații naturale de gaze terapeutice, etc.). Pe teritoriul județului se găsesc: o stațiune de interes național, intrată în circuitul internațional (Dâmbovicioara - unde găsim: Parcul Național Piatra Craiului, Peștera Dobreștilor, Peștera nr. 15, Peștera Dâmbovicioara PN-M, Peștera Uluce PN-M, Peștera Stanciului PN-M, Avenul din Grind, Zona carstică - Cheile Dâmbovița - Dâmbovicioara - Brusturet PN-M), o stațiune de interes local (Albeștii de Muscel – Bughea de Sus), precum și localități cu potențial de factori naturali terapeutici (Bădești – Pietroșani, Brădetu – Brăduleț, Câmpulung). Localități atractive din punct de vedere al cadrului natural sunt și: *Dragoslavele*, *Nucșoara* (unde găsim; Rezervația Golul Alpin Valea Rea - Zârna, Rezervația Măgura-Nucșoara, Golul alpin Moldoveanu - Capra, Lacul Iezer – Munții Făgăraș, Lacul Buda, Lacurile Izvorul-Mușeteică, Valea Vâlsanului), *Rucăr* (unde găsim: Parcul Național Piatra Craiului, Zona carstică - Cheile Dâmbovița - Dâmbovicioara - Brusturet PN-M, Lacul Zârna, Lacul Jghebuoasa, Lacul Hârtop I, Lacul Hârtop II, Lacul Hârtop V, Lacul Mănăstirii, Lacul Valea Rea, Lacul Scărișoara Galbenă, Lacul Galbena IV), *Arefu* (cu Peștera de la Piscul Negru, Valea Vâlsanului, Golul alpin Moldoveanu - Capra), *Sălătrucu*, *Bascov* (cu lacul Bascov), *Corbeni*, *Cotmeana*, *Lerești*.

Luând în considerare resursele turistice antropice (monumente istorice de arheologie, arhitectură, de for public, memoriale-funerare, muzee și colecții publice, manifestări tradiționale, meșteșuguri populare tradiționale, instituții de spectacole și concerte și manifestări culturale repetabile), se remarcă următoarele UAT-uri: toate cele trei municipii Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș, orașele Ștefănești, Topoloveni și Mioveni, precum și comunele Arefu și Corbi.

Dacă ne uităm la potențialul de dezvoltare turistică, următoarele UAT-uri se evidențiază ca având un potențial excepțional sau foarte ridicat: municipiul Pitești, municipiul Câmpulung, municipiul Curtea de Argeș, orașul Mioveni și comunele Dâmbovicioara, Rucăr, Bascov și Arefu. În cazul zonelor urbane se remarcă importanța pe care o au în nivelul de atractivitate al zonei, resursele antropice și infrastructura (atât cea specific turistică, cât și cea tehnică), în timp ce în cazul zonelor rurale, un rol important îl joacă resursele naturale, dar și infrastructura. Există și comune care au un potențial turistic ridicat datorită resurselor naturale, dar care sunt mai slab dezvoltate din punct de vedere al infrastructurii tehnice și a celei specifice turismului (Brăduleț, Bughea de Sus, Cetățeni, Mioarele, Mușătești, Negrași, Nucșoara, Pietroșani).

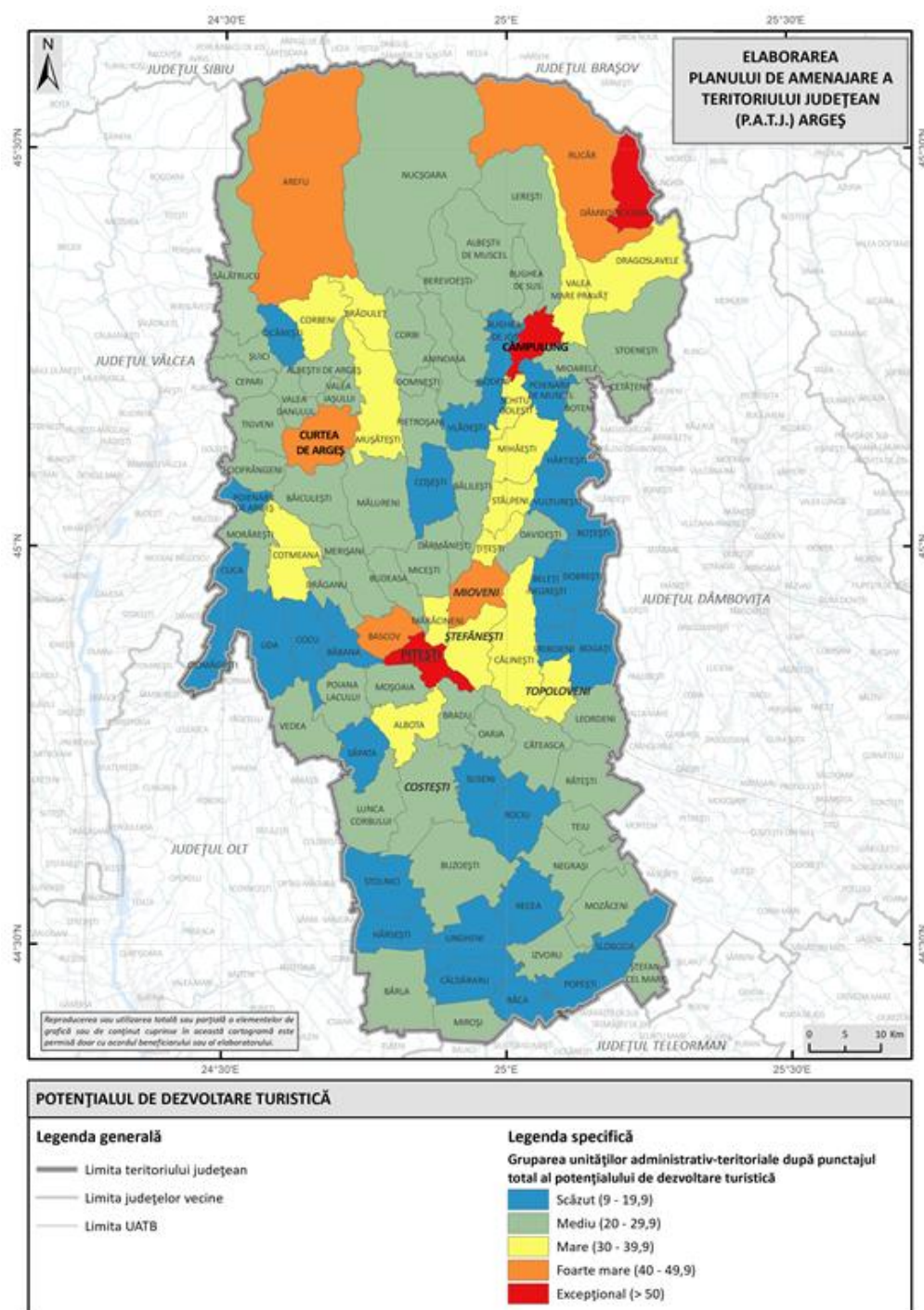

Fig. 3.11 GRUPAREA UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE DUPĂ PUNCTAJUL TOTAL (CUMULAT) AL POTENȚIALULUI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2024

Din punct de vedere al infrastructurii specifice (structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, instalații de tratament, săli de conferință și centre expoziționale, pârtii și instalații de transport pe cablu, precum și alte instalații și dotări de agrement-divertisment), un punctaj foarte ridicat au înregistrat Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Dâmbovicioara, Arefu și Rucăr.

Din punct de vedere al infrastructurii tehnice (accesibilitatea la infrastructura majoră de transport, infrastructura edilitară și cea de telecomunicații), un punctaj foarte mare a fost obținut

de UAT-urile urbane: Pitești, Câmpulung și Mioveni și UAT-urile rurale: Băscov, Bradu, Costești, Mărăcineni, Schitu Golești, Stâlpeni, Mihaești și Țițești.

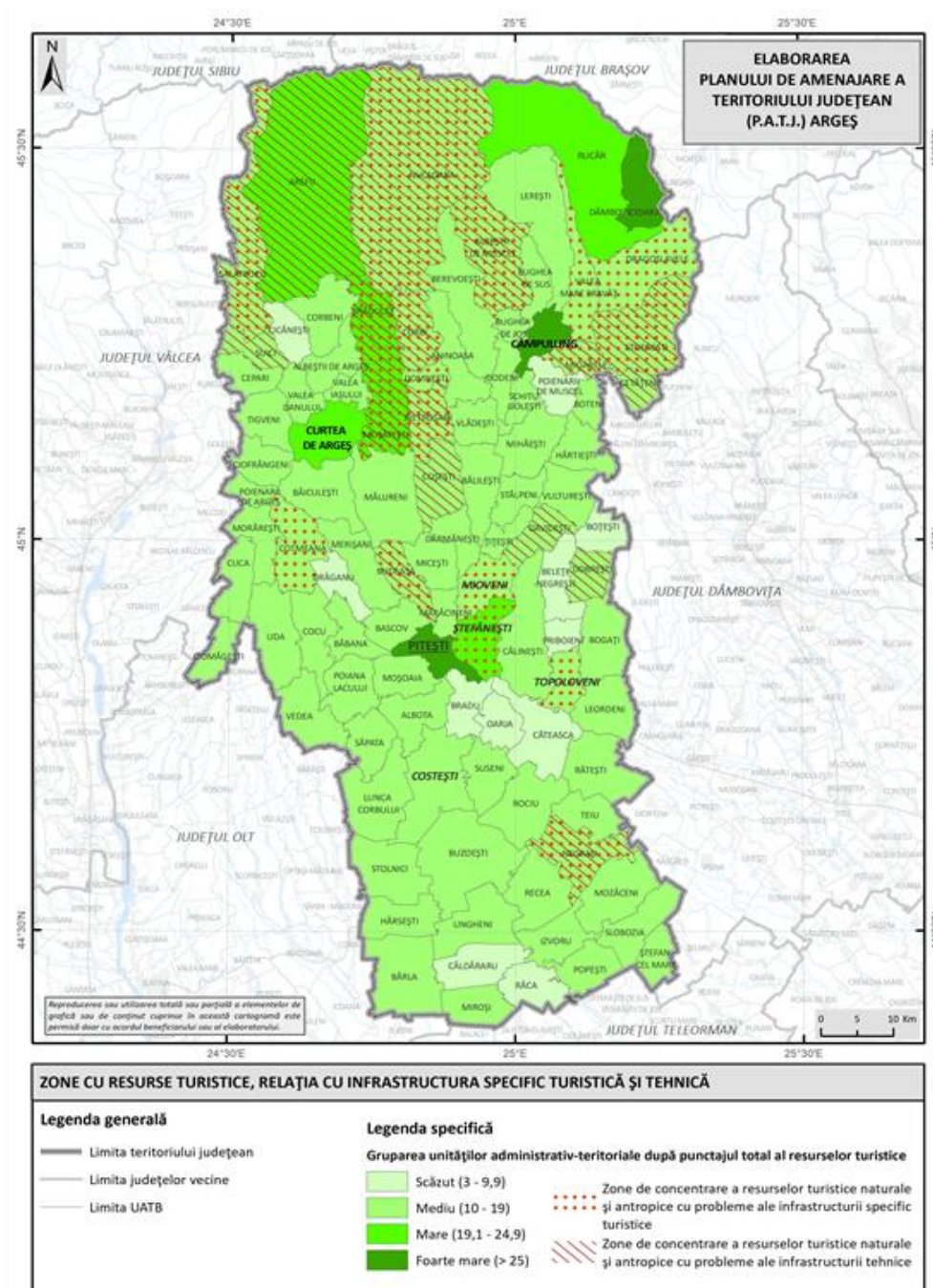

Fig. 3.12 DISTRIBUȚIA ZONELOR CU RESURSE TURISTICE ȘI RELAȚIA CU INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ ȘI TEHNICĂ

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2024

La nivelul anului 2023, baza de cazare din județul Argeș deține 372 de unități (valoare cu peste 25% mai mare comparativ cu anul 2017), având o pondere de 26,89% din totalul structurilor de primire turistică din regiunea Sud-Muntenia, respectiv 1,98 % din cele din România. Numărul locurilor de cazare puse la dispoziția turiștilor a înregistrat o evoluție

descendentă, scăzând de la 9.163 în 2017 la doar 8.596 locuri în 2023 . Distribuția bazei materiale turistice relevă o prezență scăzută la nivelul majorității UAT-urilor argeșene, 33 de UAT dispunând de cel mult cinci unități de cazare și doar 5 UAT-uri dispun de 16 și 55 structuri de primire, fiind încadrate în categoria celor cu grad de dotare ridicat. Arefu, Rucăr, Corbeni și Dâmbovioara dispun de cele mai multe unități de cazare, 43, 42, respectiv 33 unități, toate în creștere cu aproximativ 10 unități în perioada 2017-2023, concentrând peste 40% din numărul total al structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare de la nivel județean.

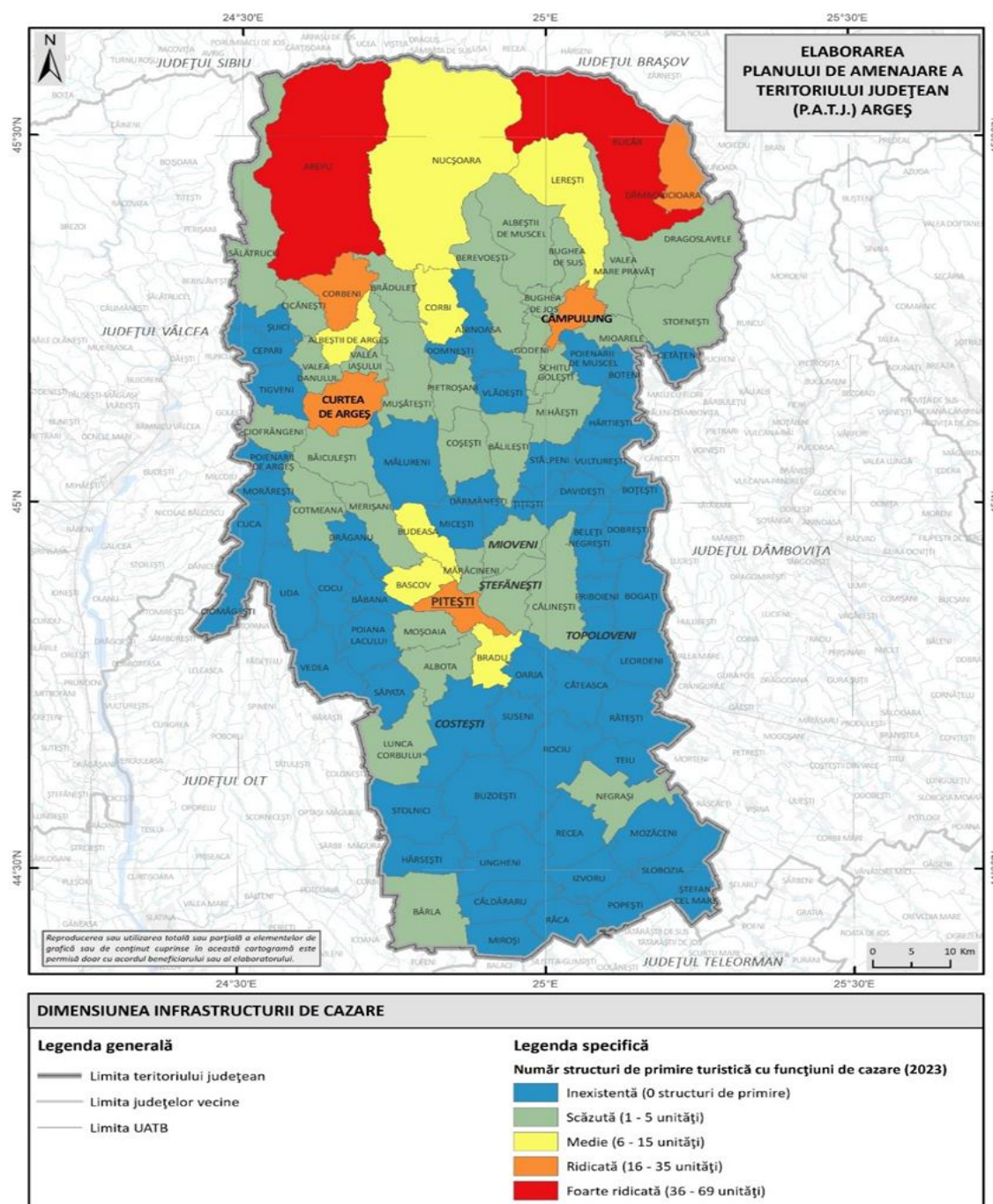

Fig. 3.13 DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A NUMĂRULUI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE DIN JUDEȚUL ARGEȘ LA NIVELUL UAT-URILOR, ÎN ANUL 2023
Sursa: Institutul Național de Statistică, 2024

UAT-urile care dețin o concentrare ridicată a obiectivelor turistice aparținând cadrului natural (majoritatea fiind cele din spațiul montan, premontan/și de contact marginal grupate preponderent în UAT-urile localizate în partea nordică a județului) sunt și cele care au o dimensiune mai mare a bazei materiale. La acestea se adaugă, desigur, centrele urbane importante (Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung). Practic doar 14 UAT-uri (respectiv 13,72% totalul UAT-urilor din județ) concentrează 76,34% din totalul structurilor de cazare ale județului.

Majoritatea hotelurilor, 64,28% din totalul de 28 de unități hoteliere existente la nivel județean, sunt grupate în patru centre urbane (Pitești cu 12 hoteluri, respectiv Câmpulung, Curtea de Argeș și Mioveni cu câte 2 unități de tip hotelier fiecare). În mediul rural, cel mai bine se poziționează Arefu cu 4 hoteluri, Bascov cu 3 și Bradu căreia îi revin 2 astfel de structuri, respectiv Moșoaia cu o singura unitate de cazare cu acest profil.

Alături de structurile de cazare hotelieră, oferta de cazare a județului Argeș aferentă anului 2023 mai include: 7 hosteluri, 122 de structuri de tip apartamente și camere de închiriat, 2 moteluri, 7 vile turistice, 14 cabane turistice, 1 bungalou, 2 campinguri, 2 popasuri turistice, 11 căsuțe turistice, 1 tabără de elevi și preșcolari, 30 de pensiuni turistice (valoare în scădere față de cele 40 unități în 2017) și 145 pensiuni agroturistice (care au înregistrat, la rândul lor, o scădere de la 162 structuri în 2017, respectiv cu -10,5%).

La nivelul anului 2023, locurile de cazare puse la dispoziția turiștilor sunt concentrate în proporție de 66,33% în mediul rural, detașându-se Arefu, Rucăr, Dâmbovicioara și Corbeni, cele patru UAT-uri concentrând 34,78% din oferta locurilor de cazare existente în județul Argeș.

UAT-urile localizate în lungul unor căi de acces/tranzit importante și/sau în proximitatea municipiilor Pitești, Curtea de Argeș și Câmpulung sau în zona de contact marginal cu spațiul montan, sunt și cele care dispun de un număr relativ important de locuri de cazare

Se remarcă atât dispariția, în ultimii ani, a locurilor de cazare într-o serie de UAT: Topoloveni, Cetățeni, Cocu, Dărmănești, Drăganu, Morărești, Oarja, Teiu, cât și apariția unor noi unități de cazare și, implicit, a unor noi locuri de cazare în câteva UAT-uri argeșene: Coșești, Mușătești, Mihăești.

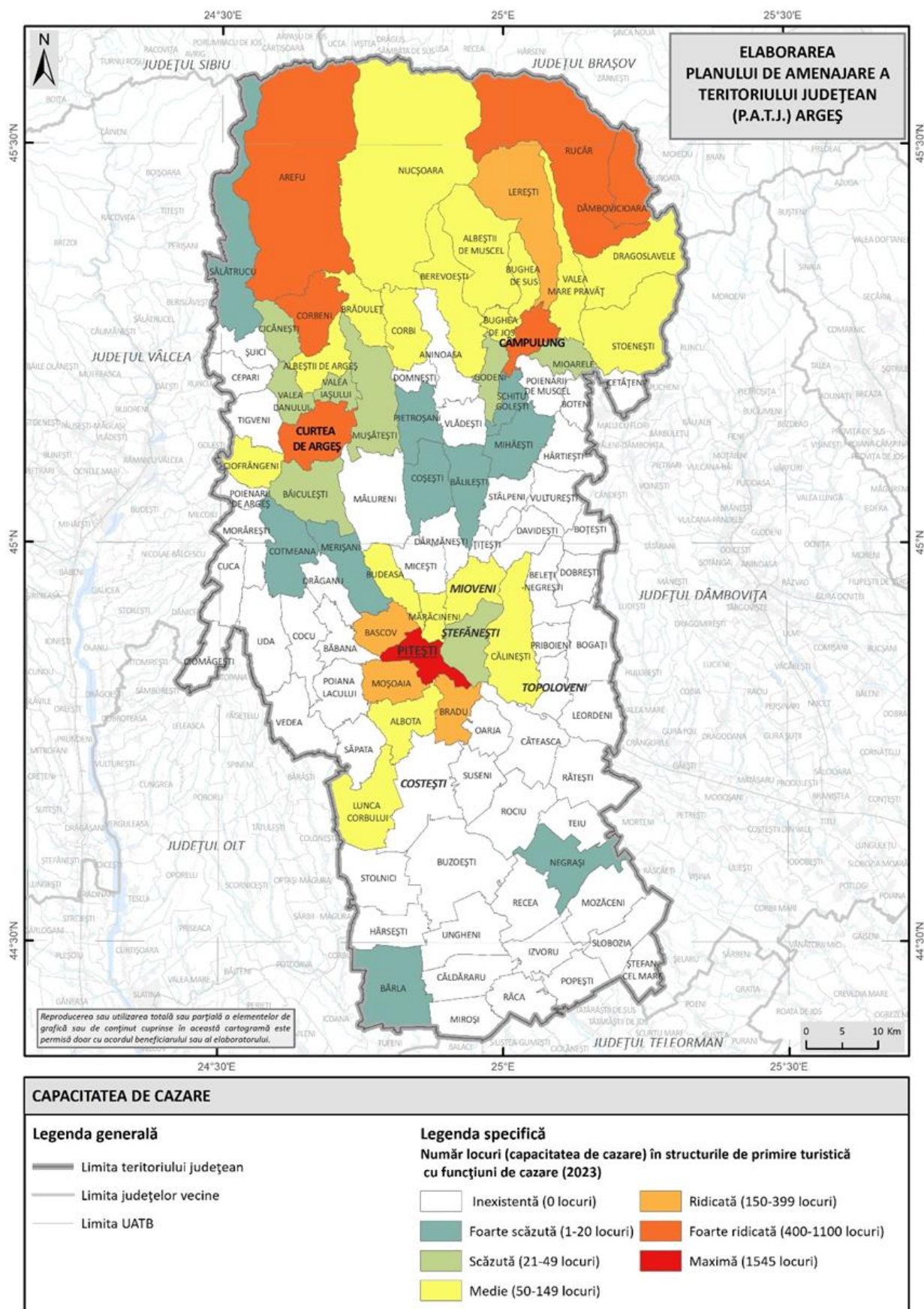

Fig. 3.14 DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A LOCURILOR DE CAZARE DIN STRUCTURILE DE PRIMIRE TURISTICĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ LA NIVELUL UAT-URILOR, ÎN ANUL 2023

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2024

Numărul total al sosirilor de turiști în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare din județul Argeș a cunoscut o creștere în perioada 2017-2018 cu 15,98%, anul 2020 fiind puternic marcat de impactul crizei sanitare provocate de pandemia de COVID-19/SARS-COV-2 care a generat consecințe nefaste, o reducere cu 57,6% a valorii indicatorului, , pentru ca începând cu 2021, să se reia trendul ascendent al circulației turistice (creștere cu 76,88% față de 2020), valorile absolute ale sosirilor de turiști atingând și depășind valorile consemnate în perioada pre-pandemică, ajungând ca, până la sfârșitul anului 2023, numărul de sosiri turistice să crească la 270369, valoare situată peste nivelul înregistrat anterior pandemiei, semnalând astfel o redresare completă și chiar o ușoară expansiune a sectorului turistic argeșean. La nivel teritorial, cel mai mare număr de sosiri, în creștere, s-a înregistrat în Pitești, Curtea de Argeș, Câmpulung, Rucăr, Berevoești, Dâmbovicioara, Nucșoara, Mărăcineni.

Turiștii care s-au cazat în Argeș în 2023 au optat pentru 11 tipuri de structuri de primire cu funcțiuni de cazare (hoteluri, hosteluri, apartamente și camere de închiriat, moteluri, vile turistice, cabane turistice, bungalouri, căsuțe turistice, tabere de elevi și preșcolari, pensiuni turistice și pensiuni agroturistice), ponderea covârșitoare revenind unităților hoteliere (48,83% din totalul sosirilor consemnate la nivel județean).

În ceea ce privește evoluția numărului de înnoptări realizate de turiști în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare din județul Argeș în perioada 2017-2023, se remarcă trei momente cheie: anul 2019, care a marcat un punct culminant aferent unei perioade constante de creștere (2017-2019), anul 2020, când numărul de înnoptări a scăzut drastic sub impactul crizei sanitare COVID-19 și anul 2022, în care s-a reluat trendul ascendent, pe fondul eliminării treptate a restricțiilor de călătorie (la finalul lunii februarie). În perioada postpandemică, o bună parte a UAT-urilor argeșene s-au re poziționat pe un trend ascendent, reușind treptat să atingă și să depășească valorile din perioada prepandemică (Câmpulung, Mioveni, Rucăr, Bradu, Budeasa, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Cicănești, Corbeni, Dâmbovicioara, Mărăcineni, Nucșoara, Albeștii de Argeș, Bascov etc.).

Hotelurile au găzduit 53,03% din înnoptările realizate de turiștii cazați în structurile de cazare din județul Argeș, urmate, la distanță considerabilă de categoria pensiunilor agroturistice (18,36% din totalul județean), pensiuni turistice (9,89%), cabane (7,95%) și hosteluri (4,39%).

În intervalul de referință (2017-2023), durata medie a sejurului consemnată în structurile de cazare turistică din județul Argeș a fost redusă (cu o medie a perioadei de 1,51 zile/sejur). Aceasta a fost ușor mai mică în mediul urban (1,48 zile/sejur) și mai ridicată în mediul rural (1,70 zile/sejur). Valorile înregistrate au fost mai mici decât cele de la nivel regional și național. Cele

mai ridicate valori ale acestui indicator revin orașului Mioveni (1,72 zile/sejur) și municipiilor Câmpulung (1,63 zile/sejur) și Pitești (1,60 zile/sejur), în zonele urbane și comunelor Bughea de Sus (3,68 zile/sejur), Bughea de Jos (2,94 zile/sejur) și Bradu (2,48 zile/sejur), în mediul rural. Și comunele Corbi, Dragoslavele, Valea Iașului, Valea Danului, Băiculești, Berevoești, Rucăr, Bascov, Dâmbovicioara, Cicănești, Corbeni au înregistrat o durată a sejurului peste media aferentă mediului rural de rezidență.

Diversitatea și complexitatea resurselor atractive care configurează arhitectura de ansamblu a ofertei turistice a județului Argeș, sprijină și stimulează dezvoltarea afirmării celor trei **tipuri de turism**: turismul cultural, turismul recreativ și turismul curativ.

Turismul cultural-istoric – ocupă un loc important datorită existenței unui bogat și complex patrimoniu cultural cu tradiție istorică multimilenară care oferă posibilitatea conturării unei oferte turistice relativ diversificate și complementare (structural, fizionomic și funcțional).

Turismul cultural-religios este stimulat de existența unui bogat patrimoniu de factură religioasă, care include în sfera sa de interes deopotrivă bisericile de piatră sau din lemn, dar și o serie de edificii care întrunesc (grație arhitecturii și/sau al specificului manifestărilor religioase găzduite în cadrul acestora cu ocazia hramurilor, al slujbelor asociate sărbătorilor religioase) caracteristicile atractive necesare includerii lor în circuitele turistice funcționale și valorificării lor prin intermediul pelerinajelor religioase și/sau al vizitelor de factură culturală.

Turismul de drumeție/pietonal reprezintă forma de turism cea mai accesibilă populației aflată în căutarea relaxării, agrementului și refacerii fizico-psihiice, datorită faptului că nu reclamă edificarea unei infrastructuri specifice. Acesta este stimulat de valoarea peisagistică a unităților montane din nordul județului Argeș. Cele 33 de trasee turistice (de diferite lungimi și grade de dificultate) sunt concentrate în Munții Făgăraș (17 trasee) și Masivul Piatra Craiului (16 trasee). Spațiul montan al județului Argeș dispune și de alte 12 trasee pietonale / de drumeție care facilitează accesul spre cele mai importante puncte sau areale de interes turistic din zona montană. Amatorii de cicloturism dispun de 41 de trasee care permit și accesul spre diferite areale și puncte de interes turistic.

Ecoturismul și turismul sustenabil este forma de turism care se adresează preponderent ariilor naturale protejate, dar nu numai, reunind o serie de activități "verzi" (prietenoase cu mediul / eco-friendly), care au la bază ideea de protecție și conservare a acestuia, concomitent cu minimizarea efectelor negative induse de practicarea activităților turistice în exces.

Turismul de agrement-divertisment beneficiază de o gamă din ce în ce mai variată de opțiuni pentru petrecerea timpului liber, datorită creșterii și diversificării facilităților de recreere

și divertisment în ultimii ani. Această diversificare permite reducerea dependenței de resursele naturale, oferind o alternativă mai puțin influențată de sezonalitatea condițiilor naturale.

Centrele și parcurile de distracții și aventură pun la dispoziția amatorilor de distracție și senzații tari în familie sau alături de prieteni

În județul Argeș există o ofertă diversificată oferită în cadrul celor două parcuri de aventură, respectiv de distracții: Parcul de aventură "La Liane" din Bascov (amenajat pe o suprafață de 10.000 mp, dispune de 12 trasee de dificultăți diferite, adaptate tuturor vârstelor, trasee de cățărare, panou de escaladă) și Parcul de distracții "Alex&Emma's Land" situat în localitatea Pietroșani (oferă multiple facilități și activități agrementale și distractive).

Servicii de relaxare și agrement-divertisment diverse sunt oferite și de centrele SPA, wellness și cele de natație/piscine/ștranduri din Pitești (centrul Vitality Sport & Wellness; Centrul Everest Spa & Beauty; Centrul Verity Sport & Wellness), Câmpulung (Centrul SPA Campulang) și Căpățâneni - com. Arefu (Complexul turistic Dracula / centrul Dracula SPA), Divert Land din localitatea Corbi și Ștrandul Mușătești.

Centrele de echitație/ecvestre completează oferta destinată agrementului prin facilitățile specifice puse la dispoziția celor interesați (în Pitești, Bascov, Câmpulung, Moșoaia Nămăești (com. Valea Mare Pravăț) și Ștefănești).

Alături de cele deja menționate, turismul de agrement-divertisment dispune, în diferite localități din județul Argeș, de o serie de locații care dețin dotări și facilități diverse tipologic, ca extensiune și complexitate puse la dispoziția vizitatorilor și, implicit, ca adresabilitate (pliniindu-se pe un spectru larg de necesități, exigențe și posibilități).

Turismul piscicol (sportiv sau de agrement) este condiționat de caracteristicile rețelei hidrografice și prezența fondului piscicol corespunzător. În județul Argeș, această formă de turism are condiții favorabile de dezvoltare datorită unei rețele hidrografice relativ dense, care a rămas în mare parte nepoluată sau doar ușor afectată de poluare.

Turismul cinegetic (de vânătoare) beneficiază de un patrimoniu specific extrem de bogat și diversificat, care include specii precum iepuri, fazani, mistreți, rațe sălbatice, căprioare, cerbi, cocoși de munte, capre negre, urși, potârnichi, rațe, prepelițe, porumbei, guguștuci etc. Diversitatea faunei vânată, fie pentru agrement, fie pentru trofee, atinge cele mai ridicate valori în zonele forestiere ale masivelor montane și submontane ale județului, urmate de arealele colinare, caracterizate printr-un grad mai mare de împădurire și sunt mai puțin afectate de activitățile umane (exploatarea forestieră, agricultura sau extragerea resurselor minerale), creând astfel condiții ideale pentru practicarea turismului cinegetic.

Sporturile extreme completează oferta pentru agrement turistic existentă la nivelul județului Argeș, gama acestora acoperind o diversitate ridicată de activități specifice (escaladă, tiroliană, skydiving și salt cu parașuta, zbor cu planorul, avionul, parapanta, mountainbiking/cicloturism și sporturi cu motor - ATV, motocros/enduro) în mai multe locații și areale din zona Munților Făgăraș, Masivului Piatra Craiului, Masivului Iezer-Păpușa și Masivului Leaota.

Turismul pentru sporturi de iarnă (turismul de agrement hibernal) relevă oportunități semnificative de dezvoltare și diversificare în zona montană (care acoperă aproximativ 25% din suprafața județului). Din păcate, aceste premise favorabile sunt foarte puțin valorificate, infrastructura și facilitățile dedicate sporturilor de iarnă fiind una foarte modest reprezentată, la nivelul județului existînd o singură pârtie de schi utilizabilă (însă nici aceasta nu este omologată oficial).

Turismul profesional (științific, tehnic, de afaceri și congrese) reprezintă o formă de pseudoturism, în care angajații sau alte categorii de persoane acceesează o destinație, fie în interiorul țării, fie în străinătate, din motive profesionale (interes de serviciu). Aceasta implică participarea la diverse reuniuni științifice (precum conferințe, congrese, simpozioane, team-building-uri, workshop-uri) sau întâlniri de afaceri (târguri și expoziții). Deși, în general, oferta pentru turism profesional a județului este relativ limitată și insuficient diversificată, cerințele specifice necesare pentru organizarea și desfășurarea unor astfel de reuniuni în condiții optime sunt satisfăcute, în diverse moduri, de facilitățile existente în diferite locații din centrele urbane importante ale județului (Pitești, Curtea de Argeș), dar și în alte câteva destinații care dispun de o infrastructură și facilități specifice (Arefu, Rucăr, Bascov, Mioveni), locații care caută să se alinieze la standardele și exigențele unei clientele tot mai rafinate și sofisticate, adaptându-se astfel nevoilor actuale ale pieței).

Turismul de evenimente – este stimulat de o agendă diversificată manifestări desfășurate în diferite localități argeșene (22). Aceste evenimente acoperă o gamă variată de profiluri, de la festivaluri culturale și artistice (muzică, tradiții, istorie, teatru, film) și expoziții de flori (ex. lalele și narcise), până la târguri de tradiții și meșteșuguri, sărbători populare și zile ale orașelor. De asemenea, se organizează competiții sportive, inclusiv concursuri auto-moto, care aduc în județ atât participanți, cât și spectator-vizitatori.

Turism rural și agroturismul sunt forme de turism axate pe valorificarea autentică a resurselor și tradițiilor din mediul rural, integrând activități specifice comunităților locale (precum obiceiurile și meșteșugurile tradiționale, portul popular, folclorul, arhitectura rurală,

instalații tradiționale, gastronomia locală). Turismul gastronomic (culinar) poate constitui o alternativă viabilă în cazul unor localități din zonele etno-folclorice ale județului, în fiecare dintre acestea putându-se identifica un specific gastronomic imprimat de diferitele culturi și de activitățile agricole caracteristice zonei, importanța și valoarea gastronomiei fiind strâns legată de agricultura ecologică, chiar dacă încă nu este certificată în acest sens decât în mică măsură față de potențial.

Turismul balnear este condiționat de prezența izvoarelor minerale cu proprietăți curative (valorificate în cadrul stațiunii de interes local Albeștii de Muscel - comuna Bughea de Sus), care permite tratamentul afecțiunilor reumatismale degenerative, a afecțiunilor reumatismale abarticulare, a nevrozelor astenice, diabet, ale căilor urinare, ale bolilor tubului digestiv, hepato-biliare). Acestea sunt prezente (chiar dacă valorificarea lor este una limitată) în cazul localității Bădești – comuna Pietroșani, sau, cel puțin până în prezent, rămase nevalorificate turistic (în cadrul mai multor localități care dețin factori naturali terapeutici, precum Brădet – comuna Brăduleț și Câmpulung), spectrul acestor resurse hidrice acoperind un divers spectru, atât din punct de vedere al compoziției (apele minerale sulfuroase, clorurate, unele iodurate, sodice, hipotone), cât și al afecțiunilor pentru care relevă veleități curative (afecțiuni reumatismale, neurologice periferice, reumatismale abarticulare, afecțiuni posttraumatice, boli hepato-biliare, boli endocrine, de surmenaj fizic și intelectual, astenii etc.)

Turismul climateric reprezintă o formă de turism curativ favorizată de existența unui bioclimat montan tonic-stimulant, recunoscut pentru proprietățile sale terapeutice. Acest bioclimat, caracterizat prin ionizare și oxigenare intensă, radiație solară puternică și umiditate relativ ridicată, se regăsește în arealul localităților care includ suprafețe extinse din regiunile montane și submontane, situate la altitudini de peste 700-800 de metri (din masivele Făgăraș, Piatra Craiului, Iezer-Păpușa și Leaota și proximitatea acestora), care oferă condiții ideale pentru practicarea climatoterapiei montane, datorită calităților lor curative remarcabile.

Principalele canale de promovare a ofertei turistice a județului Argeș sunt cele care utilizează mediul online. Platforma de promovare a destinației turistice (a județului) Argeș, creată sub egida Consiliului Județean care integrează și grupează tematic un set complex de informații (documentate și prezentate detaliat) care acoperă, practic, întreaga gamă de categorii, subcategorii și elemente de interes turistic la nivelul zonelor, localităților și locațiilor în perimetrul cărora acestea sunt grupate/amplasate, precum și tipurile de activități specifice care pot fi practicate la nivelul zonelor și obiectivelor de interes turistic și activitățile posibil a fi accesate și/sau practicate este cel mai complex, complet, bine structurat și actualizat canal de

promovare. Centrele de informare și promovare turistică (CNIPT Topoloveni, CNIPT Mioveni, CNIPT Pitești și CNIPT Ștefănești, Centrul de Informare Turistica Dambovicioara), majoritatea agențiilor de turism (96 agenții turistice autorizate) și de diverse structuri de primire turistică fac, de asemenea, demersuri pentru promovarea obiectivelor turistice, locațiilor și arealelor care dețin resurse și obiective atractive din județul Argeș. Menționăm și o serie de direcții și departamente cu atribuții în dezvoltarea și promovarea turismului și a patrimoniului cultural care funcționează sub tutela autorităților naționale și județene (Ministerul Culturii și/sau Consiliul Județean Argeș, respectiv Direcția Județeană Pentru Cultură Argeș și Centrul Județean de Cultură și Arte Argeș).

Participarea la târgurile internaționale de turism, în cadrul unor manifestări expoziționale de anvergură de genul celor la care participă ministerul de profil în anul 2024 derulate în țară (București) și strainatate (Madrid, Paris, Milano, Chișinău, Berlin, Paris, Viena, Tel Aviv, Almaty, Frankfurt, Rimini, Londra, Barcelona, Varșovia, Shanghai) sau în anul 2025 (Viena, Stuttgart, Madrid, Paris, Tel Aviv, Chișinău, Berlin, Paris, Almaty, Frankfurt, Rimini Londra, Barcelona) pot oferi județului o platformă excelentă pentru prezentarea ofertei turistice a județului Argeș, pe ansamblu, dar și la nivelul diferitelor destinații și componentele sale specifice.

3.4 Sectorul cuaternar – cercetare, inovare

Conform datelor INS pentru anul 2022, sectorul privat de **cercetare-dezvoltare** este reprezentat de 14 entități, acestea înregistrând o cifră de afaceri totală de 115 milioane lei și 1.274 de salariați.

Pe teritoriul județului Argeș avem Institutul de Cercetări Nucleare Pitești, filială a Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară (instituție strategică de importanță națională, responsabilă cu coordonarea cercetării în sectorul energiei nucleare). Acest institut are ca activitate principală dezvoltarea tehnologiilor pentru susținerea științifică și tehnică a funcționării în siguranță a instalațiilor nucleare, cercetarea și dezvoltarea de noi tehnologii pentru reactori nucleari de generație IV, gestionarea combustibilului nuclear ars și a deșeurilor radioactive, producția de radioizotopi pentru medicină și industrie, cercetare științifică, inginerie tehnologică și formarea specialiștilor în domeniul nuclear, precum și participarea la cooperări internaționale și informarea publicului.

Un alt institut, care are ca obiectiv principal realizarea de activități de cercetare, dezvoltare și experimentare în zona Carpaților și Subcarpaților Sudici, este Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură Marin Drăcea - Stațiunea Pitești. În cadrul acestuia,

activitatea de cercetare-dezvoltare se desfășoară în clustere specializate, organizate pe echipe de cercetare, între care amintim: „Dendrometrie, amenajarea pădurilor, monitorizare și inventar forestier”, „Ecologie forestieră”, „Genetică și ameliorarea arborilor” și „Silvotehnică și reconstrucție ecologică”.

La Ștefănești, își desfășoară activitatea Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură. Acesta are o activitate vastă în ameliorarea speciilor horticole, cercetări de biologie moleculară și biotehnologii de regenerare in vitro pentru diverse plante, care se desfășoară în cinci laboratoare din Complexul Fitotronic și Complexul de vinificație. Institutul oferă servicii de cercetare-dezvoltare în laboratoare specializate, analize virologice și fizico-chimice pentru viță-de-vie și vinuri.

În comuna Albota, se găsește Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Pitești, care funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Academiei de Științe Agricole și Silvice "Gheorghe Ionescu-Șișești" din București. Principalele direcții de cercetare ale stațiunii cuprind: ameliorarea plantelor autogame, cu accent pe grâul de toamnă, obținerea de noi linii de grâu adaptate specificului local și rezistente la patogeni, producerea de sămânță pentru cerealele de toamnă și primăvară, promovarea agriculturii durabile și a sistemelor ecologice de cultivare etc. Instituția se implică și în studiul dăunătorilor și în promovarea unor metode complexe de protecție a plantelor, inclusiv prin utilizarea de fertilizanți cu impact redus asupra mediului.

O altă instituție relevantă în domeniul agriculturii este Institutul de Cercetare-Dezvoltare Pentru Pomicultură Pitești-Mărăcineni, care este structurat în laboratoare de cercetare, baze experimentale pentru cercetare-dezvoltare, o stație de conservare a fructelor, un atelier mecanic și compartimente funcționale pentru diverse activități, inclusiv puncte de prezentare și desfacere. Activitățile de dezvoltare sunt susținute de numeroase subunități-pilot (baze experimentale, depozit de fructe, atelier mecanic și spațiu administrativ).

Activități de cercetare-dezvoltare sunt desfășurate și în cadrul celor două universități din Municipiul Pitești (Universitatea din Pitești și Universitatea Constantin Brâncoveanu).

- Universitatea din Pitești: universitatea găzduiește trei centre de dezvoltare în domenii tehnice: Centrul Regional de Cercetare-Dezvoltare pentru materiale, procese și produse inovative destinate industriei auto, Centrul de Cercetare-Dezvoltare-Inovare și Transfer Tehnologic și Centrul pentru Tehnologia Informației, Calculatoare și Informatizare. De asemenea, aici funcționează Centrul Regional de Promovare a Proprietății Industriale PatLib

Argeș, dezvoltat în parteneriat cu OSIM și Centrul de Studii Teologice Aplicate, specializat în științe sociale și umanistice.

- Universitatea “Constantin Brâncoveanu” din Pitești: aceasta găzduiește Centrul de Cercetări în Economie, care desfășoară proiecte de cercetare axate pe problemele actuale legate de dezvoltarea economică și socială a României.

În sectorul cercetare-dezvoltare, în 2022, în județul Argeș, lucrau 1897 de salariați, cercetătorii și tehnicienii asimilați deținând câte 38%, restul fiind alte categorii de salariați. Raportat la 10.000 de persoane civile, numărul salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare ajunge la 84,2, în creștere de la 75,3 în 2018. Cheltuielile din activitatea de cercetare-dezvoltare au ajuns, în 2022 la 314.067 mii lei, 97% fiind reprezentate de cheltuielile curente și doar 3% erau cheltuieli de capital. La nivelul județului Argeș, în 2022, solicitanții români au depus 12 cereri de brevet de invenție, 8 cereri de înregistrare a desenelor/modelelor și 173 de cereri de înregistrare a mărcilor, în scădere față de anul anterior.

4. CONTEXTUL TERITORIAL INTERJUDEȚEAN, REGIONAL ȘI NAȚIONAL

4.1 Coridoare de transport

Privit într-un context teritorial mai larg, județul Argeș se află la întretăierea a 4 coridoare de transport de interes regional și național, respectiv:

- Culoarul Argeșului: este deservit de o prima autostradă construită în România (A1), care leagă București de Pitești, încă de la începutul anilor 70. De asemenea, calea ferată București-Pitești face în prezent obiectul unor lucrări de reînnoire a suprastructurii, care va permite deplasarea trenurilor de călători cu până la 120 km/h.
- Coridorul Pitești-Curtea de Argeș-Râmnicu Vâlcea-Sibiu: pe care se derulează în prezent lucrări de construire a autostrăzii, care va fi finalizată, cel mai probabil, înainte de anul 2030. Lucrările la calea ferată Pitești-Râmnicu Vâlcea sunt sistate încă din anii 90, fiind puțin probabil ca acestea să fie finalizate în următorul deceniu.
- Coridorul Pitești-Craiova: este deservit de un drum expres (DEx12) aflat în construcție, cu termen de finalizare în anul 2025, respectiv de o cale ferată care beneficiază de lucrări de reparații punctuale pentru ridicarea restricțiilor de viteză.
- Coridorul Pitești-Câmpulung-Brașov: este deservit de drumul național DN 73 (E 574), care a fost deja modernizat între Pitești și Câmpulung, în timp ce lucrările pe sectorul Câmpulung-Brașov sunt încă în derulare. Legătura feroviară este asigurată pe o linie secundară, aflată în stare proastă, care leagă Pitești de Câmpulung.

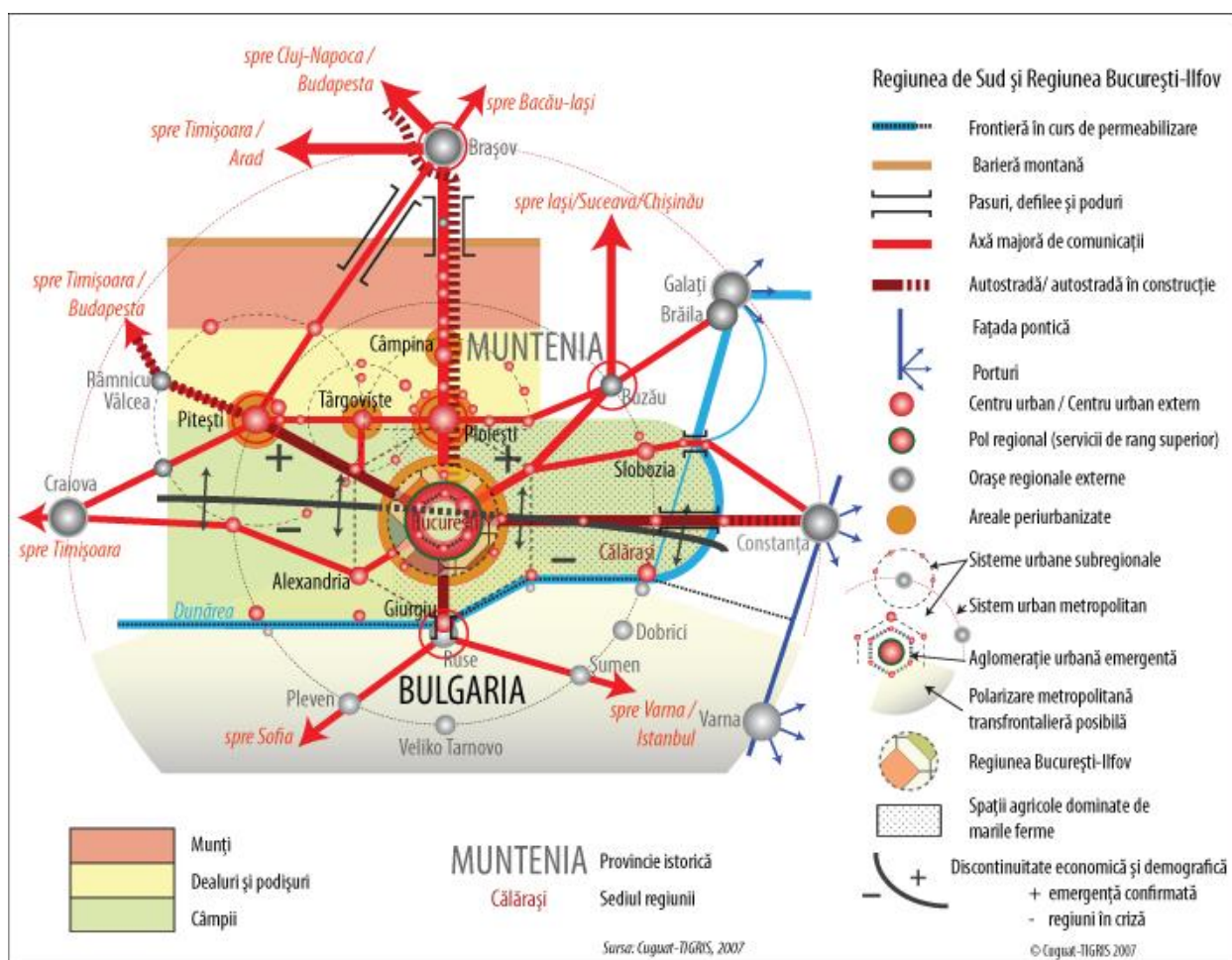

Fig. 4.1 DINAMICILE TERITORIALE DE LA NIVELUL REGIUNII DE DEZVOLTARE SUD-MUNTENIA

Sursa: MDRAP. Atlasul Teritorial al României.

4.2 Structura policentrică, poli de creștere și de dezvoltare, poli ce atracție externi/poli interni cu influențe extrajudețene

Conform conceptului de dezvoltare policentrică, pentru județul Argeș au fost identificați următorii poli: poli regionali secundari (Pitești), poli județeni secundari (Curtea de Argeș și Câmpulung), centre urbane zonale (Costești, Topoloveni și Ștefănești) și poli locali cu rol specializat (Mioveni). În cazul orașelor mici, centre urbane zonale, Topoloveni are o zonă de influență în extindere, Costești are o zonă de influență în consolidare, iar Ștefănești nu are zonă de influență.

Pe termen mediu și lung se poate prognoza o dezvoltare policentrică, având în centru municipiul Pitești cu zona sa de influență tot mai largă (incluzând și orașele Mioveni, Ștefănești, Costești și Topoloveni) și municipiile Curtea de Argeș și Câmpulung în partea de nord-vest, respectiv cea de nord-est a județului.

Prin HG nr.998/2008 pentru desemnarea polilor de creștere și a polilor de dezvoltare urbană în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, au fost desemnați 7 poli de creștere, câte unul pentru fiecare regiune de dezvoltare, în cazul regiunii Sud-Muntenia fiind desemnat municipiul Ploiești. De asemenea, sunt menționați 13 poli de dezvoltare urbană, printre care municipiul Pitești, reședința județului Argeș.

Municipiul Pitești va reprezenta și în viitor principalul nod polarizator al județului, dezvoltarea sa socială și economică fiind esențială pentru întreaga regiune, prin efectele pe care le poate genera la nivelul întregii societăți argeșene.

Teritorial, municipiul Pitești este într-o etapă de expansiune urbană, prin accelerarea și extinderea procesului de suburbanizare la nivelul întregii zone metropolitane și chiar dincolo de aceasta, fenomen care va conduce, pe termen mediu și lung, la o unificare a acestor localități cu municipiul reședință de județ, într-o aglomerare urbană de dimensiuni mari, și în care actualele comune și orașe periurbane vor funcționa ca niște cartiere. Fenomenul de suburbanizare se va extinde tot mai mult și spre inelele exterioare zonei metropolitane, ajungând să cuprindă, pe termen lung, și orașele Mioveni, Topoloveni sau Costești, situate la 15-25 km de municipiul Pitești.

Municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș vor reprezenta principalii poli de creștere din nordul județului, și vor avea un rol important în menținerea unui echilibru în dezvoltarea policentrică a județului și realizarea coeziunii teritoriale. În afara zonelor aflate direct sub influența acestor centre urbane, este esențial ca unele comune să devină centre cu rol de deservire intercomunal în acele areale lipsite de orașe pe distanțe destul de mari. În baza datelor existente, din perspectivă demografică, socio-economică, și a localizării, comunele care s-ar preta cel mai bine pentru a avea un astfel de rol de deservire intercomunale sunt Rucăr, Domnești și Slobozia.

Întregul județ se află în aria de influență a Municipiului București, care manifestă în mod tradițional o forță majoră de atracție asupra centrelor urbane și rurale argeșene. În acest context, la nivelul județului nu putem discuta despre existența unor orașe-poartă, însă municipiul Pitești și zona sa urbană funcțională joacă un rol important de echilibru la nivelul rețelei de așezări din partea de nord a regiunii Sud-Muntenia, alături de Ploiești. În lipsa acestei aglomerări urbane, dinamica socio-economică a Argeșului ar fi similară cu cea a județelor din partea de sud a regiunii (Teleorman, Giurgiu, Călărași), care resimt lipsa unui centru urban important care să limiteze magnetismul Capitalei.

4.3 Zone metropolitane, periurbane, zone urbane funcționale, centre urbane

În componența zonelor urbane funcționale, în accepțiunea definiției date de OECD și de Comisia Europeană, intră acele unități administrativ-teritoriale din care minim 15% din populația ocupată totală face naveta către nucleul urban al respectivului areal.

Întreaga zonă centrală a județului, pe o suprafață mare, face parte din zona urbană funcțională a municipiului reședință de județ, Pitești, care cuprinde inclusiv orașele Mioveni, Ștefănești, Costești și Topoloveni. La acestea se adaugă comunele Bascov, Bradu (rată a navetismului între 50 și 60%), Albota, Moșoaia, Drăganu, Băbana, Mărăcineni (40-50%), Oarja, Budeasa, Căteasca, Poiana Lacului, Merișani, Suseni (30-40%), Călinești, Buzoești, Hârsești, Cocu, Rătești (20-30%), Rociu, Miroși, Mălureni, Săpata, Ciomăgești, Lunca Corbului, Negrași, Recea, Teiu, Stolnici, Icoana, Corbu, Hârtiești, Cuca, Vedea (15-20%). Comune precum Leordeni înregistrează, la rândul lor, un număr mare de navetiști către Pitești, fără a atinge însă pragul de 15% pentru că o parte din forța de muncă locală este absorbită de întreprinderile din orașul Topoloveni, care se află la mică distanță.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Pitești, înființată oficial în anul 2013, nu a fost operațională din perspectiva derulării unor activități și proiecte relevante, iar în anul 2017 o parte dintre administrațiile semnatare s-au retras.

Zona urbană funcțională a municipiului Câmpulung cuprinde comunele Bughea de Sus, Bughea de Jos (40-50% rată a navetismului), Lerești (30-40%), Poienarii de Muscel, Valea Mare Pravăț, Albeștii de Muscel, Schitu Golești, Mioarele (20-30%), Godeni și Stoenеști (15-20%).

În cazul municipiului Curtea de Argeș, zona urbană funcțională cuprinde comunele Valea Iașului (30-40% rată a navetismului), Valea Danului, Albeștii de Argeș, Băiculești, Cicănești (20-30%) și Corbeni (15-20%).

Orașele Costești, Ștefănești și Topoloveni nu au o zonă urbană funcțională, în accepțiunea definiției sus-menționate.

O suprapunere a zonelor urbane funcționale ale municipiilor Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș, respectiv a orașului Mioveni ne reliefează faptul că peste jumătate din zona rurală a județului este puternic integrată cu centrele urbane din apropiere. Acestea sunt localitățile rurale cele mai dezvoltate din Argeș, ceea ce confirmă ipoteza că dezvoltarea urbană atrage după sine și bunăstarea din mediul rural, fără ca între cele două obiective să existe o competiție.

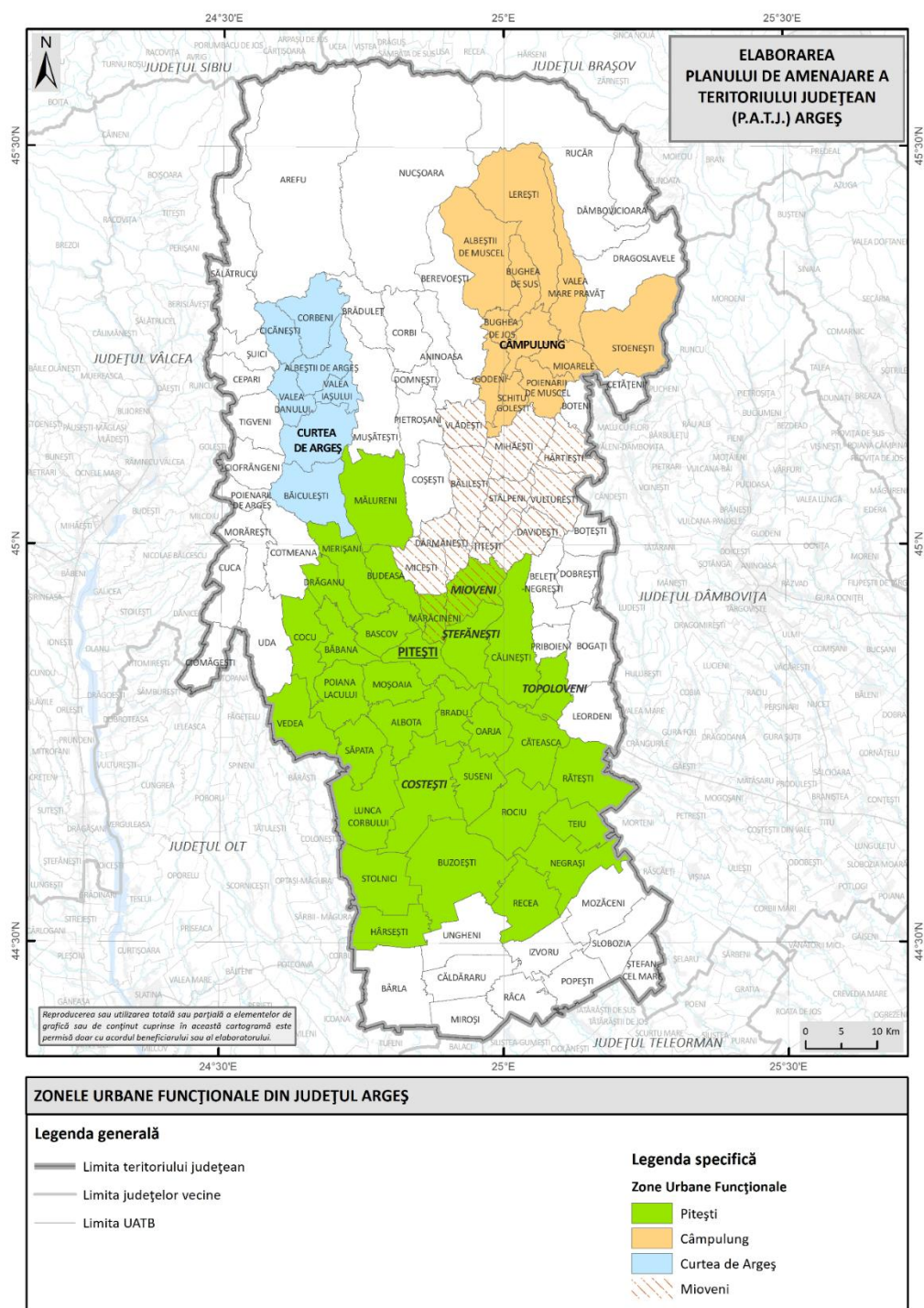

Fig. 4.2 ZONELE URBANE FUNCȚIONALE DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: Planșă proprie pe baza rezultatelor finale ale RPL 2011

Guvernul României a aprobat Legea nr. 246/2022 privind zonele metropolitane care definesc teritoriul metropolitan ca fiind format din primele două coroane urbane din jurul municipiilor reședință de județ, respectiv din prima coroană urbană pentru restul municipiilor. În cazul municipiului Pitești, această zonă metropolitană ar urma să includă următoarele UAT-uri: Pitești, Costești, Mioveni, Ștefănești, Albota, Bascov, Băbana, Bradu, Budeasa, Călinești,

Căteasca, Cocu, Drăganu, Lunca Corbului, *Mălureni*, Mărăcineni, Merișani, Micești, Moșoaia, Oarja, Poiana Lacului, Săpata și Suseni.

În cazul celorlalte municipii din județul Argeș, în accepțiunea acestei legi, zona metropolitană ar cuprinde următoarele UAT-uri:

- Câmpulung: Bughea de Jos, Bughea de Sus, Godeni, Lerești, Mioarele, Poienarii de Muscel, Schitu Golești, Valea Mare Pravăț;
- Curtea de Argeș: Băiculești, Ciofrângeni, *Mălureni*, Mușătești, Tigveni, Valea Danului, Valea Iașului.

După cum se poate observa, există mai multe UAT-uri (*Mălureni*) care ar putea face parte chiar și din două zone metropolitane.

4.4 Rolul județului în regiunea de dezvoltare și relațiile cu regiunile de dezvoltare vecine

Demersurile de a oficializa colaborarea dintre o parte din UAT-urile care alcătuiesc zona urbană funcțională a Piteștiului au fost realizate în urmă cu peste 10 ani, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Pitești fiind înființată oficial în anul 2013. Aceasta avea ca fondatori următoarele UAT-uri: Pitești, Ștefănești, Albota, Bascov, Băbana, Budeasa, Mărăcineni, Micești și Moșoaia. Totuși, această asociație nu a fost operațională din perspectiva derulării unor activități și proiecte relevante, iar în anul 2017 o parte dintre administrațiile semnatare s-au retras. În schimb, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Transport Public Pitești s-a dovedit un succes, aceasta fiind alcătuită din comunele Bascov, Bradu, Mărăcineni, Oarja, Moșoaia și Căteasca, la care se adaugă orașul Ștefănești. Prin această ADI, cetățenii din respectivele localități beneficiază de servicii de transport public furnizate, prin delegare, de operatorul care deservește și municipiul Pitești.

La nivelul județului Argeș funcționează și structuri asociative ale UAT-urilor. Acestea sunt active în trei domenii cheie pentru furnizarea de servicii publice, respectiv: serviciile de apă și apă uzată, managementul integrat al deșeurilor și gestionarea câinilor fără stăpân. Respectiv structuri asociative sunt:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Argeș – înființată în anul 2008, prin asocierea următoarelor UAT-uri: Pitești, Ștefănești, Topoloveni, Costești, Albota, Bascov, Berevoești, Bârla, Bogați, Bradu, Budeasa, Buzoești, Căteasca, Cepari, Cicănești, Ciomăgești, Cocu, Coșești, Drăganu, Godeni, Hârșești, Lunca Corbului, Mărăcineni, Merișani, Mihăești, Miroși, Moșoaia, Oarja, Poiana Lacului, Popești, Râca, Săpata, Stolnici, Șuici, Teiu, Uda, Ungheni.

Asociația a fost constituită în scopul reglementării, înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a UAT-urilor membre. Prin intermediul asociației au fost atrase finanțări nerambursabile substanțiale pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată, cu precădere din mediul urban (Pitești, Ștefănești, Topoloveni, Costești) și din comunele periurbane (Bascov, Albota, Moșoaia, Bradu, Poiana Lacului, Stolnici, Buzoești, Căteasca).

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Servsal Argeș" – s-a constituit în anul 2008 și are 103 membri, respectiv toate UAT-urile și Consiliul Județean Argeș. Scopul constituirii asociației este înființarea, organizarea, reglementarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciului de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor municipale. Prin intermediul acestei asociații au fost atrase finanțări nerambursabile pentru realizare celulei nr. 2 a depozitului județean Albota, extinderea stației de sortare la facilitățile de la depozitul Albota, realizarea stațiilor de transfer Curtea de Argeș și Costești, închiderea depozitului Curtea de Argeș, remedierea depozitului de la Costești, realizarea de platforme de colectare în zona rurală, îmbunătățirea platformelor de compost Albota și Câmpulung.
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Apă Canal Muscel" – s-a înființat în anul 2023, prin asocierea municipiului Câmpulung cu comunele Albeștii de Muscel, Bughea de Sus, Lerești, Mioarele, Schitu Golești și Valea Mare Prăvăț. Scopul asociației este de a delega serviciile de apă-canal către un operator unic care să atragă fonduri nerambursabile în vederea dezvoltării infrastructurii de profil.
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Consortiul Zonal" Topoloveni.
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Monte Făgăraș Bâlea-Capra".

Ultimii ani au marcat progrese semnificative în ceea ce privește formele concrete de colaborare între municipiul Pitești și comunele din jurul acestuia. Astfel, sub cupola unor structuri de tip asociație de dezvoltare intercomunitară, se furnizează la nivelul zonei urbane funcționale servicii de transport public, furnizare de apă potabilă și canalizare, colectare a deșeurilor menajere etc. Cu toate acestea, nu putem vorbi despre existența unei asociații funcționale care să gestioneze dezvoltarea integrată a întregii zone metropolitane a Piteștiului. În ceea ce privește celelalte municipii și orașe din județ, există unele demersuri de furnizare a unor servicii publice la nivel de zone urbane funcționale (de ex. transport public electric între Câmpulung și Valea Mare Pravăț, Mioveni și Davidești, alimentare cu apă și canalizare în jurul municipiului Câmpulung etc.).

Grupurile de Acțiune Locală ce cuprind unități administrativ teritoriale din județul Argeș sunt:

- Asociația "GAL Ținutul Verde": cuprinde UAT-urile Bârla, Bradu, Buzoești, Căldăraru, Căteasca, Hârsești, Lunca Corbului, Miroși, Oarja, Săpata, Stolnici, Ungheni, Vedea, Costești;
- Asociația "GAL Muscel": cuprinde UAT-urile Albeștii de Muscel, Bughea de Jos, Bughea de Sus, Cetățeni, Dâmbovicioara, Dragoslavele, Lerești, Mioarele, Poienarii de Muscel, Rucăr, Schitu Golești, Stoenesti, Valea Mare Pravăț;
- Asociația "GAL Drumul Cărelor": cuprinde UAT-urile Topoloveni, Boteni, Hârtiești, Mihăești, Vulturești, Stâlpeni, Davidești, Țițești, Boțești, Beleți-Negrești, Priboieni, Călinești, Bogați, Leordeni, Rătești;
- Asociația "Microregiunea Lunca Argeșului": cuprinde UAT-urile Izvoru, Mozăceni, Negrași, Popești, Râca, Recea, Rociu, Ștefan cel Mare, Suseni, Teiu;
- Asociația "GAL Dealurile Cotmenei": cuprinde UAT-urile Bascov, Uda, Poiana Lacului, Albota, Cuca, Băbana, Ciomăgești, Moșoaia, Drăganu, Cotmeana, Cocu;
- Asociația "GAL Ținutul Argeș de Mijloc": cuprinde UAT-urile Băiculești, Bălilești, Budeasa, Ciofrângeni, Dârmănești, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Micești, Morărești, Poienarii de Argeș, Ștefănești;
- Asociația "GAL Făgărașul de Sud – Ținutul Posadelor": cuprinde UAT-urile Albeștii de Argeș, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Brăduleț, Cepari, Cicănești, Corbeni, Corbi, Domnești, Godeni, Mușătești, Nucșoara, Pietroșani, Sălătrucu, Tigveni, Valea Danului, Valea Iașului, Vlădești.

În plus, comuna Slobozia face parte din GAL "Vlașca de Nord" din județul Dâmbovița, Dobrești din GAL "Arcul Târgoviștei" – tot din județul Dâmbovița, iar comuna Șuici din GAL "Cerna-Olteț" cu sediul în județul Vâlcea.

Prin mecanismul Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (CLLD/DLRC), la nivelul județului Argeș s-a finanțat un grup de acțiune locală urbană în municipiul Câmpulung. Acest GAL urban are un mecanism de funcționare similar cu cel al GAL-urilor rurale finanțate prin LEADER, însă se concentrează doar pe soluționarea unor probleme identificate la nivelul zonelor urbane marginalizate din municipiu.

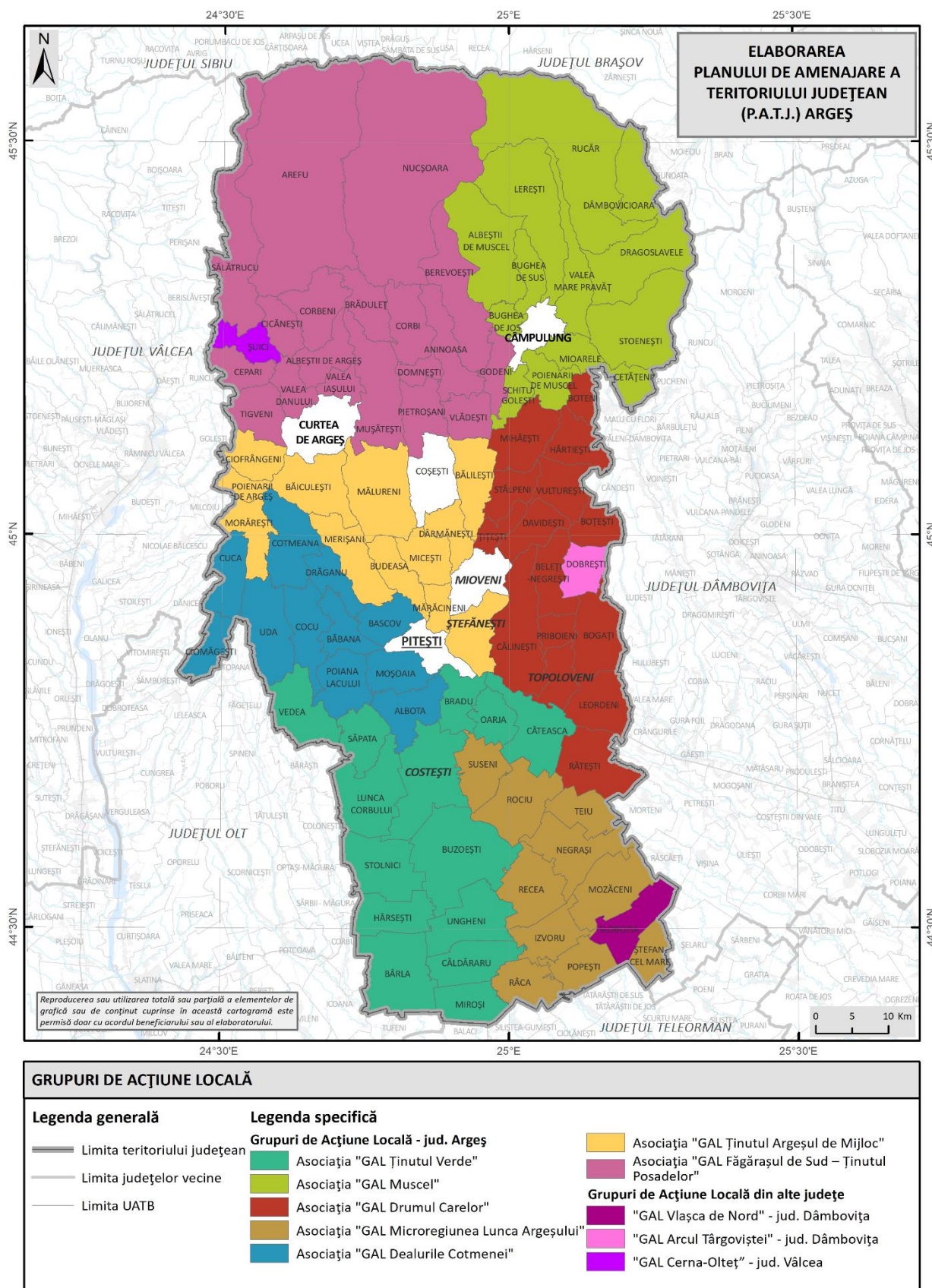

Fig. 4.3 COMPONENTA GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor puse la dispoziție de MADR.

ZONE CU POTENȚIAL NATURAL SAU CULTURAL

Patrimoniul natural valoros al județului Argeș este marcat de existența ariilor naturale protejate. Cea mai mare densitate de arii naturale protejate este dată de siturile Natura 2000, secondată de cele de interes național (monumente ale naturii și rezervații naturale, parc național).

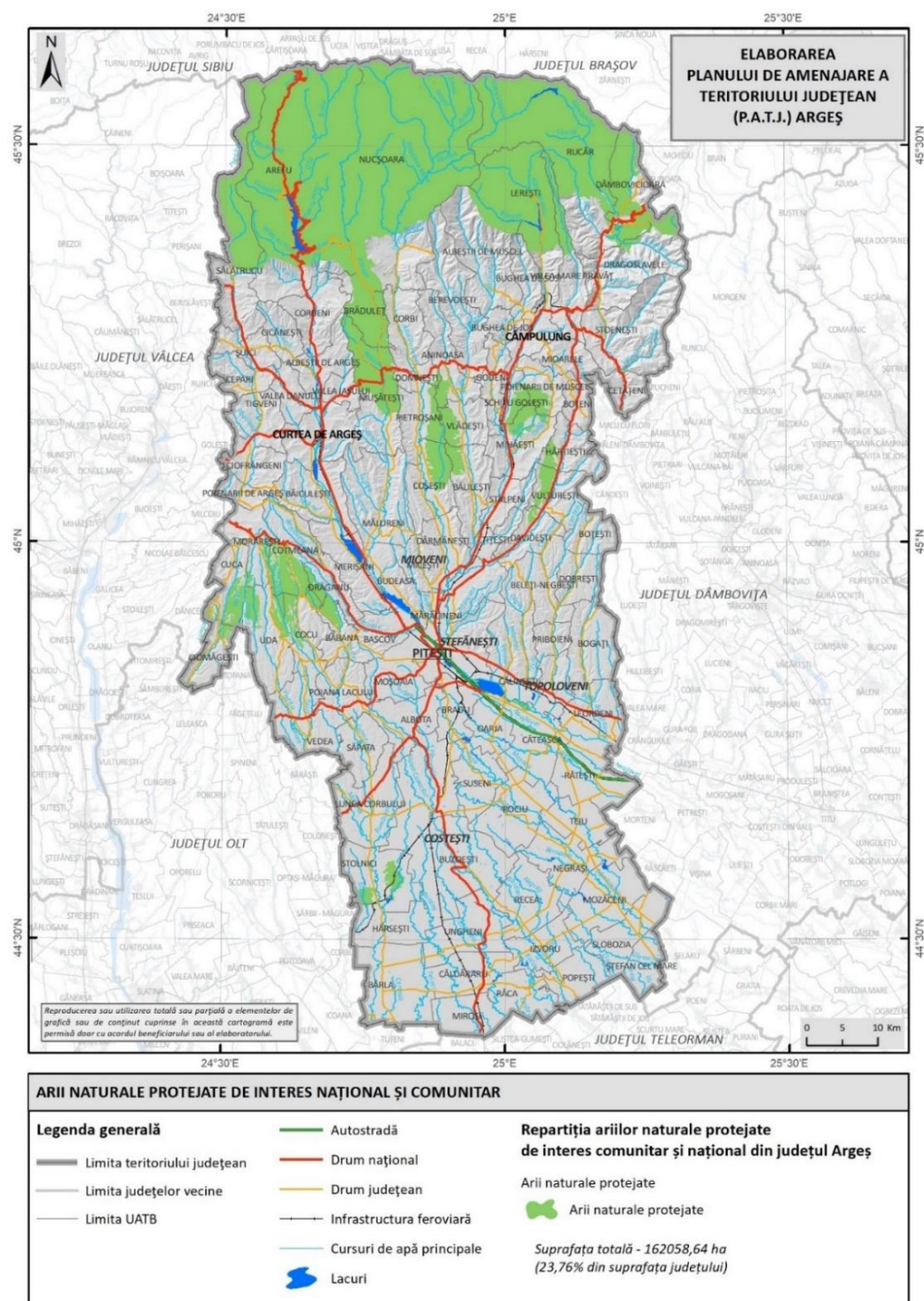

Fig. 0.1 REPARTIȚIA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE INTERES COMUNITAR ȘI NAȚIONAL DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Sursa: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, ANANP ST Argeș

Din punct de vedere al ponderii suprafețelor ocupate cu arii naturale protejate, se evidențiază comunele Arefu, Brăduleț, Dâmbovicioara, Lerești, Nucșoara sau Rucăr, cu ponderi de peste 70% a suprafețelor ocupate cu arii naturale protejate, suprapuse Parcului Național Piatra Craiului și altor arii naturale protejate de interes național, și comunele Sălătrucu și Mușătești, cu peste 50%, respectiv peste 60% din suprafață, ocupată de arii naturale protejate.

În județul Argeș au fost identificate 16 situri Natura 2000, dintre care: 5 situri de importanță comunitară (SCI) - Pădurea Topana, Văile Bratiei și Brătioarei, Valea Vâlsanului, Lunca Râului Doamnei și Pădurea și Lacul Stolnici; 8 arii speciale de conservare (SAC) – Leaota, Munții Făgăraș, Piatra Craiului, Poiana cu narcise de la Negrași, Muscelele Argeșului, Platforma Cotmeana, Râul Târgului - Argeșel – Râușor și Râul Vedea; și 3 arii de protecție specială avifaunistică (SPA) - Lacurile de acumulare de pe Argeș, Piemontul Făgăraș și Piatra Craiului. Acestea se regăsesc predominant în nordul județului și, fragmentat, în zona centrală a acestuia.

La nivelul județului, suprafața cumulată a celor 34 de arii protejate de interes național însumează aproximativ 31876,93 ha. Regăsim un singur parc național (Parcul Național Piatra Craiului), restul ariilor protejate circumscriindu-se în categoria rezervațiilor naturale, monumentelor naturii și rezervațiilor științifice. Ca și rezervație științifică, monument al naturii și rezervație naturală regăsim: Microrelieful carstic de la Cetățeni, Granitul de la Albești, Locul fosilifer Suslănești, Calcarul numulitic de la Albești, Zona carstică Cheile Dâmbovița - Dâmbovicioara – Brusturet, Peștera Dobreștilor, Peștera nr. 15, Peștera Dâmbovicioara, Peștera Uluce, Peștera Stanciului, Avenul din Grind și Piatra Craiului. Printre rezervațiile naturale amintim: Poiana cu narcise Negrași, Golul alpin Moldoveanu – Capra, Peștera de la Piscul Negru, Lacul Iezer, Valea Vâlsanului, Valea Bâlii, Golul Alpin al Munților Făgăraș între Podragu – Suru, Golul alpin Valea Rea – Zârna, Măgura – Nucșoara și Lacul lui Bârcă. Monumente ale naturii regăsite pe teritoriul județului Argeș sunt: Lacul Zârna, Lacul Jgheburoasa, Lacul Hârtop I, Lacul Hârtop II, Lacul Hârtop V, Lacul Mănăstirii, Lacul Valea Rea, Lacul Buda, Lacul Izvorul – Mușeteica, Lacul Scărișoara Galbenă și Lacul Galbena IV.

În perimetrul zonei **Parcul Național Piatra Craiului** se găsesc un număr de structuri geologice și forme de relief care au valoare științifică deosebită: Padina Închisă – Orga Mare (cel mai dezvoltat bazin de recepție, care trădează urmele unui drenaj subteran pleistocen sau mai vechi, care a generat colapsuri carstice), Turnurile Diane (Turnul Mare și Turnul Galben, care impresionează prin masivitatea și dimensiunile lor – peste 100 m înălțime și diametrul de 200-300 m la bază și 100-150 m la vârf, reprezentând pachete de strate calcaroase), Țimbalul Mare (de forma unei piramide triunghiulare, exemplu de stratificație excesivă și strate de calcar în

poziție perfect verticală), Degetul lui Călineț (muchie calcaroasă cu trei Țancuri, care seamănă cu degetele de la o mână), Căldarea Ocolită – Valea Spirla (cel mai reprezentativ bazin de recepție, care sugerează un fost circ glaciatic), Zaplazul (o succesiune de patru arcade rămase dintr-o veche peșteră), Marele Grohotiș – Horju Mare (cea mai mare acumulare de grohotiș mobil, având o importanță deosebită pentru conservarea biodiversității, fiind incluse ca tip de habitat în Anexa I a Directivei Habitate a CE – Tipuri naturale de habitate de interes comunitar, a căror conservare necesită desemnarea ariilor de protecție specială și Rezoluția no. 4 ce cuprinde habitate naturale periclitate ce necesită măsuri speciale de protecție). Parcul este și principala zonă de conservare pentru specia *Dianthus callizonus*, plantă endemică de o deosebită valoare științifică.

În perimetrul zonei se găsesc obiective geologice sau speologice care au valoare de monument al naturii: Avenul de sub Colții Grindului, Avenul din Grind (Gaura din Funduri), Avenul din Vlădușca și Acul Crăpăturii. Obiective geologice sau speologice cu valoare de monument al naturii se regăsesc și în zona Prăpăștiile Zărneștiului: Peștera Mare din Prăpăstii, Peștera Mică din Prăpăstii și Zidul lui Dumnezeu. De asemenea, regăsim zonele de chei: Cheile Brusturețului (cu 3 sectoare: Cheile din zona Peșterii Dâmbovicioara, Cheile Brusturețului și Cheile Văii Seci), Cheile Dâmbovicioarei – Cheile Dâmboviței (cu 2 sectoare: Cheile Dâmbovicioarei și Cheia Mică (se sus) a Dâmboviței) și Cheile Mari ale Dâmboviței (cu 2 sectoare: Cheia Dâmboviței și Cheia Ghimbavului).

Rezervația științifică a fost propusă pentru includerea în viitoarea rețea a ariilor de importanță botanică (IPA), fiind semnalate peste 100 de specii de plante incluse în Lista Roșie a plantelor Superioare din România, precum și o serie de habitate protejate la nivel european, considerate foarte importante pentru conservare. Aici au fost identificate câteva specii rare de lepidoptere, ornitofauna fiind reprezentată prin specii caracteristice zonelor stâncoase, subalpine (108 specii, dintre care 50 sunt menționate ca specii strict protejate). Fauna de mamifere mici este bine reprezentată, fiind identificate 18 specii de lilieci. Parcul găzduiește și o populație bogată de carnivore mari: urs, lup, râs. Zona constituie și un refugiu important pentru populația de capră neagră (cca 120 de exemplare).

La nivelul Parcului Național Piatra Craiului, RNP Romsilva-Administrația Parcului Național Piatra Craiului a demarat în intervalul 2018-2021, prin Programul Transnațional Dunărea, proiectul „Restaurarea și managementul coridoarelor ecologice montane ca infrastructură verde în bazinul Dunării” - ConnectGREEN. Scopul acestui proiect a constat în conservarea biodiversității, peisajului și a speciilor valoroase, inventarierea, monitorizarea și managementul coridoarelor ecologice.

Situl Natura 2000 ROSCI102 **Munții Leaota** îndeplinește rolul de coridor ecologic de conectare a sitului Piatra Craiului cu situl Bucegi. Caracteristica principală a sitului o constituie cele 2 tipuri de habitat comunitar (tufărișuri alpine și pajiști alpine pe substrat silicos), unde sunt localizate 3 specii de mamifere, o specie de amfibieni și alte 14 specii de interes general.

Inventarul floristic al cormofitelor din teritoriul munților Leaota cuprinde 884 de taxoni, dintre care 810 specii, 48 de subspecii și 26 varietăți, repartizați în 359 de genuri și 93 de familii. Numărul de specii identificate în Munții Leaota reprezintă 23 % din totalul speciilor cunoscute în flora țării noastre. În lista roșie a plantelor vasculare din România sunt înscrise 84 de specii, care aparțin la diferite categorii sezologice (7 specii vulnerabile, 71 periclitare și 6 neamenințate).

În **Munții Făgăraș**, se regăsesc 3 specii de amfibieni, 3 specii de pești și 14 specii de nevertebrate cuprinse în Anexa 2 din Directiva Habitare. Situl Munții Făgăraș, cuprinde 7 specii de plante comunitare.

Situl Valea Vâlsanului e reprezentat de "păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Frasinus excelsior*. Aici regăsim o singură specie de mamifere și una de amfibieni alături de cele 7 de nevertebrate. În râul Vâlsan, afluent stâng al râului Argeș, a fost descoperit în august 1956 și descris pentru prima dată în știință, aspretele. Aspretele (*Romanichthys valsanicola*) este o fosilă vie și este cel mai rar pește din Europa, și - după unele estimări - chiar din lume, care la ora actuală supraviețuiește numai în România.

Situl Văile Bratiei și Brătioarei e caracterizează printr-un singur tip de habitat unde se găsesc: o specie de pește și una de amfibieni, alături de 7 subtipuri de habitat. Situl a fost desemnat în vederea protecției pădurilor de anin alb (*Alnus incana*) și anin negru (*Alnus glutinosa*). Pe lângă aninul alb (*Alnus incana*) apar exemplare bătrâne de dimensiuni mari de fag (*Fagus sylvatica*), frasin (*Fraxinus excelsior*) și paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*).

Importanța sitului **Poiana cu narcise de la Negrești** este dată de prezența speciei de narcise *Narcissus poeticus* L.ssp.*radiiflorus* (Salisb.) Baker.

Situl Natura 2000 (ROSPA 0062) **Lacurile de acumulare de pe Argeș**, reprezintă o arie naturală protejată al cărei scop este conservarea unor habitate și specii avifaunistice importante sub aspect faunistic și forestier, ținând cont de modificările suferite, apariția de noi habitate și numărul mare de specii de păsări de pasaj pe care le adăpostește. Situl este important în perioada de migrație pentru 9 specii de păsări și pentru iernat pentru 15 specii. În perioada de migrație, situl găzduiește mai mult de 20000 de exemplare ceea ce face ca lista de specii de păsări, de interes comunitar să fie mai mare dar prezența acestora trebuie confirmată prin studii în teren. Spectrul floristic arată ca domină elementele eurasiatice (28,3%), europene (13,75%) și

central-europene (11,3%). Au fost identificate 7 tipuri de habitate de importanță comunitară - Tufărișuri ponto-panonice de porumbar și salba moale, Pajiști danubiano-pontice de *Poa pratensis* și *Festuca pratensis*, Păduri sud – est carpatice de fag (*Fagus sylvatica* cu *Festuca drymeia*), Păduri dacice de fag și carpen cu *Carex pilosa*, Păduri geto- dacice de gorun cu *Dentaria bulbifera*, Păduri daco- getice de lunci colinare de arin negru (*Alnus glutinosa*) cu *Stellaria nemorum*, Păduri danubiene de salcie albă (*Salix alba* cu *Rubus caesius*).

Patrimoniul natural valoros al județului este marcat și de existența a 55 de arii naturale protejate de interes local. Acestea acoperă o suprafață de 48,6 mii ha, cele mai mari fiind Rezervația Naturală Făgăraș (77% din suprafața acoperită de arii protejate de interes local), Valea Cheii – Valea Ghimbavului și Negoiu.

Un număr de 8 habitate prioritare definesc ariile naturale protejate din județul Argeș, dominate de pajiști și păduri (Tufărișuri de *Pinus mugo* și *Rhododendron hirsutum*, Tufărișuri de foioase ponto-sarmatice, Pajiști de *Nardus* bogate în specii, pe substraturi silicatică din zone montane, Izvoare mineralizate incrustante cu formare de tuf calcaros (*Cratoneurion*), Grohotișuri medio-europene carbonatice din etajele colinar și montan, Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), Păduri de *Tilio-Acerion* pe versanți, grohotișuri și ravene și Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu *Quercus* spp). Cea mai mare diversitate biologică din punct de vedere al ecosistemelor prezente se regăsește în ROSAC0122 Munții Făgăraș (n = 4 habitate prioritare) și ROSAC0381 Râul Târgului - Argeșel - Râușor (n=3 habitate prioritare). O parte din aceste habitate prioritare identificate se află într-o stare de conservare nefavorabilă-inadecvată din cauza unor practici antropice nepotrivite.

7 specii de floră și faună prioritare definesc rețeaua de situri Natura 2000 din județul Argeș: *Callimorpha quadripunctaria* (Fluturile-tigru, fluturile urs dungat), *Canis lupus*, *Osmoderma eremita* (Gândacul sihastru), *Ursus arctos*, *Osmoderma eremita* Complex, *Rosalia alpina* (Croitorul fagului) și *Campanula serrata*.

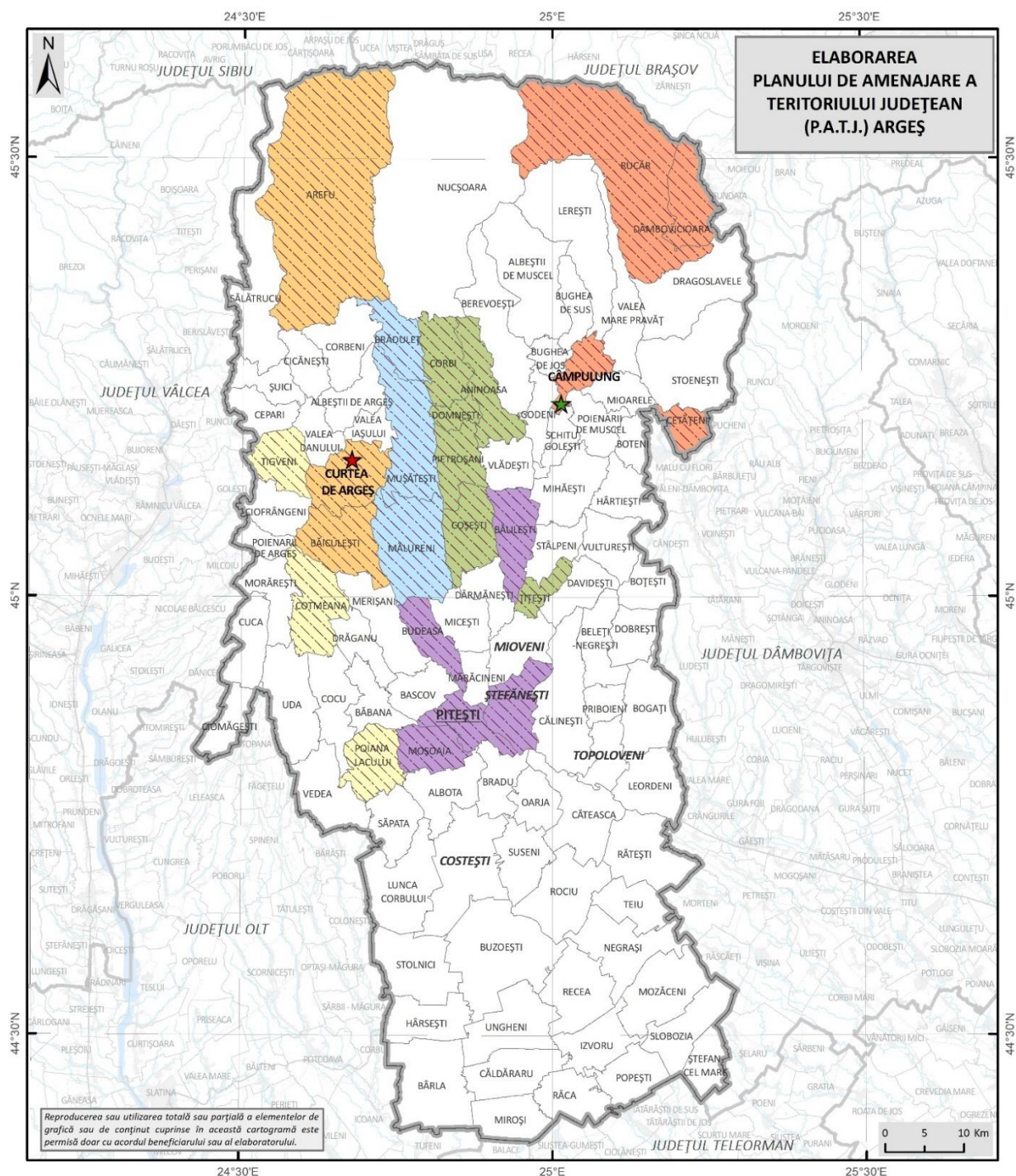
Din punct de vedere a valorii ecologice pe care o dețin anumite păduri, instituirea unui regim de protecție strict pentru pădurile virgine și cvasivirgine este subliniată în Catalogul pădurilor virgine și cvasivirgine (ediția 2022). La nivelul județului Argeș au fost identificate 4138,84 ha cu suprafețe forestiere cu ecosisteme rare.

În Catalogul arborilor remarcabili (ce au o circumferință minimă a trunchiului prevăzută legal, o vârstă de minimum 160 de ani sau care prezintă o valoare cultural-istorică pentru zonă și comunitate) asociați platformei omonime regăsim în cuprinsul județului Argeș un număr de 45 exemplare de arbori remarcabili: în comuna Sălătrucu avem 18 astfel de arbori (din speciile:

frasin comun, fag, arin negru, jugastru și măr pădureț), în Nucșoara și Corbeni sunt câte un arin negru, în Arefu sunt 16 fagi, în Dragoslavele este un fag și doi paltini de munte, în Câmpulung un tei și un stejar, în Mălureni un plop, în Curtea de Argeș un stejar și în Băiculești un plop negru și un stejar.

În ceea ce privește **patrimoniul cultural**, județul Argeș are înscrise un număr însemnat de obiective de tip monumente și ansambluri de arhitectură, încadrate în următoarele categorii: cetăți (2); ansambluri curți domnești ruinate (1); castele, conace, palate (1); ansambluri urbane (2); biserici de lemn (1); muzee etnografice în aer liber (1); biserici rupestre (2); biserici și ansambluri mănăstirești (11); monumente de arhitectură populară – locuințe sătești (1); și ansambluri tradiționale rurale (1). În județ se regăsesc 23 de UAT-uri (dintre care 3 urbane - Pitești, Câmpulung, Curtea de Argeș) cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, distribuite în următoarele zone etnografice (Valea Doamnei, Câmpia înaltă a Piteștilor, Zona Muscelului, Valea Topologului, Valea Argeșului și Valea Vâlsanului).

O analiză a distribuției la nivel de UAT al numărului de monumente incluse în Lista Monumentelor Istorice ne arată existența unor UAT-uri cu un număr foarte ridicat de monumente, peste 100 (Pitești, Câmpulung). Monumentele de arhitectură cu valoare de interes național/internațional sunt concentrate în 5 UAT-uri urbane (se remarcă Câmpulung, Ștefănești și Curtea de Argeș cu peste 30) și 7 UAT-uri rurale (din care două cu 13 monumente – Budeasa și Cotmeana și restul cu 8 monumente). În ceea ce privește concentrarea monumentelor de arhitectură reprezentative pentru patrimoniul cultural local se remarcă UAT-urile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș cu 84, 77, respectiv 31 de monumente. În mediul rural se evidențiază UAT Călinești cu 5 astfel de monumente.

PATRIMONIUL CONSTRUIT CU VALOARE CULTURALĂ DE INTERES NAȚIONAL

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda

- ★ Sit UNESCO existent - Castrul Roman
- ★ Sit UNESCO aflat pe Lista indicativă a Patrimoniului Mondial UNESCO - Biserica episcopală Adormirea Maicii Domnului
- /// Unități administrativ-teritoriale cu o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național

Zone etnografice

- Valea Topologului
- Valea Argeșului
- Valea Vâlsanului
- Valea Doamnei
- Zona Muscelului
- Câmpia înaltă a Piteștilor

Fig. 0.2 UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE CU CONCENTRARE FOARTE MARE A VALORILOR CULTURALE
Sursa: PATN

În județul Argeș există și 4 obiective încadrate în categoria monumente și situri arheologice: Necropolă tumulară de incinerare de tip Ferigile-Tigveni (în punctul "Toplița") – din satul Cepari, comuna Poiana Lacului; Necropolă tumulară de incinerare (în punctul "Bălteni") – din satul Tigveni, comuna Tigveni; Castrul de piatră Jidava; canabae; castrul de pământ – din municipiul Câmpulung și Fortificație și așezare geto-dacică; fortificație medievală, așezare și vestigii provenind de la 3 biserici (în punctul "Cetățuia") – din satul Cetățeni, comuna Cetățeni. Cele mai numeroase monumente arheologice se regăsesc în orașele Câmpulung și Ștefănești și comunele Cetățeni, Călinești, Lerești, Bârla, Pietroșani, Săpata, Domnești, Dârmănești, Dobrești și Stoenesti.

Dintre siturile arheologice, unele au valoare culturală și patrimonială excepțională: Castrul roman de la Albota, Castrul roman de la Câmpulung – Jidova, și Comuna Bârla, situl arheologic de epocă romană de la Afrimești - La Cetate, care fac parte în prezent din ansamblul UNESCO Frontiers of the Roman Empire – Dacia (Frontiers of the Roman Empire – Dacia - Documents - UNESCO World Heritage Centre). Comitetul Patrimoniului Mondial UNESCO, a inclus pe Lista Patrimoniului Mondial Granița Imperiului Roman (LIMES) din Dacia, mai mult de jumătate din traseul limesului transalutan (circa 125 km din totalul de 235 km) se află pe teritoriul județului Argeș, județ pe care îl străbate în diagonală, de la SV la NE. Din totalul de 15 castre de pe întregul Limes Transalutanus, două treimi (10 castre) sunt situate în sectorul argeșean: Urluieni - 2 castre, Izbășești, Săpata de Jos - 2 castre, Albota, Purcăreni, Câmpulung „Jidova” - 2 castre și Rucăr - „Scărișoara”. La acestea se adaugă și situl de la Voinești, între Câmpulung și Rucăr. Castrul de piatră de la Câmpulung - „Jidova”, singurul vizitabil și transformat în muzeu de sit, restul castrelor ne fiind nici măcar marcate.

În prezent, din Rutele culturale ale Consiliului European, județul Argeș face parte din Ruta de pelerinaj Santiago de Compostella (județul fiind inclus datorită patrimoniului său ecleziastic) și prin municipiul Pitești inclus în Ruta cafenelelor istorice (Casa Satler Cafe). Din rutele cultural - turistice dezvoltate pe plan național, județul face parte din Ruta Culelor (Cula Sf. Mina-Orchidan, oraș Ștefănești; Cula Racovița, oraș Mioveni), Ruta bisericilor de lemn (din care fac parte 25 de UAT-uri), Ruta satelor cu arhitectură tradițională (comuna Nucșoara) și Ruta gastronomiei tradiționale românești (comuna Aninoasa - Schitul Slănic, comuna Valea Mare-Pravăț). Rute culturale turistice locale sunt Ruta “Valea Argeșului și culoarul Rucăr-Bran”, Ruta “Valea Argeșului și Transfăgărășanul” și Ruta “Triunghiul bisericilor rupestre”, Ruta “Bisericile de lemn din județul Argeș”, fiind parte din familia mai mare a itinerariului cultural cu biserici similare din întreaga țară. “Rutele de transhumanță” din județul Argeș, recunoscute în patrimoniul cultural UNESCO,

sunt cele din *Muscel* (sunt trei stăpâni de munte care merg cu oile în Câmpia Găvanu-Burdea și Câmpia Târgoviștei, în localitățile Rucăr, Dragoslavele, Jugur, Mățău, Boteni) și *Nucșoara* (localitățile Brădetu, Corbi, Galeșu, Domnești, Arefu, Oești).

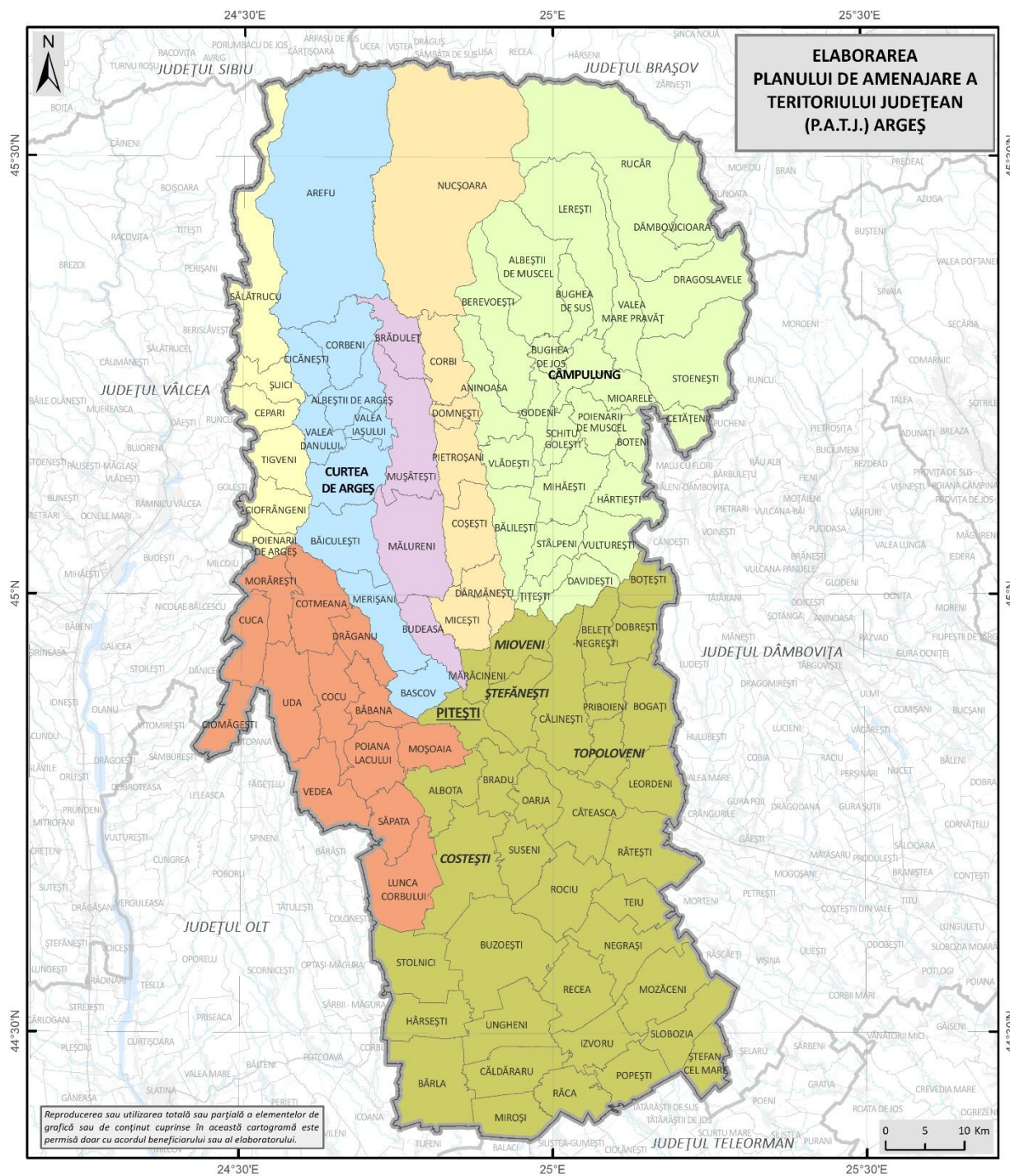
În cadrul LMI 2015, în județul Argeș sunt înscrise numai un număr de 6 case memoriale (Casa memorială Dumitru Noroceă – Curtea de Argeș, Casa memorială Dinu Lipatti - sat Ciolcești, comuna Leordeni, Casa memorială George Topârceanu - sat Nămăești, comuna Valea Mare – Pravăț, Casa memorială Vladimir Streinu - sat Teiu, comuna Teiu, Casa memorială Liviu Rebreanu - sat Ștefănești, comuna Ștefănești și Casa memorială Ion Mihalache - Comuna Dobrești, sat Dobrești), lista caselor memoriale și a colecțiilor și muzeelor cuprinzând un număr mult mai mare (41 în total).

În cazul județului Argeș, parcuri sau grădini create la sfârșitul sec. XIX, ilustrează peisajul clar definit: Parcul Conacului de la Golești (oraș Ștefănești), realizat de către Zinca Goleșcu, Parcul Conacului Brătianu de la Florica (oraș Ștefănești), ce poartă amprenta Elizei Brătianu, Grădina publică Merci din Câmpulung (1885-1890), Parcul Mănăstirii Argeșului cu palatul Episcopal (1886-1890) sau parcurile municipiului Pitești, în care Parcul Trivale (1900) reprezintă un spațiu emblematic al orașului.

Peisajul evoluat organic/peisajul vernacular evolutiv/peisaj de înaltă identitate al unui tipar social, economic, administrativ și religios asociat cu mediul înconjurător natural în care au rezultat componente cu valori de patrimoniu variate ca funcțiune, stil și formă, este reprezentat de satele din zonele etnografice majore ale județului (Valea Topologului, Valea Doamnei și Zona Muscelor), dar și de zona satelor de munte Corbi - Nucșoara - Brădet - Corbeni – Arefu, fiind, de altfel, parte a unui traseu transjudețean Vâlcea - Argeș – Dâmbovița denumit "Via Valahica".

Peisajul cultural asociativ este prezent prin evenimente culturale permanente (ex. festivaluri, prin prezența și continuitatea funcționării târgurilor tradiționale în existența zonelor rurale, care acționează ca un catalizator pentru dezvoltarea altor activități cu valori culturale, artistice și economice (meșteșuguri/artizanat) - Mănăstirea Curtea de Argeș și sărbătoarea de Sfânta Maria se pot înscrie în această categorie sau Muzeul viticulturii și pomiculturii din Golești (comuna Ștefănești), cu ateliere pentru copii, festivaluri ale toamnei, sărbători de iarnă, etc.

Fig. 0.3 ZONE DE PEISAJ CULTURAL

PEISAJE CULTURALE

Legenda generală

- Limita teritoriului județean
- Limita județelor vecine
- Limita UATB

Legenda specifică

Zone peisaj cultural	Valea Cotmenei
Muscel	Valea Doamnei
Valea Vâlsan	Valea Topologului
Valea Argeșului	Lunca Argeșului-Cândești

ANALIZA SWOT

<i>Cadrul natural și calitatea mediului</i>	
Puncte tari	Puncte slabe
- Existența pajiștilor cu înaltă valoare naturală; - Relieful, variat și în trepte care induce o spațializare specifică; - Arealele colinare și de câmpie, precum și depresiunile intramontane și culoarele de vale reprezintă principalele areale favorabile activităților agricole, a celor de transporturi dar și pentru dezvoltarea sistemului de așezări; - Spațiul montan propriu-zis oferă o serie de resurse complementare, cum sunt cele de subsol (diferite substanțe minerale utile), masă lemnoasă și pajiști favorabile pentru creșterea animalelor; - Prezența reliefului glaciatic, diversitatea petrografică și diferitele procese geomorfologice au favorizat amplificarea atractivității spațiului montan pentru activități turistice; - Zona montană se caracterizează printr-o densitate ridicată a rețelei hidrografice; - Existența șoselei de mare altitudine Transfăgărașanul și a culoarului Bran-Rucăr, asigurând legătura cu județele Sibiu, respectiv Brașov; - Larga extensiune a fondului forestier - element cu numeroase valențe de favorabilitate, atât economică, turistică, cât și environmentală Prezența unor areale de păduri virgine - Pajiștile alpine, subalpine și din zona colinară prezintă un grad ridicat de biodiversitate; Diversitatea	- Lipsa unor pasuri de altitudine, a văilor carpatice transversale și a pasurilor montane – factor restrictiv pentru conectivitate; - Numeroase situri cu presiune antropică ridicată datorită nevoii de valorificare a resurselor de subsol; - Fenomen de eroziune accelerată; - Reducerea suprafețelor cu asociații vegetale naturale ori cvasinaturale; - Cea mai mare parte a solurilor se încadrează în clasele de calitate III și IV limitând randamentul agricol al culturilor de câmp; - Depășiri ale indicatorilor de calitate a aerului, cauzate de sursele punctiforme sau liniare areale; - Nereprezentativitatea rețelei de monitorizare a calității aerului din județ; - Poluarea apelor cu ape uzate menajere. Lipsa stațiilor de epurare, sau existența unor stații necorespunzătoare din punct de vedere tehnologic; - Există UAT-uri în care ponderi importante din teritoriul administrativ sunt afectate de alunecări de teren sau alte procese geomorfologice accelerate, precum și UAT-uri cu peisaje degradate, aflate într-o stare ireversibilă; - Sistemul de colectare separată a deșeurilor este implementat doar parțial; - Există 10 arii natural protejate fără planuri de management; - Slaba informare a populației privind prezența și beneficiile serviciilor ecosistemice oferite de ariile naturale protejate; - Fragmentarea coridoarelor ecologice și a siturilor Natura 2000; - Număr mare (476) de corpuri de alunecare; există 8 UAT-uri care au un potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren; - 66 de UAT-uri din județul Argeș, 120 de case și 116 anexe au fost afectate de alunecările de teren; - Multe localități sunt amplasate în proximitatea imediată a zonelor inundabile, ceea ce le expune la riscul de inundații;

biotipurilor existente induce o mare diversitate și pentru regnul animal; - Starea de calitate a mediului în ansamblul său, la nivelul județului, poate fi apreciată ca fiind bună, neexistând probleme majore de mediu; - 97,7% din corpurile de apă de la nivelul județului Argeș și toate lacurile se încadrează au o stare bună din punct de vedere chimic; - Scăderea generalizată a nivelelor de zgomot în perioada 2020-2023; - Prezența unui număr complex și variat de arii naturale protejate la nivelul județului Argeș; - Prezența Parcului Național Piatra Craiului; - Existența unui grad ridicat de elemente de biodiversitate; - Listarea unei suprafețe considerabile de păduri cu ecosisteme rare (păduri cvasivirgine).	- În multe localități se observă capacitatea insuficientă a sistemelor de canalizare și evacuare a apelor pluviale, multiplicată de întreținerea inadecvată a canalelor și rigolelor de scurgere - O pondere ridicată a suprafețelor de teren agricol (40%) se încadrează în clasele IV și V, slabă și foarte slabă (terenuri cu limitări severe în cazul utilizării ca arabil, respectiv cu limitări extrem de severe nepretabile ca arabil, vii și livezi); - Reducerea calității pajiștilor (suprapășunat, activități recreațional-turistice de tip enduro, etc.) - Localități fără stații de epurare sau stații de epurare care nu dispun de toate treptele tehnologice de tratare a apelor uzate menajere; - Existența riscurilor de accident și poluare complexă datorate activităților de prospectare și exploatare a resurselor de hidrocarburi din trecut; - Pondere importantă suprafețelor afectate de activitățile miniere la nivelul unor UATB-uri.
Oportunități	Amenințări
- Reducerea activităților economice poluante, folosirea surselor de energie regenerabile, utilizarea unor instalații și echipamente cu eficiență energetică ridicată; - Realizarea de investiții în infrastructura de transport; - Creșterea gradului de utilizare a autovehiculelor prevăzute cu sisteme de propulsie electrică; - Realizarea unor programe de reîmpădurire și de creare de spații verzi; - A fost creat un sistem de supraveghere și control ce urmărește reducerea poluanților agricoli din apele de suprafață și cele subterane; - Campanii continue de monitorizare a elementelor de biodiversitate și a stării lor de conservare din interiorul ariilor protejate;	- Presiunile și amenințările asupra habitatelor și speciilor de interes comunitar și prioritar, care afectează biodiversitatea ariilor protejate; - Creștere constantă a temperaturilor medii anuale la nivelul întregului județ; creșterea atât a temperaturilor maxime, cât și a celor minime; - Creșterea frecvenței viiturilor de tip Flash-Flood; - Insuficiența sistemelor de colectare și evacuare a apelor pluviale; - Lipsa educației adecvate a populației privind situațiile de urgență; - Lipsa de date reprezentative nu permite evaluarea corectă și obiectivă a fenomenelor de poluare; - Generarea de cantități mari de deșeuri care necesită depozitare; - Intervenția antropică frecventă prin lucrări de defrișare, ceea ce creează o vulnerabilitate a județului privind procesele de eroziune și alunecări de teren; - Traficul rutier reprezintă, alături de activitățile industriale, o sursă importantă de poluare a aerului, în special în localitățile urbane (cum ar fi Pitești, Curtea de Argeș etc.) unde numărul foarte ridicat de autovehicule emit cantități mari de poluanți (SO₂, NO_x, CO, COV etc.);

- Restaurarea unor ecosisteme degradate ca parte integrantă a planurilor naționale de restaurare prevăzute prin Legea restaurării naturii; - Compensații pentru proprietarii de terenuri; - Campanii de informare, promovare și conștientizare a serviciilor ecosistemice oferite de ariile naturale protejate; - Monitorizarea fragmentării peisajului; - Educarea populației în raport cu măsurile de prevenție, acțiune și combatere a riscurilor naturale și antropice; - Dezvoltarea sistemelor de prognoză și avertizare/alarmare; - Extinderea sistemelor de monitorizare a calității factorilor de mediu; - Posibilitatea de dezvoltare a unor activități agro-forestiere sustenabile: campanii continue de monitorizare a elementelor de biodiversitate și a stării lor de conservare din interiorul ariilor protejate; restaurarea unor ecosisteme degradate ca parte integrantă a planurilor naționale de restaurare prevăzute prin Legea restaurării naturii.	- Există un număr de mare de alunecări de teren cu potențial de reactivare în momentul înregistrării unor cantități însemnate de precipitații ori a activității seismice ce induc instabilitate la nivelul versanților; - Pierderea iremediabilă a capacității productive agricole și forestiere; - Diminuarea capacității productive a solului; - Diminuarea pretabilității terenurilor pentru utilizări agricole; - Dezechilibre sistemice (ex. favorizarea inundațiilor și viiturilor); - Diminuarea biodiversității în cadrul pajiștilor supra-utilizate pentru pășunat; - Dispariția unor habitate sau specii de interes conservativ, sub presiunea accelerării unor amenințări; - Nerespectarea obiectivelor de conservare din interiorul ariilor naturale protejate, pe fondul inexistenței unor planuri de management sau al neactualizării acestora; - Poziționarea haldelor de steril în imediata apropiere a unor linii de drenaj; - Insuficiența informare a populației din privind riscurile antropice și tehnologice.
Patrimoniul construit și peisaje	
Puncte tari	Puncte slabe
- Județul Argeș are un număr impresionant de obiective de patrimoniu material și imaterial, regăsit pe întreg teritoriul județului; - Județul deține de un număr important de obiecte (1484) înscrise în Inventarul patrimoniului cultural național mobil la categoriile tezaur și fond; - Există meșteri populari recunoscuți pentru meșteșugul lor; trei meșteri populari sunt incluși la categoria Tezaure umane vii; - Avantajele patrimoniului cultural pentru o dezvoltare durabilă a teritoriului sunt reprezentate de diversitatea	- Multe dintre obiectivele de patrimoniu nu sunt incluse în cadrul PATN – Secțiunea III, Zone protejate, nebeneficiind de recunoaștere și o punere în valoare corespunzătoare; - Există 20 de monumente care au o stare precară (10 sunt în stare de colaps), cele mai multe având probleme cu protecția împotriva intemperiilor ceea ce duce la degradarea lor; - O serie de conace din zona rurală se încadrează în calificativul stare rea – precolaps/colaps; - Monumente de arheologie - cele clasate în LMI 2015 nu beneficiază de o punere în valoare adecvată calității lor istorice și culturale; - Siturile arheologice înscrise în RAN sunt în proporție de 50% fără localizare exactă;

și multitudinea de obiective de patrimoniu material/construit, nivelul bun de conservare a celei mai mari părți din aceste obiective, aria de răspândire pe tot teritoriul județului (cu o densitate mai mare în zona de Nord și de Est), dublat de patrimoniul mobil, ce se regăsește într-un număr important de muzee și colecții; - Există zone de peisaj ce includ toată varietatea de forme de relief; - Zone etnografice specifice - Valea Topologului, Valea Argeșului, Valea Vâlsanului, Valea Doamnei, Muscelul - beneficiază de un cadru natural valoros în care se înscriu satele cu clădiri și gospodării tradiționale, marcate de siluetele bisericilor de lemn sau de zid.	- Unele situri arheologice din RAN nu sunt menționate și în LMI.; - Nu a fost realizată clasarea unor obiective cu valoare arhitecturală și a unor obiective de for public sau memoriale, în LMI 2015; - Arhitectura tradițională a satelor din toate zonele etnografice ale județului este insuficient considerată ca o valoare esențială a procesului de dezvoltare durabilă pentru comunitățile rurale; - Lipsa programelor educaționale la nivelul școlilor, dar și al comunităților din localitățile județului pentru înțelegerea și protejarea patrimoniului local construit; - Accesibilitatea dificilă în cazul unor obiective de patrimoniu, calitatea unor drumuri comunale fiind improprie; - Utilizarea unor modalități inadecvate de înlocuire a fondului construit vechi, aflat în stare precară, cu clădiri noi care nu respectă specificul local; - Nu există o rețea/trasee cu rol peisagistic, cultural și turistic între multe dintre ariile naturale protejate ce includ și valori de patrimoniu antropic, la nivelul județului; nu sunt precis identificate/delimitate aceste zone la nivel de UAT.
Oportunități	Amenințări
- Existența unor asociații/organizații non-guvernamentale ce susțin patrimoniul, de conștientizarea și educarea comunităților locale pentru păstrarea și punerea în valoare a teritoriilor lor; - Dezvoltarea parteneriatelor public - privat pentru cunoașterea și promovarea tuturor formelor de patrimoniu cultural, coroborate cu punerea în valoare a patrimoniului natural existent, care alcătuiesc peisajele culturale.	- Starea de conservare a unor monumente de arhitectură (biserici, conace, arhitectură tradițională din spațiul rural) nu este monitorizată la zi, existând numeroase procese de degradare în stadii incipiente, care alterează imaginea și pot evolua spre degradări mai importante, ce pun în pericol existența monumentelor; - Lipsa actualizării PUG-urilor și a unor acțiuni coordonate între autoritățile publice locale/județene și instituțiile responsabile cu protejarea patrimoniului arhitectural și urbanistic, în vederea respectării prevederilor legale în ceea ce privește delimitarea unor Zone Construite Protejate în cadrul documentațiilor de urbanism tip PUG/PUZCP; - Lipsa finanțărilor pentru reabilitarea/reparații curente ale clădirilor aflate în zonele de protecție ale monumentelor istorice/zone construite protejate, ceea ce conduce la intervenții cu materiale improprie sau deteriorarea conformărilor volumetrice și de detaliu a fondului construit neclasat; - Cadrul legislativ național nu permite o delimitare clară a peisajelor/peisajelor culturale (locale sau care depășesc limitele UAT-urilor); - Denaturarea peisajelor culturale ale zonelor rurale din județ datorită schimbării peisajelor naturale (prin defrișări, în zonele cu păduri, construire în zone

	inundabile, schimbarea funcționalității zonelor de pășuni/fânețe prin antropizare) sau zonelor cultivate/agricole.
Rețeaua de așezări	
Puncte tari	Puncte slabe
- Teritoriul de azi al județului Argeș a fost locuit din cele mai vechi timpuri, factorii care au stat la baza acestei vechi și continue locuiri fiind: condițiile naturale favorabile, poziția și complementaritatea geografică dintre spațiul carpatic-subcarpatic cu cel de podiș și de câmpie, și culoarele largi de vale care au favorizat circulația; - Unele localități periurbane, în special cele din apropierea municipiului Pitești, au beneficiat de o creștere demografică semnificativă în ultimii ani; - Localitățile din primul inel periurban al municipiului Pitești sunt foarte bine conectate la municipiul reședință de județ, și beneficiază din plin de un aport semnificativ de populație tânără și înalt calificată, care poate accesa cu relativă ușurință serviciile din municipiu, aducând un plus de dinamism și comunităților în care se integrează.	- 60,2% din așezările rurale se încadrează în categoria satelor mici, foarte mici sau depopulate, aflându-se la limita inferioară a subzistenței; - Existența în județ a unui sat cu un singur locuitor (Dumbrava, comuna Bogați) și a 5 sate fără niciun locuitor - Există 14 comune din partea sudică a județului unde se observă lipsa de orașe pe o rază de 25-30 km, cele mai apropiate localități urbane fiind, la rândul lor, orașe mici, cu zone de influență reduse - Există comune în care nu s-a construit nicio locuință nouă în ultimii zece ani (Râca, Sălătrucu); - Suprafață redusă pe locuință; - 14 UAT-uri (14,7% din totalul UAT-urilor din județul Argeș) au identificat așezări informale pe teritoriul lor administrativ, cu 1.871 de unități de locuire și totalizând 6.732 de locuitori; - Existența zonelor rurale defavorizate, situate la periferia județului. - Există sate în care nu este punctul sanitar; - Comunele mai îndepărtate de axele principale de transport și de centrele urbane au suferit un declin demografic semnificativ, generând un număr tot mai mare de locuințe degradate, abandonate, nelocuite; - În ansamblu, fondul de locuințe din județul Argeș este destul de învechit și, în anumite cazuri, degradat; - Majoritatea locuințelor din județ, atât cele colective (blocurile de apartamente), cât și cele individuale (casele), datează din perioada comunistă și au așadar cel puțin 35 de ani vechime; - În ultimele trei decenii, s-au construit relativ puține locuințe noi în județ, care să corespundă unor standarde moderne, actuale, și care să răspundă nevoilor de spațiu și confort ale populației, acestea fiind predominant localizate în municipiul Pitești și zona periurbană a acestuia.; - Creșterea demografică din unele localități periurbane nu s-a reflectat și într-o îmbunătățire la fel de semnificativă a gradului de dotare și echipare edilitară a

	acestor localități; noile cartiere rezidențiale nu au beneficiat de fiecare dată de o infrastructură adecvată și nu sunt toate deservite de mijloacele de transport în comun, rezultând o utilizare aproape exclusivă a transportului individual cu mașina, ceea ce generează noi probleme privind traficul (cu ambuteiajele aferente) și poluarea excesivă; dezvoltarea imobiliară nu a fost mereu însoțită și de dotările sociale și comerciale obișnuite în cazul unor noi cartiere de locuințe, astfel că, de multe ori, fenomenul de navetism s-a accentuat.
Oportunități	Amenințări
- Infrastructura conectivă este în plină dezvoltare (prelungirea autostrăzii A1 București – Pitești spre Curtea de Argeș și Sibiu, finalizarea drumului expres DEx12 Pitești – Slatina – Craiova, continuarea drumului expres spre Câmpulung și Brașov); - Efectele pozitive ale suburbanizării: mai mult spațiu, siguranță mai mare, liniște, confort, apropierea de natură și un mediu mai puțin poluat.	- Depopularea completă și dispariția unor așezări; - De câteva decenii sistemul de așezări din județ este într-un proces de contracție, ca urmare a declinului demografic constant și având ca efect îmbătrânirea demografică; - Excesele suburbanizării duc la efecte negative precum o densitate tot mai ridicată a populației în mediul rural sau în urbanul mic, trafic intens, poluare fonică și atmosferică, o presiune ridicată asupra dotărilor, facilităților și infrastructurii locale; - Propagarea unui model de dezvoltare inegală la nivelul județului, dacă nu vor exista intervenții în vederea sprijinului și revitalizării ariilor rurale profund afectate în ultimele decenii, dar și a centrelor urbane mai mici, care au înregistrat un regres în ultimii ani, ca urmare a dezindustrializării.
Infrastructuri tehnice majore	
Puncte tari	Puncte slabe
- Județul beneficiază de o bogată rețea hidrografică, cuprinzând bazinele hidro ale Argeșului și afluenții săi, Oltului cu afluentul său și Vedei, precum și lacurile naturale și artificiale; - Județul Argeș este unul dintre cele mai bine echipate județe din punct de vedere al lucrărilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor: 12 lacuri de acumulare, 10 deviații de tip galerie și regularizări și apărări de maluri; - Toate cele 7 localități urbane din județ au sisteme de alimentare cu apă și sisteme de canalizare și epurare ape uzate;	- Peste 20% din cursurile de apă monitorizate din județ, se încadrează în clasele IV și V de calitate; - 40,5% din suprafața județului sunt terenuri cu soluri afectate de exces temporar de umiditate și 26,6% sunt terenuri cu soluri afectate de eroziune prin apa slab excesivă; - În 2018 existau 62 de situri contaminate / potențial contaminate; - 27% din locuințe nu sunt racordate la rețelele de distribuție a apei potabile în sistem centralizat; - Conductele de apă prezintă frecvent avarii datorită unor factori precum: materialele din care sunt realizate, vechime/ depășirea duratei de viață, coroziune datorită clorului din apă și natura terenului în care sunt îngropate;

- Accesibilitate bună a județului, peste medie, având în vedere prezența autostrăzii, a drumurilor expres, a mai multor drumuri europene și naționale, a unei rețele dense de drumuri județene și comunale, și a căilor ferate; - Aproximativ 85% din lungimea drumurilor județene se încadrează în stare bună sau medie; - Infrastructura rutieră din județul Argeș beneficiază de 184 de poduri și podețe pe drumurile naționale, construite din diverse materiale. Unele dintre acestea au fost consolidate de-a lungul timpului pentru a asigura siguranța și durabilitatea lor; - Există 21 de sensuri giratorii pe drumurile clasificate, esențiale pentru facilitarea fluxului de trafic pe drumurile naționale, unde densitatea vehiculelor este mai mare; - 82 de stații de alimentare cu carburant; - Creșterea numărului de vehicule electrice și dezvoltarea infrastructurii de încărcare a acestora; - 99,2% dintre locuințe beneficiau de instalație electrică; - Există două conducte de transport care joacă un rol important în alimentarea locală și în tranzitul de gaz către alte județe Craiova – Pitești și București – Pitești; - Potențial ridicat pentru utilizarea energiei eoliene și solare; - Există un Sistem de Management Integrat al Deșeurilor la nivelul județului; - Gradul de acoperire cu servicii de salubritate este de 100% în ambele medii de rezidență; - La nivelul județului există 24 de stații de epurare a apelor uzate, la nivel urban și rural.	- Rețeaua de canalizare existentă are în componență tronsoane vechi, erodate, colmatate și cu risc mare de prăbușire; se înregistrează un volum mare al infiltrațiilor și exfiltrațiilor; - Cea mai mare parte a localităților din mediul rural nu au sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate; - Rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate; - Gradul de acoperire cu rețele de canalizare, estimat la un procent de 36% în anul 2019, este nesatisfăcător; - Funcționarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente; existența unor stații de epurare vechi și ineficiente, a unor sisteme de canalizare vechi, neetanșe și insuficiente; - Lipsa unui sistem la nivel județean pentru managementul nămolului rezultat din stațiile de epurare; - Lipsa lucrărilor de investiții pentru modernizarea stațiilor de epurare și redotarea pentru cerințele actuale; - Rețeaua de comunicație rutieră din județul Argeș nu a suferit transformări de modernizare de-a lungul ultimilor 10 ani, tendința fiind cea de scădere a drumurilor modernizate; - Peste 35% din drumurile județene sunt de pietriș sau pământ; - Pe o lungime destul de ridicată drumurile naționale încadrate ca DN din județul Argeș sunt de o calitate scăzută sau medie; - Există un pod care nu asigură condiții minime de siguranță a circulației; - 36,9% din poduri și podețe se află în stare nesatisfăcătoare; - Lipsa drumurilor încadrate ca și variante ocolitoare; - Mai mult de jumătate din intersecțiile de drumuri clasificate cu căile ferate sunt semnalizate doar cu indicatoare rutiere; - 90% din rețeaua feroviară este reprezentată de căi ferate simple și doar restul sunt căi ferate duble; există doar căi ferate neelectrificate; - Doar 5,55% din căile ferate din județ sunt modernizate; - Singurele localități care beneficiază de transport public local sunt municipiile Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș; - Există numeroase localități care nu sunt deservite de transportul public rutier sau feroviar;
--	---

	- Rețea insuficientă de piste pentru bicicletă; - Unele zone rurale din județul Argeș nu beneficiază de acoperire completă cu rețea de telecomunicații. Acest lucru limitează accesul la servicii de internet de mare viteză și telefonie mobilă; - Unele părți ale infrastructurii de telecomunicații necesită modernizare pentru a face față cerințelor actuale și pentru a îmbunătăți serviciile; - Starea tehnică a unor linii de transport a energiei electrice este necorespunzătoare, unele echipamente și materiale prezentând un grad înaintat de uzură și caracteristici tehnice depășite; - Aproximativ 30% din conductele rețelelor de distribuție gaze naturale existente au durata normală de funcționare depășită; - Numărul populației racordate la sistemul de energie termică produsă în sistem centralizat a scăzut în ultimii ani la cca 3%; - Nivelul încă scăzut de educare a populației în ceea ce privește impactul gestionării necorespunzătoare a deșeurilor asupra mediului.
Oportunități	Amenințări
- Realizarea proiectelor de realizare a variantelor ocolitoare; - Atragerea de fonduri pentru extinderea și îmbunătățirea infrastructurii de transport prin POT sau PNNR; - Potențial ridicat pentru dezvoltarea transportului intermodal în zona autogării din orașul Pitești; - Finanțare pentru introducerea / extinderea rețelelor de gaze în localitățile rurale, prin Programul Anghel Saligny; - Extinderea rețelelor de fibră optică și implementarea tehnologiei 5G; - Colaborarea între sectorul public și privat pentru dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații; - Finalizarea proiectului de modernizare a infrastructurii feroviare și eliminarea restricțiilor de viteză, va conduce la scăderea semnificativă a timpilor de deplasare pentru mijloacele de transport feroviar	- Poluarea solului datorită eroziunii solului, compactării, depozitării necontrolate a deșeurilor/ depozitării în depozite neconforme, precum și a neîndeplinirii obligațiilor de mediu; - Poluarea și degradarea apelor de suprafață datorită deversării apelor uzate care nu au fost epurate sau au fost insuficient epurate; - Degradarea calității apelor subterane datorită exfiltrărilor din fosele septice sau canalizărilor neetanșe; - Caracterul acid al terenului duce la corodarea conductelor și creșterea pericolului de explozie; - Insuficiența lucrărilor de reabilitare și întreținere a îndiguirilor și regularizărilor existente; - Nerealizarea unor investiții pentru modernizarea și înlocuirea infrastructurilor tehnice depășite moral și tehnic; - Creșterea constantă a traficului rutier poate amplifica semnificativ problemele legate de congestionarea rețelelor rutiere; - Lipsa investițiilor sau a subvențiilor în domeniul energetic și a unei infrastructuri de alimentare cu gaze naturale dezvoltate;

- Aproximarea de Aeroportul Internațional Henri Coandă București (OTP).	- Nerespectarea distanțelor minime de siguranță față de conductele de transport gaze naturale; - Lipsa unor campanii publice susținute referitoare la beneficiile și riscurile modului de gestionare a deșeurilor de la generator până la operatorul de salubritate.
Structura socio-demografică	
Puncte tari	Puncte slabe
- Zona periurbană indică o dinamică demografică pozitivă; - Zona centrală, în special zona metropolitană a municipiului Pitești, are o populație predominant tânără și activă; - Orașul Mioveni și municipiul Pitești dețin învățământ antepreșcolar (creșe); - Ofertele educaționale ale universităților existente sunt numeroase și diverse; - Spitalele publice au beneficiat de investiții semnificative pentru achiziționarea de echipamente medicale de ultimă generație și și-au extins mult baza materială, cu accent la nivelul Spitalului Județean de Urgență Pitești; - Procesul de informatizare și digitalizare a inclus tot mai multe unități medicale, publice și private; - Pe lângă dotările cu instrumentar medical, s-au realizat și lucrări de renovare și modernizare.	- În general, se constată un declin demografic la nivelul județului Argeș; - Ponderea populației vârstnice depășește ponderea populației tinere; - Spor migratoriu negativ; - Scăderea ratei natalității; - Creșterea ratei mortalității; - Majoritatea unităților administrativ-teritoriale din județul Argeș au înregistrat valori negative ale ratei sporului natural în anul 2023; - Numeroase unități de învățământ din mediul rural funcționează cu un număr foarte redus de elevi, cu clase cu predare simultană; - Clădirile unităților de învățământ sunt relativ vechi, prezentând un grad ridicat de uzură fizică și morală; - Gradul de dotare este insuficient, în special în mediul rural, dar și în unele orașe mici, unde nu există laboratoare, terenuri de sport, săli de gimnastică, ateliere școlare sau calculatoare și echipamente IT; - În mediul rural, numărul de laboratoare este redus, unele unități de învățământ neavând niciunul; - Cu foarte puține excepții, atelierele școlare există doar în unitățile de învățământ din mediul urban; - Un număr mare de unități de învățământ din mediul rural nu au nici teren de sport. Sălile de gimnastică sunt și mai puține, multe comune având maximum una. În și mai multe unități administrativ-teritoriale, nu există săli de gimnastică în cadrul unităților de învățământ; - Unitățile de învățământ care au doar ciclul primar și eventual cel preșcolar (grădiniță) au puține cadre didactice; - Lipsa personalului didactic calificat, mai ales la anumite materii și în special în mediul rural, cu precădere în comunele mai îndepărtate de centrele urbane principale;

	- Rată crescută a abandonului școlar, în special în rândul copiilor proveniți din familii sărace, marginalizate, din zone defavorizate; - Majoritatea tinerilor aleg Bucureștiul ca oraș pentru realizarea studiilor universitare; - Majoritatea clădirilor care adăpostesc spitale, policlinici și cabinete medicale au un grad ridicat de uzură fizică și morală; - Accesibilitatea deficitară la servicii medicale de specialitate a populației din mediul rural; - În orașul Topoloveni nu există unitate spitalicească; - Orașul Ștefănești este singurul centru urban care nu dispune de cabinet de specialitate; - Multe unități administrativ-teritoriale din mediul rural (91,5%) nu dispun de cabinete de specialitate; - Localitățile Râca, Albeștii de Muscel și Ciomăgești nu dispun de cabinet medical de familie; - Multe comune nu dețin nici cabinet stomatologic (54,7% din totalul comunelor); - Nu toate comunele au farmacie; - Există 3 comune în care nu se află nici un medic, și care corespund în întregime cu acele comune unde nu există nici cabinet medical de familie sau de medicină generală (Râca, Ciomăgești și Albeștii de Muscel); - Două comune, Ciomăgești și Râca, nu dispun de personal sanitar mediu, iar majoritatea comunelor au mai puțin de 10 persoane din această categorie (83,1%); - Lipsa serviciilor de îngrijire la domiciliu în multe areale puternic îmbătrânite, acestea fiind prezente doar în municipiul Pitești, municipiul Câmpulung, orașul Mioveni și comuna Corbi; - Lipsa unui compartiment specializat (Serviciu sau Compartiment de Asistență Socială) în 45 de comune; - Serviciile Publice de Asistență Socială se confruntă cu lipsa personalului calificat, volumul mare de lucru, fonduri insuficiente raportate la nevoile existente și lipsa serviciilor în comunitate, cu precădere a serviciilor de prevenire; - Absența unor servicii rezidențiale pentru vârstnici în majoritatea arealelor care, sunt cele mai afectate de îmbătrânirea demografică din județ;
--	---

	- La nivelul județului Argeș nu funcționează centre de tip respiro/centre de criză pentru persoane vârstnice, centre de zi de asistență și recuperare, locuințe protejate pentru persoane vârstnice; - Nu există suficiente centre pentru prevenirea delinvenței juvenile iar serviciile specializate pentru copiii cu cerințe educative speciale sunt insuficiente. - Alte servicii insuficient dezvoltate la nivel județean sunt programele de terapie comportamentală pentru copiii cu handicap grav; - Există un deficit de servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități, în special pentru persoanele care nu au aparținători și au probleme psihice grave.
Oportunități	Amenințări
- Existența finanțărilor pentru modernizarea infrastructurilor sociale (educație, sănătate, asistență socială); - Mai buna comunicare dintre autorități și ONG-uri în vederea implementării unor proiecte pentru înființarea unor servicii de îngrijire la domiciliu sau de sprijin pentru urgențe.	- Îmbătrânire demografică; - Emigrația populației în vârstă de muncă; - Scăderea ponderii tinerilor și adulților tineri în totalul populației; - Creșterea dezinteresului pentru școală, respectiv a ratei de abandon; - Creșterea atractivității instituțiilor de învățământ superior din afara județului Argeș sau din străinătate; - Lipsa infrastructurii fizice (clădiri și spații) pentru înființarea de noi servicii sociale, care ar fi cât se poate de necesare în contextul actual; - Scăderea nivelului de trai duce la creșterea nivelului de sărăcie și excluziune socială; - Subfinanțarea serviciilor de asistență socială.
Structura activităților economice	
Puncte tari	Puncte slabe
- Creștere importantă a PIB-ului și a PIB-ului pe cap de locuitor în perioada 2011-2021 (peste media regională și europeană); - Creștere importantă a numărului de profesioniști activi în ultimul deceniu; - Creșteri semnificative a numărului de firme cu participare străină, a valorii capitalului social al acestora și a numărului de angajați, în perioada 2013-2023; - Creșterea rate de activitate și a celei de ocupare a forței de muncă;	- PIB-ul județean era în 2021 cu 13,8% sub media națională, respectiv cu 37% sub media UE-27; - Densitatea agenților economici din județ se situează sub media națională; - Sub 63% dintre profesioniștii înregistrați legal în județul Argeș au bilanțul depus pentru anul 2024, adică sunt activi din punct de vedere economic; - Persoanele sub 29 de ani dețin o pondere redusă în rândul acționarilor și asociaților din firme, sau titularilor și membrilor PFA; - Aproape 30% dintre SRL-D-urile din județ nu sunt operaționale; - Pondere ridicată a populației rurale ocupate în domenii cu valoare adăugată redusă precum agricultură, silvicultură și pescuit;

- Scăderea suprafeței de teren arabil în repaus în perioada 2013-2023; - Creșterea efectivelor de albine, ovine și caprine și a producției de lână și ouă; - Pondere ridicată a suprafețelor acoperite cu păduri; - Sectoarele de apă-canal, salubritate și deșeuri, respectiv energia au înregistrat creșteri în investițiile nete în perioada 2012-2022; - Sectoarele de servicii care necesită cunoștințe / creativitate sau sunt caracterizate printr-o intensitate tehnologică ridicată (precum activitățile profesionale, științifice și tehnice, ITC, activitățile cultural-recreative, intermedierea financiară, asigurările și învățământul) au o reprezentare relativ bună în portofoliul de servicii al județului, acestea reprezentând puțin peste 22% din totalul firmelor de servicii din județul Argeș; - Ramurile cu valoare adăugată ridicată au înregistrat creșteri semnificative ale persoanelor angajate în ultimul deceniu, în special dacă ne raportăm la ITC, și sunt și cele mai bine remunerate (ITC, activitățile profesionale, științifice și tehnice, intermedierea financiară și asigurările); - Județul Argeș se distinge printr-o varietate și complexitate remarcabilă a patrimoniului său turistic relevant. Această diversitate conferă județului un statut de destinație capabilă să ofere experiențe personalizate, adaptabile la așteptările, nevoile și posibilitățile variate ale unor segmente de turiști diverse; - Existenței unui bogat și complex patrimoniu cultural cu tradiție istorică multimilenară care oferă posibilitatea conturării unei oferte turistice relativ diversificate și complementare;	- Șomaj ridicat în zonele rurale (peste 86% din totalul șomerilor din județ trăiesc în mediul rural); - Scăderea resurselor de muncă și a populației active în perioada 2012-2022; - Pondere ridicată a persoanelor care lucrează informal sau semi-formal; - Pondere ridicată a șomerilor cu nivel redus de educație, dar și o pondere ridicată a celor care au absolvit cel puțin liceul; - Aproape 40% dintre persoanele rezidente ocupate de la nivelul județului Argeș practică navetismul în alte localități din județ sau în străinătate; - Pondere ridicată (97%) a exploatațiilor de dimensiuni mici și foarte mici (sub 5 ha); - Scădere importantă a suprafeței de viță de vie, dar și a producției totale și medii de struguri în perioada 2013-2023; - În anul 2023, numărul pomilor fructiferi a înregistrat o scădere de aproape 24% comparativ cu anul 2013 - Un procent foarte mic din terenurile arabile sunt amenajate pentru lucrări de irigații; - Scădere puternică a efectivelor de porcine și iepuri în perioada 2012-2022; - Majoritatea animalelor sunt crescute de cetățeni în propriile gospodării; - Agricultură ecologică se practică la scară redusă, atât ca suprafață cultivată, cât și ca număr de operatori; - 99% dintre persoanele care lucrează în exploatațiile agricole din județ își desfășoară activitatea în cadrul exploatațiilor fără personalitate juridică; - În județ există numeroase suprafețe de fond forestier care cuprind terenuri aflate în regenerare, terenuri neproductive, terenuri temporar retrase din fondul forestier, respectiv terenuri implicate în litigii; - Multe dintre marile întreprinderi industriale au fost fie închise, fie privatizate, însă numeroase privatizări au eșuat din cauza gestionării defectuoase; - Între anii 1992 și 2022, numărul persoanelor ocupate în industrie a scăzut cu aproape 43%; - În intervalul 2012-2022, investițiile nete ale unităților locale active cu profil industrial din județul Argeș au scăzut cu aproape 28%; - În industria extractivă investițiile nete au scăzut cu peste 48%, iar în industria prelucrătoare (care depinde în mare măsură de planurile și resursele sectorului privat) acestea s-au diminuat cu peste 27%;
--	---

- Potențial atractiv furnizat de numeroase și variate resurse de tipul vestigiilor arheologice vizitabile, al ansamblurilor sau edificiilor cu valoare istorică și arhitecturală deosebită, bisericile de lemn, al celor din categoria muzeelor, al centrelor istorice urbane în intravilanul cărora sunt grupate numeroase obiective din categoria celor menționate sau al edificiilor habituale și ansamblurilor arhitecturale amplasate în mediul rural; - Existența unui bogat patrimoniu de factură religioasă, care include în sfera sa de interes deopotrivă bisericile de piatră sau din lemn, dar și o serie de edificii care întrunesc caracteristicile atractive necesare includerii lor în circuitele turistice funcționale; - Există 33 trasee turistice de diferite lungimi și grade de dificultate, omologate de către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri și aflate în administrarea Consiliului Județean Argeș; - La nivelul județului avem 41 de trasee care permit amatorilor de cicloturism atât practicarea acestei activități, cât și accesul spre diferite areale și puncte de interes turistic; - Creșterea și diversificarea facilităților de recreere și divertisment în ultimii ani; - Anumite sectoare de pe cursurile unor râuri sunt amenajate pentru a oferi posibilitatea practicării unor activități de agrement nautic; - În județul Argeș se regăsesc un număr de 12 puncte gastronomice locale; - Județul dispune de condiții favorabile pentru practicarea sporturilor de iarnă, a sporturilor extreme, piscicol, cinegetic, balneoclimateric etc.	- Aproape jumătate din totalul persoanelor ocupate în construcții lucrează pe cont propriu (în țară sau în străinătate), situație ce subliniază prevalența fenomenului de ocupare informală; - Salariul mediu net lunar în construcții se situează sub mediile sectorului de la nivel regional și național, fiind, în ansamblu, mai mic și decât media salariilor din județ; - În structura firmelor din județ care se ocupă de servicii remarcăm și predominanța ramurilor cu valoare adăugată redusă, comerțul, transporturile și depozitarea, HORECA și serviciile administrative și de suport; - Subsectoarele cu cei mai mulți angajați, precum comerțul și transporturile, oferă salarii considerabil mai mici, sub media națională; - Accesibilitatea și mobilitatea deficitară spre unele obiective sau areale de interes turistic din zona montană sau din localitățile rurale situate marginal față de principalele coridoare rutiere și/sau feroviare; - Turismul din județ se confruntă și cu un deficit de forță de muncă calificată pentru unele sectoare de activitate și ocupații din domeniul turistic.
Oportunități	Amenințări

- Degradarea fondului forestier datorită dăunătorilor, bolilor și speciilor invazive, dar și turismului nereglementat, defrișărilor (activităților antropice); - Efectele adverse ale schimbărilor climatice (incendii, înghețuri târzii, valuri de căldură excesivă etc.); - Oferirea de finanțare și programe de sprijin / formare pentru tinerii antreprenori; - Multe dintre localitățile argeșene dețin potențial pentru a deveni destinații de turism rural și agroturism; - Amenajarea unei pârtii de schi în arealul Ghițu-Molivișu, crește șansele de afirmare a turismului pentru sporturile de iarnă; - Amenajarea unor parcuri de vânătoare specializate (îndeosebi în zona montană, dar și de deal/colinară și de câmpie), cu dotări specifice care să respecte reglementările în vigoare, pot asigura derularea în bune condiții a acțiunilor din spectrul turismului cinegetic, în condiții controlate și responsabile; - Județul Argeș se regăsește în calitate de aplicant-membru al Rutei de pelerinaj Santiago de Compostela; - Promovarea ofertei turistice a județului la târgurile naționale și internaționale de turism; - Fiecare arie protejată din județ contribuie la conturarea unei oferte ecoturistice variate, atrăgând segmente de turiști interesați de mediu și explorarea sustenabilă a patrimoniului natural; - Programe de reabilitare destinate revitalizării obiectivelor de patrimoniu de interes județean și național și integrarea acestora în circuitul turistic.	- Vulnerabilitate la fenomenele meteo-climatice (secetă) - Competiția ridicată cu alte zone atractive pentru investitori, inclusiv cei străini (București) - Forța mare de atracție a tinerilor exercitată de București (pentru studii, loc de muncă, locuire) - În economia Argeșului predomină sectoarele economice cu valoare adăugată redusă; - Peste două treimi din populația ocupată a județului lucrează în industrie, comerț, agricultură, construcții și transporturi — domenii care, în general, nu oferă cele mai avantajoase perspective din punctul de vedere al salariilor și al oportunităților de dezvoltare profesională; - Îmbătrânirea populației și natalitatea scăzută (care implică scăderea ratei de înlocuire a forței de muncă); - Lipsa extinderii suprafețelor dotate cu instalații de irigații; - Preferința tot mai redusă a tinerilor pentru muncile agricole, la care se adaugă și nivelul redus de instruire în rândul celor implicați în acest sector; - Perpetuarea interesului scăzut al tinerilor pentru antreprenariat; - Subvalorificarea (valorificarea deficitară) a potențialului turistic al cadrului natural și a patrimoniului turistic antropocentric material (construit) și imaterial (spiritual) al județului; - Grad redus de inovare.
Zonificarea teritoriului și contextul teritorial	
Puncte tari	Puncte slabe
- La nivelul județului există hărți de hazard și de risc la inundații, realizate de către Administrația Bazinală de Apă Vedea;	- Aproximativ 80% dintre UAT-urile din județ nu dispun de lucrări finalizate de înregistrare sistematică a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară;

- Rezervele semnificative de terenuri agricole în județ, cu precădere în jumătatea sudică a acestuia - Peste jumătate din județ se suprapune peste o zonă montană, iar peste 40% sunt păduri, concentrate tot în zonele înalte. Acestea asigură un habitat natural extrem de valoros, din care o parte este protejat prin desemnarea ca situri din Rețeaua Natura 2000; - S-au făcut progrese semnificative în ceea ce privește formelor concrete de colaborare între municipiul Pitești și comunele din jurul acestuia. Astfel, sub cupola unor structuri de tip asociație de dezvoltare intercomunitară, se furnizează la nivelul zonei urbane funcționale servicii de transport public, furnizare de apă potabilă și canalizare, colectare a deșeurilor menajere etc. - Județul Argeș se află la întretăierea a 4 coridoare de transport de interes regional și național: culoarul Argeșului, coridorul Pitești-Curtea de Argeș-Râmnicu Vâlcea-Sibiu, coridorul Pitești-Craiova și coridorul Pitești-Câmpulung-Brașov; - Există 8 GAL-uri care cuprind UAT-uri din județul Argeș.	- Lipsa suportului informational corespunzător pentru fundamentarea deciziilor publice și private cu privire la utilizarea terenurilor; - Județul nu dispune de hărți actualizate de risc natural pentru cutremure și, mai ales, alunecări de teren; - În diferite UAT-uri există foste perimetre miniere, cariere și balastiere, platforme industriale complet sau parțial abandonate, ferme zootehnice etc. - Pretabilitatea solurilor pentru culturi agricole este, per ansamblu, una mediocră sau chiar scăzută; - Aproximativ un sfert din județ intră în categoria zonelor montane defavorizate sau a zonelor cu constrângeri naturale; - Resurse foarte limitate puse la dispoziție pentru implementarea măsurilor cuprinse în planurile de management ale ariilor protejate;
Oportunități	Amenințări
- Finalizarea procesului de înregistrare sistematică a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară; - Actualizarea, implementarea și monitorizarea planurilor de management aferente siturilor NATURA 2000; - Instituirea regimului strict de protecție pentru pădurile virgine și cvasi-virgine; - Reconversia funcțională a terenurilor degradate și neproductive; - Actualizarea Planurilor Urbanistice Generale.	- Continuarea fenomenelor de tăieri ilegale, braconaj, depozitare ilegală a deșeurilor, extindere a perimetrelor construite, practicarea formelor agresive de turism și de pășunat - Habitatele protejate din județ sunt expuse la riscuri ridicate de degradare și fragmentare; - Expansiunea urbană insuficient controlată, cu precădere la nivelul zonei periurbane a municipiului reședință de județ; - Lipsa unui cadru stabil și stimulativ pentru coordonarea inter-UAT/metropolitan a politicilor publice de utilizare a terenurilor, a investițiilor publice și a furnizării serviciilor de utilități.

SURSE BIBLIOGRAFICE

1. Bilașco Ștefan, Roșca Sanda, Fodorean Ioan, Vescan Iuliu, Filip Sorin, Petrea Dănuț, (2018), Quantitative evaluation of the risk induced by dominant geomorphological processes on different land uses, based on GIS spatial analysis models, *Front. Earth Sci.* 2018, 12(2): 311– 324 <https://doi.org/10.1007/s11707-017-0679-3>
2. Bivolaru Alexandra (2014), *Arheologia peisajului. Peisaje arheologice, perspective, istorie și evoluție*. <http://peisaje-arheologice.ro>
3. Bojariu R., Bîrsan M.-V., Cică R., Velea, L., Burcea S., Dumitrescu, A., Dascălu, S.I., Gothard M., Dobrinescu A., Cărbunaru, F., Marin L. (2015), *Schimbările climatic-de la bazele fizice la riscuri și adaptare*, Editura Printech București 2015
4. Croitoru A.E., Piticar A., Sfică L., Harpa G.V., Roșca C.F., Tudose T., Horvath Cs., Minea I., Ciupertea F.A., Scripcă A.S. (2018), Extreme temperature and precipitation events in Romania, Editura Academiei Române, 359 p. ISBN 978-973-27-2833-8.
5. David Aurelian-Lucian, *Peisajul cultural.Dezvoltarea durabilă a peisajului pastoral în culoarul Rucăr- Bran*, Academia Română, FSE, POSDRU, 2007-2013
6. Dudley N. (ed.) (2008). *Ghidul privind aplicarea Categoriilor de Management al ariilor protejate*, Gland, Swizerland: IUCN.
7. Guzzetti F, Carrara A, Cardinali M, Reichenbach P (1999) Landslide hazard evaluation: a review of current techniques and their application in a multiscale study, Central Italy. *Geomorphology* 31(1–4):181–216.
8. Harpa Gabriela-Victoria, Croitoru Adina-Eliza, Djurdjevic Vladimir, Horvath Csaba (2019), Future changes in five extreme precipitation indices in the lowlands of Romania. *International Journal of Climatology*. DOI: <https://doi.org/10.1002/joc.6183>.
9. Herbel I., Croitoru AE., Rus A.V., Harpa G., Rus I., Ciupertea A.F. (2018), The impact of heat waves on surface urban heat island and local economy in Cluj-Napoca city, Romania. *Theor Appl Climatol* 133: 681-695. <https://doi.org/10.1007/s00704-017-2196-4>
10. Moldovan Horia (2012) - *Dezvoltare urbană și arhitectură în Transilvania și Țara Românească*. Caiet Documentar, București, Ed. Universitară Ion Mincu, 2012
11. Munteanu R. (2013). *Ghid de construire în zona de dezvoltare durabilă a Parcului Național Piatra Craiului*, București, ArhiTerra.
12. Petrea, D., Bilașco, Șt., Roșca, Sanda, Vescan, I., Fodorean, I., (2014), The determination of the Landslide occurrence probability by spatial analysis of the Land Morphometric characteristics (case study: The Transylvanian Plateau), în *Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences.*, nr. 9.
13. Roman C., Varvari Ș., Croitoru A., Roșca S., Horvath Cs. (2021), *Studiu privind adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor la nivelul municipiului Blaj, în cadrul proiectului "Municipiul Blaj – Administrație publică inteligentă și participativă"* Codul proiectului: COD SIPOCA 802, Cod MySMIS 135372, Cluj-Napoca, martie 2021. <http://primariablaj.ro/wp-content/uploads/2021/03/Studiu-schimbari-climatice.pdf>
14. Sestras Paul, Bilasco Stefan, ROȘCA Sanda-Maria, Naș Sanda, Bondrea Mircea, Gâlgău Raluca, Vereș Ionel, Salagean Tudor, Spalevic Velibor, Cimpeanu Sorin, (2019), Landslides Susceptibility Assessment Based on GIS Statistical Bivariate Analysis in the Hills Surrounding a Metropolitan Area, *Sustainability*, 11 (5): 1 - 23, ISSN: 2071-1050.
15. Sorocovschi V., (2022) *Fenomene si procese naturale de risc*, Editura Casa Cărții de Știință
16. Varnes, D., J., with IAEG Commission on landslides and other Mass-Movements, (1984) *Landslide hazard zonation: a review of principles and practices*. Paris,Unesco Press, 63 pg.

17. Velcea Valeria, Savu Al. (1982), Geografia Carpaților și a Subcarpaților Românești, Ed. Didactică și Pedagogică, București.
18. *** Agenția pentru Protecția Mediului Argeș (2023), Raport privind starea mediului în județul Argeș în anul 2023 - RSM
19. *** Consiliul Județean Argeș (2020), Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în Județul Argeș 2020-2025
20. *** Consiliul Județean Argeș (2021), Planul de menținere a calității aerului în județul Argeș - PMCA
21. *** Consiliul Județean Argeș (2022), Strategia de dezvoltare durabilă a județului Argeș 2021-2027.
22. *** Copernicus Land Monitoring Service - EU-DEM (2022), <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/copernicus-land-monitoring-service-eu-dem>.
23. *** Ghid privind identificarea și monitorizarea alunecărilor de teren și stabilirea soluțiilor de intervenție. Indicativ GT006-97 (1998), (aprobat prin Ordinul MLPAT nr. 18/N/1997), Buletinul construcțiilor 10, 2-92
24. *** Ghid de valorificare a patrimoniului rural - arh. Gafar Michaela, Grogorovschi M., Ed. Alfa, 2004
25. *** Ghid de bune practici în protejarea și promovarea patrimoniului cultural rural - Coord. Aurelia Duțu & colectiv, Institutul Național al Patrimoniului, 2012, <http://www.cimec.ro/ghid-muzee-rurale>
26. *** Guvernul României (2021). Decizie nr. 120 din 18.03.2021 pentru modificarea Anexei la Decizia nr. 94 din 06.04.2020, privind completarea Deciziei nr. 39/05.02.2020 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare din Anexa la Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1183/2016 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSPA0062 Lacurile de acumulare de pe Argeș.
27. *** Guvernul României (2022). Decizie nr. 528 din 27.09.2022 privind aprobarea Normelor metodologice privind implementarea obiectivelor de conservare din Anexa la Ordinul Ministrului Mediului Apelor și Pădurilor nr. 296/2020 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului Parcului Național Piatra Craiului și al Sitului Natura 2000 ROSCI0194 Piatra Craiului (ROSAC0194 Piatra Craiului).
28. *** Guvernul României (2022). Hotărârea nr. 685/2022 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor speciale de conservare ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, Monitorul Oficial, Partea I, nr. 524 din 27 mai 2022.
29. *** Guvernul României (2024). Hotărârea nr. 47 din 25.01.2024 pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 685/2022 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor speciale de conservare ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, Monitorul Oficial nr. 81 din 29 ianuarie 2024.
30. *** H.G. 447/2003, HOTĂRÂRE nr. 447 din 10 aprilie 2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren, al hărților de hazard la inundații și al hărților de risc la inundații (2003)
31. *** Institutul Național de Hidrologie și Gospodărirea Apelor (2019), Tema A6, M.M.A.P. „Finalizarea și publicarea Atlasului secării râurilor din România”, București.
32. *** Institutul Național de Statistică – baza de date TEMPO online, insse.ro
33. *** Institutul Național de Statistică, Recensământul Populației și Locuințelor (2011), www.recensamantromania.ro

34. *** Institutul Național de Statistică, Recensământul Populației și Locuințelor (2021), www.recensamantromania.ro
35. *** Institutul Național de Statistică. Recensământul General Agricol 2010
36. *** Institutul Național de Statistică. Recensământul General Agricol 2020
37. *** ISU Argeș (2021), Planului de Analiză și Acoperirea Riscurilor
38. *** Legea nr. 246/2022 privind zonele metropolitane, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
39. *** Legea nr. 350/2011 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare
40. *** Legea 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a - Zone de risc natural (2001), M. Of. 726
41. *** Master Planul General de Transport al României
42. *** Master Plan Apa Canal Județul Argeș
43. *** Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Atlasul Teritorial al României
44. *** Muntenia și Oltenia - Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural - Zona Argeș, OAR 2016, Colectiv Arh. Mihaela Arsene, Arh. Andrei Balteanu, Arh. Dana Raicu, consultanți Arh. Adrian Crăciunescu, Dr. Ana Bârcă.
45. *** Ordinul MLPAT nr 62/N/1998 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale. M. Of. 354 (1998)
46. *** Parlamentul României (2016). Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate (actualizată).
47. *** Parlamentul României (2016). Legea nr. 95 din 11 mai 2016 privind înființarea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, Monitorul Oficial, Partea I nr. 369 din 13 mai 2016.
48. *** Parlamentul României (2016). Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate (actualizată).
49. *** Parlamentul României (2023). Lege nr. 97 din 12 aprilie 2023 privind protecția arborilor remarcabili, Monitorul Oficial, Partea I nr. 320 din 18 aprilie 2023.
50. *** Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene (2024). Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a regulamentului (UE) 2022/869.
51. *** Planului de Analiză și Acoperirea Riscurilor, 2024
52. *** Planul de management actualizat (2021) al spațiului hidrografic Argeș-Vedea
53. *** Planul de management actualizat (2021) al bazinului hidrografic Olt
54. *** Planul național de management actualizat 2022-2027
55. *** RORISK (2016), Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național (RO-RISK), disponibil online: <http://ccers.utcb.ro/index.php/ro-risk>
56. *** Universitatea Babeș-Bolyai (2014). Percepția populației din Județul Argeș cu privire la principalele direcții de dezvoltare teritorială, sondaj de opinie.

Site-uri oficiale:

- <https://www.ancpi.ro>
- <http://www.apia.org.ro>
- <https://apmag.anpm.ro/>
- <https://anre.ro>
- <https://aeroclubulromaniei.ro>

- <https://cfr.ro/>
- <https://www.cjarges.ro/>
- <https://www.cultura.ro/culturaro>
- <http://dsparges.ro/wp/>
- <https://ec.europa.eu>
- <https://economie.gov.ro/>
- <https://www.edu.ro/>
- <https://energie.gov.ro/>
- <https://insse.ro>
- <https://isiarges.ro/>
- <https://Listaфирme.ro>
- <https://www.madr.ro/>
- <https://www.mcid.gov.ro/>
- <https://mfamilie.gov.ro/1/>
- <https://mfinante.gov.ro/ro/web/site>
- <https://www.ms.ro/ro/>
- <https://www.mt.ro/>
- <https://natura2000.eea.europa.eu>